

ČESKÝ SVAZ STAVEBNÍCH INŽENÝRŮ

almanach 150. výročí založení SIA

2015

ze současných i historických pramenů sestavil
prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.

Český svaz stavebních inženýrů
almanach 150. založení SIA

fotografie: Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství (Nadace ABF), Český svaz stavebních inženýrů

Autor: prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.

Odpovědný redaktor: Robert Hruběš

Grafická úprava a sazba: Karol Lament, Vladislav Ludva / EXPO DATA spol. s r. o.

Tisk a knihařské zpracování: Tiskárna Helbich, a.s.

Vydal: IC ČKAIT

ISBN 978-80-87438-671

OBSAH

„KVALITU PROVĚŘUJE ČAS“

150 LET SIA a 25 let od obnovení činnosti ČSSI

Český svaz stavebních inženýrů si připomíná 150. výročí založení Spolku architektů a inženýrů v království Českém, jehož je přímým pokračovatelem. Spolek založený na popud arch. Josefa Turby a povolený císařem Františkem Josefem I. v roce 1865 patří k nejstarším spolkům nejen na našem území, ale také v rámci Evropy. Stejně tak, jako se měnil název v naší zemi a politická konstelace, změnil spolek mnohokrát během let svůj název a strukturu – od Spolku architektů a inženýrů v království Českém přes **Spolek inženýrů a architektů v Československu** (SIA) po nynější Český svaz stavebních inženýrů, který nyní slaví zároveň 25 let od obnovení své činnosti. Poslání Spolku však po celou dobu existence zůstalo nezměněno.

Abychom byli upřímní. Český svaz stavebních inženýrů není jediným potomkem Spolku architektů a inženýrů. Stejně jako my mohou slavit i strojaři, elektrotechnici a chemici. Jak pestré jsou dějiny i současnost spolkového života, se asi nikdy nepodaří beze zbytku popsat. Autorům almanachu se však z dostupných podkladů podařilo získat maximum. Dokladem je nejen pečlivé popsání historie SIA a ČSSI, ale i sestavení stromu života spolků architektů a inženýrů vzniklých na základě impulsu, který v hlavách našich praktiků nazrál již před 150 lety.

Připomeňme i další aktivity spojené s oslavou výročí 150 let SIA a 25 let ČSSI. Od odborné mezinárodní konference spojené s otevřením Centra stavitelství a architektury Národního technického muzea v Plasích přes krátkodobou výstavu stavebních strojů v Národním technickém muzeu

v Praze, internetovou anketu TOP TEN osobností architektury a stavitelství uplynulých 150 let, výstavu 150 LET SIA, založení Paměti stavitelství až po slavnosti shromáždění v Betlémské kapli 31. října 2015, v den výročí založení Spolku inženýrů a architektů v království Českém. Jak stále platná je věta z Provolání, kterým spolek zahájil v roce 1865 svou činnost: *Co jednotlivci nemožno, to snadno dokáže součin více sil ku jedinému cíli směřujících!*

Záměrem všech aktivit je poskytnout orientaci v minulé i současné stavební tvorbě. Představit to nejkvalitnější z oboru v naší republice. Připomenout celospolečenský význam inženýrů a architektů jak z hlediska funkčnosti jejich díla, tak i v utváření estetiky veřejného prostoru. A přesvědčit nastupující generace, že tu mohou tvůrčím způsobem ovlivňovat svou budoucnost.

Cílem je také připomenout jubileum i širší laické veřejnosti. Obory stavebnictví i architektura si to bezesporu zaslouží. Kvalitu totiž prověřuje čas.

Mé upřímné poděkování patří všem našim přátelům, partnerům, spřáteleným institucím, organizacím a spolkům.

Bez jejich spolupráce by realizace almanachu nebyla možná.

Ing. Pavel Štěpán

Ing. Pavel Štěpán
prezident ČSSI

Prezidium Český svaz stavebních inženýrů 2015

Ing. Pavel Štěpán,
prezident

doc. Ing. František Kuda, CSc.,
viceprezident

Ing. Adam Vokurka, Ph.D.,
viceprezident

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.,
viceprezident

Ing. Svatopluk Zídek,
pastprezident

Ing. Bedřiška Vaňková,
OP Praha

Ing. Jiří Skyva,
OP Brno

Ing. Jiří Hájek,
OP Hradec Králové

Ing. Jan Jelínek,
OP České Budějovice

Ing. Jaroslav Korbelař,
OP Karlovy Vary

Ing. Bohumil Pech,
OP Liberec

Ing. Jan Drábek,
OP Olomouc

Ing. Jiří Zima,
OP Ústí nad Labem

Ing. Ladislav Smola,
OP Zlín

doc. Ing. Jiří Kolísko, CSc.,
ČBS

prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc.,
ČGtS

doc. Ing. Pavel Svoboda, CSc.,
ČSSK

Ing. Michal Balík, CSc.,
ČSOS

doc. Ing. Petr Kuklík, CSc.,
ČSDS

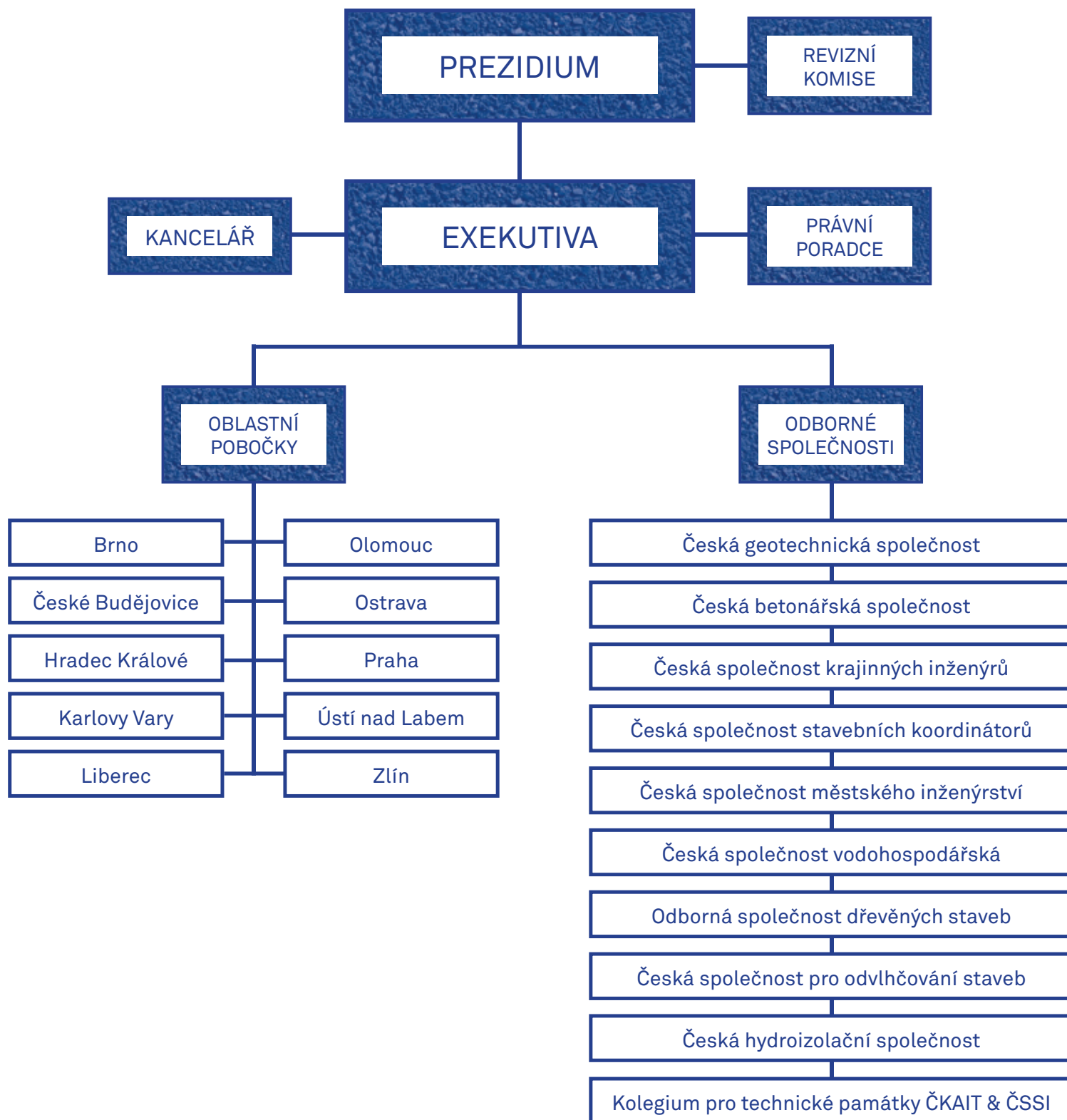
doc. Ing. Zdeněk Kutnar, CSc.,
ČHIS

Ing. Bohumil Kujal,
ČSVH

Ing. Milan Havlišta,
revizní komise

prof. Ing.
Petr Konvalinka, CSc.,
rektor ČVUT v Praze

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v tomto roce si připomínáme 150 let od založení Spolku inženýrů a architektů v království Českém, na jehož tradici navazuje Český svaz stavebních inženýrů.

Velmi málo se mluví o významu inženýrské a architektonické profese v životě společnosti. Toto výročí by mohlo být příležitostí význam inženýrské a architektonické profese zviditelnit a také zpopularizovat. Také proto, že rok 2015 je vyhlášen rokem průmyslu a technického vzdělávání. Inženýři a architekti jsou významnou silou ekonomiky

státu, přispívají k vytváření významných trvalých hodnot, které výrazně ovlivňují vzhled krajiny, měst i obcí a ovlivňují životní prostředí.

Profese inženýra i architekta je nesmírně odpovědná – vyžaduje vysokoškolské vzdělání a celoživotní učení. Systém autorizací pak zajišťuje, aby odpovědnými inženýry a architekty byly osoby s dostatečnými odbornými znalostmi, které jsou zárukou spolehlivého návrhu konstrukcí a staveb.

Technické univerzity participují na tomto vzdělávání zásadním způsobem. Jsem moc rád, že nejstarší a nejlepší z nich, České vysoké učení technické v Praze, přispívá k dobrému jménu českého stavebnictví a architektury významným způsobem. Snažíme se udržet úroveň vzdělávání tak, aby kvalita našich absolventů byla na výborné úrovni. A doufám, že se nám to daří.

Chtěl bych popřát všem inženýrům a architektům při této významné příležitosti mnoho úspěchů, fungující ekonomiku, která zajistí dostatek příležitostí k rozvoji a prosperitě projektových, architektonických a také prováděcích firem. Českému svazu stavebních inženýrů pak přeji do dalších let mnoho zdaru v aktivitách, které budou ku prospěchu celé naší společnosti.

Všechno nejlepší a hodně úspěchů!

Petr Konvalinka

HISTORIE ČESKÉHO SVAZU STAVEBNÍCH INŽENÝRŮ

Úvod

Český svaz stavebních inženýrů se cítí pokračovatelem Spolku architektů a inženýrů v království Českém v Praze* založeného v roce 1865. Český svaz stavebních inženýrů chce být vedle profesní komory stavebních inženýrů a techniků platformou sdružující odborníky z oboru.

Spolkový život považujeme za základní princip realizující občanskou společnost v demokratickém státě.

Občanský a politický život demokratické společnosti nelze zajistit jinak než sdružením občanů stejných nebo obdobných zájmů do organizačně zvladatelných uskupení. Pouze taková uskupení mohou formulovat názory, zájmy a předkládat podněty k životu a organizaci celé společnosti.

Takovou funkci nemohou zastávat profesní komory, které mají definovanou oficiální (ve své podstatě správní) úlohu ve formě udělování autorizací. Jejich úlohou je naopak obhajovat objektivní veřejné zájmy. Spolek dodává na váze názorům a podnětům sdružených odborníků, a to bez ohledu na to, zda jim byla udělena autorizace, a všude tam, kde by hlas jednotlivců nebo organizovaných skupin nebyl považován za dostatečně reprezentativní.

* Pozn. redakce: psaní názvu spolku v Almanachu vychází z dobových pramenů.

Spolek bude připraven reprezentovat zájmy oboru a profese i za situace, kdy by politická rozhodnutí mohla současné dominantní postavení profesních komor eliminovat.

Ing. Ivan Hačkajlo

Ing. Ivan Hačkajlo

Úvaha o spolkové činnosti

Za sto padesát let zažila spolková činnost několikrát období růstu i období úpadku. Spolky však vznikaly a budou vznikat i nadále. Některé se časem institucionalizují, některé se rozpadnou – to když se rozejdou nebo zemřou jejich zakladatelé. V současné době se spolkové činnosti věnují především „starší dorostenci“, jak říkal můj táta, když mu táhlo na devadesátku. Je celkem pochopitelné, že lidé, kteří byli v každodenním zápřahu a kontaktu s mnoha dalšími lidmi, a to je u naší stavařské profese běžné, nedokážou sedět doma a koukat jen na obrazovku. Mladší ročníky mají mnoho starostí se vzděláváním, zaměstnáním a rodinou a nemají na spolkovou činnost čas. Ty nejmladší zase zajímá pouze internet a jiné elektronické hračky a ne běžné lidské vztahy. Je to však pravda? Domnívám se, že není. Společenská setkání u vícedenních konferencí praskají ve švech. Lidé se rádi v neoficiálním prostředí setkávají se svými spolužáky,

Ing. Václav Mach

partnery i konkurenty. A co tzv. internetová mládež? Když přijdete do hospody (ne do restaurantu), tvoří většinu hostů mladí lidé. Někteří sice mají v ruce elektroniku, ale je vidět, že je pro ně nutná společnost.

Co to znamená? Pravděpodobně jsme zatím nenašli ten správný model spolkové činnosti. Přiměřeně odborný a přiměřeně společenský. Jako pamětník vzpomínám na tzv. mostní bratrstvo, které vzniklo z popudu prof. J. Klimeše. Po zákazu ČSSI zůstal pouze poněkud oficiální ČSVTS. Pod křídly Staveb silnic a železnic v jejich klubu ve Voršilské ulici (v současnosti je tam restaurant Pod křídlem noci) jsme se pravidelně scházeli na přednáškách, po kterých následovala diskuse (při víně). Byly to neformální rozhovory s kantory, špičkovými projektanty nebo stavbyvedoucími. Možnost probrat vlastní odborný problém nemohlo nic nahradit. Takový kontakt běžná konference bohužel nezprostředkuje.

Možná, že i taková spíše posezení než přednášky by mohly spolkovou činnost udělat zajímavější. A věřím, že k oslavě dvoustého výročí stavařské spolkové činnosti budou mít důvod i naši následovníci.

Ing. Václav Mach

jako první republika, byl přejmenován na Spolek československých inženýrů, který si ve svém názvu ponechal tradiční a známou značku SIA. Spolek symbolizoval stavovské tradice českých inženýrů více než osmdesát let až do roku 1951, kdy jej tehdejší režim zrušil. Stopy české technické i veřejné činnosti, které spolek spoluvytvářel, jsou však dodnes zřejmé a viditelné. Český svaz stavebních inženýrů na činnost SIA rozsáhle navazuje a považuje se za pokračovatele odkazu svých pradědů, dědů a otců.

První popud k založení spolku dává pražský civilní inženýr, architekt Josef Turba, na schůzce svolané na 15. března 1865 do restaurace U Modré hvězdy v Praze. Následně, tj. po nutných politických a administrativních povoleních rakouského císaře, c. k. státní ministerstvo ve Vídni schválilo 31. října 1865 stanovy SIA. Tento den lze proto považovat za skutečný počátek spolkové profesní činnosti na území Čech, Moravy a Slezska. Počátkem následujícího roku, 27. ledna 1866, byly stanovy potvrzeny pražským místodržitelstvím. Oficiálně se spolek ustavil na valné hromadě 20. až 22. února 1866.

Jeho čtyřmi základními obory byly architektura a stavitelství, inženýrství a geodézie, strojnictví a technologie a konečně chemie a hutnictví. V roce 1868 byl v pořadí druhým předsedou spolku zvolen arch. Josef Turek. Z dalších významných osobností je nutné zmínit arch. Dr. techn. Josefa Hlávku, který byl přijat do SIA v roce 1869 a později se stal jeho mecenášem. Původní název spolku byl po vydání královského reskriptu z 12. září 1871 změněn na Spolek architektů a inženýrů v království Českém.

Spolek začal v roce 1872 vydávat vlastní Zprávy v počtu tři sta exemplářů, v roce 1886 je to již 800 exemplářů. V roce 1873 byl předsedou spolku zvolen profesor České vysoké školy technické Vilém Bukovský. Byl vydán Pamětní spis stran

arch. Josef Turba, civilní inženýr, první předseda Spolku 1865–1867

arch. Alois Turek, civilní architekt, předseda Spolku 1868–1871

Spolek architektů a inženýrů v království Českém 1865–1918

V roce 2015 uplyne sto padesát let od vzniku prvního stavovského inženýrského spolku – Spolku architektů a inženýrů v království Českém. Tento spolek byl po Österreichischer Ingenieur- und Architektenverein ve Vídni druhým, který byl na území Rakouska-Uherska ustaven. Později, po vzniku Československa, v období označovaném

upravení a rozšíření královského hlavního města Prahy. Jeho součástí představovaly zásady pro směr ulic, výšku budov, velikost dvorů, odstraňování odpadků. Jedná se tedy o předchůdce současných technických požadavků na výstavbu. Na odborných výstavách se u příležitosti valných hromad vystavovaly projekty týkající se české státnosti pro významné, převážně veřejné stavby. V roce 1874 byl předsedou spolku zvolen Dr. techn. Václav Karel Bedřich Zenger, profesor České vysoké školy technické v Praze, Dr.h.c., který v roce 1877 přednášel o podmořském tunelu mezi Francií a Anglií. SIA navazovala rozsáhlé zahraniční styky. Spolkové časopisy se např. vyměňovaly se spolky ve Vídni, Berlíně, Rize, Hannoveru, Lipsku, Drážďanech, Mnichově, Londýně, Milánu, Paříži, Stockholmu, Florencii, Varšavě a Madridu. Členové spolku připomínkovali a zpracovávali řadu odborných a legislativních materiálů, např. konkurenční řád pro práce architektonické, dále byl projednán stavební řád pro královské hlavní město Praha i úprava stavu úředně oprávněných civilních techniků.

V roce 1882 osvětlily odbornou výstavu SIA elektrické lampy, které věnoval spolku jeho člen Ing. František Křižík.

V roce 1883 byl předsedou spolku zvolen architekt Antonín Wiehl, profesor České vysoké školy technické v Praze, pod jehož vedením se proměnil spolek na ryze český. Za přítomnosti prof. PhDr. Miroslava Tyrše byl přijat návrh, aby se jednací řečí spolku stala čeština.

Na základě stanov ze 4. prosince 1884 se již činnost spolku rozvíjí a rozšiřuje na sedm oborů:

- architektura, výtvarné umění a pozemní stavitelství;
- stavitelství vodní, silniční, železniční a geodézie;
- mechanika, strojnictví a mechanická technologie;
- chemie, fyzika, elektrotechnika a fotografie;

- hornictví a hutnictví;
- zemědělské a lesnické inženýrství;
- hospodářský průmysl.

Předsedou spolku byl v roce 1888 zvolen podnikatel Ing. František Křižík. V roce 1891 SIA připravila v rámci Jubilejní výstavy expozici Výstava inženýrství a stavitelství na ploše téměř 6000 m². Redakci výstavního časopisu SIA byl udělen diplom královského hlavního města Prahy. Ve velké zasedací síni Staroměstské radnice se konal Jubilejní valný sjezd techniků v Čechách, jehož jednání se zaměřilo na organizaci středního školství a rozšíření praktických předmětů, dosažení zákonem chráněného titulu pro techniky se státními zkouškami a působnost techniků ve svobodném povolání a ve veřejných službách. V roce 1892 SIA přijala stanoviska ve věcech zákona na ochranu historických a stavitelských památek v Čechách a o stavebním řádu královského hlavního města Prahy. Spolek také nominoval své znalce do obchodní a živnostenské komory a odhaluje pamětní desku vynálezce Josefa Ressla na hlavní budově ČVUT na Karlově náměstí. V roce 1895 spolek spoluzaložil Českou matici technickou k vydávání českých technických spisů, sám pak začal vydávat časopis s názvem Technický obzor. Navázal také těsnou spoluprací nejen se studentskými spolky,

Nová budova pro výuku postavená v letech 1870–1874 podle návrhu architekta Ignáce Ullmanna

ing. Vilém Bukovský, profesor České vysoké školy technické, předseda Spolku 1872–1873

Zlatý řetěz rektora České vysoké školy technické

Karel V. Zenger,
předseda Spolku
1874–1877

arch. Antonín Wiehl,
předseda Spolku
1883–1884

ale také se soukromými firmami a významnými korporacemi, spolupracoval rovněž při přípravě i výstavbě Hlávkových kolejí v Praze.

Výstavu architektury a inženýrství v roce 1898 připravilo vedení SIA ve spolupráci s dalšími korporacemi na výstavišti ve Stromovce. Spolek rovněž podpořil námět profesorského sboru České vysoké školy technické v Praze na zřízení Technického muzea a přijímá stanovisko k novému zákonu na ochranu titulu Inženýr. V roce 1902 byla zvolena Stálá komise pro oprávnění nebo zasahování do oboru civilních inženýrů. Dále byl vydán například Nový mostní řád, Tabulky vytyčovací, publikace Stavitelství mostní a Správa staveb pozemních. V květnu 1905 se v pantheonu Národního muzea

uskutečnila jubilejní slavnostní schůze ke čtyřicátému výročí trvání Spolku architektův a inženýrů v království Českém za účasti místodržitele království Českého hraběte Coudenhovea, nejvyššího maršálka knížete Lobkowitze a primátora města Prahy dr. Vladimíra Srba. V následujícím roce byl spolek vyznamenán při přijetí u primátora Zlatou medailí královského hlavního města Prahy, která byla do té doby udělena pouze pětkrát. Při jubileu stoletého trvání pražského polytechnického ústavu v roce 1906 věnoval spolek rektorovi České vysoké školy technické zlatý řetěz rektora, který navrhl člen spolku prof. Jan Koula.

Na tomto místě je potřeba zdůraznit zcela zřejmou návaznost odborného vzdělávání a následného spolkového života. Převážná většina předsedů SIA totiž působila na vysokých technických školách a zcela přirozeně, nejen koncepčně, ale i prakticky ovlivňovala výuku. Tím také svou praktickou činností celá řada pedagogů výrazně ovlivnila významné stavební aktivity, které zanechaly výraznou stopu v českém stavitelství a architektuře.

Spolek se stále větší vehemencí požadoval silnější zastoupení na sněmech, v říšské radě, v obchodních komorách i u městských zastupitelstev a bylo podáno memorandum ministerskému předsedovi ve věci rovnocenného postavení techniků s právníky ve veřejné správě. V roce 1910 intervenuje ve prospěch spolku poslanec prof. Dr. techn. h. c. Tomáš Garrigue Masaryk, v roce 1911 byl český inženýr Ing. dr. h. c. Otakar Trnka jmenován ministrem veřejných prací, do císařské komise pro reformu veřejné správy byl povolán předseda spolku a profesor České vysoké školy technické prof. Ing. Dr. Antonín Klír.

Spolek se aktivně zúčastnil otevření nových budov České vysoké školy technické v Brně. V roce 1913 zahájily v Čechách a na Moravě činnost inženýrské komory. V roce 1914 již měl spolek 1300 členů

a vytyčil si rozhodující úkol – zřízení technické sekce České akademie věd a umění. Do činnosti spolku však negativně zasáhl začátek první světové války, v jejímž průběhu byli mnozí členové mobilizováni a deportováni na frontu. Válka tak zasáhla zásadním způsobem do života spolku...

Spolek československých inženýrů (SIA) 1920–1951

V roce 1918 vzniká Československá republika a tato událost velkou měrou zasáhla do spolkového života. Již 30. října 1918 přijalo představenstvo SIA svolání ke všem českým technikům, jímž se dalo do služeb národního výboru, a usneslo se svolat společně s Inženýrskou komorou schůzi za účasti všech technických spolků. Již 15. prosince 1918 přijala valná hromada spolku změnu názvu na Spolek československých inženýrů a architektů (SIA), rovněž spolkové časopisy změnilly názvy na Časopis československých inženýrů a architektů s podtituly Technický obzor a Architektonický obzor. Mnoho českých inženýrů přišlo na Slovensko a na Podkarpatskou Rus se snahou napomoci při dalším rozvoji technických oborů a ustavení inženýrských organizací. Slovenský odbor SIA se sešel již v červnu 1919. V následujících letech, především v roce 1920 a 1921, řešil spolek svou novou organizační strukturu. Dne 27. října 1920 se původní název změnil na Spolek československých inženýrů (SIA) a v roce 1921 se sešel jeho I. sjezd v Brně. Českoslovenští inženýři se tímto prvním sjezdem sjednotili do jediné stavovské organizace s regionálními odbory po celé nově vzniklé republice. V březnu 1921 byla rovněž ustavena Inženýrská komora pro Československou republiku. Spolek SIA začal vydávat další odborný časopis Strojnický obzor.

Vydavatelská činnost měla velice dlouhou a úspěšnou tradici. Byla to reakce na skutečnost, že čeští inženýři byli odkázáni většinou na ně-

meckou technickou literaturu. Zvláštní kapitolu vydavatelské činnosti tvořily publikace vydávané při spolkových oslavách a sjezdech. Z období před rokem 1918 lze zmínit např. Pamětní spis o čtyřicetiletém trvání Spolku architektů a inženýrů v království Českém 1865–1905. Následovala kniha Slavnostní list druhého sjezdu čs. inženýrů a architektů vydaná péčí odboru SIA v Plzni z roku 1922. Publikace Památník třetího valného sjezdu čs. inženýrů a architektů v Košicích z roku 1923 byla úplně první, která se věnovala slovenské inženýrské problematice v samostatném společném státě pod heslem: Inženýři Slovensku! Pořadatelé sjezdu roku 1924 v Hradci Králové sestavili program s tematikou týkající se technické práce ve východních Čechách.

V roce 1925 vyvrcholily 20. až 24. června oslavy šedesátého výročí činnosti SIA svoláním Jubilejního sjezdu SIA v Praze pod záštitou prvního prezidenta republiky T. G. Masaryka. V jeho průběhu byl 21. června 1925 za účasti prezidenta republiky Masaryka položen základní kámen k novostavbě budov Českého vysokého učení technického. Další významnou sjezdovou událostí se stalo položení základního kamene, kterým slavnostně započala 22. června 1925 stavba Domu československých inženýrů. U této příležitosti vydal spolek publikaci Šedesát let Spolku československých inženýrů, 1865–1925, kterou sepsal Ing. Emil Ženatý, a Jubilejní památník Spolku architektů a inženýrů v království Českém 1865–1925, kterou pro tisk upravil Ing. Dr. Josef Stocký.

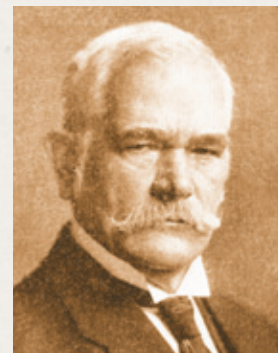
Dům československých inženýrů byl slavnostně otevřen v květnu 1929. Návrh na jeho postavení vznikl ještě za dob Rakouska-Uherska a postupně se projednával a doлаđoval na jednotlivých sjezdech SIA. V domě byly umístěny i kanceláře ústředí a ředitelství SIA, v suterénu pak přednášková dvorana, konferenční síň, čítárna a technická knihovna, ve které bylo k dispozici přes dvě stě technických časopisů. Sídlily v něm redakce čtyř

ing. František Křížík,
předseda Spolku
1888–1891

arch. Dr. Techn. Josef
Hlávka, čestný člen
Spolku 1894

Ing. Dr. Techn. Antonín
Klír, předseda Spolku
1911–1920

Příjezd předsedy vlády A. Švehly a prezidenta republiky T. G. Masaryka na slavnostní zahájení stavby ČVUT v Dejvicích 21. 6. 1925

Herbert Hoover, ministr obchodu USA, čestný člen Spolku

spolkových časopisů s krásnou vyhlídkou na Hradčany, dále se v domě nacházela kavárna a restaurace. Dům také navštívil 30. ledna 1930 prezident Masaryk v doprovodu ministra obchodu Ing. Josefa Matouška.

Dosud nejrozsáhlejším sjezdovým materiálem byla kniha Technická práce na Ostravsku 1926–1936 vydaná odborem SIA v Moravské Ostravě v roce 1926. Také následující tři roky se nedílnou součástí slavnostních setkání úspěšně se rozvíjející spolkové činnosti staly sborníky, konkrétně Almanach VII. sjezdu československých inženýrů v Mladé Boleslavi v červnu 1927, v Brně byl vydán památník nazvaný Deset let technické práce 1818–1928 a následně o rok později vyšla Památnice bratislavského odboru Spolku čs. inženýrů 1919–1929: 10 rokov na Slovensku, jež je oceněním práce, kterou v tomto období na Slovensku čeští inženýři vykonali.

V roce 1930, k desátému sjezdu československých inženýrů v Praze, byl vydán sborník příspěvků Ohlas soudobé inženýrské práce, který uspořádal opět Ing. Dr. Josef Stocký. Nákladem spolku k jubilejnímu sjezdu v Praze vyšel v roce 1935 sborník Sedmdesát let technické práce sestavený Ing. Dr. Josefem Stockým a Ing. Emilem Ženatým. Všechny uvedené, v současnosti již historické prameny hovoří fundovaně o: *mnohotvarosti a rozmanitosti inženýrské práce a technického podnikání, různých složkách z činnosti organizační, badatelské, správní, výkonné i podnikatelské, jejichž souzvuk je podmínkou melodie člověka snažení na zemi*. V roce 1938 vydává odbor Spolku československých inženýrů v Českých Budějovicích u příležitosti osmnáctého (posledního) prvorepublikového sjezdu sborník Jihočeská technická práce, jehož mottem je slib: *českoslovenští inženýři budou sloužit Československé republice v dobách dobrých i zlých...*

Zřízením Protektorátu Čechy a Morava dostala zcela logicky úplně nový rozměr i činnost SIA. Na rozdíl od následného komunistického období však nenašla nacistická diktatura odvahu činnost profesních spolků přerušit. Čeští inženýři se proto upnuli k vlastní technické tvorbě, k pořádání výstav a přednášek, pravidelně se scházeli a provozovali společenskou činnost. Řada z nich přesto odešla do zahraničního odboje, řada členů byla perzekuována, řada byla popravena. Ještě v roce 1940 vychází k 75. výročí založení SIA sborník Z vývoje české technické tvorby, který v závěru upozorňuje na vydávané české technické časopisy SIA. Věstník SIA vycházel i nadále, a i když byl jeho rozsah omezen, předkládal představu o spolkovém dění a odborné práci českých inženýrů v obtížných podmínkách protektorátu. Počátkem roku 1945 nastal čas zavzpomínat na osmdesát let od založení spolku i na přípravu výstavy Pokrok techniky života mělnického kraje na Mělníce. Z Domu československých inženýrů byl však zřízen lazaret pro wehrmacht a po skončení války byla budova převzata v žalostném stavu.

V obnovené Československé republice po roce 1945 se nově konstituovala i stávající spolková organizace. Valná hromada SIA se sešla již 22. června 1945 a následně Sbor delegátů SIA odstranil nejtěžší následky okupace a zkonsolidoval spolkovou činnost a dobrovolnou sbírkou pomohl pozůstalým. Periodický tisk byl v porevoluční době dočasně zastaven a také Věstník SIA byl uvolněn k vydávání až v únoru 1946. Na základě státního pokynu byla rovněž v SIA dotazníkovým způsobem zkoumána národní a státní spolehlivost jednotlivých členů, byly přijaty a schváleny nové stanovy i nové územní členění podle oblastních poboček SIA. Spolek připravil v té době výstavu Pokrok techniky života mělnického kraje na Mělníce, o které se tajně uvažovalo již v období protektorátu a která představovala vysoký pracovní, mravní i kulturní potenciál českých inženýrů. Výstava byla uspořádána v dvoupatrovém výstavním domě SIA v Mělnici a 14. října 1945 ji navštívil i prezident republiky Dr. Edvard Beneš s chotí Hanou.

Dne 29. června 1946 se konala v Masarykově síni domu SIA smuteční trýzna za oběti války z řad členů spolku. Bylo vzpomenuito devadesát osm členů, umučených v koncentračních táborech, dvacet tři členů, kteří padli v boji, sto třicet sedm perzekuovaných členů a sto třináct nezvěstných členů spolku. Během roku 1945 a 1946 se v sídle SIA vystřídaly delegace a návštěvy inženýrů z Polska, Jugoslávie, Bulharska, Sovětského svazu, Norska, Švédska, Francie, Anglie, USA, Íránu a Indie. Přihlásili se také čeští inženýři, kteří za války založili SIT – Spolek inženýrů a techniků v Londýně. První velkou poválečnou příležitostí k obnovení dřívějších velmi živých styků s inženýry cizích národů byl Mezinárodní technický kongres, konaný 16. až 21. září 1946 v Paříži. Přípravu české delegace organizovala SIA, dále Masarykova akademie práce a Inženýrská komora. Bylo prezentováno celkem devět referátů z různých oborů.

O další činnosti a práci Spolku československých inženýrů bylo bohužel samozřejmě v politických kruzích již v této době rozhodnuto. Ještě nějakou dobu trval odpor odborníků sdružených v SIA, nicméně v roce 1951 došlo k nejhoršímu. SIA jako profesní spolek, který v republice působil nepřetržitě 86 let a přežil v aktivní odborné práci obě světové války včetně protektorátu, byl komunistickým zákonem, který podepsali společně Klement Gottwald a Antonín Zápotocký, zlikvidován. Autorizovaným civilním inženýrům byla odebírána razítka se státním znakem a pomocí komunistické ideologie byla činnost tradiční stavovské organizace umlčena. Tím historie SIA na téměř dvacet let končí.

Až v roce 1968 se její nástupci organizačně dočkali důstojného pokračovatele v podobě Českého svazu stavebních inženýrů, který byl však po dalších deseti letech práce znovu zlikvidován politickým rozhodnutím.

Český svaz stavebních inženýrů v letech 1968–1978

Myšlenka obnovit činnost stavovské organizace v tehdejší Československé socialistické republice (ČSSR) a navázat tak na její historické předchůdce Spolek inženýrů a architektů SIA a Spolek československých inženýrů SIA vznikla již v roce 1967. Tento úmysl s cílem znovu se pokusit zorganizovat stavební inženýry byl připravován současně v Praze, v Brně a v Bratislavě. V období tzv. pražského jara v roce 1968 dostala tato snaha konkrétní podobu.

Ustavující sjezd moravskoslezských stavebních inženýrů se sešel 27. června 1968 v Muzeu dělnického hnutí v Brně za účasti 105 členů, sjezdu se zúčastnil v zastoupení ministra stavebnictví jeho náměstek Ing. O. Hobst, který současně zastupoval i Svaz stavebních inženýrů v Čechách

ing. Dr. arch. Vladislav Sýkora, předseda Spolku 1923–1936

Ministr Jan Pelnář předává dne 28. 11. 1968 schválené stanovy ČSSI předsedovi Ing. Lubomíru Paříkovi

Ing. Lubomír Pařík,
předseda ČSSI
1968–1978

(tehdy ještě SSI). Úvodní referát přednesl předseda přípravného výboru Ing. E. Reich. Byl předložen námět sjednocení zemských svazů a bylo přijato programové prohlášení o jednotě cílů stavebních inženýrů v republice. Tím se brněnský ustavující sjezd SSI připojil k programovému prohlášení slovenských stavebních inženýrů, jejichž ustavující sjezd se konal již 14. června 1968 v Bratislavě.

Zakládající sjezd Svazu stavebních inženýrů v Čechách se po řadě schůzí přípravného výboru konal 28. června 1968 v Zengerově posluchárně ČVUT v Praze a zúčastnilo se jej sto padesát čtyři zakládajících členů a čtrnáct hostů. Úvodní slovo přednesl předseda přípravného výboru Ing. Lubomír Pařík. Zhodnotil iniciativu slovenských kolegů a spolupráci moravskoslezských kolegů. Přijaté programové prohlášení ukládalo mj. zabezpečit registraci svazu na Ministerstvu vnitra i na Ústředním výboru Národní fronty ČSR (ÚV NF ČSR) a svolat řádný sjezd nejpozději do konce března 1970. V tajných volbách do ústředního výboru SSI byl předsedou zvolen Ing. Lubomír Pařík.

Všechna tato významná jednání předcházela registraci a ustavení Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI). Žádost o tuto registraci podal Ing. Pařík Ministerstvu vnitra 5. července 1968 a současně zaslal žádost Dr. Františku Krieglovi o začlenění všech tří svazů do Národní fronty. Po srpnových událostech bylo dřívější souhlasné stanovisko ÚV NF přehodnoceno a 11. září 1968 v Praze proběhla schůzka předsedů českého, moravského a slovenského svazu. Zvažovala se dohoda o jednotném svazu v rámci ČSSR a bylo vypracováno stanovisko k připomínkám Ministerstva vnitra. Připomínky Revolučního odborového hnutí (ROH) byly po vysvětlení odvolány, námitky předsednictva Českého svazu vědeckotechnických společností (ČSVTS) však přetrvávaly. Rozpor se měl vyřešit, proto byl na základě jednání u ministra prof. Ing. Jozefa Troka-

na za účasti Ing. Lubomíra Paříka, Ing. Hobsta a Ing. Hollera vypracován návrh dohody o spolupráci s ČSVTS pro stavebnictví, jako dodatek k registraci SSI. Stanovy byly upraveny podle zákona o federativním uspořádání ČSSR z 30. října 1968, což v praxi znamenalo vytvoření Českého svazu stavebních inženýrů pro Čechy, Moravu a Slezsko a Slovenského svazu stavebních inženýrů pro Slovensko. Po těchto úpravách byl text stanov ČSSI schválen a 28. listopadu 1968 je ministr vnitra Jan Pelnář slavnostně předal předsedovi svazu Ing. Paříkovi.

Hlavním posláním vzniklého ČSSI bylo působit na vytváření kvalifikační struktury odborníků vědy, výzkumu, projektových prací, přípravy, realizace a údržby stavebních děl a zařízení, se zvláštním zřetelem na podporu tvůrčí činnosti mladých stavebních inženýrů. Svaz měl také odborně ovlivňovat řešení významných problémů koncepce výstavby formou připomínek a spolupráce na legislativních úpravách a normách a vyjadřovat se k návrhům důležitých projektů staveb. Měl se také aktivně podílet na jejich vypracování a tím spoluvytvářet objektivní odborné podmínky pro rozhodování o závažných investicích. Přímým stykem se světovým technickým děním měl tvořivě uplatňovat zkušenosti při výstavbě v tuzemsku a tím přispívat k progresivnímu rozvoji státu.

První zasedání ústředního výboru ČSSI se konalo 12. prosince 1968 v Brně a bylo na něm zvoleno předsednictvo ve složení: předseda Ing. Lubomír Pařík, I. místopředseda Ing. Emil Reich, místopředsedové prof. Ing. Dr. Alois Myslivec a Ing. Miroslav Sedmík, generální tajemník Ing. Antonín Bitzan, tajemník pro oblast Moravy a Slezska Ing. František Provazník a dále členové Ing. Milan Bilík, Ing. Dalibor Bílek, Ing. Tomislav Dratva a Ing. Dr. Čestmír Jahoda.

První ústřední zájmové skupiny ČSSI začaly pracovat v těchto oborech: pozemní a průmyslové

stavitelství, inženýrské a vodohospodářské stavitelství, dopravní stavitelství, stavebně-inženýrská ekonomie a inženýrský urbanismus. Byl navázán přímý kontakt se Svazem architektů a s jeho předsedou Ing. arch. Josefem Gočárem byla projednána zpráva o přípravě zákona o autorizaci, o návrhu zákona o socialistickém podniku a o stavu příprav k novelizaci vyhlášky o soutěžním řádu.

ČSSI předal za účasti tehdejšího ministra F. Tomanu čestné členství akademiku prof. Ing. Stanislavu Bechyňovi a členu-korespondentu ČSAV Ing. Dr. techn., Dr. h. c. Konrádu Jaroslavu Hrubanovi, DrSc. Stálý sekretariát ČSSI byl zřízen v Praze. Svazové orgány v pracovním programu řešily koncepci rozvoje bytové výstavby a zabezpečení údržby bytového fondu, koncepci modernizace dálniční sítě v ČSSR, návrh soutěžního řádu pro projekty inženýrských děl, výše zmíněný návrh zákona o autorizaci, včetně vytvoření systému třístupňové autorizace inženýrů, a byly navazovány styky se zahraničními inženýrskými organizacemi.

V roce 1970 měl svaz ČSSI již 1200 členů, koncem roku 1971 již 1530 členů. Bylo ustaveno osm oblastních poboček ČSSI. Morálně a materiálně svazu pomáhalo dvacet osm členů, právnických osob z vybraných projektových ústavů, podniků a dalších institucí. Hlavní činnosti svazu byly formulovány v rámci tehdy povinné politicko-organizační a výchovné činnosti a odborné činnosti v rámci Stavebně inženýrských služeb. Vážným problémem pro ČSSI při zabezpečování projektových prací pro národní výbory se stalo odejmutí oprávnění k projektové činnosti. Teprve na základě tlaku členské základny svazu a politických funkcionářů nižších orgánů a národních výborů malých obcí, které se postavily za ČSSI, bylo výměrem Ministerstva výstavby a techniky ČSR uděleno 23. června 1972 nové oprávnění.

Byla zřízena Cena akademika Bechyňe v oblasti železobetonových mostů a Cena akademika Kloknera v oblasti výzkumu konstrukcí. Byly ustaveny nové ústřední zájmové skupiny pro ocelové konstrukce, lehkou prefabrikaci a pro ochranu a tvorbu životního prostředí. Komise zahraničních styků zorganizovala řadu studijních cest a tematických zájezdů ve spolupráci s cestovními kanceláři Čedok a Sportturist do tehdejšího SSSR, NSR, NDR, Jugoslávie, dále Finska, Švýcarska, Holandska, Dánska, Polska a Itálie.

Stavebně inženýrské služby jako hospodářské zařízení ČSSI vhodnými formami hospodářské činnosti umožňovaly seberealizaci stavebních inženýrů a usměrňovaly jejich iniciativu k řešení technických a ekonomických problémů. Byly vytvořeny zakázkové komise Stavebně inženýrských služeb a výtvarně-odborné inženýrské komise ČSSI. Připravilo se také ustavení sboru expertů.

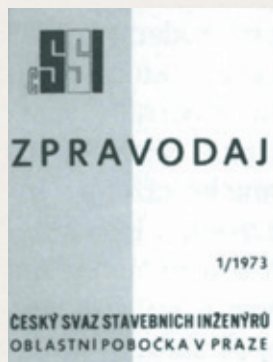
Pro představu o úrovni hospodaření ČSSI lze uvést, že náklady za rok 1972 činily zhruba 3,6 mil. Kč, výnosy včetně Stavebně inženýrských služeb zhruba 4,4 mil. Kč a čisté jmění činilo zhruba 2,7 mil. Kč.

V roce 1973 se ČSSI zbavil neaktivních členů, členství bylo ukončeno celkem 243 osobám. Naopak nových členů bylo v uvedeném roce přijato celkem 416 a členská základna čítala 1932 členů, tj. o 7,4 % více než v předcházejícím roce. Čestným členem jmenoval Svaz prof. Ing. Dr. Aloise Myslivce, DrSc. Byl rozpracován a do plánu na další léta zařazen záměr vlastní výstavby svazové budovy v Praze a rekonstrukce budovy v Brně.

V roce 1974 překročil stav členské základny ČSSI dva tisíce členů (celkem jich bylo 2114). ČSSI zapojilo do svých akcí slovenské kolegy ze SZSI – Slovenského zväzu stavebných inžinierov, konkrétně do kvalifikační komise, poradního sboru. Účastnili se také některých tematických

Stylizovaná verze loga z roku 1968.

Titulní strana
Zpravodaje oblastní
pobočky ČSSI v Praze
z ledna 1973

zájezdů. Řada odborných přednášek, seminářů a sympozií se pořádala ve spolupráci se stavebními fakultami ČVUT v Praze a VUT v Brně, na fakultách se konala i některá zasedání orgánů svazu. Věstník ČSSI vycházel minimálně čtyřikrát ročně, objem výkonů Stavebně inženýrských služeb stanovil Ústřední výbor Národní fronty ČSR (ÚV NF ČSR) na tehdejších 10 850 Kčs, zisk určil ve výši 4200 Kčs a odvod pro ČSSI ve výši 4000 Kčs.

Svaz byl tehdy již několik let spoluorganizátorem soutěže Hledáme dokonalé projekty a spolu s redakcí Mladého světa spolupracoval s mladými stavebními odborníky. Účastnil se sympozií Mezinárodní asociace pro mosty a stavební inženýrství IABSEE (International Association for Bridges and Structural Engineering) v Drážďanech a betonářské konference v polské Krynici, mezinárodní výstavy čištění odpadních vod v Mnichově, sympozií o trhacích pracích v Budapešti a mezinárodního silničního kongresu v Mexiku. Stavební komise

svazu posuzovala a kontrolovala přípravu i průběh investiční akce ČSSI – výstavby administrativní budovy pro ČSSI a Stavebně inženýrských služeb ve spolupráci s Dopravním podnikem Metro v Legerově ulici v Praze 2. Oblastní pobočka v Brně připravovala odborně i organizačně výstavbu střediska ČSSI v Křižánkách, oblastní pobočka v Karlových Varech získala do vlastnictví budovu v Merklíně. Práce Stavebně inženýrských služeb byla v souvislosti se státním zásahem omezena, byly direktivně stanovovány ekonomické ukazatele a pořadí důležitosti zakázek a rozhodující podíl práce Stavebně inženýrských služeb byl směřován do výkonů pro národní výbory a k plnění volebních programů Národní fronty. Do činnosti ČSSI bylo roubováno závazkové hnutí, zahraniční činnost stimulovaly především na socialistické státy. Svazu začaly být vytýkány nedostatky v konkrétních činech pro socialistickou společnost.

ČSSI se podílel na projektové přípravě výstavby domu v Legerově ulici v Praze 2, sdružoval finanční prostředky přesahující výši tehdejších 3 mil. Kčs, dozoroval výstavbu a nakonec úspěšně hotové dílo zkolaudoval. Odbor bytového hospodářství NVP přidělil prostory v posledních dvou patrech budovy ČSSI a jeho hospodářskému zařízení Stavebně inženýrské služby, svaz tím získal důstojné prostory pro svoji odbornou, organizační a další činnost. Ještě netušil, že budovu bude využívat jen několik let... Snaha státních a hlavně politických orgánů, tj. především ÚV NF ČSR a potažmo stranické nomenklatury v omezování aktivit ČSSI se stávala postupně čím dál tím víc hmatatelnou. Svaz jako společenská organizace, sdružující pouze vysokoškolské odborníky, byla organizačně stabilizovaná a měla obrovský odborný potenciál i ekonomické zázemí v Stavebně inženýrských službách, čímž se stala trnem v oku mnoha tehdejších politiků a funkcionářů. Záviděli svazu jeho samostatnost a kritizovali jeho apolitičnost, považovali jej za skrytou nátlakovou skupinu, která neměla v socialistické společnosti co pohledávat.

Budova v Legerově ulici
v Praze 2, původní sídlo
ČSSI

Situace vyvrcholila politickým rozhodnutím Ústředního výboru Národní fronty ČSR z 8. února 1978, kterým byl svaz prakticky zlikvidován. Za ústřední likvidační komisi oznámil tehdy Ing. Josef Šlosar dopisem členské základně, že nastane základní změna organizačního řešení, které stanovilo vyčlenit ČSSI z Národní fronty ČSR počínaje 28. únorem 1978 a převést jeho dosavadní činnost do České vědeckotechnické společnosti. Toto rozhodnutí bylo prý motivováno záměrem snížit počet organizací sdružených v NF ČSR. Byla zřízena ústřední komise pro likvidaci ČSSI, Stavebně inženýrských služeb a oblastních poboček, na kterou přecházela práva a povinnosti ústředních orgánů ČSSI s termínem ukončit činnost svazu do 30. září 1978 a zabezpečit věcnou likvidaci do 31. března 1979. Členské příspěvky za rok 1978 se již nevybíraly, o majetek v hodnotě několika desítek milionů korun, vytvořený členy ČSSI, se rozdělily Český svaz vědeckotechnických společností a Národní fronta ČSR. Svaz byl doslova vyhnán z budovy v Legerově ulici v Praze a ve Vrchlického sadě v Brně, byla zabavena střediska Křižánky a Merklín. Archiv putoval do sklepů ČSVTS, jeho dohledávání v pozdějších letech bylo odmítáno a stalo se víceméně nedosažitelné i po roce 1989. Tím skončila desetiletá etapa aktivní práce stavovské inženýrské organizace, která v období 1968 až 1978 patřila k nejúspěšnějším společenským organizacím v republice a byla schopna dát stavebním inženýrům dobré zázemí pro jejich odborné i společenské využití. ČSSI vznikl jako pokračovatel SIA, a i když to nemohl v normalizačních letech zdůrazňovat, stal se stejně jako jeho historický předchůdce silou, která komunistickému režimu naháněla oprávněnou hrůzu kvalifikovaností svých stanovisek, nezávislostí své členské základny a důrazným prosazováním odborných zájmů široké obce českých stavebních inženýrů. Je politováníhodné, že stejně jako v případě SIA skončila i činnost ČSSI direktivním politickým rozhodnutím téže moci, aniž tato mohla tušit, že stavební inženýři se dále scházeli a odborně diskutovali. Politická a admi-

nistrativní likvidace ČSSI v žádném případě neznamenala, že ČSSI zmizel ze světa. Jeho oblastní pobočky a jejich členská základna organizovaly nadále zaběhnutá odborná setkání a klubové večery, stavební inženýři si nadále – i když ne pod hlavičkou ČSSI – vyměňovali zkušenosti a poznatky. Listopadová revoluce v roce 1989 proto stavební inženýry zastihla dokonale připravené pro obnovení činnosti své stavovské organizace – Českého svazu stavebních inženýrů.

Český svaz stavebních inženýrů v letech 1989–1991

Ještě před oficiálním obnovením činnosti Českého svazu stavebních inženýrů, tj. před registrací jeho stanov Ministerstvem vnitra ČSR, zrál v jeho bývalé členské základně a v odborných kolektivech přesvědčení, že přes oficiální zákaz činnosti ČSSI je nutné se scházet a diskutovat o stavovské problematice a tím připravovat půdu pro obnovení činnosti svazu. Tak se „potají“ připravovaly nové stanovy, které by mohly v příhodném okamžiku vstoupit v platnost. Podle vzpomínek brněnských kolegů se obdobně jako v šedesátých letech při zakládání ČSSI již asi rok před sametovou revolucí scházel z iniciativy Ing. Ivo Bajera a Ing. Vladislava Nováka kolektiv bývalých členů vedení brněnské pobočky, který ověřoval na Ministerstvu vnitra ČSSR možnost znovuzřízení svazu. Tak byly již před listopadem vypracovány a v kolektivu bývalých členů ČSSI projednány nové stanovy. K této iniciativě se připojili i pražští členové ÚV ČSSI prof. Ing. František Lehovec, CSc., a Ing. Tomislav Dratva.

Listopadové události v roce 1989 urychlily celé toto snažení. Přípravný výbor brněnské pobočky, existující již za totality, začal veřejně vystupovat. Již v prvních revolučních dnech na mítinku na náměstí Svobody v Brně člen přípravného výboru Ing. Ivo Bajer pozdravil asi čtyřicetitisícové

Ing. Ivo Bajer, předseda
obnoveného ČSSI

shromáždění jménem českých stavebních inženýrů a za obrovského aplausu vyjádřil podporu českých inženýrů Občanskému fóru (OF), vedenému Václavem Havlem. V tomto smyslu byla na vedení OF odeslána telegrafická zdravice. Za zmínku stojí, že na tomto mítinku promluvil i Ing. Ludvík Motyčka, budoucí ministr stavebnictví, rovněž člen ČSSI.

Obrovské vnitřní pnutí členů bývalého ČSSI vytvořilo předpoklady pro vznik přípravných výborů ve všech bývalých oblastních pobočkách svazu. Velkou iniciativu vyvinula zejména českobudějovická pobočka vedená Ing. Daliborem Bílkem. Vzhledem k tomu, že kolektiv brněnské pobočky se nelegálně scházel již před listopadem a fungoval vlastně kontinuálně, ujal se spolu se členy pražské pobočky organizační i koordinační činnosti. Na pozvání přijeli do Prahy téměř všichni bývalí členové Ústředního výboru ČSSI a byl sestaven přípravný výbor. Do jeho čela byl na návrh bývalého předsedy Ing. Lubomíra Pařika zvolen Ing. Ivo Bajer. Mezitím již byly ustaveny přípravné výbory prakticky ve všech bývalých pobočkách svazu.

V Brně se již 27. listopadu 1989 konala na půdě VUT členská schůze bývalých členů ČSSI. Projednával se na ní mj. návrh nových stanov a programové prohlášení. Nábor nových členů byl obrovský, pobočka velmi brzy čítala na tisíc členů. V prostorách Ústavu teoretické a aplikované mechaniky Československé akademie věd v Praze se konala v prosinci 1989 historická schůzka zástupců přípravného výboru se zástupci projektových ústavů, z větší části nových zájemců o členství, kterou zorganizoval Ing. Ivan Hačkajlo. Došlo k dohodě o vytvoření pražského výboru ČSSI a na následné schůzi bylo přijato cca 800 nových členů. Pražská základna se rozrostla na cca 1200 členů.

Počátkem prosince 1989 byly na Ministerstvo vnitřní záležitostí ČSR podány k registraci nové stanovy ČSSI. Rozhodnutím z 27. prosince 1989 schválilo toto

ministerstvo stanovy dobrovolné organizace Český svaz stavebních inženýrů se sídlem v Praze a s působností na území České socialistické republiky. Tím se zhruba po deseti letech opět oficiálně uvolnil prostor pro legální činnost obnoveného ČSSI.

Obnovující sjezd Českého svazu stavebních inženýrů se sešel 27. ledna 1990 v Domě stavebníků v Brně. Předcházela mu koordinace příprav především v Brně a Praze, kontaktovány byly i ostatní oblastní pobočky. Jednání zahájil Ing. Ivo Bajer, sjezd vzal na vědomí zprávu o činnosti přípravného výboru, schválil stanovy, programové prohlášení a statut Stavebně inženýrských služeb jako hospodářského zařízení ČSSI. Na sjezdu byl zvolen Český výbor ČSSI ve složení Ing. Ivo Bajer (Brno), Ing. Dalibor Bílek (České Budějovice), Ing. Horymír Coufal (Zlín), Ing. Pavel Čížek (Pardubice), Ing. Oldřich Dobrý (Teplice), Ing. Vladimír Hambálek (Olomouc), doc. Ing. Ladislav Lamboj, CSc. (Praha), prof. Ing. František Lehovec, CSc. (Přibramy), Ing. Václav Mach (Praha), Ing. Jan Merenda (Ostrava), doc. Ing. Lubomír Mikš, CSc. (Brno), Ing. Miloslav Pavlík, CSc. (Praha), Ing. Bohumil Pech (Liberec), Ing. Antonín Postřihač (Plzeň), Ing. Jiří Potoček, CSc. (Brno), Ing. Bohumil Rusek (Hradec Králové) a Ing. Svatopluk Zídek (Karlovy Vary).

Na sjezdu se rozhodlo o tom, že virilními členy Českého výboru ČSSI se stanou všichni předsedové oblastních poboček ČSSI, tj. Ing. Tomislav Dratva (Praha), Ing. Petr Hudler, CSc. (České Budějovice), Ing. Jaroslav Karásek (Olomouc), Ing. Jiří Koudelka (Ústí nad Labem), Ing. Josef Mach (Hradec Králové), Ing. Jiří Mareš (Pardubice), Ing. Stanislav Matějka (Zlín), Ing. Radko Moschner (Karlovy Vary), Ing. Karel Myslivec, CSc. (Liberec), Ing. Leo Nelhiebel (Ostrava), prof. Ing. František Přibyl, CSc. (Brno) a Ing. Václav Vodička (Plzeň). Na předsedu ČSSI kandidovali Ing. Ivo Bajer z Brna a Ing. Václav Mach z Prahy, většinou hlasů byl zvolen Ing. Ivo

Bajer. Čestným předsedou se ve volbě stal zakládající předseda ČSSI z roku 1968 Ing. Lubomír Pařík.

Březnového zasedání Českého výboru ČSSI v roce 1990 na VUT v Brně se účastnili rovněž zástupci Slovenského svazu stavebních inženýrů, jmenovitě předseda SZSI doc. Ing. Jozef Zvara a Ing. Peter Horecký. V souladu s úkoly, stanovenými obnovujícím sjezdem, projednal Český výbor ČSSI problematiku návratu majetku od NF a ČSVTS a protože dosavadní jednání nepřinesla potřebné závěry, byl odeslán pokus o smír. Předsedy odborných komisí ČSSI se stali: Ing. Václav Mach (Praha) – komise legislativní, Ing. Jiří Novák (Pardubice) – komise návrhová, Ing. Jiří Koudelka (Ústí nad Labem) – komise přijímací, Ing. Petr Hudler (České Budějovice) – komise zahraniční, Ing. Dalibor Bílek (České Budějovice) – komise propagačně ediční, Ing. Lubomír Pařík (Praha) – komise historická, Ing. Jiří Potoček (Brno) – komise hospodářská, Ing. Josef Šamánek (Ostrava) – komise vzdělávací a Ing. Vladimír Hambálek (Olomouc) – komise soutěžní.

V usnesení obnovujícího sjezdu se konstatovalo, že ČSSI obnovuje svoji činnost, která byla nezákonně zastavena v roce 1978, a hlásí se k tradicím SIA. Za cíl si klade rehabilitaci výstavby a stavebnictví, navázání na slavné tradice stavitelů našich zemí a obnovení prestiže stavebních inženýrů jako tvůrčích pracovníků. Sjezd uložil rozvinout činnost svazu v plné šíři, zřídit komise a ústřední zájmové skupiny a vybudovat sekretariáty ČSSI v Praze a Brně. Za stěžejní považoval urychleně zahájit jednání s NF a ČSVTS týkající se navrácení majetku ČSSI, který byl těmito organizacemi převzat v roce 1979, a ověřit možnost jeho navrácení SIA. Bylo rozhodnuto svolat příští sjezd do konce roku 1991 a předložit mu ke schválení upravené stanovy, dále navázat co nejrychleji kontakty s obdobnými inženýrskými organizacemi v zahraničí a aktivně se zapojit do práce na

ustavení inženýrské komory. Svaz se angažoval i v legislativní oblasti při spolupráci na přípravě zákona o vzniku České komory autorizovaných inženýrů.

Požadavek ČSSI na návrat majetku, který jeho členové vytvořili v letech 1968 až 1978 a který neoprávněně převzala NF a ČSVTS, byl předmětem neustálých snah vedení svazu, které se snažilo tuto záležitost objektivně projednat a dosáhnout nápravy. Pro představu – Národní frontě byl předán majetek ČSSI v hodnotě cca 8,8 mil. Kčs, ČSVTS v hodnotě 10,15 mil. Kčs. Předseda ČSSI Ing. Ivo Bajer vyvolal po řadě neúspěšných jednání s úředníky ČSVTS schůzku u tehdejší předsedkyně ČSVTS Ing. Květy Kořínkové, byly připraveny rovněž konkrétní návrhy ČSSI a závěry jednání. Přes řadu ústních příslibů nedošlo k zásadní dohodě a ČSSI byl odkázán na uplatnění svých požadavků na Radě ČSVTS. Toto jednání bylo pro delegaci svazu ve složení předseda Ing. Ivo Bajer a první místopředseda Ing. Miloslav Pavlík, CSc. vedeno ponižujícím způsobem – byl jim sice umožněn vstup do sálu, ale při hlasování z něj byli vykázáni. Rada ČSVTS požadavky ČSSI morálně uznala, ale právně zamítla, a to s odvoláním na chybějící zákon o návratu majetku spolkům. ČSSI konstatoval, že likvidační arogantní přístup postkomunistického vedení ČSVTS byl i po listopadové revoluci stejný jako za totality. Vedení s.p. Pragocar, které spravovalo budovu v ulici Legerova v Praze 2 nejenže nechtělo vyhovět požadavkům svazu, ale dokonce podalo Obvodnímu soudu pro Prahu 2 návrh na jeho vystěhování z budovy! Majetková jednání vážla i v Brně ohledně nástavby na budově v ulici Vrchlického sad 2, kterou ČSSI zabezpečil a financoval. Přitom nemovitému majetku (především nástavbě v budově v Legerově ulici v Praze a střediskům v Křížánkách a Merklíně) hrozily neoprávněné další dispozice a prodej, což se ze strany ČSVTS v případě Merklína také stalo. Školici středisko Křížánky ČSVTS později pronajala jako restaurační zařízení.

Svaz inicioval i návrh zákona o návratu majetku, neměl však v Parlamentu ČR dostatečnou politickou podporu. Tu naopak našlo při jednání u tehdejšího předsedy vlády ČR JUDr. Petra Pitharta a u primátora hlavního města Prahy dr. Jaroslava Kořána a jeho náměstka Ing. Františka Poláka. Rovněž v Brně mělo ČSSI silnou podporu u primátora města. V souvislosti s likvidací Národní fronty dosáhla ČSSI konečně příslibu, že poslední dvě patra budovy v Legerově ulici budou v procesu privatizace vyčleněna pro potřeby ČSSI. Také v Brně se zásluhou Ing. Jiřího Horáka, pozdějšího primátora města Brna, hnuly ledy a problematika majetkového jednání ve věci nástavby na budově Vrchlického sad byla řešena ku prospěchu ČSSI. Na schůzce u premiéra JUDr. Petra Pitharta předložil Ing. Ivo Bajer zprávu o činnosti svazu a premiér si vyžádal návrhy ČSSI na koncepci bytové politiky. Primátor hlavního města Prahy a jeho náměstek písemně

apelovali na Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci ČR ve věci budovy v Legerově ulici č. 52 a bylo dosaženo dohody o dlouhodobé nájemní smlouvě. Zástupci ČSSI vedli rovněž jednání s představiteli odborového svazu Stavba o možnostech vrácení majetku SIA – Domu československých inženýrů, v té době již přestavěného na hotel Budovatel. Tato jednání však vyzněla do prázdna, neboť nástupnictví ČSSI za zrušený SIA odborový svaz zpochybnil. Návratu celého majetku ČSSI tedy zabránil nedostatečný právní rámec a nechuť postkomunistických funkcionářů na všech úrovních a ve všech organizacích, kam se infiltrovali, tuto problematiku spravedlivě dořešit.

V době těchto usilovných a úporných jednání snahu ČSSI jednoznačně podporovalo tehdejší Ministerstvo stavebnictví, které vedl člen ČSSI, ministr Ing. Ludvík Motyčka. Ten jmenoval předsedu ČSSI do svého poradního sboru a do vládní delegace, která v roce 1991 jela do Londýna na jednání s ministrem stavebnictví Velké Británie. Tato návštěva byla spojena s navázáním velmi těsných přátelských a odborných vztahů s britským Svazem stavebních inženýrů (Institution of Civil Engineers – ICE). Britští inženýři recipročně oplatili návštěvu ČSSI v nejvyšším reprezentačním složení.

Značnou aktivitu vyvíjela legislativní komise ČSSI. Jednala o řadě připravovaných právních úprav, o novele zákona č. 50/1976 Sb. (stavební zákon), o návrhu živnostenského zákona a také o návrhu zákona o veřejných soutěžích. Stanoviska v těchto věcech, prezentovaná státním orgánům, vždy vyjadřovala a vyjadřují snahu stavebních inženýrů o kvalitní a profesionální zpracování zákonných norem a předpisů a lze konstatovat, že většina námětů byla přijímána a oceňována. Stěžejním bodem jednání legislativní komise ČSSI se stala příprava zákona o výkonu povolání autorizovaných osob.

Sídlo oblastní pobočky
ČSSI v Brně, Vrchlického
sad

Zahraniční styky se zdárně rozvíjely, v letech 1990 a 1991 zejména s britským a americkým svazem stavebních inženýrů. Slovenští kolegové byli v době existence Československé federativní republiky s ČSSI v pravidelném a těsném kontaktu včetně výměn delegací odborníků, legislativních návrhů a profesních setkání. Zasedání Českého výboru ČSSI se často konala v sídlech jednotlivých oblastních poboček ČSSI, v roce 1991 kromě Prahy a Brna i v Českých Budějovicích a v Hradci Králové. Svaz se v jednotlivých regionech, zejména pak v Karlových Varech a Hradci Králové, angažoval také v umísťování absolventů vysokých škol ve spolupráci s tamějšími úřady práce. Z iniciativy ČSSI a Stavební fakulty ČVUT v Praze se připravoval k vydávání odborný časopis Stavební obzor.

V oblastních pobočkách se projednával nový volební a jednací řád ČSSI a návrh nových stanov ČSSI pro nadcházející sjezd, mj. se čtyřletou periodicitou sjezdů ČSSI. Výbor rozhodl o konání sjezdu ČSSI v roce 1991, jehož místem se stal Sladkovského sál Obecního domu v Praze. Ten přivítal delegáty dvanácti oblastních poboček ČSSI v republice a hosty sjezdu 9. listopadu. Sjezd zahájil zdravicí a uvítáním hostů předseda ČSSI Ing. Ivo Bajer, jednání a volby pracovních komisí řídil Ing. Svatopluk Zídek. Ve zprávě o činnosti ČSSI od obnovujícího sjezdu v roce 1990 Ing. Ivo Bajer kromě jiného uvedl: *Když jsem před 22 měsíci přistupoval v Brně před mikrofony, abych přivítal delegáty na řádném obnovujícím sjezdu ČSSI, měl jsem velmi sváteční pocit z naplněného cíle. První krok byl učiněn. Sešli jsme se jako svobodní občané ve svobodném státě ze svobodné vůle, abychom rehabilitovali stavebnictví, abychom obnovili prestiž stavebních inženýrů jako tvůrčích pracovníků s vysokou morální a odbornou kvalifikací. Naše představy o demokratické obrodě, fyzickém i morálním vypořádání se s totalitní minulostí však byly poněkud romantické. Málokdo z nás viděl přechod k tržnímu myšlení a hospodář-*

ství ve světle nutnosti totální změny, až likvidace všech struktur a systémů tehdejšího, někde ještě přetrvávajícího socialistického stavebnictví. Většina funkcionářů měla zkušenost pouze z minulého období, kdy šlo pouze o to, jak zmírnit nesmyslná rozhodnutí strany a vlády a alespoň trochu vylepšit stavovským kolegům standard a pomoci jim pootevřít okno do svobodného a tvůrčího světa. O moc víc dělat nešlo, a ani to málo, co jsme mohli, se mocným nelíbilo.

Ing. Bajer dále konstatoval, že po listopadové revoluci začínal svaz od nuly, bez zkušeností se svobodou. Zpřetrhané nitky organizační struktury se podařilo navázat snadno díky obětavosti, elánu a chuti zejména bývalých funkcionářů a členů. Ve své hodnotící zprávě uvedl a vyzdvihl činnost jednotlivých dvanácti poboček, zájmových skupin a odborných komisí ČSSI. Dotkl se problematiky ekonomického zabezpečení činnosti svazu, legislativní práce na zákonu o autorizaci, problematiky profesionální pomoci kolegům v orientaci v nových podmínkách. Kritizoval byrokratický a neochotný přístup některých struktur k návratu majetku ČSSI, naopak ocenil rozvoj spolupráce svazu s vysokými školami, slovenskými a zahraničními stavovskými organizacemi. Svůj projev ukončil Ing. Bajer slovy: *Věřím ve šťastnou hvězdu našeho svazu, věřím v úspěch nás všech.*

V tomto období čítal svaz více než pět tisíc členů, kteří se sdružovali v místních pobočkách podle svého zaměření ve třinácti zájmových skupinách. Jedním z hlavních úkolů celého svazu bylo, jak již bylo řečeno, především navrácení neoprávněně zabaveného majetku. Dosavadní jednání nevedla k úspěchu jak pro neexistenci zákona, který by takové navrácení umožňoval, tak pro nechuť funkcionářů Českého svazu vědeckotechnických společností, kam ČSSI odmítala vstoupit s vědomím, že tato organizace je převážně v rukou dlouholetých funkcionářů bývalého ČSVTS.

Po zprávě o hospodaření a zprávě revizní komise, vystoupení čestných hostů a obsáhlé diskusi se volil předseda ČSSI na následující čtyřleté funkční období. Na tuto funkci kandidovali na návrh brněnské oblastní pobočky dosavadní předseda Ing. Ivo Bajer a na návrh pražské oblastní pobočky dosavadní první místopředseda Ing. Miloslav Pavlík, CSc., kteří přednesli své programové projevy. V tajné volbě byl většinou hlasů zvolen Ing. Miloslav Pavlík, CSc. Sjezdové jednání schválilo přijetí nových stanov, příslušné hodnotící zprávy a bylo uzavřeno přijetím obsáhlého usnesení, v jehož ukládací části se stanovily prioritní úkoly pro Výbor ČSSI na následující období. Závěrečné slovo přednesl nově zvolený předseda ČSSI Ing. Pavlík. Poděkoval v něm za projevenou důvěru a vyjádřil přesvědčení o dalším kvalitativním vzestupu činnosti profesní inženýrské organizace.

Český svaz stavebních inženýrů v letech 1991–2005

Jednotlivá období vývoje spolkové činnosti byla zcela jistě ovlivněna konkrétní společenskou a politickou atmosférou. V prvních porevolučních letech se nadšení z nově nabyté svobody přirozeně odráželo také v ochotě členů angažovat se ve svazových aktivitách a tím přispět k rozvoji celé profese nastavením systémových změn. Poslední desetiletí dvacátého století mělo výrazné specifikum i v ideologickém střetu pojetí občanské společnosti prezidenta Václava Havla s výrazně rozdílným technokratickým zaměřením další vůdčí politické osobnosti Václava Klause. Teprve zpětně jsme asi schopni vnímat pozitiva těchto rozdílných přístupů.

Studiem historických tradic našich profesních předků a konfrontací se zkušenostmi zahraničních kolegů jsme se snažili nově koncipovat organizaci i náplň činnosti svazu v nových politických a hospodářských podmínkách.

Výsledkem této snahy bylo navázání na původní publikační aktivity formou vydávání pamětních spisů, respektive almanachů, u příležitosti významných výročí. Pro Český svaz stavebních inženýrů to byl konkrétně almanach k desátému výročí znovuoobnovení činnosti v roce 1999. Proto následující řádky budou s časovým odstupem pouze zkratkovitou odvolávkou na události zmíněného období zachycené v uvedeném almanachu.

První zasedání Výboru ČSSI po sjezdu zvolilo čelné funkcionáře na funkční období 1991 až 1995. Prvním místopředsedou ČSSI byl zvolen Ing. Ivo Bajer, dalšími místopředsedy Ing. Jaroslav Karásek a Ing. Svatopluk Zídek. Hospodářem byl zvolen Ing. Jiří Lebeda a tajemníkem byl jmenován Ing. Vladimír Sklenář, CSc. Tím bylo ustanoveno předsednictvo ČSSI, které ve sjezdovém mezidobí působilo jako operativní orgán svazu. Výbor ČSSI působil po sjezdu ČSSI v roce 1991 v tomto složení: předsedové oblastních poboček ČSSI: Ing. Pavel Čížek (Pardubice), Ing. Milan Jaroš (Zlín), Ing. Jaroslav Karásek (Olomouc), Ing. Jiří Koudelka (Ústí nad Labem), Ing. Jiří Kuchynka (Brno), Ing. Josef Mach (Hradec Králové), Ing. Václav Mach (Praha), Ing. Radko Moschner (Karlovy Vary), Ing. Karel Myslivec (Liberec), Ing. František Sulista (České Budějovice), Ing. Ladislav Vižďa (Ostrava), Ing. Václav Vodička (Plzeň). Dalšími členy výboru ČSSI se stali: Ing. Miroslav Čermák, CSc. (Brno), Ing. Matylda Dufková (Zlín), Ing. Milan Holíč (Brno), Ing. Martin Mandík (Ústí nad Labem), Ing. Jan Merenda (Ostrava), Ing. Milan Mužík (Pardubice), Ing. Václav Oupor (Praha), doc. Ing. Ladislav Lamboj, CSc. (Praha), Ing. Bohumil Pech (Liberec), Ing. Antonín Postřihač (Plzeň), Ing. Bohumil Rusek (Hradec Králové) a Ing. Jaromír Vrba (Olomouc).

Byla projednána a schválena směrnice pro ustavování poboček ČSSI a v květnu 1992, po schválení zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků, před-

sedu ČSSI vyzval ministr životního prostředí Ing. Ivan Dejmál k předložení návrhu ustavujícího výboru České komory autorizovaných inženýrů a techniků. ČSSI přebrala velkou část agendy spojené s přípravou a přenechala k dispozici ČKAIT rekonstruované 5. patro v Legerově ulici. K autorizaci se začali připravovat i první inženýři, organizačně spolupracoval svaz u prvních autorizací, jeho členové se plně zapojili do přípravy vnitřních řádů komory a proškolení zkušebních komisařů. Předseda ustavujícího výboru ČKAIT Ing. Václav Mach podrobně informoval výbor ČSSI o poslání a úkolech komory v prvním období její činnosti, v říjnu 1992 byla podepsána dohoda o spolupráci mezi oběma organizacemi. V prosinci 1992 Ing. Ivo Bajer informoval osobním dopisem výbor ČSSI o jeho odstoupení z funkcí v ČSSI, následně byl do funkce I. místopředsedy ČSSI zvolen předseda oblastní pobočky ČSSI Brno Ing. Jiří Kuchynka.

Novým předsedou legislativní komise ČSSI byl zvolen Ing. Pavel Linhart, k vydání se připravovala první pracovní verze Výkonového a honorářového řádu. V dubnu 1994 zasedalo předsednictvo ČSSI v Pardubicích a Ing. Pavel Čížek je zpravil o činnosti České betonářské společnosti a rovněž o vydávání časopisu Beton a zdivo. Slovenští kolegové pozvali delegaci ČSSI na říjen 1994 do Bratislavy na první setkání stavovských organizací zemí Visegrádské čtyřky. Mimořádný význam pro budoucí činnost ČSSI i ČKAIT mělo také navázání partnerské spolupráce s Bavorskou inženýrskou komorou, která svazu kolegiálně a nezištně předala své profesní i organizační zkušenosti. Od roku 1994 předseda Ing. Pavlík zastupoval ČSSI na pravidelných zasedáních Rady nevládních organizací na úseku výstavby a stavebnictví, na jejímž založení se svaz organizačně a aktivně podílel. Byly podepsány smlouvy o spolupráci se Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR, společně s ČKAIT byla uzavřena dohoda o spolupráci s Českým statistickým úřadem.

V pořadí třetí sjezd ČSSI po obnovení jeho činnosti v roce 1989 se konal 18. listopadu 1995 v Hradci Králové. Zdravici v úvodu sjezdu přednesl primátor města Martin Dvořák a delegáty a hosty sjezdu uvítal předseda hostitelské pobočky Ing. Josef Mach. Sjezd projednal a schválil bilanční zprávu o činnosti a hospodaření svazu, novelizoval stanovy a zvýšil roční členský příspěvek. Autor- ský kolektiv Výkonového a honorářového řádu dlouhodobě jednal v rámci přípravy novely jeho pracovní verze o společném vydání s Českou komorou architektů a nakonec bylo dosaženo zá- kladní shody. V roce 1996 vyšel tento společně odsouhlasený metodický materiál stavebních inženýrů i architektů.

Česká republika, konkrétně historické město Olo- mouc, v roce 1997 hostilo setkání stavovských organizací zemí Visegrádské čtyřky. ČSSI spolu s ČKAIT připravilo a vydalo materiály pro toto setkání na téma bytová výstavba a dopravní stavby.

Společná delegace ČSSI a ČKAIT vedená před- sedy obou organizací odlétla v květnu 1997 na pozvání Amerického svazu stavebních inženýrů ASCE (American Society of Civil Engineers) do Washingtonu, D.C., kde podepsala s prezidentem ASCE Edwardem O. Groffem prodloužení dohody o vzájemné spolupráci. Po návratu odlétla de- legace ve stejném složení na pozvání Lotyšského svazu stavebních inženýrů do Rigy s cílem navázat profesní kontakty a uzavřít partnerské smlouvy nejenom s lotyšskými, ale i estonskými a litevskými inženýry. To se za pomoci zejména prezidenta LBS Ing. Ilgvara Niedolse podařilo a české delega- ce přivezly do Prahy podepsané smlouvy se všemi třemi pobaltskými partnery.

Vláda ČR přijala v roce 1997 usnesení o návratu majetku vybraným spolkům, a proto ČSSI sou- středila podklady pro možnosti uplatnění svých nároků. Ukázalo se však, že podmínka vládního

Ing. Miloslav Pavlík, CSc.,
předseda ČSSI

Ing. Vladimír Sklenář, CSc.,
tajemník

usnesení, kdy majetek, který mohl být vydán, musel být v současnosti ve vlastnictví státu, byla pro ČSSI nesplnitelná. Nemovitý majetek, na který si ČSSI činila nárok, byl buď ve vlastnictví soukromých společností, nebo obcí (na ulicích Legerova v Praze, Vrchlického sad v Brně, Křižánky, Merklín, bývalý dům SIA, z něhož vznikl později hotel President). V tomto smyslu po prozkoumání příslušných podkladů a výpisů z katastru nemovitostí bohužel odpovědělo svazu i Ministerstvo vnitra. Sídlo ČSSI v Legerově ulici se na základě mandátní smlouvy stalo zkušebním místem ČKAIT pro obor pozemní stavby. Spolu s ediční činností

navržen a vyroben nový odznak ČSSI podle návrhu akad. malíře Jiřího Hanžlíka a také medaile ČSSI jako uznání za celoživotní činnost a vztah ke stavební profesi.

Místopředseda ČSSI Ing. Svatopluk Zídek navrhl na výboru počátkem roku 1999 pořádání pravidelných Setkání na hranici se slovenskými stavebními inženýry. Toto setkání se v červnu uskutečnilo v Luhačovicích. Na pozvání bývalého předsedy ČSSI Ing. Ivo Bajera uspořádal Výbor ČSSI v březnu své výjezdní zasedání na zámku ve Valticích. Byla navržena komise, která projednala ocenění členů svazu a dalších osobností na sjezdu ČSSI v roce 1999. Členství v komisi přijali Ing. Ivo Bajer, Ing. Jaroslav Karásek, Ing. Josef Mach, Ing. Ludvík Stárek a prof. Ing. Milík Tichý, CSc. ČSSI se také stala jednou z organizací, které se podílejí na mezinárodní konferenci Eurodyn, již organizoval Ing. Jiří Náprstek, DrSc. Květen byl ve znamení setkání předsedů a prezidentů nevládních organizací působících ve stavebnictví v Karlových Varech, které přijalo rozhodnutí o ustavení Rady výstavby SIA (stavebnictví, inženýrství a architektura). S partnery v Ruské federaci, konkrétně Komplexem perspektivního rozvoje města Moskvy byl připraven návrh smlouvy o spolupráci za přítomnosti velvyslance Ruské federace v ČR Nikolaje Timofejeviče Rjabova a ministra pro místní rozvoj ČR Jaromíra Císaře. Smlouvu podepsali předsedové ČSSI a ČKAIT 8. června 1999 v budově Tančícího domu na Rašínově nábřeží v Praze.

Na konec listopadu 1999 byl do Rudolfovy galerie na Pražském hradě svolán výroční sjezd k desátému výročí znovuoobnovení činnosti ČSSI. V úvodu vyslechli delegáti zdravice a příspěvky zahraničních i tuzemských hostů – v řadě z nich byla velice pozitivně bilancována činnost svazu v období uplynulých deseti let. V průběhu slavnostní části byly předány Medaile ČSSI za zásluhy v práci pro rozvoj stavovské inženýrské organizace

ČVUT v Praze, Fakulta stavební

to dovolilo přijmout návrh na možnost poskytování příspěvků oblastním pobočkám na dobře připravené a vyhodnocené odborné akce. Pražská pobočka využila pocty, kterou udělil Evropský výbor stavebních inženýrů (ECCE) svému novému členovi, a zorganizovala podzimní zasedání ECCE v prostorách Stavební fakulty ČVUT v Praze. Čeští stavební inženýři se tak aktivně a plnohodnotně zapojili do práce této významné mezinárodní profesní organizace. Z podnětu předsedy byl

a rozvoj celého oboru. Tajnou volbou sjezd zvolil prezidentem Ing. Miloslava Pavlíka, CSc., z Prahy a viceprezidenty Ing. Svatopluka Zídku z Karlových Varů a Ing. Jiřího Kuchynku z Brna. Sjezd uložil nově zvolenému prezidiu iniciativně zpracovat vybrané koncepce rozvoje stavebnictví, dále prohlubovat spolupráci s orgány státní správy a se stavovskými organizacemi i firmami v tuzemsku a ze zahraničí. I nadále měla být důsledně ovlivňována tvorba nových právních předpisů a legislativní politika ve stavebnictví. Rovněž byla potvrzena úzká spolupráce s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, Českou komorou architektů a příslušnými vysokými školami tak, aby diplomy českých absolventů byly uznávány podle směrnice Rady 85/384 EHS z 10. června 1985 pro vzájemné uznávání diplomů, osvědčení a jiných průkazů jmenovitých způsobilostí v architektuře, včetně opatření pro usnadnění účinného výkonu práva zřizovat a svobodně provozovat služby. Svaz měl za úkol i nadále zdokonalovat odbornou a publikační činnost a zajišťovat na kvalifikované úrovni funkci zkušebního autorizačního místa a zpracování návrhu etického kodexu práce stavebního inženýra.

Po celosvětové a slavnostní oslavě nástupu nového milénia pokračoval běžný profesní život i spolková činnost. Delegace ČSSI a ČKAIT v lednu 2000 na Inženýrském dni Bavorské inženýrské komory v Mnichově přijal její prezident Prof. Dipl.-Ing. Karl Kling. Podněty z tohoto setkání i následných jednání se zástupci ostatních profesních neziskových organizací se staly motivací pro obsahovou a věcnou náplň výjezdního zasedání prezidia ČSSI, konaného ve Valticích na Moravě. Jeho tématem byla koncepce dalšího působení ČSSI. Na výročním sjezdu svazu dohodnuté setkání statutárních zástupců představitelů V4 se věnovalo přípravě vydání čtyřjazyčné publikace Technické památky zemí Visegrádské čtyřky. Česká republika je v ní reprezentována těmito historickými stavbami: koněspřežní železnice

z Českých Budějovic do Lince, větrný mlýn Ruprechtov, vodní hamr v Dobřívě, Důl Ševčiny, ruční papírna ve Velkých Losínách a řetězový most ve Stádlci.

Ve stejném roce prezident svazu zahájil jednání o možnosti využití uživatelských a technických specifikací s CRB v Curychu. V rámci svazu byl sestaven tým odborníků zajišťující převod německé a francouzské verze těchto švýcarských podkladů jako přípravy na vydání české mutace materiálu, který na českém trhu stále chybí. V březnu prezidenta ČSSI Ing. Pavlíka vyzval vrchní ředitel Ing. Jaroslav Kovář z Ministerstva průmyslu a obchodu ke koordinaci české účasti na připravované výstavě v roce 2001 ve švédském Malmö. Výsledkem se stala příprava realizace Českého domu v rámci European Village na mezinárodní výstavě bydlení European Housing Expo Bo01. ČSSI zajišťoval a koordinoval komplexní projektovou dokumentaci, včetně vyhledání dodavatele a investora. Autorem architektonického návrhu byl prof. Ing. akad. arch. Jiří Suchomel z Technické univerzity v Liberci. Realizace, které se ujala česká stavební firma PSJ Holding a.s., se stala konfrontací názorů na perspektivní tendence v evropských zemích především v oblasti bydlení, a to v kontextu problematiky trvale udržitelného rozvoje společnosti. Podle představ organizátorů měla být odpovědí na otázky, zda současné stavitelství umožňuje používání metod a technologií hospodářících úsporně s neobnovitelnými materiálovými zdroji, energií a vodou, zda dovoluje používání ekologických metod recyklace stavebních materiálů a v neposlední řadě zda nebrání používání nových informačních technologií v bydlení. V červnu se konalo v Karlových Varech rozšířené zasedání exekutivy ČSSI spojené se zasedáním Evropského výboru Bay IK-Bau (jednotlivé státy reprezentovali Karl Kling z Bavorska, Zygmunt Rawicki z Polska, Reinhard Erfurt ze Sasky, Holló Czaba z Maďarska, Vlado Kohút ze Slovenska a Bohumil Rusek, Jiří Plíčka, Vladimír Blažek, Svatopluk

Prof. Dipl.-Ing. Karl Kling

Ing. Petr Kuneš, CSc.,
předseda revizní komise

Zídek a Miloslav Pavlík z České republiky). K podpisu smlouvy o spolupráci ČSSI a ČKAIT s ruským Svazem stavebních inženýrů v Moskvě odlétla delegace, kterou tvořili Ing. Miroslav Čermák, Ing. Václav Mach, Ing. Miloslav Pavlík a Ing. Vladimír Sklenář. Pravidelné podzimní setkání delegací V4 se v tomto roce konalo na Technické univerzitě v Budapešti.

Počátkem roku 2001 intenzivně probíhaly práce na technických specifikacích, v pražském BB Centru prezentovala stavební firma PSJ Jihlava finální podobu Českého domu za účasti ředitele Odboru stavebnictví Ministerstva průmyslu a obchodu Ing. Jaroslava Kováře. Předseda ČKAIT a prezident ČSSI dohodli další fáze vzájemné spolupráce obou organizací. Dne 17. srpna 2001 slavnostně zahájil švédský král Karel XVI. Gustav ve švédském Malmö mezinárodní výstavu bydlení City of Tomorrow – Město zítřka, jejíž součástí se stal rovněž Český dům, dokončený v rekordně krátkém čase. Dne 11. září 2001 začal v Praze Mezinárodní stavební veletrh For Arch a při slavnostním večerním setkání s vystavovateli byl celý svět šokován zprávou o teroristických útocích na budovu dvojčat v New Yorku a další významné budovy ve Spojených státech. V říjnu hostil Český Krumlov profesní zástupce ze zemí Visegrádské čtyřky. V posledních měsících roku 2001 byla za účasti zástupců ČSSI na MMR diskutována problematika institutu povolování staveb soukromými subjekty, kvalifikační kritéria pro výběr autorizovaných inspektorů, rozsah a výběr vhodných staveb a kontrolní prohlídky při výstavbě.

Prezidium svazu na svém prvním zasedání v roce 2002 vyhodnotilo zprávu doc. Pavlíka o změně zadavatele překladu specifikací CRB a vstupu privátního partnera CIAS do tohoto procesu. V únoru byla ustavena pracovní skupina ve složení JUDr. Miroslav Hegenbart, Ing. Václav Oupor a Ing. Bohumil Vlček, která pro MMR připravila pracovní znění vyhlášky o dokumentaci staveb.

V únoru se také zúčastnila na pozvání předsedy SKSI Ing. Jána Kysela česká společná delegace ČKAIT vedená jejím předsedou Ing. Machem a ČSSI vedená jejím prezidentem doc. Pavlíkem slavnostního jednání u příležitosti 10. výročí založení této organizace v Župném domě v Bratislavě. Patronem nad slavnostním shromážděním se stal stavební inženýr Rudolf Schuster, prezident Slovenské republiky. V červnu téhož roku byla podepsána v Českém Krumlově další prolougační smlouva ČSSI a ČKAIT s Americkým svazem stavebních inženýrů ASCE.

Po letních povodních výrazně pomáhali statici s posuzováním následků povodní v Praze a na ostatních místech v povodí Vltavy a Labe. Zástupci obou organizací českých stavebních inženýrů se účastnili práce krizového štábu a kulatého stolu na téma obnovy zasažených městských částí Prahy.

Ve Vysokých Tatrách se konalo setkání Visegrádské čtyřky. Na 16. listopad 2002 byl do Masarykovy koleje ČVUT v Praze svolán sjezd ČSSI. V úvodu jednání sjezdu bylo uděleno čestné členství ČSSI prof. Ing. Viere Medelské, DrSc., ze Slovenska, Ing. Georgu Widtmannovi z Rakouska a Ing. Antonu Sedfovi (in memoriam). Ing. Karel Žofka, Ing. Pavel Budka, Ing. Dr. Leonard Hobst a Ing. Jiří Schandl obdrželi čestné medaile ČSSI. Následně zvolil sjezd doc. Ing. Miloslava Pavlíka, CSc., z Prahy prezidentem svazu na příští volební období, viceprezidenty se stali Ing. Jiří Plíčka, CSc., z Prahy, Ing. Svatopluk Zídek z Karlových Varů, Ing. Vladimír Blažek, CSc., z Hradce Králové, prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., z Prahy a Ing. Vladimír Novotný z Brna. Na sjezdu byly schváleny nové stanovy, prezidium dostalo za úkol prohloubit spolupráci s nevládními organizacemi, aktivně se účastnit práce v SIA ČR – Radě výstavby a zdokonalit spolupráci s vysokými a středními odbornými školami s cílem získávat jejich absolventy pro spolupráci a účast na spolkovém životě.

V listopadu 2002 proběhl křest knihy Miloslava Pavlíka České inženýrské stavby / Czech Civil Engineering, již vydalo nakladatelství Prostor, v prostorách nově zrekonstruované Petřinské rozhledy. Tato publikace následně získala ocenění Zlatá pečeť 2003 jako nejlepší odborná publikace z oblasti výstavby a stavební praxe za rok 2002.

Oblastí, ve které ČSSI vytváří podmínky pro možné optimální propojení odborníků z praxe s akademickým prostředím, je výzkumná činnost zajišťovaná profesním týmem ČSSI. Jako již každoročně i v roce 2003 významní odborníci opo-
 novali výzkumné grantové projekty Grantové agentury ČR, získané v minulých letech.

V roce 2003 i nadále pokračoval tým ČSSI vedený Ing. Ouporem v práci na vyhlášce o dokumentaci staveb a také pokračovala spolupráce se SPS v ČR na paragrafovém znění zákona o veřejných zakázkách. Ministerstvo práce a sociálních věcí po vyčlenění institutu koordinátora bezpečnosti práce ze stavebního zákona vyzvalo ČSSI k vyslání jeho zástupce do přípravného týmu. Na základě rozhodnutí prezidia se jím stal Dr. Ing. Sklenář, tajemník svazu. V květnu se prezident ČSSI společně s generálním ředitelem stavební firmy Stavby silnic a železnic Ing. Bořivojem Kačenou zúčastnil práce komise v rámci mezinárodní přehlídky Innovationspreis 2003 v Berlíně. Jako velice úspěšnou hodnotili členové svazu také prohlídku funkcionalistické městské čtvrti Baba v Praze – Dejvicích, komentovanou s nedostižným šarmem prof. Ing. arch. Vladimírem Šlapetou. V říjnu 2003 se setkali zástupci profesních svazů a komor z V4 v Krakově, součástí tohoto setkání byla rovněž konference na téma Sakrální stavby v zemích V4. Na valné hromadě Obce architektů konané v závěru roku podepsal prezident svazu dohodu o spolupráci mezi OA a ČSSI.

Leden roku 2004 se nesl ve znamení kontroly grantových projektů Grantové agentury ČR, jejichž

nositelem byl svaz. Pracovní skupina ve složení prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., a Ing. Otakar Lojkásek svým odborným dohledem vytvořila předpoklady pro bezkolizní průběh kontrolní činnosti grantové agentury. V březnu se účastnili zástupci ČSSI projednávání zákona o veřejných zakázkách na Ministerstvu pro místní rozvoj, pracovní skupina navržená exekutivou svazu se vyjádřila ke koncepci bytové politiky. V květnu 2004 Ing. Mach, předseda ČKAIT, a doc. Pavlík prolongovali dohodu o spolupráci obou organizací. Současně se uskutečnilo setkání česko-německých stavovských organizací nazvané Společně v Evropě. Pro srpnové zasedání prezidia svazu byl pro

všechny funkcionáře připraven a byl jim rozeslán dokument Úvahy o poslání a další činnosti ČSSI, který byl určen k vnitrospolkové diskuzi pro nastávající nové volební období. Počátkem října se uskutečnilo setkání V4 v maďarském Győru a koncem měsíce bylo do Drážďan svoláno výroční shromáždění VBI (Verband Beratender Ingenieure), na kterém představitelé českých profesních organizací ČKAIT, ČSSI a CACE podepsali s německými partnery smlouvu o spolupráci.

Areál ČVUT postavený podle návrhu prof. arch. Antonína Engela

Ing. Vladimír Blažek, CSc.,
viceprezident ČSSI
1999–2005

prof. Ing. Vladimír
Křístek, DrSc.,
viceprezident ČSSI
1999–2005

Ing. Jiří Plíčka, CSc.,
viceprezident ČSSI
1999–2011??

V březnu 2005 odstupující vedení ČSSI projednalo organizační zajištění setkání V4, které připadlo v uvedeném roce na ČR. Z kandidátů na hostitele této významné akce bylo vybráno město Liberec. Záštitu nad setkáním převzali rektor Technické univerzity v Liberci prof. Ing. Vojtěch Konopa, CSc., a primátor města Ing. Jiří Kittner. Prezident svazu se zúčastnil důležitých jednání na Legislativní radě vlády o problematice přípravy nového stavebního zákona. Na 9. dubna 2005 byl do Brna svolán sjezd ČSSI, na kterém se volil nový prezident, neboť dosavadní prezident se rozhodl v dalším funkčním období nekandidovat jednak z důvodu velkého pracovního vytížení, jednak v souladu s vlastním přesvědčením o užitečnosti obměn vedoucích funkcionářů. Kandidáty se stali prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., a Ing. Svatopluk Zídek.

Český svaz stavebních inženýrů v letech 2005–2011

Na jednání sjezdu ČSSI bylo 9. dubna 2005 zvoleno nové vedení ČSSI ve složení Ing. Svatopluk Zídek – prezident, prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., Ing. Jiří Plíčka, Ing. Vladimír Novotný a Ing. Pavel Štěpán – viceprezidenti. Prvou akcí, na které se ČSSI podílel, byla tradiční ouvertura Stavebních veletrhů Brno spojená s představením v pořadí 8. stavební knihy 2005 nazvané Meziválečná průmyslová architektura.

Vedení ČSSI věnovalo i nadále patřičnou pozornost zahraničním stykům. Na jednání sjezdu Maďarské inženýrské komory (MMK) 21. května v Budapešti se stali jedněmi z prvních zahraničních čestných členů MMK prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc., a Ing. Svatopluk Zídek. Liberec hostil 6. října jako pořadatel 12. setkání představitelů inženýrských organizací zemí Visegrádské čtyřky. Veřejnosti byl na setkání těchto inženýrských organizací zemí V4 představen 2. díl publikace Technické

památky zemí V4, který vydali maďarští kolegové ve spolupráci rovněž s ČSSI. Ediční práci na české části měl na starost Ing. Zídek. Byla podepsána smlouva o spolupráci ČSSI a ČKAIT s Národním technickým muzeem (NTM). Muzeum se tak stalo pravidelným místem konání sjezdů ČSSI a ČKAIT a trvalým partnerem těchto organizací. Ing. Zídek byl jmenován členem Vědecké rady NTM.

Tradičně první akcí roku se stala 27. ledna 2006 účast prezidenta ČSSI Ing. Svatopluka Zídka a předsedy ČKAIT Ing. Pavla Křečka na tradičním 14. bavorském inženýrském dnu v Mnichově a na Inženýrském dni Saské inženýrské komory, který se uskutečnil 3. února v Lipsku. Dne 25. července byla v Praze podepsána smlouva o zahájení vydávání společného časopisu Stavebnictví. Vydavateli se stali ČSSI, ČKAIT a SPS v ČR. Zástupcem ČSSI v redakční radě časopisu Stavebnictví byl jmenován Ing. Zídek. Důležitým tématem jednání 13. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4, které se uskutečnilo na pozvání slovenských inženýrů v bývalém sídle československých prezidentů v Topoľčiankách 5. až 7. října, se stalo vzájemné uznávání autorizací inženýrů zemí V4.

V Ostravě byla založena 30. listopadu 2006 Česká společnost městského inženýrství (ČSMI) ČSSI, jejímž předsedou byl zvolen doc. Ing. František Kuda, CSc. V rozvoji činnosti svazu měla podle představ prezidia ČSSI, kromě společenských a vzdělávacích akcí, organizovaných v oblastních pobočkách, velkou perspektivu specializovaná činnost odborných společností ČSSI. Předpokládalo se, že členové ČSSI by měli být zapojeni v obou druzích společenství, a to podle svého svobodného rozhodnutí. Mohli být tedy v jednom z nich jako členové řádní a ve druhém jako členové přidružení. Prezidium ČSSI přijalo jednoznačné rozhodnutí podporovat vznik dalších odborných společností ČSSI. V Praze byla 11. prosince podepsána významná smlouva s Českým nor-

malizačním institutem (ČNI) týkající se on-line přístupu stavebních inženýrů a techniků z ČSSI a ČKAIT k českým technickým normám ve formátu PDF. Jednalo se o ojedinělý počín, jednoznačně iniciovaný ČSSI, jenž vedl v nově vzniklém Úřadu pro technickou normalizaci, měření a státní zkušebnictví (ÚNMZ, který nahradil Český normalizační institut) po třech letech provozu k rozšíření tohoto přístupu nejen pro stavební inženýry a techniky, ale pro celou technickou veřejnost. Lze konstatovat, že takovýto přístup k normám nemá až do konce roku 2014 obdoby v žádné ze zemí EU. Zavedení on-line přístupu k normám je možno jednoznačně pokládat za nejvýznamnější počín ČSSI v uvedeném volebním období.

První číslo časopisu Stavebnictví bylo vydáno v lednu 2007. Z časopisu se tak stal opravdu společný reprezentativní časopis, vydávaný společně ČSSI, ČKAIT a SPS v ČR. Hosty 15. bavorského inženýrského dne byli 19. ledna prezident ČSSI Ing. Svatopluk Zídek a Ing. Pavel Křeček, předseda ČKAIT. Na Inženýrském dnu vystoupil bavorský ministr vnitra a ministr dopravy spolkové vlády Spolkové republiky Německo. Je politováníhodné, že takové pozornosti se žádá z našich inženýrských organizací ze strany vlády netěšila. V pořadí již 14. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4 bylo svoláno ve dnech 3. až 7. října do polského města Serocku u Varšavy. Pozornost byla věnována vybranému tématu Bezpečnost a ochrana zdraví při práci ve stavebnictví. Veřejnost měla možnost se seznámit na setkání inženýrských organizací zemí V4 se 3. dílem publikace Technické památky zemí V4, který vydal Polský svaz inženýrů a techniků (PZITB), na vydání se podílel rovněž ČSSI. V Senátu PČR vznikla 20. října nová tradice českého stavebnictví, a sice Dny stavitelství a architektury (DSA), které pozvedávají zájem o dění ve stavebnictví prostřednictvím zajímavých akcí určených odborné i laické veřejnosti. Součástí DSA jsou např. Dny otevřených dveří na stavbách,

v projektových ateliérech, na středních a vysokých školách. V průběhu slavnostního večera byly vyhlášeny výsledky soutěže Stavba roku a poprvé také Osobnost stavebnictví, kterou se stal Ing. Bořivoj Kačena.

Celkem tři odborné společnosti ČSSI se podařilo založit v roce 2007, a to 29. března Českou společnost pro odvlhčování staveb ČSSI, jejímž předsedou se stal Ing. Michael Balík, CSc., 20. září v Praze Odbornou společnost dřevěných staveb ČSSI s předsedou doc. Ing. Vladimírem Bílkem, CSc., a konečně 1. listopadu byla v Českých Budějovicích založena Česká společnost vodohospodářská ČSSI, jejímž předsedou byl zvolen Ing. Bohumil Kujal.

Tradiční, již 15. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4 s názvem Město a jeho řeka se tentokrát konalo 9. a 10. října v maďarském Szégedu. prof. Dipl.-Ing. Dr. Karl Kling slavil své narozeniny a při této příležitosti 19. listopadu v Mnichově v prostorách Německého muzea proběhl slavnostní večer. Mezi gratulanty, mezi nimiž figurovali mimo jiné i Dr. Theo Waigel a Dr. Günter Beckstein, oslavence pozdravili i prezident ČSSI Ing. Zídek a místopředseda ČKAIT Ing. Robert Špalek.

Ouvertura Stavebních veletrhů v předvečer Stavebních veletrhů Brno 2008 představila 21. dubna veřejnosti Stavební knihu 2008 nesoucí název Dřevěné stavby. Slavnostní setkání u příležitosti 2. ročníku DSA se konalo 20. října v Praze v Betlémské kapli. Osobností stavitelství za rok 2008 byl vyhlášen dlouholetý člen ČSSI, předseda ČKAIT Ing. Václav Mach. V Senátu PČR převzala 5. prosince prof. Ing. Alena Kohoutková, CSc., děkanka Fakulty stavební ČVUT v Praze, cenu Inovace roku 2008 za inovovaný výrobek, mostní římsu ze syntetického vláknobetonu.

Nejvýznamnější akci roku pro činnost ČSSI představoval řádný sjezd ČSSI. Uskutečnil se 17. října

Ing. Svatopluk Zídek,
prezident ČSSI

2008 v Hradci Králové. Sjezd po uplynutí tří let funkčního období hodnotil činnost orgánů ČSSI a konal se pod patronátem firem Stavby silnic a železnic, Metrostav a Hochtief. Zprávu o činnosti svazu za uplynulé volební období předložil delegátům Ing. Svatopluk Zídek. Charakterizovala úspěchy i rezervy v činnosti prezidia, oblastních

Dálnice D3, stavba 0308, mimoúrovňová křižovatka Veselí nad Lužnicí

poboček i odborných společností. Uvedeny byly dobré příklady z akcí charakteru celoživotního vzdělávání, spolkového i odborného života. Zpráva zvýraznila význam spolupráce s partnery v regionech při odborných činnostech. Celková bilance práce svazu při plnění jeho poslání a cílů byla za uplynulé období charakterizována jako úspěšná. Hospodaření svazu bylo v uplynulých letech vyrovnané, přičemž bylo nutno i nadále velmi uvážlivě nakládat zejména s prostředky získanými z členských příspěvků a nadále rozvíjet tradiční aktivity svazu, jako například organizaci autorizačních zkoušek ČKAIT a pořádání odborných akcí. Zpráva revizní komise o hospodaření ČSSI vyzněla pozitivně a byla stejně jako zpráva o hospodaření delegáty sjezdu schválena. Sjezd ČSSI zvolil na další tříleté funkční období prezidentem

Ing. Svatopluka Zídka a viceprezidenty Ing. Pavla Štěpána, prof. Ing. Vladimíra Křístka, DrSc., Ing. Jana Jelínka, Ing. Františka Kudu, CSc., Ing. Radoslava Holého a Ing. Tomáše Chromého.

Další mezinárodní akcí bylo 6. března v Bratislavě historicky první zahraniční zasedání Vědecké rady konference Městské inženýrství 2009. Mezi tradiční akce ČSSI patřila rovněž otevření Stavebních veletrhů Brno s podtitulem 110 let vzdělávání stavebních odborníků v Brně. Představena byla Stavební kniha 2009, nesoucí název Připravujeme stavbu rodinného domu. Mezinárodní spolupráce byla patrná i na významném setkání 10. června v Karlových Varech v prostorách Krajského úřadu Karlovarského kraje, konajícím se k 15. výročí podpisu smlouvy mezi českými a bavorskými inženýry. Za účasti signatářů prof. Dipl.-Ing. Dr. K. Klinga, Ing. V. Macha a prof. Ing. M. Pavlíka, CSc., hejtmana Karlovarského kraje PaedDr. J. Novotného a představitelů německého velvyslanectví v Praze a Ministerstva zahraničí i tehdejších představitelů ČKAIT a ČSSI. V rámci slavnostního večera DSA 2009 byl oceněn v Senátu PČR 30. září jako osobnost stavitelství ČR za rok 2009 prezident ČSSI Ing. Svatopluk Zídek. V Hradci nad Moravicí se 22. až 25. října uskutečnilo 16. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4. Tématem bylo vzdělávání stavbařského dorostu v zemích V4.

Tradiční akce ČSSI v roce 2010 zahajovala v Brně 12. dubna otevření Stavebních veletrhů s tématem novinky ve stavebnictví. V průběhu setkání veřejnost měla možnost nahlédnout do nové Stavební knihy 2010 s podtitulem Kontrolujeme provádění staveb. Čeští a slovenští inženýři se setkali 16. června 2010 na tradičním Setkání na hranici, které uspořádali brněnští kolegové ve Znojmě. Slavnostní večer DSA se uskutečnil 30. září v tradičních prostorách Senátu PČR. Osobností stavitelství pro rok 2010 byl vyhlášen Ing. Václav

Matyáš, prezident SPS v ČR. V pořadí již 17. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4 hostili slovenští kolegové 7. až 11. října 2010 v Zuberu v pohoří Roháčů. Na setkání předložili slovenští kolegové poslední 4. díl edice Technické památky zemí V4, který připravili jako vydavatelé. Na prvním zasedání Vědecké rady NTM 20. prosince 2010 představil generální ředitel NTM Bc. Karel Ksandr ministru kultury Dr. Jiřímu Besserovi členy nově ustavené vědecké rady NTM, mezi nimi i prezidenta ČSSI Ing. Zídku a předsedu ČKAIT Ing. Křečka.

V roce 2011, konkrétně 4. března, slovenští kolegové uspořádali v Bratislavě ve spolupráci s Evropským výborem inženýrských komor mezinárodní konferenci Kvalita a honorování inženýrských prací. Konference se zúčastnila delegace ČKAIT zastoupená prof. Ing. Aloisem Maternou, CSc., MBA, a delegace ČSSI vedená Ing. Alešem Poděbradem. Kolegové z Bavorské inženýrské komory hostili 3. a 4. dubna 2011 v pořadí druhé zahraniční jednání Vědecké rady konference Městské inženýrství 2011, která se poté uskutečnila tradičně v Karlových Varech jako v pořadí již 16. ročník konference nazvané Od vojenského k civilnímu. Jako již tradičně byla pořádána 11. dubna v Brně ouvertura Stavebních veletrhů Brno – akce ČSSI, která byla věnována městskému inženýrství. Byla při ní představena Stavební kniha 2011 Městské inženýrství. V polské Vratislavi se uskutečnilo 6. až 9. října 18. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4, na němž se Ing. Zídek mohl pochlubit závěrečnou publikací edice Technické památky zemí V4, kterou se stal Atlas technických památek zemí V4. Slavnostní večer DSA 2011 proběhl tradičně v Senátu PČR. Osobností stavitelství se stal Ing. arch. Jan Štípek.

Řádný sjezd ČSSI se uskutečnil v Národním technickém muzeu v Praze 12. listopadu. Celková bilance práce svazu při plnění jeho poslání a cílů za období 2008 až 2011 byla charakterizována

opět jako úspěšná. Byly stanoveny nové konkrétní cíle a navrženy nové náměty pro činnost, ve kterých bude ČSSI v budoucím volebním období prohlubovat své odborné a společenské aktivity, přičemž bylo nutno i nadále rozvíjet tradiční činnosti svazu, jako například organizaci autorizačních zkoušek ČKAIT a pořádání odborných akcí. Sjezd ČSSI zvolil na další tříleté funkční období prezidentem Ing. Pavla Štěpána, viceprezidenty Ing. Renatu Zdařilovou, Ph.D., Ing. Jiřího Hájka a doc. Ing. Františka Kudu, CSc. Po skončení sjezdu se účastníci sjezdu účastnili odborné komentované prohlídky NTM.

Český svaz stavebních inženýrů v letech 2011–2015

Nejjednodušší by bylo říci, že se v období mezi roky 2011 a 2015 nic mimořádného nestalo. Český svaz stavebních inženýrů je již dlouho spolkem se stabilní strukturou, programem a chodem, který reaguje na postupně se měnící život společnosti a zejména na prostředí v oboru. Tak jednoduché to však v období mezi roky 2011 a 2015 nebylo. Sjezd v listopadu 2011 konaný za laskavé podpory Národního technického muzea v Praze v jeho zasedací místnosti pozměnil složení exekutivy a zvolil do ní Ing. Jiřího Hájka z oblastní pobočky Hradec Králové, doc. Ing. Františka Kudu, CSc., z České společnosti městského inženýrství ČSSI, Ing. Pavla Štěpána z oblastní pobočky Praha (byl jmenován do funkce prezidenta) a Ing. Renatu Zdařilovou, Ph.D., z oblastní pobočky Ostrava (byla pověřena hospodařením). Pastprezidentem se stal Ing. Svatopluk Zídek z oblastní pobočky Karlovy Vary (stal se statutárním zástupcem prezidenta). Přizvanými poradci byli jmenováni Ing. Jan Jelínek a Ing. Tomáš Chromý z oblastní pobočky České Budějovice, dále byla přizvána jako poradkyně Ing. Jana Krupicová-Pexová z VUT v Brně, aby se zachovaly kontakty s Brnem, kde pobočka žila svým určitým uzavřeným způsobem života.

Ing. Pavel Štěpán

Tou dobou se stavebnictví od roku 2008 již třetí rok propadalo do stále větší krize, což pokračovalo až do roku 2013. Stavebnictví totiž dosáhlo vrcholu své sedm let trvající konjunktury v letech 2007 a 2008 a v průběhu následujících let docházelo k jeho trvalému, čím dál hlubšímu poklesu, který mnohé překvapil. Pro řadu z nás to byla první skutečná krize v oboru, kterou jsme prožili. Pokles stavebních (a současně i projektových) zakázek byl v roce 2014 oproti roku 2008 cca 24 %. Vytíženost kapacit stavebních firem a projektových kanceláří se pohybovala okolo 75 až 80 %. Zahájený počet staveb bytů byl však oproti roku 2008 např. v roce 2013 na poloviční úrovni.

K situaci přispělo i nestabilní prostředí v oboru, způsobené zejména těmito faktory.

- Rozdrobeností státní správy oboru, který spadá pod Ministerstvo pro místní rozvoj (legislativa, dotační politika), Ministerstvo průmyslu a obchodu (energetika, materiály a výrobky pro stavebnictví), Ministerstvo dopravy (dopravní stavby), Ministerstvo zemědělství (vodní stavby), Ministerstvo vnitra (požární bezpečnost, doprava), Ministerstvo kultury (památková ochrana), Ministerstvo životního prostředí (ochrana a posuzování vlivu na životní prostředí), Ministerstvo práce a sociálních věcí (bezpečnost na pracovišti) a Ministerstvo zdravotnictví (hygiena).
- Trvalými nekonceptními personálními změnami v ústředních institucích, kde s každou výměnou vlády se mění nejen ministr, ale často i všichni jeho náměstkové a mnohdy i vedoucí jednotlivých odborů.
- Nejasnou vládní koncepcí ve stavebnictví – mění se dotační politika, koncepce sociální výstavby, koncepce v dopravě. Jako příklad lze uvést rozhodnutí ministra dopravy Víta Bárty (ministrem byl od července 2010 do dubna 2011), kdy na přelomu let 2010 a 2011 v podstatě zastavil na dálničních stavbách nejen výstavbu, ale i její projektovou a inženýrskou přípravu.

Důsledkem byla nepřipravenost výstavby dopravní infrastruktury a nemožnost reálně vyčerpat dostupné finanční prostředky ze státního rozpočtu a z dotačních titulů z EU.

- Nepřiměřeným zvýšením pravomocí občanů: právo veřejnosti zastoupené občanskými sdruženími na účast ve stavebních a územních řízeních vede ke zvýšení právní nejistoty investorů. Výsledkem je dosud neobvyklé zrušení platného územního plánu, územního rozhodnutí a stavebního povolení během rozestavěné stavby soudním rozhodnutím.
- Trvalými legislativními změnami v oboru, ale nejen v něm. K těm nejvýznamnějším patří neustálé změny v zákonu č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který má od svého vzniku za devět let již patnáct novel a projednává se další, tentokrát zásadní, jež má přispět ke zkrácení neúnosně dlouhých správních (územních a stavebních) řízení. Dále se ukazuje problematičnost zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, který má od svého vzniku již osm novel. Zásadním problémem pro stavební a projektové práce, na který již dlouhodobě upozorňují různé strany, je soutěžení jen podle jediného hodnoticího kritéria – nejnížší ceny – bez ohledu na kvalitu nabídky, kvalitu jejího zpracovatele a kvalitu výsledného díla. K tomu se připojuje někdy i (politická) kriminalizace hodnocení podle jiných kritérií. Staré jednoduché a přehledné pravidlo, že nejnížší a nejvyšší nabídka se škrtná, považuje Úřad pro hospodářskou soutěž za nepřipustné. Hledaná jiná řešení, jako např. bezpečná cena, obvyklá cena, průměrná cena nabídek, zahraniční vzory, výkonový a honorářový řád pro ocenění projektových prací, jsou odmítána.

Negativní obraz oboru vytvářejí konkrétní příklady.

- Ihned po dokončení se zvlnila dálnice D47 v úseku Ostrava – Hrušov, což bylo způsobeno nekvalitními podkladními vrstvami.

- Nebyla dokončena dálnice D8 (k dokončení chybí již cca pět let úsek přes České středohoří délky přibližně 12 km) a na její trase u Litochovic došlo k sesuvu půdy.
- Nebyl dokončen úsek dálnice D11 u Hradce Králové v délce cca 2,5 km z důvodu majetkových sporů s majiteli pozemků, které způsobily desetileté zpoždění stavby.
- Čtyřleté zpoždění mělo dokončení tunelu Blanka v Praze, což se prodražilo.
- Medializace nehod na stavbách, při kterých zahynuli lidé, jako např. v listopadu 2008 zřícený most přes železniční trať ve Studénce, v říjnu 2009 zřícená budova při rekonstrukci domu v Praze v Soukenické ulici, zřícený most ve Vilémově na Havlíčkovobrodsku v září 2014.
- Úplatkářská aféra hejtmana středočeského kraje Davida Ratha, který se svými společníky prokazatelně získával peníze od stavebních firem z předražených zakázek zdravotnických staveb.

Teprve na přelomu let 2013 a 2014 začal nesmělý obrat z recese, různě se projevující v jednotlivých oborech i v místech. Největší růst lze sledovat, zejména díky dotacím z unijních zdrojů, v dopravních stavbách, kde v polovině roku 2015 projektové kapacity již nestačí poptávce.

Přes to všechno však přibývalo studentů vysokých škol. Od zavedení strukturovaného studia v roce 2001 jich bylo v prezenčním studiu v ČR celkem 164 tisíc, z toho bakalářský obor studovalo 28 tisíc posluchačů, magisterský obor 120 tisíc studentů a navazující magisterský obor 9 tisíc osob. V roce 2011 do prezenčního studia nastoupilo celkem 260 tisíc studentů, z toho bakalářský obor studovalo 163 tisíc posluchačů, magisterský obor 29 tisíc osob a navazující magisterský obor 57 tisíc studentů. V roce 2014 se pak k prezenčnímu studiu dostavilo celkem 232 tisíc osob, z toho bakalářský obor studovalo 141 tisíc studentů, magisterský obor 23 tisíc posluchačů a navazu-

jící magisterský obor 56 tisíc osob. Přibýlo i škol, které vyučují, a studentů, kteří mají zapsány obory architektura, stavební inženýrství, management staveb. V praxi se ustálila změna vzdělávání na strukturované (bakalářské, magisterské, doktorské), ale je stále sporné, zda je to ku prospěchu oboru. Prokazatelně však ubývá studentů středních odborných škol (průmyslovek), nejsou žáci učňovských oborů a podle všeho průměrná kvalita studentů celkově klesá.

ČSSI je všeobecně uznáván jako silný, spolehlivý a stabilní partner jak pro státní správu, tak pro ostatní spolky působící v oboru. Je účastníkem společných jednání jak o připravované legislativě, tak například o honorářích ve stavebnictví.

Úspěšně se vyhlašují ceny celostátních odborných soutěží, jako jsou například Stavba roku, Grand prix architektů, nebo regionálních, jako např. Presta jižní Čechy, kterou mnoho let organizuje oblastní pobočka ČSSI České Budějovice. Tradici má rovněž soutěž studentů středních odborných škol, kterou již dvacet let organizuje oblastní pobočka ČSSI Karlovy Vary.

ČSSI ve svých oblastních pobočkách a odborných společnostech pořádá velké množství akcí pro své členy, pro členy ČKAIT a další zájemce z řad odborné i laické veřejnosti a studentů, jak je popsáno dále v jejich příspěvcích.

Usnesení sjezdu 2011 uložilo prezidiu ČSSI zabývat se náměty a připomínkami přednesenými v rámci diskuse, zejména více spolupracovat se středními i vysokými školami stavebního směru, prohloubit spolupráci s ČKAIT a více spolupracovat s veřejnoprávními institucemi. ČSSI konkrétní úkoly tohoto usnesení plnila různou měrou.

- Spolupráce s ČKAIT převážně funguje, a to jak na krajské úrovni mezi oblastními pobočkami ČSSI a oblastními kanceláři ČKAIT, tak na centrální

- úrovni. Tam, kde zejména fungují osobní vazby mezi jednotlivými výbory a osobnostmi ČSSI a ČKAIT, vykazují pobočky výrazně větší úspěchy, tedy lepší činnost pro členy obou organizací.
- Spolupráce se školami se dařila především na krajské úrovni a spíše se středními školami, spolupráce s vysokými školami zdaleka nenaplnila své možnosti, zejména očekávání přílivu nových členů.
 - Spolupráce s veřejnoprávními institucemi se též dařila lépe na krajské úrovni, s velkými rozdílly mezi jednotlivými kraji. Obecně lze však konstatovat, že přes opakovanou snahu nabídnout veřejnoprávním institucím pomoc při řešení např. problémů s veřejnými zakázkami pomoc až na vzácné výjimky nebyla využita.

Exekutiva se scházela cca šestkrát ročně v mezidobích mezi pravidelnými jednáními prezidia a řídila operativní činnost ČSSI.

Prezidium sestávalo z předsedů jednotlivých oblastních poboček a odborných společností, viceprezidentů, prezidenta a pastprezidenta. Scházelo se pravidelně čtyřikrát ročně a jako výkonný orgán svazu rozhodovalo o zásadních otázkách ČSSI. Jednání prezidia se často účastnili i děkani stavebních fakult kamenných vysokých škol z Prahy, Brna a Ostravy.

Chod kanceláře ČSSI, sídlící ve 4. patře budovy ČKAIT na Sokolské ulici 15 v Praze, na začátku roku 2012 výrazně ovlivnilo úmrtí jejího dlouholetého tajemníka Dr. Ing. Vladimíra Sklenáře. Na jaře roku 2012 proto proběhlo výběrové řízení, ve kterém nejlépe obstála Amela Abadžič, jež se stala vedoucí kanceláře ČSSI. Hana Hanousková i nadále obstarávala spolu s účetní hospodaření ČSSI a organizačně zajišťovala pro ČKAIT zkoušení uchazečů o členství.

Kancelář spolehlivě plní požadavky na ni kladené exekutivou, prezidiem i jednotlivými oblastními

pobočkami a odbornými společnostmi. Nově upravené prostory kanceláře jsou důstojným prostorem pro práci zaměstnanců i jednání exekutivy. Jsou k dispozici i všem členům výborů oblastních poboček a odborných společností, kteří v centru Prahy potřebují uskutečnit svá jednání.

Pracovní skupina pro legislativu pod vedením Ing. Karla Hegenbarta ad hoc posuzuje navrhované legislativní úpravy a připravuje podklady pro případná stanoviska ČSSI.

Hospodaření ČSSI je stabilní, exekutiva a prezidium průběžně činí opatření v rozpočtu, aby se minimalizovaly negativní dopady snižujících se příjmů z členských příspěvků. Pro ČSSI tvoří rozhodující část příjmu činnost pro ČKAIT, spočívající zejména v organizaci zkoušek uchazečů o členství v ČKAIT.

V uplynulém období se podařilo činnost oblastních poboček ČSSI a „tradičních“ odborných společností ČSSI rozšířit o činnost nově ustavené odborné společnosti ČSSI, přičemž záleží pouze na rozhodnutí člena, ve které z organizací oblastní pobočky nebo odborné společnosti bude řádným členem s povinností úhrady ročních členských příspěvků a ve které organizaci bude členem přidruženým, bez povinnosti úhrady členských příspěvků, ale s plnoprávním členstvím opravňujícím jej k účasti na činnosti ČSSI i všech jeho akcích.

Odborné společnosti přispívají k rozvoji ČSSI svou odborností, stavovskou prezentací stavebních inženýrů, svými kontakty, zkušenostmi, svou profesionalitou.

Odborné společnosti ČSSI poskytují svým členům záštitu stavovské profesní organizace s dlouhou tradicí a její know how, umožňují kontakty na ostatní oblastní pobočky a odborné společnosti, prezentaci na webových stránkách ČSSI, účast

na akcích pořádaných ČSSI (bienále technických památek, Den stavitelství a architektury, exkurze). Časopis Stavebnictví je každému z členů ČSSI po uhrazení členského příspěvku doručován bezplatně na jeho adresu, přičemž oblastní pobočka a odborná společnost hradí pouze část nákladů spojených s doručováním.

ČSSI ostatně při vydávání časopisu Stavebnictví spolupracuje. Jeho vydavateli jsou společně od roku 2006 ČKAIT, ČSSI a SPS v ČR. Od té doby vychází časopis pravidelně jako měsíčník (se dvěma dvojčísly) v celkovém nákladu cca 30 000 výtisků, který je doručován všem členům ČSSI, ČKAIT i podnikům sdruženým v SPS v ČR. Během let zejména díky kvalitní práci redakční rady časopis získal vysoké renomé. Rada pro výzkum, vývoj a inovace vlády ČR zařadila tento časopis jako jediný časopis v ČR, který informuje o výsledcích výzkumu a vývoje v odvětví stavebnictví, do seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik. Provoz časopisu je však z více důvodů nerentabilní a je nutný vysoký příspěvek od vydavatelů na zachování časopisu při životě (v řádu statisíců Kč z prostředků ČSSI). Z toho důvodu došlo k uzavření dohody mezi vydavateli a snížil se podíl ČSSI na vydávání časopisu z 10 % na 5 %. Kromě toho Rada pro výzkum, vývoj a inovace vlády ČR v roce 2013 změnila pravidla týkající se hodnocení autorských příspěvků u periodik figurujících v tomto seznamu. Tím dle názoru ČSSI výrazně poškodila v sektoru stavebnictví nejen vědeckou a výzkumnou činnost, ale také snížila informovanost odborné veřejnosti o progresivních trendech v oboru. Proti tomuto rozhodnutí vydavatelé společně s některými vysokými školami protestovali, zatím však marně.

Zpravodaje, které vydávají některé z jednotlivých poboček, jsou důležitým nástrojem k informování členské základny o jejich činnosti. Forma vydávání postupně, mimo jiné i vzhledem k nákladům, přechází z tištěné do digitální podoby. Společný

syllabus, který měl pomoci menším pobočkám a společností, se nepodařilo udržet při životě.

Společné webové stránky ČSSI se měly stát silným současným nástrojem publicity ČSSI. Toto očekávání se zatím nenaplnilo a dosud se neprojevil synergický efekt, který by společně plněně pestré a živé stránky přinesly všem.

Nejlepší propagací ČSSI jsou akce, které ČSSI pořádá, často v úzké spolupráci s ČKAIT.

- Konference Městské inženýrství Karlovy Vary se konala v letošním roce již po dvacáté. Za tu dobu se stala vzorovou ukázkou perfektní mezinárodní spolupráce spolků, škol, státní správy a samosprávy ve středoevropském regionu pod záštitou ministra kultury, hejtmána kraje a primátora města. Je na místě poznamenat, že hlavní tíha organizace všech ročníků této konference ležela a leží na Ing. Svatopluku Zídkovi a v současnosti i České společnosti městského inženýrství ČSSI.
- Bienále Industriální stopy, které již v mnoha městech ČR pořádá Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI, se postupně stalo viditelnou, populární akcí lákající k účasti a přemýšlení o českém technickém dědictví i mladou generaci.
- Ouvertura prostřednictvím společenského setkání zahajuje každoročně Stavební veletrhy Brno.
- ČSSI se podílí na vydání řady publikací věnovaných technickým památkám, jmenovat lze např. již zmiňované Technické památky zemí Visegrádské čtyřky.
- Inženýrský den, na jehož organizaci se ČSSI podílí s ČKAIT, se od roku 2008 koná jednou za dva roky. Najít různá nosná témata, která by zajímala kromě členů ČSSI a ČKAIT i širší okruh zájemců, je překvapivě náročným úkolem.

ČSSI se aktivně zapojuje do činnosti a spolupráce s ostatními spolky sdruženými v rámci SIA ČR –

Rady výstavby (především se Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR, Nadací ABF, Obcí architektů, ČKA, CACE, Společností pro stavební právo) a podílí se na organizaci Dnů stavitelství a architektury, respektive Stavby roku).

Spolupráce ČSSI se zahraničními institucemi probíhá většinou v rámci pravidelných kontaktů.

- European Council of Civil Engineers (ECCE) – tento Evropský výbor civilních inženýrů sdružuje 25 evropských inženýrských organizací. Společným zástupcem je za ČKAIT a ČSSI místopředseda ČKAIT prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA, který nahradil zemřelého Ing. Jiřího Plíčku, CSc.
- European Council of Engineers Chambers (ECEC) – tento Evropský výbor inženýrských komor je mladší evropskou organizací inženýrských komor. Členem této organizace je ČKAIT, která v ní hájí rovněž zájmy ČSSI.
- Slovenský zväz stavebných inžinierov (SZSI) a Slovenská komora stavebných inžinierov (SKSI) uzavřely dohodu o spolupráci s ČSSI a ČKAIT v roce 1993. Tuto mezinárodní spolupráci můžeme hodnotit skutečně jako nadstandardní. Každoročně se koná Setkání na hranici v Beskydech a setkání v rámci zemí V4. Závěrečné protokoly setkání byly průběžně publikovány v odborném tisku.
- Bayerische Ingenieurekammer-Bau (Bay IK-Bau) – Bavorská inženýrská komora uzavřela roku 1994 smlouvu o spolupráci s ČSSI a ČKAIT. V roce 2014 se uskutečnilo slavnostní setkání v klášteře Teplá k 20. výročí spolupráce, kterou vyhodnotil prezident Bavorské inženýrské komory Dr. Heinrich Schroetter jako mimořádně prospěšnou, zvláště pro českou stranu. Z Bavorska lze čerpat zkušenosti jak se zadáváním veřejných zakázek a tvorbou stavební legislativy, tak i s uplatněním honorářů.
- Komora inženýrů v investiční výstavbě (KIIP) – oblast Sofie (město). V roce 2013 byla při

vzájemné návštěvě představitelů ČSSI a KIIP uzavřena dohoda o spolupráci.

- Ingenieurkammer Sachsen (Saská komora stavebních inženýrů). Od roku 1994 je uzavřena smlouva o spolupráci s ČSSI a ČKAIT, která probíhá ke vzájemné spokojenosti. Projevuje se zejména při přípravě konferencí Městské inženýrství Karlovy Vary.
- VBI (Verband Beratender Ingenieure). Smlouva byla podepsána v Berlíně v roce 2002. Kromě pravidelné účasti předních německých odborníků na konferenci Městské inženýrství Karlovy Vary se podařilo uspořádat ve spolupráci s VBI zajímavé zájezdy za doprovodu odborníků – členů tohoto německého svazu.
- Spolupráce inženýrských organizací zemí Visegrádské čtyřky. V roce 1993 byla uzavřena dohoda o vytvoření inženýrské organizace zemí V4, složené z inženýrských komor zemí V4 a inženýrských svazů Polska, Maďarska, Slovenska a ČR. ČSSI je zakládajícím členem. Slovenskou republiku zastupují Slovenský zväz stavebných inžinierov (SZSI) a Slovenská komora stavebných inžinierov (SKSI). Polsko zastupují Polský svaz inženýrů a techniků (Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa – PZITB) a Polská inženýrská komora (Polska Izba Inżynierów Budownictwa – PIIB), Maďarsko zastupuje maďarská Komora inženýrů (Mérnöki Kamara – MK).

V uplynulém období se uskutečnila každý rok setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4, poslední setkání v říjnu 2014 v Košicích bylo zaměřeno na problematiku cen projektových prací a vytvoření společného tlaku směřujícího k zavedení honorářových řádů. Závěrečné protokoly setkání byly průběžně publikovány v odborném tisku.

- Spolupráce regionálních inženýrských organizací zemí V4 (tzv. malá V4). Již více než

patnáct let spolupracují regionální inženýrské organizace z Karlových Varů, Krakova, Košic a Miskolce. V rámci této spolupráce se konají střídavě setkání delegací v jednotlivých zemích.

- Institution of Civil Engineers (ICE), britský Svaz stavebních inženýrů. S tímto svazem byla uzavřena a obnovena smlouva.
- American Society of Civil Engineers (ASCE). V rámci smlouvy s Americkým svazem stavebních inženýrů je nám doručován zpravodaj ASCE. K jiné praktické činnosti za uplynulé volební období nedošlo.
- Obdobně není prakticky naplňována ani smlouva o spolupráci s pobaltskými státy Litvou, Lotyšskem a Estonskem a s ruským Svazem stavebních inženýrů z Moskvy.

V září 2012 proběhl v přednáškové místnosti v budově ČKAIT v Sokolské ulici mimořádný sjezd ČSSI, 26. září 2012 se pak delegáti ČSSI usnesli na změnách stanov, kdy se mění nepřesné formulace a ruší se zodpovědnost prezidia za hospodaření jednotlivých oblastních poboček odborných společností. Důvodem byla neočekávaná situace v odborné společnosti pro vědu a výzkum při řešení grantů a zánik této odborné společnosti.

Sjezd 8. listopadu 2014, konaný opět v Národním technickém muzeu v Praze, změnil stanovy (tentokrát podle požadavků nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.) a zvolil nové složení exekutivy takto: Ing. Adam Vokurka, Ph.D., z odborné společnosti krajinných inženýrů, doc. Ing. František Kuda, CSc., Ing. Pavel Štěpán (prezident), Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. (byla pověřena hospodařením). Ve funkci pastprezidenta setrval Ing. Svatopluk Zídek. Jako poradci byli přizváni Ing. Jan Jelínek (České Budějovice) a Ing. Jiří Hájek (Hradec Králové).

Přes všechny v součtu bezesporu významné aktivity se nedaří plnit základní požadavek zastavit úbytek členů, o čemž hovoří téměř všechny oblastní pobočky. Je nutné si klást otázku, proč zejména oblastní pobočky mají problém získávat nové členy. A to se již nikde ani nehovoří o původní podmínce pro vstoupení do ČSSI, tedy nutném doporučení alespoň dvou stávajících členů ČSSI. Výrazně hůř se v tomto směru daří oblastním pobočkám, odborné společnosti na základě společného odborného zájmu, při vizi se seznámit se skutečnými profesionály z oboru nemají tak velký problém s tím, aby do svých řad získaly nové, mladé členy.

Společné hodnoty drží společnost pohromadě. Jaké však jsou hodnoty, které drží pohromadě ČSSI?

Je to mimo jiné i zřejmě naivní, možná sebestředný pocit, že pro společnost, pro stavařskou obec, pro své kolegy, kamarády i sebe člověk dělá něco, co nemusí, ale jen může. Něco, co možná přispívá ke zlepšení stavu společnosti, vztahů mezi lidmi, ke stabilitě a kontinuitě a k civilizaci pořád ještě nezcivilizovaného prostředí. Něco, co napomáhá vytvářet na jedné straně zatracovanou občanskou společnost, kterou na druhé straně jinde obdivujeme. Věřím, že činnost ČSSI drobně přispívá k obecnému prospěchu.

Náročné cíle ČSSI by se pochopitelně obtížně dařilo plnit bez spolupráce všech oblastních poboček a odborných společností ČSSI, škol, partnerských spolků sdružených v SIA a celé odborné veřejnosti. Rádi bychom chtěli dokázat, že skutečně platí heslo, které pro ČSSI vymyslel Ing. Jan Jelínek: *Kvalitu prověřuje čas.*

Ing. Pavel Štěpán
předseda ČSSI

ORGANIZAČNÍ SKLADBA SPOLKŮ A SVAZŮ V JEDNOTLIVÝCH OBDOBÍCH

Spolek architektů a inženýrů v království Českém – 1865

ČTYŘI ZÁKLADNÍ OBORY (1866)

- architektura a stavitelství
- inženýrství a geodézie
- strojnictví a technologie
- chemie a hutnictví

Spolek architektů a inženýrů v království Českém – 1871

SEDM ZÁKLADNÍCH OBORŮ (1884)

- architektura, výtvarné umění a pozemní stavitelství
- stavitelství vodní, silniční, železniční a geodézie
- mechanika, strojnictví a mechanická technologie
- chemie, fyzika, elektrotechnika a fotografie
- hornictví a hutnictví
- zemědělské a lesnické inženýrství
- hospodářský průmysl

Spolek československých inženýrů a architektů (SIA) – 1918 Spolek československých inženýrů (SIA) – 1920

SKLADBA V ROCE 1922

- Bratislava
- Brno
- Hradec Králové
- Košice
- Kutná Hora
- Mladá Boleslav
- Olomouc

- Pardubice
- Plzeň
- Praha
- Užhorod
- Odbor zahraniční

SKLADBA V ROCE 1925

Jednotlivé odbory:

- Bratislava
- Brno
- Česká Lípa se sídlem v Ústí nad Labem
- Hradec Králové
- Košice
- Mladá Boleslav
- Moravská Ostrava
- Olomouc
- Pardubice
- Plzeň
- Praha
- Užhorod

Zájmové skupiny:

- a) skupina architektů
- b) skupina civilních inženýrů
- c) skupina chemických inženýrů
- d) skupina lesních inženýrů
- e) skupina inženýrů ve stavebních podnicích
- f) skupina strojních a průmyslových inženýrů
- g) skupina inženýrů pro vodní hospodářství a kulturní techniku
- h) skupina vojenských inženýrů
- i) skupina zeměměřičská
- j) skupina železničních inženýrů
- k) společenský klub SIA
- l) skupina ruských inženýrů
- m) pracovní sekce Hora Kutná

Český svaz stavebních inženýrů – 1968

ÚSTŘEDNÍ ZÁJMOVÉ SKUPINY

- pozemní a průmyslová výstavba
- vodohospodářská výstavba
- dopravní výstavba
- inženýrský urbanismus
- stavebně-inženýrská ekonomika
- ocelové konstrukce
- ochrana a tvorba životního prostředí

Český svaz stavebních inženýrů – 1989

OBLASTNÍ POBOČKY

- Brno
- České Budějovice
- Hradec Králové
- Karlovy Vary
- Liberec
- Olomouc
- Ostrava
- Pardubice
- Plzeň
- Praha
- Ústí nad Labem
- Zlín

ODBORNÉ SPOLEČNOSTI – 1999

- Česká společnost pro beton a zdivo
- Česká geotechnická společnost
- Česká společnost krajinných inženýrů

ODBORNÉ SPOLEČNOSTI – 2002

- Česká betonářská společnost
- Česká společnost krajinných inženýrů
- Česká geotechnická společnost
- Česká společnost stavebních koordinátorů
- Kolegium pro technické památky ČSSI & ČKAIT

Český svaz stavebních inženýrů – 2015

OBLASTNÍ POBOČKY – 2015

- Brno
- České Budějovice
- Hradec Králové
- Karlovy Vary
- Liberec
- Olomouc
- Ostrava
- Praha
- Ústí nad Labem
- Zlín

ODBORNÉ SPOLEČNOSTI – 2015

- Česká betonářská společnost
- Česká společnost krajinných inženýrů
- Česká geotechnická společnost
- Česká společnost stavebních koordinátorů
- Česká společnost městských inženýrů
- Česká společnost vodohospodářská
- Odborná společnost dřevěných staveb
- Odborná společnost pro odvlhčování staveb
- Česká hydroizolační společnost
- Kolegium pro technické památky ČSSI & ČKAIT

OBLASTNÍ POBOČKY

OBLASTNÍ POBOČKA PRAHA

Oblastní pobočka Praha

Ing. Jiří Hájek

V největší z oblastních poboček se sdružují členové ČSSI, kteří žijí a pracují v Praze a Středočeském kraji. Působí v oblasti, která díky svému počtu členů rozvíjí svou činnost jak na úrovni spolkové pobočky, tak i na úrovni celé řady odborných společností. Pobočka se logicky zaměřuje na poskytování odborných informací především v širším průřezovém spektru formou přednášek a odborných diskusních setkání. Další její výhodou je, že může ve spolupráci s vysokými a středními školami usilovat o seznamování studentů s praxí projektových kanceláří, výrobou stavebních hmot a prováděním staveb – především formou exkurzí.

Pražská pobočka byla zřízena na ustavující schůzi v roce 1969, ačkoliv její činnost byla zahájena přípravným výborem už v roce 1968. Sekretariát sídlil na adrese Praha 2, Karlovo náměstí. Pražská pobočka měla v letech 1968–1978 statut největší svazové pobočky a její aktivity zahrnovaly všechny profesní oblasti stavovské organizace – činnost přednáškovou, legislativní, posudkovou, vydavatelskou, pořádání tematických exkurzí a odborných zájezdů, dále spolupráci s vysokými školami, výzkumnými ústavy i Svazem architektů. Těsná spolupráce fungovala i v odborných otázkách s tehdejšími Národním výborem hlavního města Prahy.

Pobočka vždy úzce spolupracovala s celosvazovým vedením ČSSI. Významně se podílela na přípravě a výstavbě budovy ČSSI v Legerově ulici, kterou svaz spolufinancoval a kde společně sídlilo

ústředí ČSSI, pobočka Praha a Stavebně inženýrské služby. Výbor pobočky měl v té době dvacet pět členů, dále čtyři náhradníky a tři členy revizní komise. V prvním období pobočka spravovala i členskou základnu na Ústecku a Liberecku. Až koncem roku 1972 vznikly předpoklady pro vytvoření samostatné skupiny ČSSI v Liberci.

Z dostupných pramenů lze usoudit, že za velmi úspěšné období pražské pobočky lze považovat období poloviny sedmdesátých let, kdy počet členů vzrostl na zhruba šest set. Připomeňme si tedy výbor, který tehdy pražskou pobočku řídil: předseda Ing. Josef Šlosar, CSc., místopředsedové Ing. Jiří Šperl a Ing. Ludvík Stárek, tajemník Ing. Dr. Jaroslav Pichlík, hospodář Ing. Zdeněk Kočíř, členy výboru byli Ing. Vladimír Blažek, Ing. Marta Doležalová, Ing. Gustav Hruška, Ing. Vladimír Křížek, CSc., Ing. Arnošt Kvasnička, Ing. Miroslav Kunovjánek, Ing. Rudolf Landa, Ing. Josef Lazar, Ing. František Lehovec, CSc., Ing. Vladimír Macoun, Ing. Jaroslav Mazák, doc. Ing. František Malý, Ing. Zdeněk Nerad, CSc., Ing. František Nosek, Ing. Lubor Novotný, Ing. Jaroslav Pechar, CSc., Ing. Milan Rádl, Ing. Dana Zahradková a Ing. Josef Zeman. Revizní komisi řídil předseda Ing. Josef Gartner, členy byli doc. Ing. Dr. Jan Rudolf a Ing. Tomislav Dratva. Příjímací komisi předsedal Ing. Jiří Šperl, členy byli Ing. Dr. Jaroslav Pichlík a Ing. Ludvík Stárek, komisi žen vedla Ing. Olga Dratvová, později Ing. Dana Zahradková, komisi mládeže vedl Ing. Gustav Hruška, komisi pro styk se zahraničím předsedal Ing. František Nosek.

Ing. Jiří Hájek

Ing. Bedřiška Vaňková

Budova FILADALFIE,
BB Centrum, Praha

V rámci pražské pobočky působily také zájmové skupiny (ÚZS) – Pozemní a průmyslová výstavba (Ing. Ludvík Stárek), Dopravní výstavba (Ing. Zdeněk Nerad), Vodohospodářská výstavba (Ing. Vladimír Blažek), Ocelové konstrukce a lehká prefabrikace (Ing. Josef Zeman), Stavebně inženýrská ekonomika (Ing. Milan Rádl), Inženýrský urbanismus (Ing. Pavel Lang, CSc.), Ochrana a tvorba životního prostředí (Ing. Pavel Sága). Pamětníci dodnes velmi kladně hodnotí úroveň zahraničních exkurzí, které svaz v tomto období pořádal. Hlavním iniciátorem a odborným garantem

byl Ing. Lubomír Pařík. Často vzpomínány jsou zejména exkurze do Rumunska, Bulharska, Jugoslávie, Polska i do Moskvy.

Pro tehdejší členy mělo mimořádný význam zřízení hospodářského zařízení Stavebně inženýrské služby. Jeden z pamětníků k tomu uvádí: „ČSSI v tomto období komukoliv z nás poskytl možnost přivýdělku, dle svých odborných znalostí a dovedností, na různých zadávaných úkolech, potřebných pro průmyslové a ekonomické obory výroby.“ Snaha polických orgánů o omezování aktivit ČSSI vyvrcholila likvidačním politickým rozhodnutím z února 1978, bohužel s výraznou podporou některých členů výboru. Došlo i na ztrátu majetkových práv k budově a dalším zařízením. Dodnes se tyto nemovitosti nepodařilo od tehdejší Československé vědeckotechnické společnosti získat zpět.

Činnost celé pražské pobočky, stejně jako celého ČSSI, tak byla násilně přerušena. Jeden z tehdejších účastníků vzpomíná: „Trapný byl akt rozpuštění svazu... Kuriózní bylo, že tento úkol dostal člen ČSSI, předseda pražské pobočky, ředitel Výstavby sídliště Praha Ing. Šlosar! Akt se konal v tehdejší Domě železničářů na Vinohradech. Když došlo v plně zaplněném sále k formulaci o rozpuštění svazu do připraveného usnesení valné hromady, zvedl jsem se spolu s Ing. Dr. techn. Božetěchem Šulou a s celou řadou kolegů jsme ze sálu odešli.“

Po období násilného útlumu demokratizace v rámci obnovování občanské společnosti se v prostorách Ústavu teoretické a aplikované mechaniky ČSAV sešel velký počet stavebních inženýrů, především z pražských projektových ústavů, vysokých škol a dalších organizací. Obnovení činnosti svazu iniciovala schůzka zástupců přípravného výboru, kterou v prosinci 1989 zorganizovali pracovníci Projektového ústavu výstavby hl. města Prahy, jmenovitě

Ing. Ivan Hačkajlo. Na schůzce se dospělo k dohodě o vytvoření pražského výboru ČSSI, na následujícím zasedání bylo přijato 800 nových členů a pražská základna se tím rozrostla na 1200 členů. Nelze opomenout zásluhy kolegy doc. Ing. Karla Bloudka, CSc., který dokázal aktivizovat velkou část pedagogů Fakulty stavební ČVUT a tím získal pro oblastní pobočku Praha stovky nových členů. Šlo o jeden ze spontánních projevů profesní i občanské soudržnosti při obnově Českého svazu stavebních inženýrů. Toto shromáždění iniciovalo formální obnovení činnosti ČSSI, k němuž pak došlo v lednu 1990 na schůzi pražských členů v Braníku a na celorepublikovém obnovujícím sjezdu v Brně. Jednou z prvořadých aktivit bylo ustavení legislativní komise svazu s cílem vytvořit podklady pro autorizační zákon o profesních komorách. Počet členů pobočky se však z různých důvodů, například členství v ČKAIT, přechod do odborných společností nebo nepříznivá věková struktura, začal snižovat. Pro posílení členské základny byli v roce 1998 ve spolupráci s ČVUT osloveni mladí absolventi stavební fakulty

Vila Jevany

a vyzváni ke vstupu do ČSSI. V září 1998 se uskutečnilo setkání mladých absolventů s vedením pražské oblastní pobočky, vedením ČSSI a ČKAIT. Začátkem roku 2000 bylo evidováno 683 členů, do začátku roku 2015 se však jejich počet snížil na 386.

Trojský most, Praha

Ve vedení pobočky se od roku 1990 do roku 2015 vystřídali následující předsedové: Ing. Tomislav Dratva (1990–1993), Ing. Václav Mach (1993–1995), doc. Ing. Ladislav Lamboj, CSc. (1995–1997), Ing. Jindřich Šmejcký (1997–1999), Ing. Jan Rohlík (1999–2002), Ing. Pavel Štěpán (2002–2008), Ing. Jiří Hájek (2008–2015).

Administrativní budova
Palác Křížák II

Administrativní služby poskytovala pobočce kancelář prezidenta ČSSI prostřednictvím sekretářky Evy Martínkové, následně Hany Hanouskové. Do konce devadesátých let zde působil Ing. Jiří Náprstek, DrSc. Ředitelem kanceláře byl do své

smrti v roce 2012 Dr. Ing. Vladimír Sklenář, CSc. Od roku 2012 ji vede paní Amela Abadžič. Nutno podotknout, že už v lednu 1990 měla oblastní pobočka ČSSI Praha významné zastoupení na obnovovacím sjezdu ČSSI v Brně. Místopředsedou svazu byl zvolen Ing. Miloslav Pavlík, CSc., člen pražského výboru.

V rámci pobočky působilo několik zájmových skupin a několik celostátních odborných společností. Aktivně působila Česká geotechnická společnost a skupina České společnosti pro beton a zdivo. Skupina krajinných inženýrů se pravidelně scházela v Legerově ulici, velmi agilní byla zájmová skupina Jakost a zkoušení, vedená Ing. Jaroslavem Veselým, CSc. Byla zastoupena v expertní skupině pro jakost v Radě pro akreditaci a spolupracovala s Českou asociací konzultačních inženýrů. Zájmovou skupinu Městské inženýrství vedla Ing. Jitka Thomasová. V roce 1997 vznikla seniorská sekce, jejímž zakladatelem a předsedou byl Ing. Karel Žofka.

Do povědomí pražské odborné i občanské veřejnosti se pobočka zapsala zejména několikaletým aktivním působením při prosazování nové koncepce rekonstrukce Karlova mostu. Krátce po vypracování prvního projektu na opravu mostu se Klub za starou Prahu obrátil na svaz s žádostí o expertní stanovisko. Cílem žádosti bylo získat většinový odborný názor na skutečné potřeby mostu a stanovení úprav a oprav, které ho mohly co nejméně poškodit. ČSSI k tomu ustavil skupinu deseti významných odborníků, jejímž členem byl mimo jiné i Ing. Jaroslav Brázdil. Jako mluvčí se plně osvědčil a výsledný projekt ovlivnil Ing. Vladimír Křížek, CSc.

S odbornou činností bezprostředně souvisela i stránka společenská. Příznivému hodnocení se těšily tradiční společenské večery ve Stříbrné Lhotě. Značnou návštěvnost měl i ples na Žofině, pořádaný společně s ČSSI, ČKAIT, SPS v ČR

a Fakultou stavební ČVUT. Slabinou v činnosti, a to nejen oblastní pobočky, ale celého svazu, byla v devadesátých letech celková nechuť k publikování osobních profesních zkušeností (považovaných za osobní know-how) i výsledků z praktické a projektové práce v profesních časopisech. Časopis Stavební obzor, založený v rámci Fakulty stavební ČVUT společně s ČSSI, držel poměrně vysoký standard na úrovni vědeckovýzkumné, nedostávalo se mu však článků praktického charakteru a z oblasti aplikovaného výzkumu.

Brzy po roce 2000 se zájmové skupiny transformovaly na odborné společnosti. Pobočka se zaměřila více na exkurze, přednášky a semináře s aktuální průřezovou tematikou. Na půdě pobočky vznikla myšlenka pořádání Technických čtvrtků, jejich náměty vznikají spontánně podle aktuálních problémů. První Technické čtvrtky se konaly v prostorách Nadace ABF na Václavském náměstí, později v rekonstruované budově ČKAIT v Sokolské ulici. Od počátku se tyto přednášky a semináře, organizované pražským výborem

ČSSI, pořádají pod společnou hlavičkou ČSSI a ČKAIT.

ČVUT – nová budova
Dejvice, Fakulta
architektury

Jen pro ilustraci připomeňme vstupní téma – havárie keramických stropů. K dalším tematickým okruhům z oboru pozemního stavitelství patřila technická řešení obvodových plášťů budov, diskuse k aplikaci předpisů požárně bezpečnostních

Main Point Karlín, Praha

řešení, problematika stavebních technických norem, organizace dokumentace pro výběrová řízení k realizaci staveb, budovy na bázi dřeva, systematika řešení vodotěsných izolací podzemí budov, seminář o tepelných normách a využití velkoplošného skla ve stavebnictví. Program se postupně rozšiřoval i na témata z oblasti inženýrských a dopravních staveb, např. o stavu plánu rozvoje dopravní infrastruktury, o vývoji tramvajové dopravy v Praze, o moderních tunelovacích metodách v tuzemsku i zahraničí, o tunelovém komplexu Blanka v Praze, o přestavbě železničního uzlu Praha a o pražské cyklistické dopravě.

K významným realizovaným stavbám se konají zajímavé semináře, např. o příběhu pražského Tančícího domu, výstavbě vinařství Sonberk, o realizaci stavby Nile House v areálu River City v Praze – Karlíně nebo k výročí čtyřiceti let od realizace Nuselského mostu. Nejsou opomíjena

City Green Court

City Green Court,
vnitřní schodiště

ani legislativní témata, jako například semináře na téma Metropolitní plán Prahy. S příznivou odezvou se ale setkávají i přednášky na civilní témata, netušené souvislosti o ochraně památkově chráněných objektů a o proměně důlní krajiny na Sokolovsku. Krátce po havárii japonské jaderné elektrárny ve Fukušimě se konala přednáška o Japonsku, obdobně proběhla informace o zemětřesení v Nepálu. Zde stojí za připomenutí, že na závěr byly realizovány sbírky finančních prostředků na pomoc obětem této tragédie. Pražská pobočka má i samostatnou zájmovou skupinu seniorů, ve které se výrazně angažuje Ing. Vladimír Křížek, CSc. Skupina si ovšem připravuje vlastní program formou tzv. Technických střed.

Za zmínku stojí si připomenout zahraniční exkurze do Drážďan, Řezna, Bambergu, Bayreuthu a do keramičky AGROB BUCHTAL. Z tuzemských exkurzí to byla např. v roce 2004 prohlídka staveb při dvacátém výročí zprovoznění Ervěnického koridoru, exkurze na mosty SSŽ na jih od Prahy v roce 2005, několik exkurzí na stavby dálnice D8, výstavbu mostu přes Vltavu v Troji, tunelového komplexu Blanka i kolektorové sítě pod Prahou, modernizaci železniční tratě Votice–Benešov, přestavbu železnice v Praze apod. Příznivé hodnocení měly i návštěvy architektonicky zajímavých objektů, např. rekonstrukce budovy Langhans, výstavba objektu Filadelfie, Nové budovy ČVUT či prohlídka nového uspořádání Národního technického muzea na Letné. Byla zajištěna i prohlídka skláren v Řetenicích u Teplic, exkurze do výroby prefabrikátů v Brandýse nad Labem a ocelových konstrukcí v závodě SOK Třebestovice. Při exkurzi na Třebíčsko se shodou okolností podařilo navštívit i vnitřní zařízení jaderné elektrárny Dukovany.

Změnou ve výboru, ke které došlo v roce 2003, se počet společenských a kulturních akcí výrazně zvýšil. Pro členskou základnu jsou v budově Akademie věd ČR pořádány Tříkrálové koncerty,

Bytový dům
Procházkova 3

spojené s charitativní sbírkou. Daří se i setkávání členské základny s osobnostmi stavebnictví. Počínaje rokem 2009 přijali pozvání vesměs všichni ocenění: Ing. Bořivoj Kačena, Ing. Václav Mach, Ing. Václav Matyáš, Ing. Svatopluk Zídek, JUDr. Miroslav Hegenbart a Ing. Jiří Bělohav. Na sklonku každého roku se pražští členové ČSSI a ČKAIT scházejí na divadelním představení, které je od roku 2009 spojeno s pravidelným setkáním pražské stavařské obce zhotovitelů, investorů, projektantů a architektů.

Ve spolupráci s pražskou kanceláří ČKAIT a Nadací ABF připravil výbor pražské oblastní pobočky ČSSI také několik společenských akcí, např. taneční swingové večery.

Lean Centrum Škoda,
Mladá Boleslav

Letecké muzeum
Metoděje Vlacha,
Mladá Boleslav

Spolupráce mezi oblastní pobočkou ČSSI a oblastní kanceláří České komory autorizovaných inženýrů a techniků v Praze je trvalá a oboustranně prospěšná. Členové pobočky se podílejí

na činnosti zkušebního místa ČKAIT pro obor pozemní stavby a na pořádání školení pro zájemce o autorizaci. Těžiště spolupráce se nachází v odborných přednáškách, seminářích a exkurzích pro autorizované členy v rámci celoživotního vzdělávání. Spolupráce s Magistrátem hl. města Prahy byla projednána předsedou ČSSI Ing. Milošlavem Pavlíkem při návštěvě primátora Ing. arch. Jana Kasla, pokračovala např. nabídkou technické pomoci při řešení problematiky související s výstavbou MO Malovanka – Pelc Tyrolka. Byla uzavřena smlouva o spolupráci s Nadací ABF a týká se naplňování společného programu akcí v budově ABF. Člen pražské pobočky ČSSI je pravidelným účastníkem poroty při hodnocení Stavby roku Středočeského kraje.

Spolupráce se stavebními firmami a projektovými ústavy, resp. kanceláři, sice není formálně řešena smluvním vztahem, v posledních letech se však ustálila zejména s firmami Metrostav a.s., EUROVIA CS, a.s., STRABAG s.r.o., SMP CZ a.s.,

Skanska a.s., Hochtief CZ, a.s., a VCES, a.s., ve formě poskytování specialistů pro odborné přednášky a exkurze i podporou společenských akcí.

Spolupráce s Fakultou stavební ČVUT se opírá o Dohodu o vzájemné spolupráci a podpoře z roku 2011. V rámci této dohody poskytla stavební fakulta několik lektorů pro odborné přednášky a umožnila prohlídku odborných pracovišť, jako např. prohlídku hydrotechnické laboratoře s asistencí Dr. Ing. Pavla Fošumpaura, přednášky Projekt solární školy v Himálaji, dále informace o účasti Fakulty architektury na mezinárodní studentské soutěži Solar Decathlon a exkurze mapující dílčí části rekonstrukce budov Fakulty stavební ČVUT. Velkou odezvu měla i přednáška prof. Ing. Ivana Vaníčka, DrSc., na téma Stavebnictví a profesní prestiž. Zájem studentů o aktivnější činnost v rámci ČSSI se však začal zvyšovat až v průběhu roku 2014, kdy byla navázána perspektivní spolupráce se studentským spolkem ŠTUK.

Dobře se rozvíjí spolupráce se Stavební průmyslovou školou Josefa Gočára. Zprvu začínala hodnocením jejích studentských prací a finanční podporou. V současnosti se rozvinula do podoby vyhlašování soutěží o nejlepší projekty podle zadání od ČSSI a pořádáním exkurzí na rozestavěné stavby. Studenti například navštívili sklárnu společnosti AGC v Teplicích, projektový ateliér DELTAPLAN spol. s r.o., betonárku TBG Metrostav s.r.o. a obalovnu Herink společného podniku firem EUROVIA CS, a.s., a Skanska a.s.

Pražská pobočka prochází od obnovení svého působení v roce 1990 velkými změnami zejména v důsledku přeměny zájmových skupin na odborné společnosti. Snahou výboru v současné době zůstává udržení aktivního spojení mezi členskou základnou a studenty jako budoucí novou generací svazu. Na tomto místě je třeba zdůraznit mimořádné zásluhy současného prezidenta ČSSI

Ing. Pavla Štěpána. Jeho entuziasmus a oddanost oboru a především schopnost strategické úvahy o nezbytnosti zachování spolkového života vedle dominantní profesní komory je pilířem toho, že v současnosti ČSSI ještě existuje a je v zásadě velmi činný a přínosný. Jeho iniciativy se z pražské pobočky nakonec rozšířily i do činnosti celorepublikového svazu.

Proton Therapy Center,
Praha

Národní technická
knihovna, Praha

Oblastní pobočka Brno

Ing. Jiří Skyva

Pobočka Českého svazu stavebních inženýrů v Brně vznikla v roce 1970 z iniciativy starších inženýrů, bývalých členů Spolku československých inženýrů (SIA). Tradice stavovského spolku inženýrů se datují od druhé poloviny 19. století. Svojí působností nevyhovoval nivelizačním tendencím politických kruhů, které se zmocnily vlády po puči v únoru 1948 a které postupně, tedy nikoliv jednorázovým úředním rozhodnutím, odkláněly základní cíle a poslání spolku. Je to dobře patrné z postupné transformace vlastního názvu spolku. Již v roce 1946 byl přejmenován na SIA – Spolek československých inženýrů a techniků, tedy spolek s jiným než původním posláním. V roce 1956 byl spolek transformován na Československou vědeckou technickou společnost pro stavebnictví při ČSAV, ovšem přídomek – při ČSAV – byl brzy poté vypuštěn. Od roku 1959 již existovala Vědeckotechnická společnost (VTS) jako jednotná celostátní dobrovolná společenská organizace pracujících, která prosazovala politiku KSČ, vycházela z vedoucí úlohy KSČ, vychovávala své členy v duchu marxismu-leninismu a revolučních tradic dělnické třídy.

Je tedy přirozené, že tvůrčí ovzduší pražského jara 1968 podnítilo bývalé členy SIA k úsilí za obnovení původního zaměření. Toto úsilí sice naráželo na potíže, vyplývající ze změny organizace a řízení stavební výroby, a panovala nejasnost názorů na poslání spolku projevující se v postojích k účelnosti jeho zřízení ve stále existujícím komunistickém, i když reformovaném zřízení. Ale

díky úsilí prvorepublikových stavebních inženýrů z Prahy, Brna a dalších měst se podařilo získat povolení pro založení ČSSI. Nelze nepřipomenout, že velkými odpůrci vzniku ČSSI byli funkcionáři VTS, jejichž organizace ztrácela na významu a zejména na prestiži. Jejich oporou se stále více s postupující normalizací stávaly stranické orgány.

Vznik ČSSI představoval velký přínos nejen pro rozvoj stavebnictví. Tato organizace umožňovala zejména odborný a osobní růst samotných inženýrů. Byla rozvíjena jejich iniciativnost, podněcována vůle k dalšímu vzdělávání, rozšiřován jejich duševní obzor formou exkurzí, studijních cest, kontakty se zahraničními delegacemi apod. Mimořádný význam však svaz představoval pro veřejnou správu. Hlavním přínosem bylo zejména vytvoření prostředí pro řešení investičních problémů v regionech na úrovni nižších jednotek řízení, tehdejších okresních a národních výborů. Prvním předsedou byl Ing. Emil Reich a po jeho odchodu do Prahy tuto funkci zastával Ing. František Provazník, tajemníkem byl Ing. Ivo Bajer a funkci výkonného místopředsedy vykonával Ing. Dr. Čestmír Jahoda.

Český svaz stavebních inženýrů působil od roku 1968 jako společnost sdružující pracovníky všech stavebních oborů a vytvářel prostředí jak pro činnost odbornou, tak pro činnost zájmovou i společenskou. Hospodářské zařízení svazu, Stavebně inženýrské služby, umožnilo svazu vytvoření hmotných prostředků pro jeho rozvoj

Ing. Jiří Skyva

Vzdělávací
a poradenské centrum
Otevřená zahrada v Brně

Rekonstrukce
a dostavba hvězdárny
a planetária Mikoláše
Koperníka v Brně

a vybudování spolkových kanceláří a zasedaček pro pobočku v půdním prostoru na adrese Vrchlického sad 2 a také vybudování rekreačního střediska v Křížánkách na Českomoravské vysočině. Kolem těchto dvou investičních akcí se vy-

tvořilo velké společenství, a to jak při zpracování projektů, tak zejména v rámci brigádnických akcí při stavebních pracích.

Jednotliví členové ČSSI a jejich odborná zájmová seskupení se angažovali i plně využívali získanou erudici při konkretizaci úkolů, které bylo nutné řešit v zájmu vylepšování prostředí našich obcí. To se dařilo, protože tato činnost byla mimo sféru zájmu velkých projektových a stavebních organizací a často také mimo vnímání různých představitelů komunální správy, kteří působili z vůle jediné a rozhodující strany. Členové ČSSI byli ochotni iniciativně přispívat k odbornému posuzování a řešení vodohospodářských a komunikačních problémů v jednotlivých regionech a obcích stojících většinou stranou zájmu. Na druhé straně to umožňovalo získat určité organizační a hospodářské zázemí. Za tímto účelem vytvořené Stavebně inženýrské služby jako hospodářské zařízení poskytující prostředky pro

vykonávání potřebných administrativních prací a pomocných činností umožňovaly v tehdy plně zbyrokratizovaném zřízení plnit potřeby zdánlivě menší důležitosti v oblastech mimo centra, ale často také nacházet originální, pokroková, netradiční a pro další život občanů rozhodující technická řešení ochrany měst, ochrany životního prostředí před znehodnocováním odpady, před znečišťováním vodních toků apod. Kvalitu studií a projektů zpracovaných členy ČSSI zajišťovala samotná organizace Stavebně inženýrských služeb, která umožňovala všestrannou konzultaci na interdisciplinární bázi. Také však byla prověřována speciální Výtvarně odbornou inženýrskou komisí jmenovanou z řad vynikajících odborníků stavební výroby, projekce, výzkumných ústavů a škol. To přispívalo k urychlenému a byrokracií nebrzděnému uskutečňování staveb a stavebních úprav určených ke kultivaci krajiny, prostředí měst apod.

Stavebně inženýrské služby jako hospodářské zařízení získávaly prostředky jednak na společensko-kulturní činnost členů ČSSI a jejich rodin, na pořádání exkurzí, studijních cest, dále na zřizování vlastních objektů pro spolkovou činnost a také pro vzdělávací a ozdravné aktivity členů. Již samotná příprava a provádění těchto staveb představovalo přínos přátelských vztahů a tvůrčího ducha. Například brigád v Křižánkách se účastnili i členové z jiných poboček z Prahy a z Olomouce.

Úspěšnost činnosti ČSSI vzbuzovala stále větší nevěru pracovníků VTS. Ke stále zvětšující se nevráživosti docházelo s postupující tzv. normalizací života v sedmdesátých letech. Do ČSSI se stále nedařilo prosazovat tendence KSČ, přestože jeho existence byla podmíněna nuceným členstvím v tehdejší Národní frontě (NF). To způsobovalo postupné dosazování členů strany do vedoucích funkcí ve výboru svazu, i když jejich výběr mohl být ještě dlouho ovlivňován kolegiálními vztahy

s hromadně převažujícími členy nestraníky. Největší tlak na postupné vnucování stranických funkcionářů byl přirozeně uplatňován v Praze. To nakonec vedlo ke snižování odolnosti vůči nástrahám kladeným ze strany ČSVTS a některých útvarů NF. Cíleně tak vedlo až k dosud nevysvětlenému zrušení ČSSI v roce 1978. Majetek ČSSI byl protiprávně převeden na ČSVTS!

Odborné skupiny svazu a větší odborné akce pokračovaly dále ve své nepřerušené činnosti pod hlavičkou ČSVTS, další společenská činnost však probíhala nezávisle a členové svazu se scházeli k různým příležitostným akcím a zájezdům dle dříve vzniklých zájmových skupin prezentovaných navenek jako kroužky přátel určitého společného zaměření.

Nadále pokračovala jedna z nejoblíbenějších akcí ČSSI – Zlatá hůl – zimní setkání na Českomoravské vysočině. Ta měla svou část sportovní, lyžařskou, a večerní část odborně konzultační. Tato akce se konala každý rok, i když ČSSI formálně neexistoval. K dalším pravidelným společným akcím brněnské pobočky patřila např. účast

CEITEC –
Středoevropský
technologický institut,
Brno

při výlovu rybníka, mikulášská zábava, vycházky do okolí města Brna, letní i zimní pobyt v Jeseníkách na Ramzové na chatě TJ Tesla Brno, na jejíž rekonstrukci se svaz podílel jak finančně, tak i brigádnicky, a mnoho dalších akcí. Ne zcela pravidelně se scházeli také členové posledního výboru. Ti pak přes stále nepříznivou politickou situaci již v roce 1988 iniciovali obnovení činnosti svazu.

Změna společenských, hospodářských a politických poměrů, ke které došlo v listopadu 1989, byla uvítána stavebními inženýry a jejich činnost se plně obnovila již na konci roku 1989. Mnozí z nás si pamatují na plně obsazenou aulu na Fakultě stavební VUT v Brně, kde se konaly první schůze. Na obnovení činnosti pobočky Českého svazu stavebních inženýrů v Jihomoravském kraji se podíleli osvědčení organizátoři z roku 1968. Při této příležitosti je nutno vzpomenout zásluhy pánů Jahody, Příbyla, Bajera, Loutockého, Čer-

máka, Poděla, Hobsta, Krejčího, Kuchynky, Kociho, Novotného a Gartnera. S potěšením byla přijata aktivita řady nových členů nastupující generace.

Po znovuoobnovení činnosti svazu se stal předsedou prof. Ing. František Příbyl, CSc., a po něm byl zvolen do čela oblastní pobočky Brno Ing. Jiří Kuchynka. Za největší zásluhu nově obnovené činnosti Českého svazu stavebních inženýrů z počátku devadesátých let lze zajisté považovat významnou pomoc při ustanovení České komory autorizovaných inženýrů a techniků, jejíž vedení se tehdy z velké části rekrutovalo z členské základny ČSSI. Pamětníci této doby si jistě vzpomínají na nekončící diskuse, jakou tvář by měla mít nově vzniklá ČKAIT. Politické uvolnění způsobovalo v řadách členů ČSSI nadšení. Pořádaly se odborné zájezdy do zahraničí a odborné přednášky měly vysokou návštěvnost. Tehdy se počet členů brněnské pobočky přiblížil k tisícům.

AZ Tower, Brno

Pokud bychom hodnotili současný stav pobočky Českého svazu stavebních inženýrů v Jihomoravském kraji, dalo by se říci, že hlavním bodem je vyvážená spolupráce s ČKAIT, která se zaměřuje na odborné oblasti pořádáním pravidelného cyklu přednášek o zajímavých stavbách a nových poznatcích ve stavebnictví, konaných dvakrát do roka za účasti cca sta posluchačů. Dále pořádáním odborných exkurzí na zajímavé stavby v blízkém a vzdáleném okolí Brna, zakončené obvykle i společenským setkáním. Činnost vedení pobočky je úspěšná i v kulturní oblasti spolupřátelství plesů a společenských akcí. Je snahou na tyto akce zvát i studenty ze stavebních fakult, ve kterých vidí členové svazu své nástupce. S postupem času se však začaly projevovat určité negativní rysy, spojené s prudkým rozvojem a demokratizací společnosti.

Uvolnění podnikání umožnilo činností práci inženýrů bez toho, aby podnikali prostřednictvím Stavebně inženýrských služeb jako v sedmdesátých letech. Možnosti individuálního cestování snížily zájem o organizované zájezdy ČSSI a zavedení informační sítě po internetu snížilo zájem o odborné přednášky. Hlavním problémem současného stavu pobočky ČSSI je skutečnost, že se zvyšuje průměrný věk členské základny a nedaří se zvyšovat počty mladých zájemců o členství. Jen malou útěchou může být, že s tímto problémem se potýká většina zájmových a společenských organizací v naší zemi. Naopak jako velmi pozitivní vnímáme, že udržujeme činnost klubu důchodců, který se pravidelně schází desetkrát do roka a diskutuje o odborných problémech oborů činnosti stavebního inženýra. Pro sportovní vyžití svých členů pokračuje brněnská pobočka v organizování Zlaté hole, jež v roce 2014 oslavila čtyřicet let. Účastní se jí vždy cca třicet pět členů a tato již tradiční akce se stává svorníkem, který stmeluje členy se zájmem o činnost pobočky.

Železniční most
nad řekou Dyje, Znojmo

Oblastní pobočka Brno má v současné době 280 členů, 11 přidružených členů a dvě právnické osoby. Předsedou pobočky je Ing. J. Skyva, členové výboru prof. Ing. L. Hobst, CSc., doc. Ing. Z. Havířová, Ing. A. Pechal, CSc., Ing. arch. V. Klajmon, Ing. R. Holý, Ing. L. Hawerland, Ing. J. Mikuláščík a revizní komisi tvoří Ing. J. Březa, Ing. J. Pohl a Ing. O. Dvořáková. Výbor se schází pravidelně jedenkrát měsíčně, předseda revizní komise se účastní zasedání výboru a její členové dostávají zápisy.

Pobočka vydává čtvrtletně Zpravodaj ČSSI, který informuje o všech pořádaných akcích, obsahuje vždy řadu odborných článků a přednášek. Spolu s ČKAIT pořádá pobočka každý rok řadu odborných exkurzí, seminářů, odborných konferencí a společenských akcí. Vzájemnou spoluprací dokázala připravit řadu odborných akcí na vysoké úrovni. Aktivně rovněž spolupracuje s Jihomoravským stavebním společenstvím při Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR, zejména při vyhodnocování soutěže o nejlepší stavbu v Jihomoravském kraji. Dále od roku 2005 organizuje autorizační zkoušky ČKAIT a přípravné semináře k autorizačním zkouškám.

Oblastní pobočka České Budějovice

Ing. Jiří Schandl, Ing. Jan Jelínek

Jihočeský kraj, ač patří počtem obyvatel k těm menším, byl vždy významným místem stavitelství a inženýrského umu. Z historie se nám zachovaly mnohé technické památky, z nichž některé jsou zapsány v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, a mnohé z nich byly popsány v publikacích Technické památky Visegrádské čtyřky, vydaných ČSSI. Jedná se o stavební díla, jako jsou třeboňská rybníční soustava, písecký most, Schwarzenberský kanál, koněspřežní železnice, řetězový most ve Stádlci (přemístěný z Podolska) a další. Působili zde významní stavitelé, jako např. Jakub Krčín z Jelčan, Josef Rosenauer, F. A. Gerstner, Vojtěch Lanna. Kraj měl též štěstí na osvícené stavebníky: Rožmberky, Schwarzenberg, Buquoye, církve a mnohá města – Písek, Jindřichův Hradec, České Budějovice. Pozadu nezůstal ani venkov, který se zapsal do historie svým selským barokem. Naproti tomu se průmyslová výstavba tomuto převážně zemědělskému kraji vyhýbala.

Také v době vznikající spolkové činnosti v 19. století profesně působila v kraji řada významných osobností spjatých se stavitelstvím. Jihočeští inženýři se aktivně zapojili do činnosti nově vzniklých inženýrských organizací. V jižních Čechách žijící Ing. František Křížík byl předsedou Spolku architektů a inženýrů (SIA) a Ing. A. Kalbač byl předsedou tehdy nově vzniklé Inženýrské komory. Členové Spolku československých inženýrů založili svůj odbor v Českých Budějovicích sice až v roce 1931, ale jejich činnost pouta-

la na sebe od počátku zájem odborné i laické veřejnosti. Dokumentuje to almanach, který českobudějovický odbor vydal ke konání sjezdu Spolku československých inženýrů v Českých Budějovicích v roce 1938. V té době měl odbor již 173 členů. Mezi jeho představitele patřili např. Ing. A. Kalbač, Ing. Ludvíka Petráš, Ing. Josefa Pfeffermann–Záruba, Ing. Dr. Miroslav Zátka. Jména autorů příspěvků a témata v almanachu uváděná dokumentují jak aktivní činnost spolku a jeho členů, tak i zájem o věci veřejné, zejména o životní prostředí, rozvoj měst i obranu vlasti. Činnost spolku výrazně ovlivňovala územní plány měst a úroveň tamní výstavby. Toto plodné období přerušila druhá světová válka i pozdější poválečný společenský vývoj, kdy byla činnost spolku postupně omezována, až došlo v roce 1951 k jeho úplnému zákazu.

Nová naděje a možnost volného sdružování se naskytla stavebním inženýrům až roku 1968, v roce pražského jara, kdy v uvolněné společenské atmosféře mohla vzniknout inženýrská organizace s novým akceptovatelným názvem – Český svaz stavebních inženýrů. Průvodní myšlenkou bylo obnovení náplně a vize spolkové činnosti v podobě předválečného stavovského Spolku československých inženýrů, charakterizované hrdostí spolkové sounáležitosti a veřejné prospěšnosti. Zde od prvopočátku organizačně působil Ing. Dalibor Bílek, který byl též iniciátorem vzniku jihočeské pobočky ustavené 25. února 1969.

Ing. Jiří Schandl

Ing. Jan Jelínek

Interiér hotelu Budweis,
České Budějovice

Prvním předsedou se stal člen předválečného spolku Ing. Jan Bláha. S ohledem na předchozí nemožnost se sdružovat byl o činnost pobočky mimořádně velký zájem. Spontánní nadšení z uvolněné doby vedlo k rychlému a úspěšnému rozvoji aktivit. Po volbě výboru oblastní pobočky vznikly pracovní komise, které se ihned ujal činnosti.

Nově se stal předsedou Ing. Ladislav Řezáč, jeden z mála členů s legitimací KSČ, což bylo tenkrát podmínkou pro výkon této funkce, protože vládnoucí komunistická strana trvala na kontrole všech organizací prostřednictvím svých členů. Pobočka rozvíjela jak činnost odbornou, tak vzdělávací a společenskou. Svaz umožnil svým členům získávat neformálním způsobem odborné informace z celého světa, a to jak přednáškami odborníků, tak i pořádáním zahraničních exkurzí, což dříve nebylo možné. Členové pak mohli prostřednictvím tolerované hospodářské organizace svazu Stavebně inženýrské služby (SIS), kterou na ústředí vedl Ing. Dalibor Bílek, uplatnit

své odborné zkušenosti při zpracování projektů zejména pro obce a menší podniky, což řešilo některé místní problémy. Hospodářská činnost byla výhodná jak pro svaz, tak i pro zpracovatele projektů. Z výnosů této činnosti byla určitým podílem financována i činnost pobočky. Zajímavá je informace o finančních dotacích ústředí svazu jihočeské pobočky, kdy dotace sedmkrát převyšovala částku vybranou z členských příspěvků. Jedním z významných odborných počínů bylo uspořádání Celostátní konference o zakládání staveb, spojené s oslavou osmdesátých narozenin prof. Ing. Dr. Aloise Myslivce, DrSc., 12. a 13. února 1978. Vedle odborných činností a spolupráce s obcemi a městy v kraji byla významná též společenská činnost. Pobočka každoročně pořádala hudební setkání členů v Alšově jihočeské galerii v Hluboké nad Vltavou.

Ještě v roce 1977, kdy spolková činnost začala být pro režim opět nevítanou, bylo členům KSČ důvěrně oznámeno, že činnost svazu bude brzy ukončena. Oficiální rozhodnutí o ukončení činnosti svazu k 28. únoru 1978 a jeho začlenění do VTS bylo datováno 23. únorem 1978.

V této době vedl a poté likvidoval jihočeskou pobočku nový předseda Ing. Milan Velikovský. Přestože pobočka měla v roce 1971 pouze 31 členů a při ukončení činnosti dosáhla počtu jen 70 osob, byla její činnost v tomto období nesvobody velmi významná. Poskytovala členům i odborné veřejnosti mnohé, jinak nedostupné informace, např. o významných světových stavbách, o problémech dopadu stavebnictví na životní prostředí, atd.

Po zrušení svazu v roce 1978 zůstala řada bývalých členů nadále v osobním kontaktu, a tak po deseti letech, kdy se změnil politické poměry, nebyl již problém navázat na předchozí činnost. Ještě před listopadem 1989 se někteří členové podíleli osobními jednáními na přípravách znovuoživení svazu.

Na podkladě vydaného Programového prohlášení Českého svazu stavebních inženýrů a dochovaného seznamu členů oblastní pobočky byla svolána ustavující schůze a činnost pobočky byla obnovena 24. ledna 1990. V novém společenském klimatu byl již svobodně zvolen předsedou pracovního týmu Ing. Petr Hudler, který se v čele delegace oblastní pobočky zúčastnil 27. ledna 1990 sjezdu ČSČE v Brně.

Na řádné členské schůzi konané 20. března 1990 byl Ing. Petr Hudler zvolen řádným předsedou oblastní pobočky ČSČE v Českých Budějovicích. Pobočka navázala velmi rychle na svoji přerušenu činnost a v duchu spolkových tradic občanské společnosti se počala rozvíjet. Zanikání státních stavebních podniků, projektových organizací a v tržním prostředí vytváření nových pracovních uskupení přinášelo mnohé problémy a kladlo řadu nových otázek. ČSČE byl v té době velmi vy-

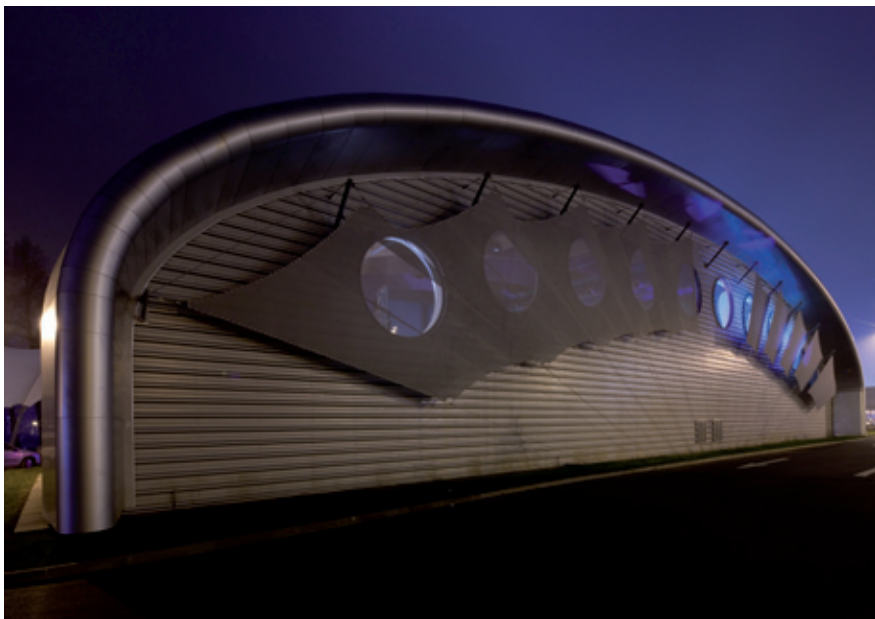
hledávanou platformou k diskusím o budoucím vývoji stavebnictví u nás, existenčních potřebách stavebního inženýra a jeho stavovských zájmech. Pobočka se stala přirozeným místem hledání cest k uplatnění stavebního inženýra v nové struktuře stavebnictví.

Počáteční snaha výboru o obnovení činnosti Stavebně inženýrských služeb jako projektové a inženýrské firmy a tím navázání na tvorbu finančních prostředků využitelných pro chod pobočky se ukázala v souvislosti s možností soukromého podnikání jako lichá. Bylo zapotřebí hledat jiné formy financování. V této době se projevoval mimořádný zájem o informace týkající se nových stavebních materiálů a technologií, používaných v zahraničí. Proto pobočka pořádala každý měsíc odborné přednášky, odborné exkurze na zajímavé stavby u nás i v zahraničí a spolupracovala s Hornorakouským svazem stavebních

Hotel Budweis,
České Budějovice

inženýrů i Rakouskou komorou architektů a inženýrů pro Horní Rakousko a Salzburg. Dařilo se kooperovat také se stavebními úřady i radnicemi měst a obcí zejména v otázkách pravidel pro zadávání veřejných zakázek. S tímto obdobím jsou nerozlučně spjata jména významných členů oblastní pobočky ČSSI Ing. Miloše Dvořáka, Ing. Jiřího Schandla a Ing. Jiřího Bartoně, kteří pracovali ve funkcích výboru pobočky.

Výstaviště České
Budějovice, pavilon T

Oblastní pobočka velmi aktivně působila při vzniku České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Nově vzniklá komora autorizovala mnohé členy svazu a jevílo se, že svaz a komora budou vedle sebe, každá podle svého poslání, úspěšně existovat. Mnozí členové pobočky byli zvoleni do orgánů komory či působili jako zkušební komisaři. Prvním přednostou Oblastní kanceláře ČKAIT v Českých Budějovicích byl zvolen dlouholetý velmi aktivní člen svazu a zakládající člen komory Ing. Jiří Schandl.

V roce 1992 byl předsedou oblastní pobočky zvolen Ing. František Šulista. Postupně se do popředí zájmu dostávala potřeba komunikace nejen se stavebními firmami a státní správou, ale i se

školy. Většina stavebních inženýrů se v rychle transformujícím stavebnictví zorientovala a našla uplatnění svých profesních znalostí a zkušeností. Pobočka tak měla vedle rozvíjejícího se celoživotního vzdělávání pro své členy a členy komory jen omezené možnosti činnosti.

V roce 1994 byl předsedou zvolen Ing. Tomáš Chromý. Oblastní pobočka pod jeho vedením měla snahu hledat v konkurenčním prostředí svazovou platformu, kde by rivalita jako nový fenomén doby ustoupila a lidé se vraceli k tradičním hodnotám spolkové činnosti. Byly uzavírány dohody o spolupráci se státní správou a se stavebními firmami, jež měly tuto myšlenku nejen naplňovat, ale přinášely by i další oboustranný prospěch. Výhodnost byla spatřována v poskytnutí intelektuálního potenciálu svazu a naopak hospodářský prospěch pro svaz formou sponzorských darů apod. Stavební podniky však taková nabídka oslovila jen minimálně.

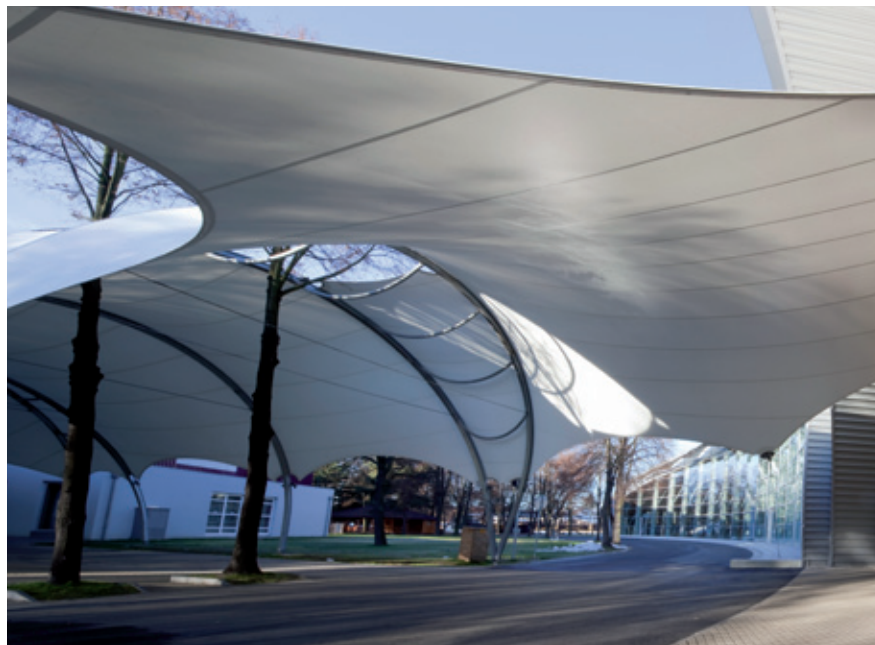
Komora má ze zákona povinnost vzdělávat své členy, což byla do té doby významná aktivita svazu. Pobočka musela nově řešit náplň své činnosti. Východiskem se proto musela stát úzká spolupráce s ČKAIT a SPS v ČR, kterým pro odborné vzdělávání mohl svaz poskytovat svůj servis zajišťováním odborných exkurzí a organizováním společenských a vzdělávacích akcí. Výhodou kooperace byla možnost rozšířit inženýrské aktivity pro podstatně širší členskou základnu a současně využívat potenciálu všech tří organizací za stejných členských podmínek. Každoročně se konala společná výjezdní zasedání výborů ČKAIT a ČSSI, na kterých se diskutovaly další možné společné aktivity a koordinoval se plán činnosti. Výsledkem pak bylo každoroční konání společných odborných exkurzí po stavbách v ČR i zahraničí, vzdělávací akce a školení a v neposlední řadě oblíbená adventní setkání členů s odborným a kulturním programem. Tento model spolupráce se osvědčil a funguje dodnes.

V roce 1995 byl předsedou oblastní pobočky zvolen Ing. Ladislav Vonášek. Za jeho vedení se významně rozšířila spolupráce s průmyslovými školami stavebními, s budoucími zájemci z řad studentů o spolkovou činnost. Zejména se jednalo o SPŠ stavební v Českých Budějovicích. Posluchárna školy se stala, a je dodnes, velmi frekventovaným místem konání seminářů a přednášek.

V roce 1999 byl předsedou zvolen Ing. Jiří Straka, který pokračoval v zavedeném a osvědčeném stylu práce. Potřeba získání znalostí práce s výpočetní technikou vedla za jeho působení k organizování seminářů a výuky práce s PC, internetem a hledání forem zahraniční spolupráce. Hledaly se nové cesty, jak svaz přiblížit odborné i laické veřejnosti formou výstav, přehlídkových a soutěžních aktivit, které posléze vyzněly v historicky nejúspěšnější akci pobočky – přehlídku PRESTA prestižní stavba jižních Čech.

V roce 2001 byl v období od dubna do července předsedou Ing. Jindřich Weiss, poté byl zvolen Ing. Bohumil Kujal. Oblastní pobočka nabízela své odborné znalosti jako bezplatné služby široké veřejnosti s představou, že pokud nastane pro toho kterého konzultanta nějaký hospodářský prospěch a na potenciální zakázku bude uzavřena smlouva, bude i část příjmu člena poskytnuta pobočce. Konzultována byla stavebnětechnická i právní problematika staveb zejména privátního sektoru. Aktivita ale nebyla úspěšná. Po skončení ve funkci předsedy věnoval Ing. Kujal své úsilí založení odborné společnosti svazu – České společnosti vodohospodářské ČSČ se sídlem v Českých Budějovicích a v roce 2007 se stal jejím předsedou.

Od roku 2002 je předsedou pobočky Ing. Jan Jelínek, který je ve funkci dodnes. Problematika atraktivity ČSČ, klesající počet členů a stárnutí členské základny vedla k tomu, že byly výbo-

rem oblastní pobočky zpracovány rozborů příčin a současně návrhy, jak tuto nepříznivou situaci řešit a změnit.

Upadající zájem o spolkovou činnost nepředstavuje v současnosti jen problém pobočky v Českých Budějovicích, potažmo jiných v České republice, ale potýkají se s ním i všechny postkomunistické země. Návrhy řešení byly prezentovány na setkání Visegrádské čtyřky v Zuberu na Slovensku a v polské Wrocław. Společným rysem závěrů je, že se jedná o přechodný stav a že úspěšná a vážená spolková činnost jako výrazný nástroj k zajištění demokracie má své opodstatnění.

Z širšího pohledu je základním předpokladem ztrativnosti ČSČ získání jeho přirozené autority a prestiže v povědomí odborné i laické veřejnosti. Svaz je institucí, která je schopná prostřednictvím svých členů objektivně, apoliticky a na vysoké profesionální úrovni úspěšně řešit náročné stavebnětechnické problémy. Na ČSČ je možné se obracet se žádostmi o zpracování odborných posudků, konzultace a pomoc při řešení odborných sporů.

Výstaviště České Budějovice, pavilon T – zastínění pomocí membrán pnutých na ocelové konstrukci

Hlavními cíli svazu se proto stala propagace stavebnictví a stavebnětechnických oborů směrem k široké veřejnosti formou organizování konferencí, soutěží, výstav a přehlídek, zaměřených též na mládež.

Pro naplňování myšlenek atraktivity byly aktualizovány a uzavřeny smlouvy o spolupráci s veřejnoprávními a samosprávnými institucemi, školami a stavebními firmami. Na prvním místě spolupráce českobudějovické pobočky vždy byla a je součinnost s oblastní kanceláří ČKAIT, kterou již třetí volební období úspěšně vede dlouholetý místopředseda oblastní pobočky ČSSI Ing. František Hladík.

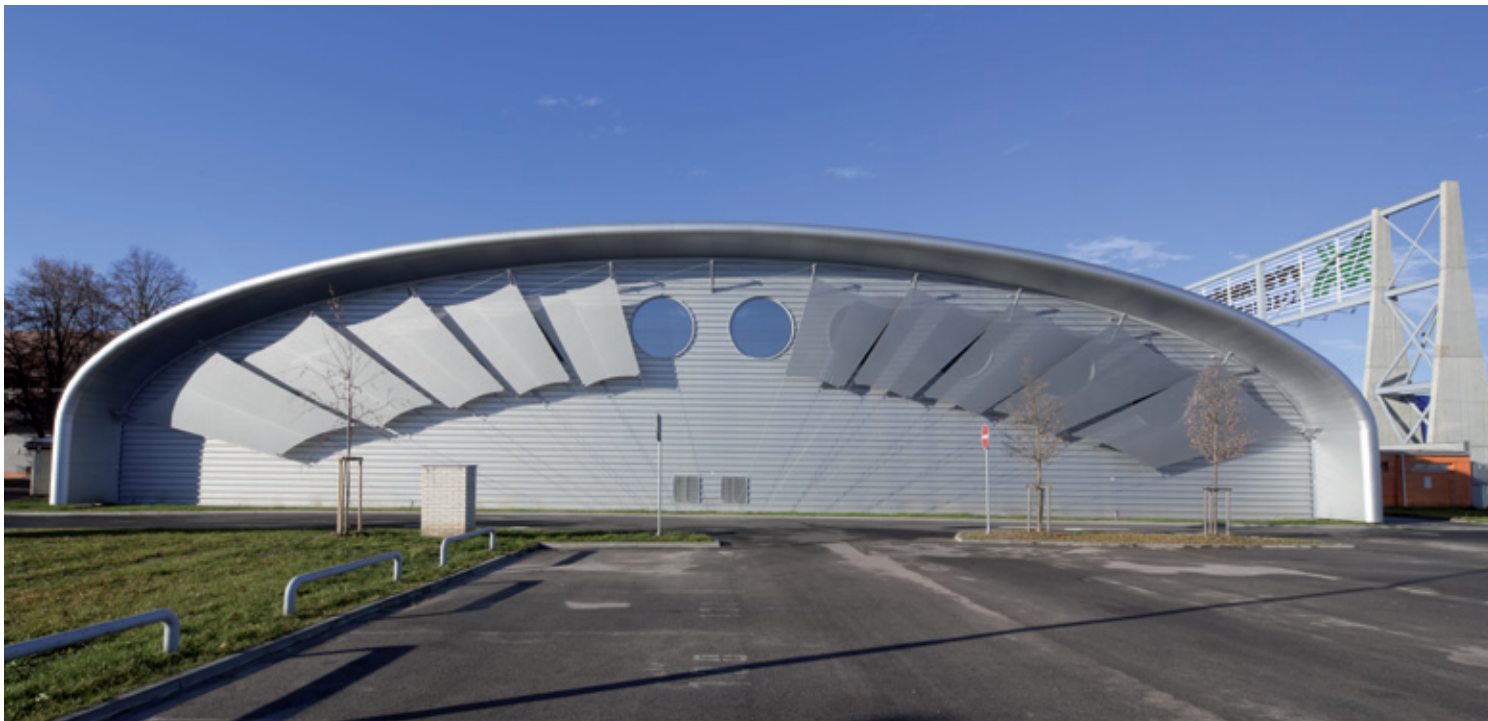
Nejvýznamnější aktivitou pobočky, naplňující zvolenou strategii, se stala reprezentační a soutěžní přehlídka soudobé výstavby v jižních Čechách s přiléhavým názvem PRESTA jižní Čechy (Prestižní stavba jižních Čech). Za dobu své existence dosáhla soutěž jedinečnosti, vysoké vážnosti a společenského uznání. Akci se věnují média i političtí představitelé kraje a slouží k prezentaci stavebnictví kraje i v zahraničí. Dosažený úspěch soutěže PRESTA je zavazující a je zapotřebí ji rozvíjet a zlepšovat. Udělené ceny a čestná uznání zdobí interiéry stavebních firem a projektových kanceláří a jsou předkládány jako reference o úspěšnosti uchazečů při výběrových řízeních o získání zakázek. Svaz organizuje soutěž za spoluúčasti ČKAIT, Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR, Jihočeského kraje, v počátcích i za účasti České komory architektů a Obce architektů. Rozšíření soutěže o prezentaci nejlepších studentských projektových prací odborných škol v roce 2010 se setkalo s velkým zájmem, zavedlo se pro ni označení PRESTA Student a účastní se jí studenti odborných stavebních škol Jihočeského kraje včetně Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Další ročníky byly přijaty velmi příznivě. Studenti se tak cíleně seznamují s aktivitami

svazu a komory, tedy s něčím, co bude nadstavbou a růstem jejich profesního života. V rámci PRESTY je udělována zvláštní cena hejtmana Jihočeského kraje INSPIRA jako ocenění přínosu k ochraně a utváření životního prostředí měst a obcí. Po slavnostním vyhlášení výsledků je pořádána putovní výstava po okresních městech Jihočeského kraje a též v zahraničí v Rakouské komoře architektů a inženýrů pro Horní Rakousko a Salzburg.

V roce 2015 se konal již osmý ročník, soutěž se pořádá každý druhý rok. Akce PRESTA reprezentuje ČSSI již šestnáct let a stala se též vzorem pro podobné akce v dalších krajích. Velkou zásluhu na její úspěšnosti má dlouholetá jednatelka oblastní pobočky a ředitelka soutěže PRESTA Ing. Alena Korešová.

Zvláštní pozornosti se těší konference Defekty budov, pořádaná VŠTE v kooperaci se svazem a komorou. Konference se v počátcích zaměřovala na hydroizolační problematiku staveb, posléze i na jiné okruhy stavební fyziky a mechaniky. Primární myšlenkou konferencí byla podpora akreditace bakalářského studia na VŠTE a poznatek, že člověk se nejvíce poučí z vlastních chyb či chyb, kterých se dopustili jiní. Právě prezentace chyb a jejich analýza je tím nejcennějším, co konference nabízí. Nestorem celé aktivity byl předseda ČHIS ČSSI doc. Ing. Zdeněk Kutnar z Fakulty architektury ČVUT v Praze. Na VŠTE působili a působí členové svazu, např. Ing. Alena Hynková, Ing. Roman Šubrt, Ing. Petra Bednářová. Významná je za toto období odborná exkurzní činnost v tuzemsku a v zahraničí, kterou s neutuchajícím nadšením vesměs zařizuje Ing. Jiří Schandl.

Zcela nezastupitelným počinem oblastní pobočky ČSSI České Budějovice je vydávání Zpravodaje jihočeské pobočky ČSSI. Zpravodaj byl vydáván od roku 1972 šestkrát ročně až do roku 1978. Jeho nesporným významem bylo, že

poskytoval členům aktuální informace zprávami z ústředí, o činnosti, ze služebních cest, o možnostech účasti na tematických zájezdech do zahraničí. Po obnovení činnosti ČSSS byl od roku 1990 vydáván celostátní Zpravodaj ČSSS, jehož redakce sídlila v Českých Budějovicích. Protože jeho vydávání brzy skončilo, bylo od roku 1993 obnoveno vydávání oblastního Zpravodaje. Ten vychází pravidelně pětkrát ročně a v letošním roce již nese označení 31. ročník.

Nesporný význam Zpravodaje spočívá v udržení kontaktu s členy pobočky, a protože je v současné době vydáván i pro členy ČKAIT, ČSVH a SPS v ČR v písemné i elektronické formě, umožňuje tak informovat i jejich členy o všech odborných a společenských akcích, pořádaných těmito organizacemi. Největší zásluhy na vydávání Zpravodaje mají Ing. Jiří Schandl, Ing. Jiří Bartoň, Ing. František Hladík.

V roce 1990, ke konci prvního roku po obnovení své činnosti, měla pobočka 148 členů.

Nejvyššího počtu 260 členů dosáhla začátkem roku 1992. V letošním roce sdružuje pobočka 72 členů.

Od obnovení činnosti se na práci výboru, revizní komise i redakční rady významně podíleli a podílejí: Ing. Jiří Baloun, Ing. Jiří Bartoň, Ing. Petra Bednářová, Ing. Václava Benešová, Ing. František Bostl, Ing. Dalibor Bílek, Ing. Miloš Dvořák, Ing. František Hladík, Ing. Irena Hísková, Ing. Petr Hudler, Ing. Milena Honzáková, Ing. Alena Hynková, Ing. Tomáš Chromý, Ing. Jan Jelínek, Ing. Karel Kocina, Ing. Alena Korešová, Ing. Bohumil Kujal, Ing. Zdeněk Líkař, Ing. Petr Lengál, Ing. Jan Mašek, Ing. Jiří Schandl, Ing. Michal Skalík, Ing. Jiří Straka, Ing. František Šulista, Ing. Ladislav Vonášek, Ing. Jindřich Weiss. Dlouholetou sekretářkou pobočky je vždy příčinnivá paní Kateřina Kovalovská.

V současnosti sídlí oblastní pobočka ČSSS v Českých Budějovicích na Staroměstské ulici 1.

bude jiná stavba

Oblastní pobočka Hradec Králové

Ing. Jiří Hájek

Přípravný výbor pro ustavení pobočky se začal scházet v prosinci 1968. První schůze se konala 18. prosince 1968, ustavující členská schůze následně 18. března 1969. Zakládajícími členy byli Ing. Jaroslav Janele, Ing. Václav Jelínek, Ing. Josef Kňourek, Ing. Milan Kodídek, Ing. Josef Mach, Ing. Milan Matějka, Ing. František Mazánek, Ing. Stanislav Novotný, Ing. Jiří Rejchl, Ing. Bohumil Rusek, Ing. Jaroslav Škaloud, Ing. Luboš Škrába, Ing. Josef Švehla, Ing. Antonín Toman, Ing. Zdeněk Wildhaber.

Schůze se za ústřední výbor zúčastnil předseda Ing. Lubomír Pařík a prof. Ing. Dr. Alois Myslivec, DrSc., který přednesl odbornou přednášku. Na schůzi byl zvolen výbor pobočky a revizní komise a bylo připraveno a schváleno programové prohlášení pobočky.

Na výborové schůzi 24. března 1969 byl zvolen předseda a další funkcionáři a vytyčen pracovní program pro nejbližší období. Výbor pracoval ve složení: předseda Ing. Jaroslav Škaloud (statik stavebních konstrukcí), I. místopředseda Ing. Jiří Rejchl, II. místopředseda Ing. Josef Kňourek, tajemník Ing. Josef Mach, zapisovatel Ing. Bohumil Rusek, hospodář Ing. Milan Kodídek, přednáškový referent Ing. Josef Švehla, zahraniční referent Ing. Václav Jelínek, tiskový referent Ing. Milan Matějka, společenský referent Ing. Zdeněk Wildhaber.

Byla ustavena tříčlenná revizní komise a zájmové skupiny pro stavební konstrukce (předseda

Ing. Václav Ježek), pro dopravní stavby (předseda Ing. Antonín Toman), pro vodohospodářské stavby (předseda Ing. František Hlaváček), pro inženýrský urbanismus (předseda Ing. Josef Mach) a pro ekonomii (předseda Ing. Stanislav Novotný).

Jako sekretářka pobočky pracovala paní Rejchlová a poté paní Čechová.

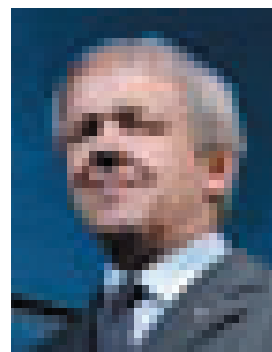
Aby existence svazu nebyla ohrožena (vzhledem k politické situaci po okupaci), byl v dubnu 1969 navázán kontakt se všemi předsedy národních výborů – MěNV HK, ONV HK a Vč KNV a byla nabídnuta poradenská činnost pro stavební záměry. Ing. Švehla a Ing. Toman byli navrženi jako delegáti do Krajského výboru Národní fronty.

Mezi zajímavé akce v prvním roce patří: expertní inženýrský posudek na PÚP Moravské Předměstí v Hradci Králové, přednáška o připravovaném zákonu o autorizaci (Ing. Lefner a dr. Pour), beseda s pobočkou svazu architektů na téma Problémy technologie bytové výstavby v kraji, přednáška Průplav Dunaj–Odra–Labe (Ing. Záruba).

Členové svazu mohli také zpočátku vykonávat hospodářskou činnost v rámci Stavebně inženýrských služeb ČSSI, z výnosů se financoval svaz. Jednalo se o drobné projektové akce a posudky, většinou jako pomoc pro národní výbory. Vedoucím Stavebně inženýrských služeb v hradecké pobočce byl Ing. Josef Švehla (pracoval jako profesor na Střední průmyslové škole stavební

Ing. Jiří Hájek

Ing. Václav Mach

Lávka přes Orlici
u zimního stadionu,
Hradec Králové

Lávka přes Orlici –
detail mostní
konstrukce

v oboru statiky a pozemní stavby). Po odchodu Ing. Škalouda z funkce předsedy byl Ing. Švehla zvolen předsedou pobočky.

Schůze výboru se konaly pravidelně každý měsíc v Autoklubu hotelu Grand. Na nich se podávaly i pravidelné informace o stavu zakázek a o hospodaření Stavebně inženýrských služeb. Každá zakázka Stavebně inženýrských služeb podléhala kontrole vybraného odborníka v dané profesi. Přísně se dbalo na kvalitu a odbornost zpracovávaných zakázek.

Bylo obvyklé, že se zasedání výboru účastnili i členové pobočky. Tímto způsobem se udržovala aktivita i zájem všech členů o dění ve svazu. Některá zasedání byla spojena s odbornými přednáškami nebo alespoň s informacemi o řešení současných akutních problémů v práci zkušených členů.

Existenci prvního svazu inženýrů provázely různé potíže, které naznačovaly, že svaz jako takový nebyl v tehdejší politické uspořádání (období normalizace) žádoucí. Zpočátku začali mít potíže funkcionáři pobočky svazu u svých nadřízených (většinou členů strany) v zaměstnání. Například Ing. Škaloud se proto vzdal funkce předsedy. Na jeho místo byl zvolen Ing. Švehla. V roce 1978 vše vyústilo v rozhodnutí ÚV KSČ svaz zrušit. Orgány strany hledaly způsob a formu, jak to udělat alespoň s nějakým zdáním oprávněnosti. Svaz se opíral od svého vzniku o stanovy schválené tehdejší ministerstvem vnitra, které obsahovaly i ustanovení o jediném možném způsobu jeho zániku, jenž spočíval v rozhodnutí sjezdu nebo rozhodnutí většiny členů. Ukončení existence svazu bylo nakonec provedeno bez jakéhokoli zdůvodnění přinucením funkcionářů činnost ukončit, dokumentaci skartovat a majetek předat Československé vědeckotechnické společnosti. Členům bylo doporučeno přejít do některé její skupiny.

Před likvidací ČSSI stačili jeho představitelé vydat pamětní medaili, kterou předali zasloužilým členům na rozloučenou a na památku. Medaile nenese žádné bližší údaje, které by mohly představitel v tehdejší napjaté komunistické atmosféře kompromitovat a ohrozit. V hradecké oblastní pobočce byli zlatou medailí odměněni inženýři Švehla, Mach, Otčenášek a Kodídek a stříbrnou Jelínek, Rusek a Balcar. Všichni členové pobočky dostali na památku seznam stavebních inženýrů registrovaných v Hradci Králové v době likvidace. Zrušení pobočky svazu se datuje společně s likvidací ústředí a celého svazu na září 1978.

Změnu politického systému v listopadu 1989 využili okamžitě představitelé ČSSI násilně zrušeného v roce 1978 k obnovení jeho činnosti.

Členové výboru oblastní pobočky ČSSI Hradec Králové z roku 1978 se sešli již 11. prosince 1989

Multifunkční dopravní terminál, Česká Třebová

Multifunkční komplex Tereziánský dvůr, Hradec Králové

Technologické centrum
SOMA, Lanškroun

a vytvořili přípravný výbor pro obnovu činnosti oblastní pobočky ČSSI Hradec Králové a zvolili Ing. Josefa Macha a Ing. Bohumila Ruska za zástupce do Ústředního přípravného výboru ČSSI.

Interiér SOMA,
Lanškroun

První zasedání Ústředního přípravného výboru (ÚPV) se konalo v Praze 21. prosince 1989.

Nejdříve bylo nutné aktivizovat činnost dřívější členské základny, připravit obnovující sjezd v Brně na 27. ledna 1990 a zorganizovat činnost v pobočkách tak, aby k termínu konání sjezdu byli řádně zvoleni delegáti poboček.

V oblastní pobočce ČSSI Hradec Králové se prvního zasedání přípravného výboru 11. prosince 1989 zúčastnili členové posledního výboru z roku 1978: Ing. Josef Mach, Ing. Bohumil Rusek, Ing. Milan Kodídek, Ing. Václav Jelínek, Ing. Milan Matějka, Ing. Zdeněk Wildhaber a Ing. Miroslav Ježek. Bývalým členům a známým inženýrům byla rozeslána přihláška k obnově členství v ČSSI.

Ustavující schůze pobočky se konala 18. ledna 1990 v Autoklubu hotelu Bystrica (Grand) za účasti 98 členů z celkem již přihlášených 169 členů. Tajným hlasováním byl zvolen výbor oblastní pobočky, aklaťmáclí delegáti na připravovaný sjezd. Výbor pobočky pracoval ve složení: předseda Ing. Josef Mach, místopředseda Ing. Bohumil Rusek, místopředseda – zástupce pro Stavebně inženýrské služby Ing. Petr Halák, CSc., tajemník Ing. Milan Černý, CSc., zapisovatel Ing. Vlastimil Klazar, hospodář Ing. Milan Kodídek, zástupce hospodáře Ing. Václav Kikinčuk, organizační záležitosti a zahraniční zájezdy Ing. Jiří Otčenášek a Ing. Václav Jelínek, řízení zájmových skupin Ing. Luboš Škrába, Ing. Vilek Vondřejš, předseda revizní komise Ing. Vojtěch Šír; členové revizní komise Ing. Kopečný a Ing. Vlasák. Hlasováním byli na ustavující schůzi zvoleni delegáti na připravovaný sjezd: inženýři Halák, Hejl, Kikinčuk, Klazar, Kopečný, Kraus, Kubias, Mach, Rusek, Sovák, Svoboda, Šír.

Na mimořádném zasedání výboru 5. února 1990 byly založeny Stavebně inženýrské služby pobočky a do jejich čela byl jmenován Ing. Petr Halák, CSc. Jeho iniciativou se jejich činnost úspěšně rozvíjela a vykázala za první rok své existence velice dobrý hospodářský výsledek.

Krytý plavecký bazén
v Litomyšli

Oblastní pobočka ČSSI vyslala do přípravného výboru České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě své členy Ing. Josefa Macha a Ing. Bohumila Ruska, kteří se později stali významnými funkcionáři ČKAIT. Ing. Mach působil řadu let jako předseda Stavovského soudu ČKAIT a Ing. Rusek byl šestnáct let místopředsdou ČKAIT. Již na počátku činnosti oblastní pobočky byla s vedením tehdejšího Stavoprojektu Hradec Králové uzavřena dohoda o vzájemné spolupráci při rozvíjení činnosti obnoveného ČSSI.

Je nutné konstatovat, že pro zajištění všech činností byla podstatná smlouva o společném provozování Informačního centra Stavebnictví, která byla sepsána a podepsána mezi Hradeckým stavebním centrem a.s., Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – Oblastní kanceláří Hradec Králové, Českým svazem stavebních inženýrů – Oblastní pobočkou Hradec Králové, Informačním centrem ČKAIT s.r.o. a Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR.

V rámci této smlouvy se Oblastní pobočka ČSSI Hradec Králové podílí na informační a vzdělávací

činnosti pro své členy a pro členy Oblastní kanceláře ČKAIT Hradec Králové na základě Jednotného programu činnosti. Akce se konají pravidelně každé první pondělí v měsíci, pokud není stanoveno jinak. Informace o všech akcích a další informace se zveřejňují ve Zpravodaji, který je členům svazu i komory zasílán elektronicky, pouze části členů, kteří nemají přístup k internetu, je zasílán poštou. Zpravodaj je vydáván čtyřikrát ročně a obsahuje informace o činnosti zúčastněných organizací.

Ing. Jiří Otčenášek

Popiska

Společenské centrum
Trutnovska pro kulturu
a volný čas, Trutnov

Detail vnitřního
schodiště

Na základě této smlouvy je organizována zájezdová činnost, kterou zajišťuje oblastní pobočka ČSSI prostřednictvím cestovní agentury. Pro

aktivní členy svazu i komory pořádá výbor pobočky na konci roku společenské setkání, které se vždy pojí se zajímavou exkurzí. Oblastní pobočka ČSSI z pověření krajského úřadu ve spolupráci s OK ČKAIT a SPS v ČR zajišťuje soutěž Stavba roku Královéhradeckého kraje.

Členové pobočky se aktivně zapojují do řešení následků živelních událostí ve spolupráci s OK ČKAIT na základě smlouvy o poskytnutí plánované pomoci, která byla uzavřena mezi Hasičským záchranným sborem Královéhradeckého kraje a OK ČKAIT Hradec Králové.

Počet členů OP ČSSI Hradec Králové je variabilní (např. v roce 1991 měla 233 členů, v roce 1992 262 členů, v roce 1999 240 členů, v roce 2014 161 členů). Z uvedených čísel je patrné, že počet členů bohužel klesá. Každoročně se konají výroční členské schůze. Volební období členů výboru a revizní komise je pětileté.

Současný výbor, zvolený na výroční členské schůzi v roce 2014, pracuje ve složení: předseda Ing. Jiří Hájek, členové Ing. Josef Čermák, Ing. Milan Havlišta, Ing. Vladimír Janda, Ing. Václav Kikinčuk, Ing. Vlastimil Klazar, Ing. Jiří Otčenášek, Ing. Karel Peterka, Ing. Bohumil Rusek, revizní komise Ing. Milan Havlišta (předseda), Ing. Josef Šaroun a Ing. Miloslav Pišta.

Od roku 1991 do současnosti pracovali ve výboru kromě uvedených členů také Ing. Milan Černý, CSc., Ing. Petr Halák, CSc., Ing. Otto Vacek, Ing. Slavíček, Ing. Josef Mach (bývalý předseda) a již zesnulí Ing. Vladimír Blažek, CSc. (bývalý předseda), Ing. Petr Truhlář (bývalý předseda) a Ing. Miroslav Ježek, CSc., kteří se významným způsobem podíleli na činnosti Oblastní pobočky ČSSI Hradec Králové. V revizní komisi pracovali Ing. Milan Kodídek, Ing. Petr Vlasák, Ing. Jiří Weisbauer a Ing. Miloslav Pišta.

Koncertní sál

Hotel Rajská zahrada,
Nové Město nad Metují

Oblastní pobočka Karlovy Vary

Ing. Bohumír Baxa

V letech 1968–1978 měla oblastní pobočka cca 100 členů včetně kandidátů. Předsedou byl Ing. Radko Moschner, členy výboru Ing. Vratislav Baum, Ing. Václav Baloun, Ing. Stanislav Palata, Ing. Radoslav Roubík, Ing. Miroslav Šimůnek a Ing. Svatopluk Zídek. V období 1974–1975 Ing. Moschner (předseda), Ing. Roubík (hospodář), Ing. Zdeněk Jonáš, Ing. Josef Kvarda, Ing. Stanislav Palata, Ing. Jaroslav Pláteník, Ing. Vladimír Rulíšek, Ing. František Vilím, revizní komise: Ing. Petr Švácha, Ing. Vratislav Šteiner.

Hlavní činnost se soustředila na přednášky jako odborné informace organizované formou besed, dále konference a exkurze na realizované stavby. Všechny akce byly organizovány jak pro členy, tak i pro jejich rodinné příslušníky. V rámci komisí a zájmových skupin pracovali Ing. Zdeněk Jonáš, Ing. Petr Švácha, Ing. Jaroslav Pláteník, zahraniční styky zajišťovali Ing. Jiří Pánek, Ing. Josef Kvarda, administrativní činnost Ludmila Kadlecová, aktivisty KSČ byli Ing. V. Rulíšek a Ing. J. Řeřicha (vedoucí stranické skupiny KSČ). Vznikly zájmové profesní skupiny: dopravní, pozemních a průmyslných staveb a vodohospodářská, administrativní práce vykonával Ing. Konrád Moschner. V pobočce byly začleněny oblasti Karlovy Vary, Sokolov, Cheb, Chomutov a Louny. Jedním z nejvýznamnějších počínů tehdejšího období je založení Stavebně inženýrských služeb Českého svazu stavebních inženýrů, které vznikly rozhodnutím o schválení organizačního řádu (stanov) ministerstvem vnitra v roce 1968

a udělením oprávnění k projektové činnosti pro ČSSI ministerstvem výstavby a techniky v roce 1969. Vedením Stavebně inženýrských služeb byl pověřen Ing. František Vilím, administrativní práce zajišťovala Ludmila Kadlecová.

Stavebně inženýrské služby, jako hospodářské zařízení ČSSI, umožňovaly seberealizaci stavebních inženýrů. Byly vytvořeny zakázkové komise a výtvarně-odborné inženýrské komise ČSSI. Činnost se zaměřovala hlavně na odbornou pomoc tehdejšími národními výborům obcí a měst v investiční výstavbě. Převážnou část prací zahrnovala projektová příprava, dále konzultace a řešení technických a ekonomických problémů. V karlovarské oblasti pracovalo v roce 1975 na zakázkách 27 členů ČSSI, se spolupracovníky celkem přes 40 osob.

V roce 1978 při desátém výročí byla Ing. Radko Moschnerovi předána zlatá plaketa. Také v Karlových Varech došlo k věcné likvidaci ČSSI, a to k 31. březnu 1979. Bylo zabaveno středisko v Merklíně, které připadlo Československé vědeckotechnické společnosti.

V roce 1990 se k práci na obnovení činnosti svazu přihlásilo 130 členů, v roce 1994 se jejich počet rozrostl na cca 160. Předsedou se stal opět Ing. Radko Moschner, členy výboru v období 1990–1994 byli Ing. V. Baum, Ing. S. Palata (zemřel v roce 1993), Ing. R. Roubík, Ing. M. Šimůnek, Ing. V. Šteiner, Ing. F. Vilím a Ing. S. Zídek. V rámci

Ing. Bohumír Baxa

komisí a zájmových skupin spolupracovali členové z období 1968–1978.

Sjezdem konaným 27. ledna 1990 v Brně došlo k faktickému obnovení ČSSI, předsedou byl zvolen Ing. Ivo Bajer, Ing. Svatopluk Zídek byl zvolen do výboru. V roce 1990 začal zásluhou Ing. Zídky vycházet Zpravodaj oblastní pobočky ČSSI (jako občasník), organizovaly se odborné přednášky, při pořádání seminářů se užíval název beseda.

Sjezd uskutečněný 8. listopadu 1991 v Praze řízený Ing. Zídkem zvolil Ing. Miloslava Pavlíka, CSc., novým předsedou. V roce 1992 byla zorganizována první stavební výstava pořádaná Stavebním sdružením Karlovy Vary v polních podmínkách u koupaliště Rolava. Druhou stavební výstavu v roce 1993 uspořádalo stavební sdružení na Zimním stadionu v Rybářích.

Dne 21. prosince 1993 zajistila karlovarská pobočka setkání ČKAIT a ČSSI s představiteli Bavorské inženýrské komory v Mnichově. V roce 1994 se stal Ing. Svatopluk Zídek členem předsednictva ČSSI. V téže roce se pobočka podílela na pořádání Karlovarské kontraktní výstavy materiálů, výrobků a služeb pro stavebnictví spolu se Stavebním sdružením Karlovy Vary, se Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR a Nadací ABF v Praze. Pobočka zajišťovala členům zdarma časopis Stavební listy. V roce 1994 byla v klášteře Teplá podepsána česko-německá smlouva o spolupráci za účasti představitelů ČKAIT – Ing. Václava Macha, ČSSI – Ing. Miloslava Pavlíka, CSc., a Bavorské inženýrské komory – prof. Dipl.-Ing. Karla Klinga, MdL.

V období 1994–1999 klesl počet členů ze 141 na 79. Předsedou pobočky se stal Ing. Vratislav Baum, členy výboru byli Ing. Bohumír Baxa

(od roku 1998 předseda revizní komise), Ing. Ladislav Čáslavský (zapisovatel), Ing. Jan Froněk, Ing. Josef Kneř, Ing. Petr Kuneš, CSc., Ing. Radko Moschner (místopředseda), Ing. Edita Novotná, Ing. Miloš Patera, Ing. Vratislav Šteiner (hospodář), Ing. Stanislav Vonka (hospodář–pokladník), Ing. František Vilím, Ing. Svatopluk Zídek. Ze zvolených členů do výboru oblastní pobočky ve dvou funkčních obdobích se postupně vymezila skupina aktivních členů ve složení Baxa, Čáslavský, Froněk, Kneř, Kuneš, Moschner, Šteiner, Vonka, Vilím, Zídek. Místem jednání pro výborové a členské schůze i další akce byly VaK Karlovy Vary – Doubí. Od roku 1994 je vydáván Zpravodaj oblastní pobočky ČSSI dvoutýdenní. Součástí členských schůzí byly pravidelně odborné přednášky.

Společné aktivity pobočky ve spolupráci s Regionálním stavebním sdružením a ČKAIT je možné nazvat jako trvalé akce v podobě odborných přednášek, exkurzí, konferencí, doprovodných akcí při výstavě FOR ARCH Karlovy Vary, ale i vysílání odborníků do komisí. Od roku 1994 se datují adventní setkání, první se uskutečnilo v Chodově a bylo spojeno s návštěvou Vintířova a firmy Lias. Nejvíce vzpomínaným adventem bylo setkání v klášteře Kladruby spojené s koncertem Lyry Pragensis v roce 1996.

V roce 1995 byla podepsána smlouva se Stavebním sdružením Karlovy Vary o vzájemné spolupráci, která se každoročně obnovuje. V roce 1996 se v rámci výstavy FOR ARCH Karlovy Vary konal první ročník soutěže učňů a v roce 1997 byl uspořádán první ročník soutěže středních průmyslových škol stavebních.

V roce 1999 při členské schůzi předal Ing. Vratislav Baum všem členům nové výtvarně výrazné odznaky ČSSI. V období 1999 až 2005 byl předsedou pobočky Ing. Bohumír Baxa, místopředsedou pak Ing. Vratislav Baum, jednatelem Ing. Ladislav Čáslavský, členy výboru Ing. Jan Froněk,

Ing. Jan Fulka, Ing. Jan Kneř (klubová a vzdělávací činnost), Ing. Petr Kuneš, CSc., Ing. Vratislav Šteiner, Ing. Petr Švácha (revizní komise), Ing. Stanislav Vonka (hospodář), Ing. Jiří Zapletal, Ing. Svatopluk Zídek (vydavatel Zpravodaje a koordinátor ČSSI, ČKAIT a RSS). Další činnost pobočky probíhá podle plánu schváleného na výroční schůzi 30. září 1999. Je schváleno pokračování vydávání Zpravodaje oblastní pobočky čtyřikrát do roka. Dochází k upřesnění evidence členů, pobočka intenzivně spolupracuje s odbornými středními školami, např. SPŠS v Kadani včetně účasti členů při maturitách. Pobočka se aktivně podílela na publikaci Kompletní regenerace nosné konstrukce panelových domů T06B pro ČVUT v Praze. V roce 2001 byl Ing. Konrád Moschner oceněn

za mimořádnou činnost přispívající k zachování pobočky čestným odznakem ČSSI s průvodním listem. V roce 2001 oblastní pobočka spolu s oblastní kanceláří ČKAIT založila v Karlových Varech Regionální poradenské středisko k programu oprav panelových domů. Krajskému úřadu byl předán v roce 2002 seznam autorizovaných inženýrů, kteří mohou svou odborností zajišťovat výkony spojené s veřejnou zakázkou a obdobná informace proběhla i na Magistrátu města Karlovy Vary. Pokračovala systémová činnost ve spolupráci

KV aréna – multifunkční centrum zábavy, sportu, kultury a relaxace Karlovy Vary

TRIPLEX – soubor
obytných domů
v Proluce, Karlovy Vary

s RSS a ČKAIT, zejména soutěž SPŠS, adventní setkání a výstava FOR ARCH Karlovy Vary, přednášky, zájezdy, celoživotní vzdělávání ČKAIT a podpora celosvazových aktivit (plesy, Inženýrské dny). V roce 2000 došlo k upřesnění smluv o vzájemné spolupráci s RSS, ČKAIT, se středními průmyslovými školami stavebními a uzavření nových smluv se zahraničními partnery V4: Polsko, Maďarsko v roce 2000 v rámci ČSSI a ČKAIT, dále s polským svazem z Krakova a maďarskou župou Borsod–Abaúj–Zemplén.

Na sjezdu 20. listopadu 1999 v Praze byl zvolen prezidentem ČSSI doc. Ing. M. Pavlík, CSc., Ing. S. Zídek z Karlových Varů se stal viceprezidentem a Ing. P. Kuneš, CSc., byl zvolen do revizní komise prezidia. Na výroční členské schůzi 7. ledna 2002 předal jménem prezidia Dr. Ing. V. Sklenář čestný odznak ČSSI Ing. Vratislavu Baumovi, Ing. Svatopluku Zídkovi a Ing. Bohumíru Baxovi. V tomto roce předseda oblastní pobočky ČSSI Karlovy Vary předsedal SIA krajské radě výstavby Karlovarského kraje. Předsedou oblastní pobočky byl v období 2002 až 2005 i nadále Ing. Bohumír Baxa, výbor pracoval v obdobném složení jako v prvním funkčním období: Ing. Vratislav Baum

(místopředseda), Ing. Ladislav Čáslavský (jednatel a zapisovatel), Ing. Jan Froněk (klubová a vzdělávací činnost), Ing. Václav Kouba, Ing. Petr Kuneš, CSc., Ing. Petr Švácha (revizní komise), Ing. Stanislav Vonka (hospodář), Ing. Svatopluk Zídek (vydavatel Zpravodaje, koordinátor ČSSI, ČKAIT a RSS). Čtvrtletně vychází Zpravodaj oblastní pobočky ČSSI. Na sjezdu ČSSI 16. listopadu 2002 v Praze byla udělena čestná medaile Ing. Pavlu Budkovi. V roce 2003 vznikl seznam aktivních členů v dřívějším období činnosti oblastní pobočky podle pamětníků a zachovaných zápisů. Zaslouhou Ing. Kuneše byly v roce 2004 založeny webové stránky pobočky. Dopisem předsedy viceprezidentovi Ing. V. Novotnému ze 4. února 2004 byly předány podklady týkající se chaty v Merklíně a informace k majetkovým vztahům v souvislosti s podáním vysvětlení k domnělému majetku ČSSI. V každém roce se oblastní pobočka podílela s RSS a OK ČKAIT na soutěži SPŠS, na vzdělávacích programech celoživotního vzdělávání ČKAIT, pořádání adventních setkání, výstav FOR ARCH Karlovy Vary, konferenci o městském inženýrství v hotelu Thermal, jejíž tradice vznikla v roce 1995 jako celostátní sympozium. Od roku 1997 se koná pod názvem Městské inženýrství. Desáté jubilejní adventní setkání se konalo v hotelu Imperial.

V období 2005–2008 byl předsedou opět zvolen Ing. Bohumír Baxa, rozdělení funkcí ve výboru s malou změnou zůstalo stejné. Na sjezdu ČSSI v roce 2005 v Brně byl prezidentem ČSSI zvolen Ing. Svatopluk Zídek. Při setkání pamětníků byl předložen seznam představitelů pobočky, jejichž jména jsou známá ze zachovaných zápisů a klubových dnů. V roce 2008 bylo zavedeno elektronické vydávání Zpravodaje, které zajistil Ing. Petr Kuneš, CSc. Byli přijati noví členové Ing. Miroslav Krössl a Dipl.-Ing. Johann Franz Wach. Na celorepublikovém sjezdu ČSSI 8. listopadu 2008 v Hradci Králové byl prezidentem opět zvolen Ing. Svatopluk Zídek. Zpráva výboru oblastní pobočky k jednání členské schůze

z 3. prosince 2008 podává náměty k její činnosti v osmi bodech a doplňuje zprávu funkčního období. Této schůzi se účastnil i primátor města Ing. Werner Hauptmann. Dne 3. prosince 2008 byl zvolen po členské schůzi předsedou oblastní pobočky Ing. Miroslav Krössl. Za jeho předsednictví působil výbor ve složení Ing. Bohumír Baxa (čestný člen výboru), Ing. Jaroslav Korbelař (zapisovatel), Ing. Jarmila Korbelařová (členka revizní komise), Ing. Jiří Klimt (předseda revizní komise), Ing. Petr Kuneš, CSc. (místopředseda, správce webových stránek), Ing. Jiří Leitgeb, CSc. (hospodář), Ing. Svatopluk Zídek (redaktor Zpravodaje), novým členem výboru je od roku 2012 Ing. Tomáš Honéger. Pokračovala spolupráce s pobočkou ČKAIT a RSS v Karlových Varech při pořádání výstavy FOR ARCH do roku 2010, mezinárodní konference Městské inženýrství, soutěže studentů 3. ročníku SPŠS, seminářů celoživotního vzdělávání a DSA (Dny stavitelství a architektury od roku 2011). Pobočka se aktivně účastnila jednání tzv. malé V4: v roce 2009 v Krakově, v roce 2010

v Žatci, v roce 2011 ve Skalici, v roce 2012 ve Sromowce Niżne, v roce 2013 v Egeru a v roce 2014 v Ostravě. Sjezd ČSSI 12. listopadu 2011 v Praze v Národním technickém muzeu zvolil prezidentem Ing. Pavla Štěpána a čestné členství bylo uděleno členům karlovarské pobočky Ing. Vratislavu Baumovi a Ing. Bohumíru Baxovi. V roce 2011 se konal jubilejní 15. ročník soutěže 3. ročníků SPŠS na Horním hradu Hauenštejn, vedený předsedou poroty soutěže Ing. Bohumírem Baxou. Na členské schůzi oblastní pobočky 6. března 2012 převzal Ing. Radko Moschner od prezidenta ČSSI Ing. Pavla Štěpána pamětní medaili a stal se čestným členem ČSSI. V roce 2013 byly zahájeny přípravné práce oslav 150. výročí založení Spolku architektů a inženýrů v království Českém, za karlovarskou pobočku se jich účastnili Ing. Baxa a Ing. Kuneš. Sjezd ČSSI 8. listopadu 2014 v Praze v Národním technickém muzeu potvrdil ve funkci prezidenta Ing. Pavla Štěpána. Předsedou oblastní pobočky Karlovy Vary byl zvolen Ing. Jaroslav Korbelař.

Ing. Miroslav Krössl

Ing. Jaroslav Korbelař

TRIPLEX – soubor obytných domů v Proluce, Karlovy Vary

Oblastní pobočka Liberec

Ing. Jaromír Sedlický

Činnost pobočky v letech 1968–1978 byla orientována jednak do oblasti společenského života, jednak do oblasti odborného vzdělávání členů. V první oblasti to byly především odborné zájezdy, pořádané buď samostatně pobočkou, nebo ve spolupráci s ústředím svazu. Členové pobočky se tak zúčastnili např. zájezdů na Slovensko, do bývalého SSSR (Kyjev, Moskva, Pjatigorsk, Ordžonikidze, Baku), zájezdů do Asie (Korea, Mongolsko) či zájezdu na Kubu. Ve druhé oblasti to byly především odborné přednášky pořádané často ve spolupráci s ČVUT v Praze. Prostředky na svou činnost získávala pobočka prací svých členů ve Stavebně inženýrských službách (odborné posudky, projektové práce). Předsedou pobočky byl v tomto období Ing. Karel Myslivec.

Po přerušení činnosti ČSSI byla pobočka obnovena v prosinci 1989, předsedou byl opět zvolen Ing. Myslivec, který tuto funkci zastával až do roku 1995, kdy ho ve funkci nahradil Ing. Vlastimil Šedo, CSc. Po celou dobu existence se oblastní pobočka soustřeďovala na organizování odborných akcí jako např. přednášky a semináře na aktuální témata, odborné exkurze na zajímavé stavby v tuzemsku i v zahraničí, jejichž účelem bylo zvyšování odborné úrovně členů. Většina odborných akcí se pořádala ve spolupráci s oblastní kanceláří ČKAIT v Liberci. Na přednášky v rámci celoživotního vzdělávání jsou

zváni nejen odborníci z praxe, ale také zástupci státní správy a zástupci vzdělávacích subjektů z celé republiky. Mimo přednášky celoživotního vzdělávání jsou sjednávány s významnými dodavatelskými i realizačními firmami monotematické přednášky zaměřené na jejich výrobu a činnost.

Pobočka také spolupracuje se státními orgány, např. při zpracování odborných posudků a expertiz, a s odbornými školami – především s Technickou univerzitou v Liberci, kde se někteří členové pobočky podílejí na výuce i formou přednášek.

Ve spolupráci s Krajským úřadem Libereckého kraje, ČKAIT a SPS v ČR pořádá pobočka každoročně soutěž Stavba roku Libereckého kraje, která vybírá nejlepší stavby přihlášené do jednotlivých kategorií (Cena doc. Ing. arch. Hubáčka, dr. h. c. – stavba pozemního stavitelství, Cena Dr. Ing. Ješe – inženýrské stavby, Cena hejtmána Libereckého kraje – rekonstrukce, Cena Junior – pro studenty středních a odborných škol, Cena sympatie) již 10 let. Protože našimi členy jsou vyučující na středních odborných školách a vysoké škole technické, daří se nám získávat práce studentů do uvedené soutěže, což pokládáme za přínosné pro překlenutí věkového mostu našich současných a budoucích stavebních odborníků.

Ing. Bohumil Pech

V letech 2004–2006 byla pobočka jedním z účastníků projektu Cultura 2000 s názvem Kulturní dědictví – Identita – Dialog, Perspektivy k modelovým strategiím uchování a znovuoživení kulturní krajiny na příkladu Euroregionu Misa – Nysa – Niesse ve spolupráci s německými, polskými a slovenskými kolegy.

Pobočka je aktivním členem Sdružení pro rozvoj Libereckého kraje, které řeší především rozvoj zaměstnanosti v kraji. Zajišťuje také metodickou pomoc, odborné posudky i poradenství jednotlivým investorům.

Do činnosti OP se zapojila celá řada odborníků z regionu. Ve funkci předsedy se v jednotlivých funkčních obdobích vystřídali: Ing. Karel Myslivec (1968–1978 a 1990–1995), Ing. Vlastimil Šedo, CSc. (1996–1998), Ing. Vladislav Bureš (1998–2001), Ing. Ivan Sýkora (2001–2002), Ing. Mahulena Telenská (2003–2005) a Ing. Bohumil Pech 2005–2015). Ve funkci hospodářky působila až do r. 2008 Ing. Věra Šedová, kterou vystřídal Ing. Miloslava Břicháčková a v posledním období Ing. Karel Vitouš.

Malá vodní elektrárna,
Svijany

Obchodně společenské centrum Forum Liberec

Neutralizační a dekontaminační stanice NDS 10, Stráž pod Ralskem

Oblastní pobočka Olomouc

Ing. Jaroslav Karásek

Znárodněním stavebnictví v poválečném období v regionu Olomouc vznikly národní stavební podniky jako Dopravní stavby, Pozemní stavby, Ingstav, Agroprojekt, Stavoprojekt, dále ČSD Správa Střední dráhy. Vznikají také stavební úřady při městských národních výborech a obvodních národních výborech. V těchto podnicích a institucích získali zaměstnání jako běžní techničtí pracovníci kvalitní inženýři, bývalí představitelé soukromých podniků. Nutno se zmínit o Ing. Gošovi, Ing. Sázkavském v Ingstavu Olomouc, Ing. Kšírovi na MěNV Olomouc, inženýrech Mensenském, Mohaplovi, Juránkovi a Vyroubalovi v Dopravních stavbách Olomouc a inženýrech Drápalovi, Mikšovi, Sasákovi v ČSD Správa Střední dráhy. Tito pánové měli nejen vysoký odborný potenciál, ale hlavně vysoký morální kredit.

V letech 1955–1965 nastupují do těchto podniků mladí inženýři, kteří plní ideálů a technických znalostí přebírají a nacházejí u svých výše jmenovaných kolegů nejen technický rozhled a zkušenosti, ale i pohled na stavovskou hrdost a začlenění do společnosti. Nejsilnější skupina mladých, iniciativních a odborně zdatných inženýrů byla u Dopravních staveb – inženýři Adamíra, Hambálek, Kunzová, Stojaspal, Vrána, Havlík, Slánský, Vrbová, Tomášek; u Ingstavu Ing. Fill, v Agroprojektu Ing. Mikula, v ČSD inženýři John, Karásek, Továrek. Tato skupina mladých inženýrů se zná nejen ze studií a odborné spolupráce, ale má hlavně společné názory na vření

ve společnosti a snahu na uplatnění vlivu inženýrů ve stavebnictví. Je napojena na kolegy z Brna a stává se jádrem skupiny pro vytvoření oblastní pobočky ČSSI v Olomouci.

V září 1968 vznikl výbor oblastní pobočky ČSSI a prvním předsedou se stal Ing. Josef Drápal, který koncipoval organizační strukturu oblastní pobočky ČSSI. Členy výboru se stali inženýři Adamíra, Hambálek, John, Karásek, Kunzová, Mikula, Stojaspal, Vrána, Knajbl. Vytvářely se odborné skupiny sdružující příslušné specialisty, organizovaly se odborné přednášky a exkurze tuzemské i zahraniční.

Po úmrtí Ing. Drápal se stal druhým předsedou pobočky Ing. Leopold Havlík. Nedošlo k žádným změnám ve výboru a Ing. Havlík pokračoval v řízení odborných skupin. Oblastní pobočka se stala známou nejen v profesní oblasti, ale hlavně ve společnosti a získala morální kredit.

ČSSI byl zrušen nechutným a nezákonným zásahem orgánů ÚV KSČ v únoru 1978. Také oblastní pobočka ČSSI oficiálně skončila, ale kolegiální vztahy zůstaly pevně s nadějí na obnovení činnosti.

Základní myšlenky stavovské organizace zůstaly v mysli stavebních inženýrů živé. Hrubým a nezákonným zásahem státní moci se nepodařilo přetrhat svazky kolegiality a hrdost stavebních inženýrů; bouřlivé listopadové dny

Ing. Jan Drábek,
předseda

Ing. Jaroslav Karásek
1990–2004

Rekonstrukce obchodního domu Prior, Olomouc

1989 inspirovaly stavební inženýry k obnovení ČSSI. 7. prosince 1989 se zúčastnil Ing. Jaroslav Karásek celostátního přípravného výboru. Mluvčími stavebních inženýrů v oblasti se stali Ing. Karásek a Ing. Antonín Stojaspal, kteří svolali na 10. ledna 1990 aktiv, jehož účastníky byli inženýři Hambálek, Karásek, Kunzová, Stojaspal, Knajbl, Mikula, Mohapl, Němčík, Řehoř a Švec.

Aktiv uložil mluvčím oznámit ONV a MěNV, odboru vnitřních věcí záměr registrovat činnost oblastní pobočky ČSSI a dále svolat na středu 24. ledna 1990 nejen bývalé členy, ale i další zájemce za účelem obnovení činnosti a volby řídicích orgánů oblastní pobočky ČSSI. Zúčastnili se kolegové nejen z Olomouce, ale i z Přerova, Prostějova a v dalších dnech se zaregistrovalo 125 členů. Byl zvolen výbor, jehož předsedou se stal Ing. Karásek, členy pak inženýři Hambálek, Havlík, Najdekr,

Mohapl, Stojaspal a Švec s cílem ustanovit organizační řád pobočky a vytvořit komisi přijímací, hospodářskou, legislativní a zahraničních styků. Sídlem se stala kancelář v budově Rudných dolů Jeseník v Olomouci. Vytvořily se odborné skupiny a výbor se rozšířil o inženýry Filla, Janečka, Hronka, Trunečku, Reitera, Opletala, Vrbu, kteří se stali garanty činnosti oblastní pobočky ČSSI. Výbor prosazoval stanovy ČSSI s důrazem na dobrovolnost členství ve stavovské organizaci a na morální profil členů.

Výbor kromě jiného navázal spolupráci se slovinckými inženýry, která vyvrcholila exkurzí na stavbu dálnice Maribor–Celje, garantem byl Ing. Hambálek, následovala reciproční návštěva Slovinců na dálničním obchvatu Olomouce, s garantem Ing. Vrbovou. Výbor oblastní pobočky ČSSI organizoval schůzku Visegrádské čtyřky, což

bylo považováno za poctu pro oblastní pobočku, garanty byli Ing. Karásek a Ing. Hronek. Další významnou akcí byl celodenní seminář ČD koridor Olomouc – Česká Třebová.

Po čtrnáctiletém období se Ing. Karásek vzdal předsednictví oblastní pobočky ČSSI a doporučil na funkci předsedy Ing. Zdeňka Chlupa, který přišel z podnikatelského prostředí. Došlo k rozšíření spolupráce se Svazem podnikatelů ve stavebnictví a pokračovala výborná spolupráce s ČKAIT.

V roce 2008 byl zvolen výbor oblastní pobočky ve složení: předseda Ing. Drábek, hospodář Ing. Machačík a členové výboru Ing. Chlup, Ing. Karásek, Ing. Hronek, Ing. Látalová a Ing. Součková. Předsedou revizní komise byl zvolen Ing. Vlček a poté Ing. Otrusina, kteří si v posledním období funkce vyměnili. Kromě Ing. Součkové, která z pracovních důvodů nemohla dále vykonávat svou funkci, pracuje výbor ve stejném složení dosud, nově se stala členkou výboru Ing. Eva Tovačovská.

Multifunkční komplex
CPI City Center,
Olomouc

Obchodní centrum
Šantovka, Olomouc

Oblastní pobočka Ostrava

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

Počátky historie pobočky spadají do šedesátých let dvacátého století. V březnu 1969 se sešel přípravný výbor k ustavení ostravské oblastní pobočky ČSSI a ustavující schůze pobočky se poté konala 19. května 1969 za účasti 36 zakládajících členů. Prvním předsedou se stal Ing. Miroslav Sedmík, tajemníkem Ing. Leo Nelhiebel. Po celou dobu existence oblastní pobočky ČSSI v Ostravě byla její činnost charakterizována bohatou odbornou a společenskou aktivitou jejích členů, z nichž většina měla jedinou možnost zúčastnit se řady zahraničních exkurzí, na které ČSSI dovedl zajistit tehdy problematická výjezdní povolení a devizové prostředky. Pro hmotné zabezpečení pobočky mělo rozhodující význam její prosperující hospodářské zařízení – Stavebně inženýrské služby, které vedl Ing. Emil Vojvodík. Kromě zajištění dostatku finančních prostředků pro činnost pobočky se prostřednictvím Stavebně inženýrských služeb vytvořila také legální možnost vedlejší pracovní činnosti pro členy pobočky.

V roce 1975 pracovala oblastní pobočka ve složení Ing. Josef Forman (předseda), Ing. Miroslav Renc (místopředseda), Ing. Vítězslav Matuška (tajemník), Ing. Miroslav Valeček (hospodář), Ing. Emil Bouša, Ing. Erik Burian, Ing. Ivo Fuka, Ing. Zdeněk Hudec, Ing. Jaroslav Hynek, Ing. Alfréd Jurečka, Ing. Zdeněk Kravčík, Ing. Josef Kučera, Ing. Steva Mikeska, Ing. Leo Nelhiebel, Ing. Jiří Pokorný, Ing. arch. Radúz Rozhon, Ing. Vladimír Šimeček, Ing. Ladislav Vižďa, Ing. Emil Vojvodík,

Ing. Slavomír Winkler, Ing. Marie Žáková (členové výboru). Revizní komise pracovala ve složení Ing. Jan Merenda, Ing. Roman Blažek. Při pobočce v této době pracovali zájmové skupiny pod vedením Ing. Ladislava Vižďi (pozemní a průmyslové stavby), Ing. Zdeňka Hudce (dopravní výstavba), Ing. Erika Buriana (vodohospodářská výstavba), Ing. Iva Fuky (ocelové konstrukce a lehká prefabrikace), Ing. Slavomíra Winklera (stavebně inženýrská ekonomika) a Ing. arch. Radúze Rozhona (inženýrský urbanismus). Existence oblastní pobočky Ostrava byla násilně ukončena v roce 1978.

Krátce po listopadových událostech v roce 1989 se 20. prosince 1989 sešlo třináct bývalých členů, kteří vytvořili přípravný výbor pro obnovení činnosti ostravské pobočky ČSSI. Přípravný výbor svolal na 18. ledna 1990 obnovující členskou schůzi pobočky, které se účastnilo 101 převážně bývalých členů ČSSI. Byl zvolen sedmnáctičlenný výbor a delegáti na obnovující sjezd ČSSI, který se konal 27. ledna 1990 v Brně. Prvním předsedou pobočky se stal Ing. Leo Nelhiebel, který v září 1990 ze zdravotních důvodů odstoupil a do čela výboru byl zvolen Ing. Ladislav Vižďa. Již od začátku se pobočka snažila svým členům připravit co možná nejširší program nejen odborný, ale také společenský. Předsedy pobočky byli v těchto obdobích Ing. Leo Nelhiebel (leden 1990 – září 1990), Ing. Ladislav Vižďa (září 1990 – únor 2004), Ing. Jaroslav Hynek (březen 2004 – únor 2009), Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. (březen 2009 – dosud).

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

Forum Nová Karolina,
Ostrava

Forum Nová Karolina,
nádvoří

Současný výbor oblastní pobočky ČSSI v Ostravě byl zvolen na výroční členské schůzi konané 10. dubna 2014 a pracuje v následujícím složení: Ing. Stanislav Daněk, Ing. Jaroslav Habrnal,

Ing. Vladislav Kaleta, doc. Ing. Robert Kořínek, CSc., Ing. Čestmír Krkoška (místopředseda), doc. Ing. Vojtěch Václavík, Ph.D. (hospodář), Ing. Josef Urban, Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. (předseda). Revizní komisi tvoří Ing. Petr Jurásek a Ing. Jaroslav Kašpárek.

Pobočka změnila formu odborného využití v zájmových skupinách v rámci klubových dnů na aktuální odborná, legislativní a jiná zajímavá témata, včetně pořádání odborných exkurzí a zájezdů. Pravidelně každý rok se pořádá seminář k daňovému přiznání a ve spolupráci s Českou energetickou agenturou seminář ke státním programům úspory energií, na které byli zváni představitelé měst a obcí regionu. Z ostatních akcí možno uvést úspěšné semináře k tepelné ochraně budov, diagnostice a opravám betonových konstrukcí, ve spolupráci s Českým úřadem bezpečnosti práce k problematice BOZP při realizaci staveb, řada seminářů pro přípravu

k autorizačním zkouškám, seminář k ekologickému stavění a další. Z odborných exkurzí a zájezdů měly v minulosti největší úspěch moderní výstavby v Paříži, zajímavé stavby ve Skandinávii, nová výstavba Berlína, významné dopravní a vodní stavby Beneluxu, návštěva veletrhu Bau und Wohnen ve Vídni a účast na veletrhu Bau v Mnichově. Velmi oblíbené byly i jednodenní exkurze na nová tuzemská díla, např. přečerpávací elektrárnu Dlouhé stráně v Jeseníkách, stavby roku Moravskoslezského kraje, lázeňský komplex Klimkovice, výstavbu dálnice D47, rekonstrukci ostravské konzervatoře, dostavbu nemocnice Podlesí v Třinci. Z nedávných úspěšných akcí lze zmínit exkurzi na vodní dílo Kružberk a ČOV, Dolní oblast ve Vítkovicích, Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. v Nošovicích.

V roce 2015 se uskutečnil již devátý ročník soutěže Stavba Moravskoslezského kraje, jejími vyhlašovatelé jsou oblastní pobočka ČSSI, oblastní kancelář ČKAIT v Ostravě spolu se Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR, Obcí architektů a Moravskoslezským krajem. Tato soutěž je určena pro novostavby a rekonstrukce v kategoriích staveb občanské vybavenosti, bytových domů, rodinných domů, průmyslových staveb, dopravních, inženýrských a vodohospodářských staveb. V letošním ročníku došlo k rozšíření kategorie staveb občanského vybavení o podkategorie veřejná prostranství. Mezi základní kritéria hodnocení jednotlivých přihlášených staveb patří zejména celkový stavebně architektonický výraz a zakomponování stavby do okolního prostředí, kvalita a jakost stavebních prací, vhodnost použití stavebních materiálů a výrobků, plnění funkčních požadavků a koncepční řešení stavby, zvláštní přednosti stavby, např. originalita konstrukčního řešení, energetická úspornost, ekologické hledisko.

Z jednotlivých ročníků Stavby Moravskoslezského kraje vzešly významné stavby našeho regio-

nu, a to jak novostavby, tak zejména technické památky. Hlavní dominantou a symbolem Ostravy se stala národní kulturní památka Dolní oblast Vítkovic. Po rekonstrukci byl uveden do provozu areál dolu Hlubina jako národní kulturní památka, který se proměnil na ateliéry, klubovny, zkušebny, místnosti pro výuku a vzdělávání, prezentační prostory a sály, které naplní neziskové (vzdělávací, kulturní, volnočasové, společenské) aktivity z oblastí umění, ekologie a sociální sféry.

Dolní oblast Vítkovic se stala centrem ostravského kulturního života s unikátním plynem postaveným Vítkovickými železárnami v roce 1924, jenž se proměnil v multifunkční centrum Gong. Součástí areálu je Svět techniky, který svým návštěvníkům přibližuje slavnou minulost technických oborů v regionu, jejich současnost a budoucnost. K areálu také náleží Trojhalí Karolina, které se skládá ze dvou rekonstruovaných památkově chráněných budov.

Významné novostavby kraje jsou zastoupeny v celé škále staveb občanského vybavení. Z ostravských administrativních budov lze jmenovat

Hotel Miura, Čeladná

polyfunkční dům Concept House nebo Nová Karolina Park se symbolickým architektonickým výrazem, který podtrhuje vstup do komplexu budov a sleduje vstupní linii včetně oddychového využití vnitřního atria s odvětrávací šachtou, jakožto vazbou na historickou minulost Ostravy. A do třetice pasivní administrativní budova Otazník.

Multifunkční aula Gong,
rekonverze plynojemu,
Dolní Vítkovice

Kategorii školských staveb výrazným způsobem naplňuje Vysoká škola báňská se svými novými budovami fakulty elektrotechniky a informatiky i pavilony pro výzkumná a vývojová centra. Nejznámější stavbou areálu školy se stalo Národní superpočítačové centrum IT4Innovations. Ostravský superpočítač, s výkonem jako 74 tisíc notebooků, se řadí mezi stovku největších na světě a je v plném provozu od poloviny roku 2015.

Při hodnocení další stavební činnosti nelze opomenout celou řadu staveb v ostatních městech severomoravského regionu. V minulém roce byly do provozu uvedeny dvě sportovní haly. V Třinci Werk Arena s kapacitou hlediště 5200 diváků, která primárně slouží hokeji, ale multifunkční prostor nabízí uplatnění i pro jiné halové sporty, kulturní a společenské akce. Ve Frýdku-Místku nahradila původní sportovní halu víceúčelová sportovní hala Polárka s celkovou kapacitou 2060 míst.

Z dopravních staveb lze zmínit most přes železniční trať na silnici I/67 Skřečoň–Bohumín na obchvatu Bohumína, v Českém Těšíně sportovní lávka přes řeku Olši, která se stala komunikačním

uzlem v rekreačně sportovních oblastech Českého Těšína a Cieszyna. Trinec rekonstruuje nádraží, dostavuje se obchvat města. Významnou dopravní stavbou je také kolejové napojení letiště Leoše Janáčka v Mošnově.

Členové oblastní pobočky byli na počátku založení oblastní kanceláře ČKAIT v Ostravě. Dlouholetý člen ČSSI Ing. Jan Merenda byl v prosinci roku 1992 pověřen řízením oblastní kanceláře. 24. listopadu 1993 proběhla valná hromada za účasti 84 členů (z celkového počtu 124 členů evidovaných k 1. lednu 1993), kde byli zvoleni první členové výboru: Ing. M. Ustrnul, Ing. V. Šmírák, Ing. J. Průša, Ing. P. Kotlán, Ing. A. Jakubík, Ing. T. Glumbík, Ing. S. Bijok. Současně byl zvolen Ing. Z. Hudec do dozorčí rady regionální sekce Brno a Ing. J. Pater, Ing. J. Merenda, Ing. L. Vižda a Ing. K. Pastuszek jako další kandidáti na shromáždění delegátů v Praze. Ing. Jan Merenda působil jako přednosta do roku 2003.

Oblastní pobočka spolu s oblastní kanceláří ČKAIT a Svazem podnikatelů ve stavebnictví podpořila velké úsilí přípravného výboru k ustavení Fakulty stavební na VŠB–TU Ostrava, které díky

velké podpoře Magistrátu města Ostravy a pochopení rektora vedlo k naplnění dlouhotrvajícího přání severomoravské stavební veřejnosti. Následná jednání s Vysokou školou báňskou byla završena 1. ledna 1997 založením samostatné Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava. Spolupráce pobočky s fakultou se stále prohlubuje a je oboustranně prospěšná.

Multifunkční aula Gong,
hlavní sál

Svět techniky – Science
and Technology Center,
Ostrava – Vítkovice

Popiska

OBLASTNÍ POBOČKA ÚSTÍ NAD LABEM

Oblastní pobočka Ústí nad Labem

Ing. Jiří Zima

Oblastní pobočka ČSSI působila v regionu v letech 1968–1978 a nejen pro své členy, ale i pro širší stavební veřejnost pořádala přednáškové odborné akce. Organizovala také odborné exkurze a tematické zájezdy na atraktivní stavby jak ve stadiu rozestavěnosti, tak na stavby již uvedené do provozu.

8. února 1990 byla Národním výborem města Ústí nad Labem zaregistrována pobočka ČSSI s působností pro okresy Ústí nad Labem, Teplice, Děčín, Litoměřice a Most. Do výboru byli zvoleni Ing. Jiří Koudelka (předseda), Ing. Tomáš Rapp (místopředseda), Ing. Martin Mandík (jednatel), Ing. Karel Lejčko (hospodář), Ing. Zdeněk Avenarius (propagace a členská základna), Ing. Jiří Zavoral, CSc. (zahraniční styky), Ing. Jiří Kyznar (Stavebně inženýrské služby). Čestným členem výboru s úkolem koordinovat činnost odborných skupin byl Ing. Stanislav Pavlíček. Odborných skupin vzniklo dvanáct. Pozemní stavitelství, dopravní stavby, vodohospodářské stavby, inženýrský urbanismus, betonové konstrukce, ocelové konstrukce, geotechnika, ochrana ŽP, automatizace projektování, realizace staveb, kvalita a řízení jakosti a ekonomika a řízení staveb (jedenáct skupin bylo obsazeno garanty). Pobočce v období od 8. února 1990 předsedali Ing. Jiří Koudelka, Ing. Tomáš Rapp a Ing. Jiří Zima. V té době bylo registrováno 39 členů.

Mezi úspěšné akce pořádané pobočkou lze zařadit zájezd do Berlína a na výstavbu mostu

mezi Dánskem a Švédskem. Ve spolupráci s vědeckotechnickou společností byla pořádána ve své době velmi atraktivní výprava za přečerpávacími elektrárnami do Švýcarska. V současné době je v našem regionu velmi sledovaná výstavba dopravní infrastruktury. S tím jsou spojeny exkurze na výstavbu D8, včetně současného problému se sesuvem svahu v Litochovicích. Společně s ČKAIT byly pořádány také návštěvy na stavbě Mariánského mostu. Současná a zřejmě i budoucí problematika se splavněním Labe od Střekova na hranice ČR je téma, o kterém se v pobočce pořádají diskuse, v nichž se snažíme informovat o této problematice odbornou veřejnost, ale také nabízíme konzultační služby. Ústecká pobočka se stará i o společenský život. V minulosti pořádala i bály, sice v komorním počtu, o to více přátelské. Na to se snažíme navázat diskusními posezeními u vína, kde preferujeme místní vína z litoměřické vinařské oblasti.

V dobách předsedy Jiřího Koudelky byly vydávány také dvakrát do roka informační listy. Členové měli i členské průkazky, které byly číslovány pořadovými čísly členů a lomeny rokem vstupu. O členské základně byl dokonalý přehled i bez současných počítačových systémů. Naši členové se aktivně účastní práce i při výběrových řízeních, pokud jsme jako odborníci přizváni. Tři naši členové působí ve zkušební komisi ČKAIT, také jsme spolupracovali při tvorbě horního zákona.

Ing. Jiří Zima

Hotel Aparthotel,
Krásná Lípa

Hotel Aparthotel,
Krásná Lípa

V současné době je předsedou pobočky Ing. Jiří Zima, pobočka sídlí na Mírovém náměstí 1/1, 400 01 Ústí nad Labem. Naše pobočka se potýká s nedostatečnou členskou základnou. Přes nábor deseti nových členů se stav členské základny nezvýšil, neboť úbytek je stejně velký jako nárůst. Jedinou výhodou je, že se mírně snižuje věkový průměr. Současný stav je 34 členů.

Velkým pozitivem oblastní pobočky ČSSI je spolupráce s oblastní kanceláří ČKAIT při přípravě společných vzdělávacích akcí pro členy i odbornou veřejnost. Z této činnosti se naskytá i možné zvýšení našich příjmů, které plynuly dosud jen z členských příspěvků. Vzhledem k věku našich členů je to částka malá, protože velká část už neplatí plné členské příspěvky. Novinkou je spolupráce s odbornou společností ČSVH (Česká společnost vodohospodářská), kde dochází k pravidelným kontaktům i účasti na akcích ČSVH. Již mnoha léty prověřená je práce v České

geotechnické společnosti, která pravidelně připravuje konferenci Polní geotechnické metody (PGM). V roce 2014 to byl již úctyhodný dvaatřicátý ročník. Pobočka také spolupracuje s dalšími společnostmi ať již na poli odborném, nebo hospodářském a sociálním. Máme zastoupení v HSRÚK (Hospodářské a sociální radě Ústeckého kraje), kde pracujeme v odborných komisích – dopravní, finanční a energetické – ať již jako jejich členové nebo individuálně dle potřeby. V současné době je pobočka aktivní ve spolupráci s místní Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně. Na této univerzitě aktivně působí členové při zadávání a vedení diplomových a bakalářských prací, ve vlastní výuce i při konzultacích. Nyní se účastní i přípravy akreditace univerzity pro stavební ústav se zaměřením na městské inženýrství.

Nově zvoleným zastupitelům, poslancům a senátorům byla nabídnuta bezplatná konzultační činnost, ale zatím bez patřičné odezvy. Přesto byli osloveni noví zastupitelé, zvolení ve volbách na podzim 2014. Spolupráce by měla pomoci obě-

ma stranám, ale hlavně dobré věci. Tedy i pomoci našemu oboru a řemeslu k větší prosperitě a také vysvětlení skutečné problematiky u složitějších akcí, jako např. plné splavnění Labe, doplnění dopravní a technické infrastruktury a dalších pozitivních staveb.

Centrum Pivovar Děčín

Centrum Pivovar Děčín

Oblastní pobočka Zlín

Ing. Ladislav Smola

Oblastní pobočka ČSSI Zlín měla 61 řádných členů a v současné době je to devět řádných členů.

V letech 1968–1978 vykonával funkci předsedy pobočky Ing. Stanislav Matějka. Pobočka byla aktivní zejména v zájmových skupinách, veškeré stavební akce v okrese byly připravovány a realizovány za účasti členů ČSSI. Jednalo se zejména o administrativní budovu JZD Slušovice, využití Fryštácké přehrady pro sport a rekreaci, dopravní řešení města Zlína vč. podchodů pod silnicí I/49, stavbu největšího sídliště ve městě – Jižní Svahy, spolu s nadjezdem na Jižní Svahy. Byly organizovány zájezdy s odbornou tematikou do Maďarska. V letech 1968–78 byl jmenován čestným členem Ing. Quido Pařízek, pracovník Centroprojektu s.p.

Oblastní pobočka ČSSI Zlín trvale spolupracuje s orgány státní správy, Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR, středními odbornými učiteli, středními školami a dalšími institucemi. V součinnosti se Střední průmyslovou školou stavební ve Zlíně proběhla v minulosti spolupráce především v oblasti geodetických prací, dopravních akcí (např. dopravní sčítání) a v oblasti výpočetní techniky. Za účasti členů ČSSI byly projednávány návrhy územního plánu města Zlína.

V roce 1997 se pobočka účastnila pomoci při povodních na Moravě, a to v těsné spolupráci s ČKAIT. Členové ČSSI se dále podíleli na expertních posudcích zejména ohledně statiky budov, komunikací a mostů např. v Otrokovicích ve staré části Kolonky, Baťova, Starého města apod.

Hlavní činností oblastní pobočky ČSSI ve spolupráci s ČKAIT byla a je oblast odborného vzdělávání členské základny a organizace odborných exkurzí, akcí a zájezdů, ze kterých je nutno připomenout tematický zájezd do Mnichova na Mezinárodní odborný veletrh stavebních materiálů Bau a tematický zájezd na Mezinárodní stavební veletrh Batimat v Paříži.

Z řady dalších odborných akcí je možné uvést např. zahraniční exkurzi Berlín – výstavba, technologie a konstrukce dneška – největší staveniště Evropy, exkurze do Baťovy vily ve Zlíně, pravidelné exkurze na Mezinárodní stavební veletrh v Brně, odborný zájezd do Norska, Švédska a Dánska, odborný zájezd do Skotska a Anglie (tzv. stavby milénia), exkurze v sídlech Evropské unie v Bruselu a ve Štrasburku, odborný zájezd do Londýna (zaměřený na stavby pro olympiádu 2012). Dále organizujeme pravidelně exkurze na významné stavby dokončené ve Zlínském kraji a v celé České republice.

Ing. Ladislav Smola

Kongresové centrum
Zlín

Členové ČSSI rovněž poskytují znaleckou činnost a poradenství ve stavebnictví. Mezi další činnosti pobočky patří také pravidelná příprava a účast na hodnocení Stavby roku Zlínského kraje.

Nově se obnovuje spolupráce se středními průmyslovými školami ve Zlínském kraji.

Ve stávajícím výboru pracují Ing. Ladislav Smola (předseda), Ing. Stanislav Sigmund (místopředseda) a Ing. Jaroslav Valkovič (předseda revizní komise).

Městská plovárna
Luhačovice

Národní centrum zahradní kultury,
zahradnictví, podzámecká zahrada
Kroměříž

Velkokapacitní
zásobníky na pohonné
hmoty, Loukov

prof. Ing. Ivan Vaníček,
DrSc.

Česká geotechnická společnost

Česká geotechnická společnost ČSSI (ČGtS ČSSI) byla založena bezprostředně po obnovení Českého svazu stavebních inženýrů počátkem devadesátých let minulého století. Velkou zásluhu na tom měl i prof. Ing. Dr. techn. Alois Myslivec, který před zrušením svazu vykonával funkci místopředsedy. Přejít profesní zájmové odborné činnosti z Československé vědeckotechnické společnosti (ČSVTS) byl poměrně jednoduchý, zástupci různých složek se sešli a dohodli se na dalším společném postupu pod hlavičkou Českého svazu stavebních inženýrů.

Ing. Daniel Jirásko, Ph.D.

Geotechnika zaujímá ve stavebnictví specifické postavení, jelikož se její problematika týká každé stavby. Obecným pojmem stavba se totiž rozumí nejen horní stavba, ale i podloží, přičemž významnou úlohu hraje jejich vzájemná interakce, která je především otázkou zakládání staveb. Hovoříme o výstavbě na základové půdě. Do oblasti geotechniky však patří také zemní konstrukce, tedy výstavba se zeminou, kde zemina je hlavním (a nejstarším) konstrukčním materiálem, či podzemní konstrukce, realizované uvnitř horninového prostředí.

Česká geotechnická společnost ČSSI se za dobu své existence věnuje především obecně prospěšným aktivitám, přispívajícím k rozvoji

oboru a zajištění prestiže profese, která jí s ohledem na význam ve stavebnictví přináší. Sdružuje nejen fyzické osoby, ale i právnické subjekty. Pravidelnou akcí je každoroční konference Zakládání staveb v Brně, která má za sebou tradici již čtyřiceti dvou ročníků. Na tuto konferenci jsou zváni i zahraniční experti, například na 40. konferenci vystoupilo deset osobností z blízkého i vzdáleného zahraničí, většinou předsedů jednotlivých národních společností. Toto pravidelné setkávání v Brně podporuje vzájemnou komunikaci a výměnu názorů a konferenční sborníky se stávají dobrým zdrojem referenčních informací. V posledním období je při příležitosti této konference vyhlašován vítěz, resp. vítězka soutěže o Cenu prof. Bažanta pro mladé geotechniky. ČGtS ČSSI v průběhu let podporovala jako spolupořadatel i další akce, např. Pražskou geotechnickou přednášku či semináře Polní geotechnické metody pořádané v Ústí nad Labem.

Jako další aktivity lze uvést pořádání exkurzí na zajímavé stavby, především pro mladší generaci. K výměně názorů slouží i přátelská posezení geotechniků pod patronací některé firmy – právnického člena ČGtS ČSSI – přičemž toto setkání bývá spojeno s diskusí na některé citlivé téma současnosti. Jsou udržovány velmi dobré vztahy se zahraničními geotechnickými společnostmi především z nejbližších zemí, jako je Rakousko, Německo, Polsko, Maďarsko, Chorvatsko či Slovinsko.

Nejvýznamnější mezinárodní akcí ČGtS ČSSI bylo pořádání XIII. evropské konference mezinárodní společnosti pro mechaniku zemin a geotechnické inženýrství (ISSMGE) v Praze v roce 2003, s podporou ze strany Českého a Slovenského komitétu ISSMGE a Fakulty stavební ČVUT. Šest set zahraničních hostů bylo s vědeckou i společenskou úrovní nadmíru spokojeno a jedním z důsledků byla nominace a následné zvolení prof. Ing. I. Vaníčka, DrSc., výraznou většinou evropských společností do funkce Vice President ISSMGE for Europe pro období 2009–2013. Byla to i určitá forma ocenění celé české i slovenské geotechnické komunity. Jedním z pozitivních výsledků bylo i uspořádání Evropské konference mladých geotechniků v Brně v roce 2010 pod patronací zdejšího Ústavu geotechniky VUT v Brně.

V poslední dekádě věnuje ČGtS ČSSI velkou pozornost Eurokódu 7 a jeho zavedení do naší praxe, neboť tato norma je jedním z mála Eurokódů, který klade velký důraz na dosavadní zkušenosti v jednotlivých zemích, a to i s ohledem na zkušenosti s rozdílným geologickým prostředím v těchto zemích a především na zde nastavenou míru optima mezi bezpečností a cenou.

Jde především o to, aby se Eurokód 7 Navrhování geotechnických konstrukcí plně integroval do národních předpisů pro navrhování konstrukcí a aby se stal základním materiálem pro zadávání veřejných zakázek, což je základním doporučením Evropské komise pro aplikaci Eurokódů v jednotlivých zemích. A to nejen pro zadávání veřejných zakázek zemních konstrukcí dopravních staveb (silnice, železnice, parkoviště, letiště), vodních staveb (nízké i vysoké hráze, protipovodňové hráze, poldry) či environmentálních staveb (sklárky, odkaliště, výsypky), ale i pro podzemní konstrukce (především tunely, metro, podzemní sklady a úložiště) či pro klasické základové

konstrukce. Prosazení tohoto základního principu však není jednoduchou záležitostí, naráží na určitý konzervatismus, na upřednostňování některých i starších materiálů, ať již norem či různých technických podmínek, či dokonce vytváření nových národních norem či technických podmínek, které nejsou s Eurokódem 7 v souladu.

Snahy pro nejbližší období proto budou ze strany ČGtS ČSSI orientovány na pokračování odborných akcí (seminářů, konferencí) za účelem šíření nejnovějších poznatků v oboru, a to i ve spolupráci se zahraničními specialisty, publikací ke specifickým problémům geotechniky tak, aby se staly referenčním místem pro jejich aplikaci. Snahy budou dále zaměřeny na podporu mladých geotechniků v rámci pořádání seminářů, exkurzí, podporu cen (např. Ceny prof. Bažanta), podporu aktivní účasti mladých geotechniků na zahraničních akcích a v neposlední řadě na podporu práce našich zástupců v CEN 250/SC 7, který v současné době pracuje na přípravě druhé generace Eurokódu 7, protože jak prokazuje praxe, je vždy lepší být součástí přípravy, než pouze přimout verzi připravenou bez naší účasti.

prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc.
Ing. Daniel Jirásko, Ph.D.

Česká betonářská společnost

Stavební inženýři dokázali najít organizační základnu již před druhou světovou válkou ve Spolku československých inženýrů (SIA), kde se v rámci pravidelných setkání konaly přednášky vynikajících odborníků v oboru betonových a zděných konstrukcí – profesorů Bechyněho, Hrubana, Dr. Reicha a řady dalších. V souvislosti se vznikem České republiky 1. ledna 1993 a ve snaze zlepšit a rozšířit činnost v oboru betonových konstrukcí i do dalších oblastních poboček ČSSI byla

prof. Ing. Jan L. Vitek, CSc.

Ing. Milan Kalný

na základě jednání zástupců většiny oblastních poboček ČSSI ustavena 8. prosince 1992 v Pardubicích za účasti tehdejšího předsedy ČSSI prof. Miloslava Pavlíka republiková zájmová skupina nazvaná Česká betonářská společnost ČSSI (ČBS).

V základní preambuli nově ustavené společnosti bylo vytyčeno za cíl sdružovat členy ČSSI se zájmy v oborech betonových a zděných konstrukcí a napomáhat tak v rozvíjení všech aktivit v oblastech projektování, technologie betonu, realizace, zkušebnictví, vědy a výzkumu těchto konstrukcí. Prvním významným úkolem bylo vybudování sítě poboček ČBS při všech oblastních pobočkách ČSSI v ČR. Řízení tohoto úkolu bylo svěřeno výkonnému výboru ČBS, jehož předsedou byl zvolen prof. Jiří Bradáč z oblastní pobočky ČSSI Brno a tajemníkem Ing. Pavel Čížek z oblastní pobočky ČSSI Pardubice.

Zájem fyzických i právnických osob o členství v ČBS byl relativně velký, neboť nově vznikající projektové a stavební firmy většinou neměly dostatek prostředků na financování vlastního rozvoje a výzkumu a u řady privatizovaných a transformujících se firem byly útvary technického rozvoje zcela zrušeny. Do ČR se začalo dovážet množství nových výrobků a technologií, připravoval se přechod na soustavu evropských norem pro navrhování a provádění betonových, zděných a spřažených konstrukcí. V nových podmínkách bylo zájmem státu i řady členů nové ČBS vytvoření takového systému certifikace, který by bránil konkurenci s nižší kvalitou, a tím i nižšími cenami. ČBS navázala na úspěšné aktivity v oblasti betonových konstrukcí rozvíjené v rámci zanikajících stavebních společností ČSVTS a v pražské oblasti i na dlouholetou činnost Komise statiků.

Pro devadesátá léta 20. století bylo příznačné, že se akce ČBS dělily na ty pořádané centrálně výkonným výborem, resp. sekretariátem ČBS

v Pardubicích, a dále na akce, které připravovaly jednotlivé oblastní pobočky ČBS. Nejvýraznější akcí prvního typu se staly od roku 1994 Betonářské dny, které si svoji úroveň a prestiž udržely dodnes. ČBS ČSSI se v té době odborně podílela také na uspořádání tří mezinárodních výstav o betonu CONCON. První mezinárodní výstava CONCON 1996 byla uspořádána v květnu 1996 v Praze s mottem Moderní technologie a nové materiály. Výstava CONCON 1998 se konala v lednu 1998 už ve Veletržním paláci v Praze a v jejím rámci byly uspořádány i tři úspěšné odborné semináře, Betonové podlahy, Trhliny v betonových konstrukcích a Vyztužování betonových konstrukcí. Třetí a poslední výstava CONCON 2000 proběhla také v Praze.

Žádoucí odbornou úroveň činnosti ČBS nebylo možné zajistit bez upevňování vazeb na významné mezinárodní odborné organizace, které dlouhodobě shromažďují a zpracovávají výsledky světového vývoje a výzkumu v oblasti betonu a vypracovávají informační materiály a mezinárodní doporučení ovlivňující rozvoj oboru. Také byl navázán úzký kontakt s rozvinutými evropskými betonářskými společnostmi. Byly jimi především společnosti z Německa, Nizozemska a také Velké Británie. Dr. Stiller, tehdejší ředitel německého spolku (Beton-Verein), byl v roce 1994 také jmenován prvním čestným členem ČBS.

V roce 1996 se ČBS rozhodla více otevřít i zájemcům z oblasti zděných konstrukcí a výroby silikátových kusových staviv a změnila svůj název na Českou společnost pro beton a zdivo (ČBZ) při ČSSI. Předsedou se stal Ing. Pavel Čížek, který už předtím společnost nějakou dobu výkonně řídil. Členy nového výboru bylo v roce 1996 zvoleno několik osobností z oboru mostního předpjatého betonu: Ing. Milan Kalný, prof. Ing. Jiří Stráský a Ing. Vlastimil Šrůma. Integrací s dalšími betonářskými subjekty tak byla vytvořena relativně silná startovní základna kolektivního členství v ČBS.

Ing. Vlastimil
Šrůma, CSc., MBA

Po úspěšné konferenci Betonové a zděné konstrukce (1993) byla v roce 1994 založena tradice pravidelných výročních „všebetonových“ konferencí ČBS, které dostaly název Betonářské dny. Každoroční dvoudenní celostátní odborné setkání se pak od roku 1994 konalo v Pardubicích ještě devětkrát. S ohledem na velký zájem účastníků a vystavovatelů bylo v roce 2003 po desátých Betonářských dnech rozhodnuto hledat pro akci jiné místo. Stalo se jím konferenční centrum Aldis v nedalekém Hradci Králové, kde proběhlo bez přerušení dalších deset ročníků Betonářských dnů. Počet účastníků vytrvale stoupal po celou dobu konání a kulminoval v roce 2008, kdy dorazilo přes 740 osob. Významný propad stavebnictví po roce 2009 nemohl nezasáhnout také Betonářské dny. Od roku 2002 je doprovází specializovaná výstava Beton.

Již v letech 1991 a 1992 bylo ambicí osobností, které stály u zrodu odborné společnosti, vydávat specializovaný český betonářský časopis. Koncem roku 1993 vyšlo první dvojčíslo časopisu s názvem Beton a zdivo 1–2/1993, které obsahovalo příspěvky přednesené na Konferenci o betonových a zděných konstrukcích. Od počátku roku 1994 začal časopis Beton a zdivo vycházet čtvrtletně. Na konci roku 2000 jej nahradil časopis Beton TKS. Předsedou redakční rady byl od roku 1993 až do konce roku 1996 prof. Milík Tichý. V roce 1996 na jeho činnost úspěšně navázal jeho nástupce prof. Petr Hájek.

Vydavatelství časopisu, které sídlilo až do konce roku 1999 v kanceláři pobočky v Pardubicích, obětavě řídila Ing. Věra Prokopová za asistence Ing. Pavla Čížka, od roku 1997 s pomocí redaktorky Ing. Ľubomíry Hlavačkové. Po volbách nového výboru v listopadu 1996 se v časopise Beton a zdivo začaly ve větší míře objevovat i články s mostní problematikou. Vydávání posledního sedmého ročníku v roce 2000 už řídil nový tajemník Ing. Vlastimil Šrůma z nově za-

ložené pražské hlavní kanceláře společnosti. Na přelomu let 2000 a 2001 byl časopis Beton a zdivo nahrazen novým, ještě úspěšnějším časopisem Beton TKS.

V závěru roku 1999 se novým předsedou společnosti stal prof. Jan L. Vítek, prvním místopředsedou Ing. Milan Kalný. Volba nového výboru byla pro Českou betonářskou společnost do značné míry zlomová a složení nového výboru a jeho ambice s ní korespondovaly. Důležitou událostí bylo obsahově a organizačně velmi vydařené fib sympozium Prague 1999 a dále radikální posílení členské základny přistoupením členů bývalého národního komitétu FIP při ČSVTS (Český svaz vědeckotechnických společností).

Aby se komplexně vyřešily největší strukturální obtíže ČBS, bylo na základě zkušeností a rady spřátelených evropských společností rozhodnuto zřídit profesionální sekretariát ČBS ČSSI s funkcí výkonného ředitele Ing. Vlastimila Šrůmy a projektové manažerky Ing. Jitky Broner Mansfeldové. Nová hlavní kancelář ČBS byla zřízena v Praze v Samcově ulici, kde ČBS sídlí dodnes. Po odchodu Ing. Broner Mansfeldové do zahraničí byla do kanceláře ČBS přijata Petra Havlinová, do pozice vedoucího sekretariátu ČBS nastoupil Mgr. Jiří Vích. Profesionalizace výkonného vedení ČBS od roku 2000 znamenala významné posílení možností i pozice ČBS.

Dalším významným krokem bylo vypracování organizačního řádu ČBS. Ten navazoval důsledně na tehdejší stanovy ČSSI a obsahoval i ustanovení, která korespondovala s tehdy platným hospodářským řádem ČSSI. Pro transformační kroky ČBS v roce 1999 bylo rozhodující, že tehdy nové stanovy ČSSI poprvé umožňovaly získání statusu právně samostatných subjektů oblastním pobočkám a odborným společnostem. ČBS se v roce 1999 stala jednou z prvních odborných

Ing. Pavel Čížek

společností. Nově koncipovaná, právně a daňově již samostatná společnost formálně vznikla vydáním zřizovací listiny prezidia ČSSI 24. února 2000. V závěru roku 2001 pak došlo k návratu k původnímu názvu Česká betonářská společnost ČSSI.

V průběhu roku 2000 probíhala jednání a intenzivní přípravné práce k zahájení vydávání zcela nového českého betonářského časopisu. Jeho vznik umožnila jak profesionalizace výkonného vedení ČBS, tak především motivace k vydávání kvalitního betonářského časopisu.

Rychle sílící Svaz výrobců betonu ČR (SVB ČR), jenž vznikl roku 1996, hledal efektivní cestu, jak ve spolupráci s dalšími svazy vydávat časopis, který by byl platformou pro potřebné informace o technologii betonu, popř. i malt a jejich výrobě.

Finančně nejsilnější Svaz výrobců cementu ČR hledal perspektivní tiskové médium, jehož prostřednictvím by se kromě článků technické povahy účinně propagoval beton a betonové konstrukce i po stránce jejich vizuální atraktivitu, mnohostranné užitečnosti a optimální energetické náročnosti. Základní koncepční podoba časopisu byla vytvořena výkonným vedením ČBS, Ing. Vlastimilem Šrůmou a prof. Petrem Hájkem. Šéfredaktorkou prvních dvou čísel byla Mgr. Helena Černá, šéfredaktorem zbývajících čtyř čísel ročníku se stal v roce 2001 Mgr. Ctibor Čejpa. Na počátku roku 2002 došlo k zásadní stabilizaci redakce, když byla pro pozici šéfredaktorky získána Ing. Jana Margoldová, která tuto funkci zastávala velmi úspěšně až do roku 2015.

Po roce 2000 se stavebnictví úspěšně rozvíjelo. Stavěla se řada zajímavých konstrukcí po celém světě. Zcela přirozeným vyústěním této situace byla dohoda o vzájemné spolupráci na přípravě Středoevropských kongresů betonového inženýr-

ství (Central European Congress of Concrete Engineering). Dohoda byla podepsána ve Vídni na kongresu Betontag v dubnu 2004. Za jednotlivé státy ji podepsali W. Welzig (Rakousko), prof. G. L. Balázs (Maďarsko), prof. J. Radič (Chorvatsko) a prof. J. L. Vítek (ČR). První kongres byl uspořádán v Grazu na téma Beton vyztužený vlákny. Přestože příprava byla poměrně rychlá a na mezinárodní akci relativně krátká, bylo dosaženo účasti cca 300 odborníků. V podobném duchu probíhala i příprava dalšího ročníku 2006, jenž se konal jako betonářský kongres v Hradci Králové. Účast byla zejména ve srovnání s následujícím vývojem velmi dobrá, cca 360 osob. Téma zaměřené na stavby infrastruktury bylo v té době velmi atraktivní. Z našich staveb byly prezentovány např. tunelový komplex Blanka v Praze nebo stavby na D8, ze zahraničních např. příprava tunelu Koralm mezi Grazem a Klagenfurtem nebo betonový dálniční viadukt Köröshegi v Maďarsku poblíž Balatonu. Další ročník byl organizován v maďarském Visegrádu v září 2007. Kongres v chorvatské Opatiji byl posledním kongresem první série. Byl tematicky zaměřen na betonové stavby v městských aglomeracích. V roce 2008 se již začala projevovat světová krize a účast na kongresu tím byla poznamenána.

V roce 2009 se konal v rakouském Badenu kongres CCC na téma inovativní betonářské technologie. Také kongres v roce 2010 probíhal v lázeňském městě, tentokrát u nás, v Mariánských Lázních. Téma zůstalo podobné jako v roce 2006, s přesným názvem Betonové konstrukce po období nových výzev. Vlivem pokračující krize zájem o účast dále poklesával, avšak odborná úroveň kongresu byla stále velmi dobrá. Obdobně probíhal kongres v roce 2011 ve městě Balatonfüred. Téma pokrokové materiály bylo rozšířeno o nové technologie a aplikace. Poslední kongres druhé série se konal v říjnu 2012 v Chorvatsku v oblasti Plitvických jezer. Vysoce aktuální téma trvanlivost betonových konstrukcí, ale i atraktivní destinace

prof. Ing. Petr Hájek, CSc.

přitáhly přiměřený počet účastníků. Atraktivní exkurze na tunel a mosty na dálnici Rijeka–Split ukázaly schopnost Chorvatů vybudovat velké stavby i v ekonomicky obtížné době.

Polsko zorganizovalo první z další série kongresů v září 2013, a to v kongresovém centru ve Vratislavi. Exkurze do Haly století, která byla dokončena právě před sto lety, ukázala, jak impozantní stavby bylo možné z betonu postavit již začátkem 20. století. Protože kongres proběhl úspěšně, shodli se všichni zástupci všech zemí, že bude účelné v tradici pokračovat, a naplánovali další kongresy v roce 2014 u nás v Liberci a v roce 2015 v Rakousku.

Členové ČBS začali ihned pracovat a nadále pracují v řadě komisí a subkomisí CEN. V těchto orgánech se uplatňovali buď v rámci přímé spolupráce na vytváření evropských norem, nebo formou jejich připomínkování. První akce nové celosvětové betonářské federace byla organizována ČBS ještě společně s končícím českým komitétem FIP ve dnech 13. až 15. října 1999 v Praze. Uspořádání sympozia výrazně podpořila Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků. Sponzory akce byly firmy VSL Systems, Českomoravský cement, Dumez-GTM, Stavby mostů Praha, DSI International, Freyssinet a Metrostav.

Jednání sympozia předcházel 12. října 1999 seminář fib Technical Activities Workshop na Fakultě stavební ČVUT v Praze, kde byly představeny nové publikace a proběhla diskuse o hlavních záměrech budoucí činnosti Mezinárodní federace pro konstrukční beton fib (Fédération internationale du béton). Vlastní symposium se konalo v prostorách kongresového centra hotelu Hilton Atrium v Praze za účasti 560 registrovaných účastníků z padesáti zemí z řad projektantů, výrobců, dodavatelů, ale i výzkumných pracovníků, investorů a zástupců státní správy. Uspořádání

sympozia přineslo nové poznatky a kontakty našim i zahraničním účastníkům a také propagaci Prahy jako významného kulturního a kongresového centra evropského významu. Pražské symposium fib bylo výjimečnou příležitostí pro naši technickou veřejnost k prezentaci jejich činnosti před odborníky z celého světa a k seznámení se s vývojem v oboru.

Další výroční symposium fib, které se pod názvem Concrete Engineering for Excellence and Efficiency konalo 8. až 10. června 2011 v pražském hotelu Clarion Congress Hotel Prague, bylo velmi úspěšné, a to jak odborně, tak i společensky a organizačně. Program sympozia a více než dvacet souvisejících jednání komisí fib a pracovních skupin naplnily kongresové patro hotelu Clarion po plných šest dnů a přivedly do Prahy přední osobnosti z oboru konstrukčního betonu ze všech kontinentů. Vlastního sympozia se zúčastnilo přes 470 osob z více než padesáti zemí, nejvíce zahraničních účastníků přijelo z Japonska, Německa a Itálie. Vydaný dvoudílný sborník má 1260 stran a je doplněn CD s příspěvky v jejich plném znění. Navzdory zcela zjevnému úspěchu pražského sympozia se stále hlasitěji ozývají pochybnosti nad charakterem směřování činnosti fib v posledních letech, speciálně nad faktem, že

Fakulta architektury
ČVUT v Praze

Doc. Ing. Jiří Kolísko, Ph.D.,
předseda

se počet skutečně kvalitních aktivních odborníků z praxe zmenšuje. S tím souvisí i zneklidňující otázka směřující k snižující se motivaci zástupců stavební praxe k účasti na sympoziích fib.

Od svého vzniku vydala ČBS desítky publikací. Většinu z nich představují přirozeně sborníky ke konferenčním akcím, tři další řady publikací mají ovšem ještě významnější určení a všechny se setkaly s vynikajícím ohlasem. První z nich představují Národní zprávy o konstrukčním betonu v ČR, ve kterých ČBS vždy u příležitosti světového betonářského kongresu fib zveřejňuje nejvýznamnější betonové stavby České republiky za uplynulé čtyři roky. Druhou řadou publikací je řada nazvaná Technická pravidla ČBS s cílem vytvořit uznávaný dokument normativní povahy pro speciální problematiku, pro niž neexistují relevantní předpisy. Poslední sérií jsou monografie edice Betonové stavitelství.

Ve výčtu rozsáhlé činnosti ČBS je třeba připomenout i trvale vysokou účast, které se těší periodické soutěže ČBS. Nejstarší je soutěž Vynikající betonová konstrukce, v roce 2003 byla poprvé uspořádána soutěž Vynikající diplomová práce, k ní přibyla v roce 2007 obdobná soutěž disertačních prací a v roce 2008 poslední soutěž bakalářských prací.

Poslední nesnadná léta útlumu českého stavebnictví vedou i Českou betonářskou společnost k úvahám zásadního rázu o tom, kterým činnostem a akcím dát v budoucnu přednost, na které především koncentrovat potenciál společnosti. Jedním z hlavních projektů, kterými chce oslovit ČBS své členy i širší veřejnost, je ucelený systém školení nazvaný ČBS Akademie spojený s certifikací.

Ing. Milan Kalný
Ing. Vlastimil Šrůma, CSc., MBA
prof. Ing. Jan L. Vítek, CSc.

Česká společnost krajinných inženýrů

Společnost byla založena v roce 1998 při Českém svazu stavebních inženýrů a je jednou z jeho devíti odborných společností. Díky svému zaměření sdružuje projektanty, akademiky, vědecké pracovníky, krajinné inženýry i studenty technických oborů. Svou činností navazuje na tradici civilních inženýrů pro kulturní techniku a civilních inženýrů vodohospodářských a kulturních, kteří byli součástí Spolku architektů a inženýrů v království Českém. Posláním České společnosti krajinných inženýrů (ČSKl) je zprostředkovávat nejnovější poznatky z výzkumu i praxe, vzdělávat své členy i veřejnost a motivovat je k takovému přístupu ke krajině, který by zaručoval její dlouhodobě udržitelnou hodnotu.

Pro naplnění poslání společnosti pořádá ČSKl odborné exkurze, semináře, diskusní fóra a různé jiné vzdělávací a osvětové akce. Svým partnerům nabízí organizování odborných školení pro pracovníky státní správy i samosprávy. Organizačně je Česká společnost krajinných inženýrů rozdělena do vzájemně provázaných pracovních sekcí, které svým zaměřením odpovídají autorizačním oborům ČKAIT.

Sekce Stavby vodního hospodářství a krajinné inženýrství se tematicky zaměřuje na technické úpravy drobných vodních toků, na revitalizace a následný vývoj koryta vodních toků, dále na návrh protierozních a protipovodňových opatření v zemědělské krajině, návrh a bezpečný provoz malých vodních nádrží.

Sekce Stavby pro plnění funkce lesa navazuje na vzdělávací akce pořádané Službou hrazení bystřin. Hlavními tématy sekce jsou stavby hrazení bystřin a s nimi spojené stanovení splaveninového režimu, péče o historické stavby a soustavy

objektů hrazení, problematika lesní dopravní sítě a v neposlední řadě možnosti využití mimoprodukčních funkcí lesa.

Sekce Pozemkové úpravy a krajinné plánování se zabývá převážně způsoby organizace činnosti člověka v krajině s ohledem na ochranu a zachování přírodních hodnot krajiny. Nosným tématem je udržitelnost kulturní zemědělské krajiny se zaměřením na protierozní ochranu pozemků, tvorba krajinných plánů v rámci územního plánování, dále problematika komplexních pozemkových úprav, návrh plánu společných zařízení, prvků územního systému ekologické stability a cestní sítě.

Ve výboru ČSKL se vystřídala řada odborníků, kteří patří ve svém oboru mezi uznávané osobnosti. V mezidobí fungování výboru se do jeho řad podařilo postupně kooptovat mladší členy, kterým je agenda společnosti postupně předávána. Daří se tak udržet odbornost a kontinuitu společnosti.

Ve třech volebních obdobích v letech 1998–2005 pracoval výbor v následujícím složení.

Předseda: Ing. František Kulhavý, CSc., první místopředseda: doc. Ing. Karel Vrána, CSc., místopředseda: prof. Ing. Václav Tlapák, CSc., tajemník: prof. Ing. Jaroslav Herynek, CSc., hospodář: Ing. Miloš Havel, předsedkyně sekce Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství: Ing. Jana Benešová, předseda sekce Stavby pro plnění funkce lesa: Ing. Karel Zlatuška, předsedkyně sekce Krajinné plánování: Ing. Hedvika Psotová, předseda sekce Pozemkové úpravy: doc. Ing. František Toman, CSc., člen výboru: Ing. František Křovák, CSc., předsedkyně revizní komise: Ing. Irena Sokolová, CSc., člen revizní komise: Ing. Karel Stehlík, CSc., s drobnými obměnami ve funkčním obsazení.

V dalším období 2006–2015 pracoval výbor v následujícím složení.

Předseda: doc. Ing. Karel Vrána, CSc., první místopředseda: Ing. František Kulhavý, CSc., místopředseda: Ing. František Křovák, CSc., tajemník: prof. Ing. Jaroslav Herynek, CSc., hospodář: Ing. Miloš Havel, předsedkyně sekce Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství: Ing. Jana Benešová, předseda sekce Stavby pro plnění funkce lesa: prof. Ing. Václav Tlapák, CSc., předseda sekce Krajinné plánování a pozemkové úpravy: prof. Ing. František Toman, CSc., členky exekutivy: Ing. Hedvika Psotová, Ing. Alena Čechová, předsedkyně revizní komise: Ing. Irena Sokolová, CSc., členové revizní komise: Ing. Jan Prudký, Ph.D., Ing. Čestmír Novotný.

Do roku 2015 bylo v řadách ČSKL více než 165 členů. Počet aktivních členů se během sedmnácti let fungování společnosti udržuje na cca 80–94 členech. Mezi členy patří akademičtí pracovníci, pracovníci z výzkumných organizací (VÚMOP, VÚV TGM, ÚHUL), projektanti, lesáři a vodohospodáři např. z podniků Povodí.

Činnost ČSKL se v období 1998–2015 s ohledem na poslání společnosti zaměřuje na pořádání vzdělávacích seminářů, exkurzí a vědeckých konferencí. Organizování odborných seminářů a exkurzí probíhá v garanci předsedy jedné ze tří sekcí.

Semináře jsou vždy zaměřeny na konkrétní témata oboru a jsou často doprovázeny exkurzemi. Mezi semináře a exkurze s největší odezvou patřily akce zaměřené na provedené revitalizace vodních toků, projevy větrné eroze na zemědělských pozemcích, seminář o migrační prostupnosti nebo exkurze na odbahnění vodního díla Jordán.

doc. Ing. Karel Vrána, CSc.

Ing. František Kulhavý, CSc.

Vodní nádrž Lipno

Ing. Adam Vokurka, Ph.D.

Vrcholnou odbornou a společenskou akcí je každoroční konference Krajinné inženýrství, kterou pořádáme ve spolupráci s našimi partnerskými organizacemi. Konference Krajinné inženýrství byly zpočátku organizovány v Pardubicích, kde bylo první sídlo ČSKI. Posléze se pořádání konference přesunulo do Prahy na Českou zemědělskou univerzitu. Tematicky se konference Krajinné inženýrství zaměřují na problémy spojené s vodou v krajině, erozní ohroženost, uspořádání krajiny, pozemkové úpravy, tvorbu ÚSES, problematiku hrazení bystřin nebo zprůchodňování lesa. Jednotlivé ročníky svým zaměřením a názvem odrážely aktuálně diskutovanou problematiku – Koncepte vodního hospodářství v krajině (1998), Plánování a projektování pozemkových úprav (1999), Koncepte uceleného krajinného plánování (2000), České vodní cesty jako součást krajiny (2001), Trvale udržitelný rozvoj české krajiny (2002), Protipovodňová prevence a krajinné plánování (2003), Česká krajina – střecha Evropy (2004), Voda v krajině 21. století (2005) a Krajinné inženýrství (2006–2014). Od roku 2006 je uváděn pouze obecný název konference s rokem konání, zaměření konference je pak dále specifikováno hlavním tématem a vyzvanými příspěvky. Mezi účastnický nejúspěšnější patřila konference Krajinné inženýrství 2009, kdy si připravené pří-

spěvky v tradičních dvou konferenčních dnech přišlo vyslechnout 112 kolegů a kolegyň. V dalších letech se počet účastníků pohyboval kolem 85 návštěvníků.

Věkový průměr členů je díky stálému zájmu absolventů technických vysokých škol (ČVUT v Praze, ČZU v Praze, MENDELU v Brně, VUT v Brně) o členství v porovnání k průměru ČSSI znatelně nižší. Řada členů ČSKI, kteří jsou zároveň činní ve výboru společnosti, jsou pedagogy na uvedených vysokých školách a mohou tak svým příkladem propagovat činnost krajinářů a podchytit i zájem mladších kolegů o odbornou spolkovou činnost. Na konci roku 2014 měla ČSKI 81 členů.

Nejbližším partnerem pro odbornou činnost ČSKI byla až do doby svého zániku Zemědělská vodohospodářská správa ČR (ZVHS), která měla v gesci správu většiny drobných vodních toků, budovala a spravovala meliorační stavby, závlahové nádrže a v devadesátých letech 20. století se aktivně podílela na vzniku řady revitalizačních studií pro celá povodí. Její zaměstnanci se pravidelně účastnili pořádaných akcí, spolupracovali při konferencích a nemalé množství z nich bylo a stále je aktivními členy společnosti. Od doby zrušení ZVHS došlo k přerozdělení správy vodních toků mezi jednotlivé státní podniky Povodí a Lesy ČR, s.p., se kterými se společnost snaží navázat a rozvíjet partnerské vztahy. Další snahou ČSKI je zároveň prohloubení spolupráce se Státním pozemkovým úřadem ČR v oblasti problematiky plánu společných zařízení a prováděných pozemkových úprav.

Mezi oborově blízké partnery, zabývající se obdobnou vodohospodářskou problematikou, patří Česká společnost vodohospodářská, založená jako jedna z dalších odborných společností ČSSI. Činnost obou těchto velmi příbuzných společností ČSSI je koordinována a domlouvána tak, aby byla problematika uspořádání krajiny a města,

resp. fungování a hospodaření s vodou v krajině a ve městě, vzájemně propojena a nedocházelo k tematickému překrývání obou společností. ČSKI dále neformálně dlouhodobě spolupracuje s obdobnou společností na Slovensku – Únií krajinných inžinierov Slovenska, jejímž předsedou je prof. Dušan Húska. V roce 2006 byla též navázána spolupráce s Českomoravskou komorou pozemkových úprav, Společností pro zahradní a krajinnou tvorbu a řadou dalších odborných spolků a společností.

Velkým úspěchem ČSKI, resp. tehdejšího předsedy doc. Vrány, je vyjasnění situace kolem činnosti konzultační komise pro malé vodní nádrže a ochranné hráze. Činnost této komise, zejména posuzování vodohospodářských projektů v rámci komplexních pozemkových úprav, nebyla právně podložena. Jednání předsedy společnosti s představiteli Ústředního pozemkového úřadu nakonec vyústilo v ukončení činnosti konzultační komise. V rámci komplexních pozemkových úprav budou posuzovány pouze projekty protipovodňových opatření, avšak týmem expertů, schválených na základě výběrového řízení, a činnost komise bude řízena schválenou metodikou.

Předseda společnosti působil během roku 2009 jako externí expert v pracovní skupině resortu Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí pro zpracování Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod.

doc. Ing. Karel Vrána, CSc.

Česká společnost stavebních koordinátorů

V roce 2003 byl ustanoven přípravný výbor, který pracoval ještě před vstupem ČR do EU, a to ve složení Dr. Ing. Vladimír Sklenář, CSc., Ing. Vladimír Havlena, Ing. Josef Štoudek, Ing. Štěpán Folber,

Miroslav Zábranský, Marie Vilímová, Marie Michálová a Alena Smetanová. Na ustavující členské schůzi konané 3. července 2003 výbor České společnosti stavebních koordinátorů (ČSSK) ČSSI zvolil za předsedu Dr. Ing. Vladimíra Sklenáře, CSc., Ing. Vladimíra Havlena za místopředsedu a Marii Vilímovou za tajemnici a hospodářku společnosti. V roce 2005 přidělil NVF projekt Konkurenceschopnost evropského systému bezpečnosti práce v českém stavebnictví a ČSSK implementovala závěry směrnice 92/57/EHS do českých právních předpisů. V roce 2007 byla Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) přidělena společnosti akreditace. Od roku 2007 je ČSSK členem organizace ISHCCO (International Safety and Health Construction Coordinators Organization).

V roce 2012 po úmrtí Dr. Ing. Vladimíra Sklenáře, CSc., převzal dočasně řízení ČSSK Ing. Vladimír Havlena. Na výroční členské schůzi v únoru 2013 výbor ČSSK zvolil Ing. Vladimíra Havlena předsedou, Ing. Martina Kuglera místopředsedou a Marii Vilímovou tajemnicí a hospodářkou. V květnu 2013 po odstoupení Ing. Havleny a Ing. Kuglera se po hlasování výboru stal předsedou doc. Ing. Pavel Svoboda, CSc., Marie Vilímová místopředsedkyní a Ing. Ivan Černý hospodářem a tajemníkem. V červenci 2013 byla podána žádost o aktualizaci akreditace k provádění odborných zkoušek na MPSV. ČSSK po celou dobu své existence vyvíjí aktivity v propagaci evropského systému bezpečnosti práce ve stavebnictví a podporuje zvyšování vzdělanostní, praktické a efektivní činnosti pracovníků bezpečnosti práce ve stavebním průmyslu, zejména koordinátorů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi podle zákona č. 309/2006 Sb. a jeho prováděcích předpisů. Prosazuje nové poznatky v konkrétní stavební praxi. Vedle těchto hlavních aktivit ČSSK vyvíjí spolkovou, vzdělávací, vydavatelskou, odbornou, poradenskou a konzultační činnost. ČSSK shromažďuje, analyzuje a rozšiřuje vědecká

doc. Ing. Pavel Svoboda, CSc.

poznání a zkušenosti tuzemské i zahraniční odborné praxe např. členstvím a zastupováním České republiky v ISHCCO. Společnost spolupracuje při tvorbě legislativních nástrojů pro oblast bezpečnosti práce ve stavebnictví, pomáhá při přípravě kvalifikovaných odborných rozhodnutí v oblasti působnosti koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi v odborné poradní komisi při MPSV, která je garantem zákonů týkajících se BOZP nejen ve stavebnictví.

Tato činnost probíhala především od roku 2013 do konce roku 2014. ČSSK již více než pět let spolupracuje s Fakultou stavební ČVUT v Praze, konkrétně katedrou technologie staveb. Katedra právě ve spolupráci s ČSSK vytváří garanci a možnosti předávání informací a zkušeností pro realizaci staveb nejen z pohledu BOZP. Cílem výuky jak na fakultě, tak i na seminářích a workshopech pořádaných ČSSK je vytvořit u posluchačů trvalé návyky technologického myšlení spojeného též s BOZP, ale i s požární ochranou a životním prostředím, které jsou prováděny formou praktických ukávek z realizace staveb. Tato spolupráce mezi ČSSK a Fakultou stavební ČVUT v Praze vytváří kvalitní možnosti přípravy účastníků vzdělávacích kurzů pro budoucí koordinátory, resp. doplnění či zopakování jejich znalostí při opakovaných zkouškách a s nimi spojené přípravné semináře. ČSSK se tak významně odlišuje od ostatních akreditovaných společností vč. ostatních vzdělávacích institucí v České republice. ČSSK dlouhodobě spolupracuje se společností RWE v oblasti přípravy a realizace staveb distribučního plynárenství a v oblasti poskytování součinnosti pro výchovu jejich nových a stávajících koordinátorů bezpečnosti práce na staveništi.

Členská základna České společnosti stavebních koordinátorů měla k 31. prosinci 2014 celkem 175 aktivních členů.

doc. Ing. Pavel Svoboda, CSc.

Česká společnost městského inženýrství

Česká společnost městského inženýrství (ČSMI) byla založena 30. listopadu 2006 v Ostravě jako odborná společnost Českého svazu stavebních inženýrů, v souladu se stanovami ČSSI a směrnicí pro ustavování organizačních složek ČSSI z 27. února 1992. ČSMI je celostátní dobrovolné sdružení profesních pracovníků, které spojuje problematika městského inženýrství a jehož potřebou je nejen koordinace prací městských inženýrů, ale především nutnost implementovat rozhodující předpisy EU z této oblasti do legislativy České republiky. Usiluje o využití duševního potenciálu odborníků stavebních a příbuzných oborů, zastupuje a obhajuje odborné zájmy svých členů.

Vlastnímu založení ČSMI předcházela činnost přípravného výboru, který od června 2006 sestavoval členskou základnu, organizační řád a pracoval na přípravě činnosti, cílů a poslání odborné společnosti. Tato nezisková, ekonomicky nezávislá společnost přispívá svým myšlenkovým potenciálem ke zlepšování pochopení problematiky stavby měst včetně staveb inženýrských a dopravních, zejména v podmínkách existence sídelních a průmyslových aglomerací s akcentem na význam předvýrobních etap a celkovou efektivnost investičního procesu. Společnost je samostatnou právní osobou, jejíž činnost se opírá o tři základní vzájemně propojené a na sebe navazující tematické oblasti.

První oblastí je část územně technická, kde jsou nosnými tématy územní plánování a urbanismus kladoucí velký důraz na technickou infrastrukturu, podzemní stavby a další problémy spojené s kvalitním fungováním měst, obcí, ale i celých územních aglomerací. Druhou oblastí je část socioekonomická, kde je kladen důraz na problematiku regionálního rozvoje z hlediska eko-

nomického, ale i demografického. Do této skupiny náleží rovněž problematika efektivnosti investic, investiční procesy, oceňování a rozpočtování staveb. Třetí oblastí je část věnovaná typologii staveb občanských, bytových a průmyslových, bezbariérovému prostředí staveb a integraci zdravotně postižených osob.

Každá z těchto oblastí má v dnešní společnosti své opodstatnění. Problematika územně technická v této době prodělává dynamické změny nejenom v legislativní oblasti v podobě nového stavebního zákona, ale i v oblasti technické a technologické, s čímž souvisí například trend vedoucí k expanzi technické infrastruktury do podzemních prostor města. Kombinace znalostí ve stavebních oborech a oborech regionálně ekonomických je významnou devizou pro uplatnění na trhu práce. Znalost typologie staveb je v současnosti důležitou, ale velmi podceňovanou složkou stavebního vzdělání. Základní myšlenkou charty prostorového plánování je tvorba kvalitního prostředí pro život člověka. Dobrá znalost, ale i schopnost aplikace a samostatné tvorby typologických zásad je nutnou podmínkou pro přípravu a projektování staveb.

Činnost v uvedených oblastech odpovídá profesnímu zájmu členské základny. Mezi zakládajícími členy byli především pracovníci katedry městského inženýrství Fakulty stavební Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava, ale i další vysokoškolští pedagogové a odborníci z technické praxe. Významnou osobností ČSMI je bezpochyby doc. Ing. Petr Šrytr, CSc., z Fakulty stavební ČVUT v Praze, jehož dlouhodobá publikační a popularizační činnost vede k rozvoji, podpoře a lepšímu porozumění oboru městského inženýrství.

Městští inženýři jsou připravováni především pro práci v aparátu samosprávy a státní správy všech stupňů, a to všude tam, kde se jedná

o práce s investicemi, dále pro práci v inženýrských, investorských a projektových organizacích a konečně v útvech marketingu a předvýrobních etap dodavatelských firem. Tito odborníci jsou samozřejmě schopni vykonávat funkce i ve sféře vlastní stavební výroby. Obsahově činnost společnosti směřuje kromě technické stránky k prohlubování schopnosti plánovat, kalkulovat a ekonomicky zvažovat každé strategické, taktické či operativní technické řešení. Městský stavební inženýr již v současnosti není pouze ryzím technikem v oboru stavitelství, ale je také vysokoškolsky vzdělaným odborníkem s teoretickými znalostmi v oblasti managementu a práva. Potřeba těchto odborníků je zvláště akutní v průmyslových a sídelních aglomeracích s vysokou koncentrací obyvatelstva a výrobních kapacit, zejména v prostorech postižených vlivem těžby nerostných surovin. Proto Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava díky svému dosavadnímu zaměření a umístění v centru druhé největší průmyslové a sídelní aglomerace zřídila obor městské inženýrství, který má oporu v zákoně č. 360/1992 Sb., a nepřímo tím podpořila i vznik České společnosti městského inženýrství ČSSI se sídlem v Ostravě.

Vlastní činnost a spolupráce s ostatními subjekty terciární sféry, výrobními organizacemi a orgány státní správy a samosprávy jsou rozvíjeny ve všech oblastech činnosti ČSMI, tj. odborné, expertizní a poradenské.

Dlouhodobé působení ČSMI je zaměřeno zejména na prohlubování odborné vzdělanosti městských inženýrů pořádáním odborných konferencí a vzdělávacích akcí, konzultací, exkurzí, přednášek, seminářů a odborných zájezdů; spoluprací s odbornými a vysokými školami, veřejnými vědeckými institucemi a výzkumnými ústavy; poskytování odborné, expertizní a poradenské pomoci orgánům státní

doc. Ing. František
Kuda, CSc.

správy a samosprávy. Dalším cílem je uplatňování principů udržitelného rozvoje a udržitelné výstavby a uplatňování odborných znalostí svých členů při obhajování životního prostředí. Společnost se snaží o rozšiřování členské základny, průběžně seznamuje členskou základnu s posledním zněním nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb., upravuje formálně, obsahově a organizačně vzdělávání budoucích městských inženýrů a po dohodě s Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR) zpracovává příslušný projekt vzdělávání městských inženýrů ve spolupráci se zahraniční odbornou firmou tak, aby bylo možné požádat o podporu z programu Leonardo, případně jiného vhodného programu EU. V rámci celoživotního vzdělávání autorizovaných osob pořádá společnost celostátní semináře na téma výkonu povolání městských inženýrů, na které zve zástupce MMR a ČKAIT. Navazuje na tradici a spolupořádá další ročníky mezinárodní konference Městské inženýrství v Karlových Varech. Po dohodě s ČKAIT bude postupně připravovat a vydávat metodický doporučený standard pro výkon funkce městských inženýrů.

zdravotně postižených, zabezpečující jejich uplatnění ve stavebních úřadech, v projektové činnosti a laboratořích. K přípravě tohoto záměru výrazně přispěl transformační a rozvojový projekt Koncepce komplexního projektu podpory studia studentů se zdravotním postižením, řešený na Fakultě stavební Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava.

ČSMI svou činnost orientuje zejména směrem na zvyšování prestiže katedry městského inženýrství a oboru městské stavitelství a inženýrství v součinnosti s ČSSI, informace o oboru městské inženýrství a stavitelství zveřejňuje v odborném časopise Z+i ČKAIT, aktivně se zapojuje formou spoluorganizování mezinárodní konference Městské inženýrství Karlovy Vary a formou spolugarance u ostatních odborných konferencí a odborných exkurzí majících souvislost s problematikou městského inženýrství a stavitelství. ČSMI je také aktivní v činnostech souvisejících s konáním odborných přednášek a výstav pro studenty fakulty stavební v rámci oboru městské stavitelství a inženýrství a pro odbornou veřejnost a dále při činnostech vedoucích ke zvýšení počtu členů. ČSMI navázala spolupráci s Fakultou stavební VUT v Brně jako garantem nově akreditovaného bakalářského studijního oboru městské inženýrství.

ČSMI udržuje kontakty s oblastní kanceláří ČKAIT Ostrava, s oblastní pobočkou ČSSI Ostrava, Magistrátem města Ostravy, zejména Odborem ekonomického rozvoje a Odborem územního plánování a stavebního řádu, ale i útvarem hlavního architekta města Ostravy. Zájem o spolupráci projevívaly velké stavební firmy, např. OHL ŽS, a.s., ale také malé obce a města z regionů severní, střední a jižní Moravy a OKI Olomouc (Olomoucký klastr inovací).

Od roku 2006 pracoval výbor ČSMI v následujícím složení: předseda společnosti – doc. Ing. František

Revitalizace
Staroměstského
náměstí, Mladá Boleslav

Kuda, CSc., místopředseda společnosti – Ing. Ivo Staš, hospodářka a tajemnice společnosti – Ing. Renata Zdařilová, Ph.D. Revizní komise působila od roku 2008 ve složení Ing. Jana Blahutová a Ing. Zbyněk Proske, v roce 2012 byla zvolena novou členkou Ing. Eva Beránková.

V době založení měla společnost 28 členů a do její činnosti byli zapojeni také studenti bakalářského, magisterského a doktorského studijního oboru městské inženýrství. Složení výboru ČSMI bylo neměnné až do roku 2014, kdy byla za místopředsedkyni společnosti zvolena Ing. Zdenka Fridrichová. V tomto roce čítala společnost celkem 32 členů.

ČSMI je každoročně spolupořadatelem tradičního Dne GIS na Fakultě stavební Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava a Mezinárodní konference Městské inženýrství Karlovy Vary, která vznik ČSMI inspirovala. ČSMI zajistila velké množství vyzvaných přednášek z technické praxe, uspořádala ve spolupráci s KMI odborné exkurze pro studenty studijního oboru městské inženýrství a stavitelství. Témata vyzvaných přednášek se zabývala uplatněním facility managementu v technické praxi, problematikou managementu a marketingu, rozvojovými tendencemi technické infrastruktury v urbanismu, dále se věnovala bezvýkopovým technologiím, formám výstavby a správy bytových domů, veřejným zakázkám a umísťování staveb a povolovacím procesům v investiční výstavbě.

Při odborných exkurzích mohli členové ČSMI navštívit například kolektor Centrum v Ostravě, Českou národní banku, fotbalový stadion Slavia Praha (2008), Fakultní nemocnici Ostrava – pavilon nukleární medicíny, pilu Mayr-Melnhof Holz Paskov (2010), automobilka Hyundai v Nošovicích, tkáňové centrum FN Ostrava (2011), Důl Jeremenko (2013) a další.

Česká společnost městského inženýrství je velice mladou organizací. Přestože sdružuje nevelký počet členů, nelze její význam nikterak opomíjet. Svým zaměřením se orientuje na zvyšování odbornosti a prohlubování znalostí svých členů, ale také studentů a odborné veřejnosti, což je v současné době velice významný aspekt pro uplatnění nejenom na mezinárodním poli. Svou činností se podílí na zvyšování prestiže katedry městského inženýrství a oboru městské stavitelství a inženýrství v součinnosti s ČSSI. ČSMI je otevřená všem novým členům, ale také všem návrhům na nové aktivity.

doc. Ing. František Kuda, CSc.

Česká společnost vodohospodářská

Obor vodního hospodářství zahrnuje hospodaření člověka s vodou, ochranu před povodněmi, zajišťování vody v období sucha, ochranu vody z hlediska zadržování vody v krajině nebo před jejím znečišťováním, využívání vody pro nejrůznější účely – pitná voda, voda pro průmyslové účely, pro zemědělskou, chovatelskou činnost, dopravu apod. Z historického pohledu lze konstatovat, že vodovody a kanalizace ve středověku v prostorách dnešní střední Evropy v podstatě nebyly. V českých zemích, podobně jako v jiných evropských zemích, byla voda pro pitné účely zajišťována individuálně buď z vodních pramenů, nebo z povrchových vodotečí.

Do vodního hospodářství náleží i budování rybníků, což má zvláštní význam pro české země, zejména jihočeskou oblast. V jižních Čechách se jako v jediné evropské zemi dochovaly do současné doby soustavy rybníků a zásobovací stoky k ochraně proti vlivům povodní ze 14. až 15. století. Třeboňská soustava rybníků, zásobovací Zlatá stoka a odvádění povodňových vod

Ing. Bohumil Kujal

Malá vodní elektrárna,
Železný brod – krajinně
působivé řešení stavby
na obnoveném náhonu

Novou řekou z řeky Lužnice do řeky Nežárky nemá v Evropě a patrně ani na světě obdoby. Největší rybník v českých zemích je Rožmberk (uváděná vodní plocha činí 489 ha, podle dobových informací 1050 ha), vybudovaný Jakubem Krčínem z Jelčan a Sedlčan v letech 1584 až 1590. Rožmberk měl původně sloužit k zachycování velkých vod řeky Lužnice. Krčín vybudoval v roce 1585 Novou řeku v délce 13,46 km za jeden a půl roku, což je na tehdejší dobu mimořádný výkon. Byli tu i další významní stavitelé rybníků, např. Štěpánek Netolický (1460–1538), Mikuláš Rutard z Malešova (1535–1592) a další, všichni úspěšně pracovali a stavěli rybníky u šlechtického rodu Rožmberků. Rod Pernštejnů stavěl rybníky u Opatovic nad Labem i v jižních Čechách. U Opatovic vybudoval rybník Čeperka o rozloze cca 1200 ha, větší než Rožmberk, který dnes však již neexistuje. Po Pernštejnech zbyla ve východních Čechách funkční část Opatovického kanálu. Rybníky daly jihočeské krajině osobité a nenapodobitelné kouzlo, které se mění podle ročních období a tvoří neoddelitelnou součást životního prostředí. V současné době je v Čechách přibližně 21 000 rybníků o celkové ploše cca 51 000 ha. Jsou především součástí životního prostředí, jsou podmínkou existence rozsáhlé flóry a fauny, plní funkci zadržování vody v krajině a zejména tvoří retenční ochranu proti

povodním. Třeboňská soustava rybníků se Zlatou stokou a Novou řekou tvoří neopakovatelný a jedinečný vodohospodářský systém a oprávněně je žádáno o její zařazení do seznamu UNESCO.

Česká společnost vodohospodářská ČSSI (dále ČSVH) byla založena 20. září 2007 jako součást Českého svazu stavebních inženýrů z podnětu prezidenta ČSSI Ing. Svatopluka Zídka a z iniciativy předsedy ČSVH Ing. Bohumila Kujala. O založení společnosti rozhodlo 28 zakládajících členů.

ČSVH je dobrovolná, nezisková, stavovská organizace tvůrčích vodohospodářských pracovníků, navazující na tradice civilních inženýrů vodohospodářských a kulturních. Činnost ČSVH vychází z Evropské vodní charty, vyhlášené 6. května 1968 ve Štrasburku. Jedním ze základních cílů ČSVH je vést a vzdělávat své členy, jakož i celou veřejnost k trvalé ochraně a šetrnému zacházení s vodou a tím přispívat k udržitelnosti celého životního prostředí. Stanovených cílů je dosahováno celoživotním vzděláváním nejenom vodohospodářských pracovníků, ale i celé společnosti.

V současné době má společnost osmdesát členů. Konkrétní aktivity se opírají o dobrovolnou činnost jednotlivých členů ČSVH i nečlenů – vodohospodářských sympatizantů. Všichni jsou odborníci v problematice různých vodohospodářských oborů (stavitelé vodních děl, projektanti, provozovatelé vodovodů a kanalizací, investoři, pedagogičtí pracovníci, rybníkářští odborníci, ekonomové, specialisté na legislativu apod.). Současné složení výboru ČSVH je následující: Ing. Jiří Baloun, jmenovaný místopředseda do konání výroční členské schůze v roce 2015, vedoucí sekce hydrotechnické; doc. Ing. Iva Čiháková, CSc., vedoucí sekce vodárenské; Ing. Ivan Ingeduld; prof. Ing. Jan Kouřil, Ph.D., vedoucí sekce rybníkářské; Ing. Bohumil Kujal, předseda; Ing. arch. Martin

Malec; Ing. Pavel Peroutka, místopředseda do 19. ledna 2015; Ing. Jiří Pudil, vedoucí sekce čistírenské; Ing. Miloslav Šír, CSc., zástupce vedoucí sekce školní a vzdělávací; Ing. Radek Mára, předseda revizní komise.

V rámci odborné činnosti bylo od založení ČSVH uspořádáno 44 odborných akcí, mezi nimiž převažovala školení z vodárenské a čistírenské praxe, další byly semináře o povodňových plánech či o provozování vodovodů a kanalizací, významné byly rovněž akce o hospodaření s dešťovými vodami.

Pozornost si zasluhují školení členů obecních úřadů o povodňových plánech, což spolehlivě zajišťuje Ing. Jiří Baloun. Školení o provozování vodovodů a kanalizací se dotýká téměř všech obecních úřadů, buď jako provozovatelů, nebo jako objednatelů provozování. Hlavními odborníky a organizátory jsou Ing. Jiří Kubeš a Ing. Pavel Peroutka. Další důležitou otázkou, možná nejdůležitější ve vodním hospodářství, je hospodaření s dešťovými vodami. To bezprostředně souvisí s povodněmi, respektive s lokálními přívalovými dešti, splavem úrodné půdy a předcházením povodňovým škodám. Na devastaci životního prostředí se podepsalo období komunistické totality, kdy došlo k bezohlednému scelování zemědělských pozemků do obrovských celků, rušení mezí, byly likvidovány přirozené zábrany odtoku dešťových vod, docházelo k neobornému odvodňování pozemků, urychlování odtoku dešťových vod do vodních toků, nesprávnému hospodaření s lesy apod. Jednou z akcí zaměřených na uvedená témata byla celostátní konference Povodně a hospodaření s dešťovými vodami 24. a 25. září 2014 v Českých Budějovicích. Záštitu nad konferencí převzali ministr životního prostředí Mgr. Richard Brabec, ČSSI a ČKAIT.

O hospodaření s dešťovými vodami v extravilánu přednášel prof. Ing. Jan Šálek, CSc., a o hospo-

daření s dešťovými vodami v intravilánu přednášel nejvýznamnější odborník na toto téma v ČR, Ing. Jiří Vítek. Hospodaření s dešťovými vodami ovlivňují i vodní díla, jako jsou přehrady a další vodní nádrže. Názornou představu o funkci přehrad na tocích a jejich vlivu na povodně přednesl doc. Ing. Ladislav Satrapa, CSc., vedoucí katedry hydrotechniky Fakulty stavební ČVUT v Praze. Velkou pozornost zasluhuje problematika povodňových hrází, zkušenosti z poruch a bezpečná výstavba, se kterou účastníky podrobně seznámil prof. Ing. Ivan Vaníček, DrSc., z Fakulty stavební ČVUT v Praze.

ČSVH uspořádala celou řadu dalších zajímavých přednášek, školení a seminářů, z nichž nejvýznamnější byly: Vodovodní přípojky, Vodohospodářská funkce rybníků, Objekty intenzivních chovů ryb, Grafický informační systém GIS, Dezinfekce vody ultrafialovým zářením, Vodárenská soustava jižní Čechy, Podpora vzdělávání pracovníků vodního hospodářství v Jihočeském kraji, Seminář o vodním koridoru Dunaj – Odry – Labe, Získávání dotací na revitalizaci rybníků a toků a další.

V publikační činnosti zaujímá významné místo Vodohospodářský bulletin ČSVH. Vydává se každoročně od roku 2008. Jsou v něm zveřejňovány články členů i nečlenů ČSVH s vodohospodářskou tematikou a dosud v něm vyšlo 69 článků. Bulletin je vydáván s finanční podporou Jihočeského kraje.

ČSVH se spoluúčastní vydávání zpravodaje, jehož vydavateli jsou oblastní kancelář ČKAIT, oblastní pobočka ČSSI České Budějovice, ČSVH a Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR. Je vydáván pětikrát do roka. Jednou z podstatných činností ČSVH je odborná pomoc obecním úřadům hlavně malých obcí ve vodohospodářských otázkách. ČSVH vydala v roce 2011 publikaci Vodní hospodářství obcí – příručka pro obce. Nad publikací převzal záštitu starosta města Tábor Ing. Jiří Fišer.

V rámci spolupráce ČSVH s Výzkumným centrem Vysoké školy evropských a regionálních studií, o.p.s., v Českých Budějovicích byl spoluřešen Operační program Podpora dalšího vzdělávání pracovníků vodního hospodářství v Jihočeském kraji pod vedením Ing. Miloslava Šíra, CSc. V rámci publikační činnosti vyšly články v časopisu Z+i ČKAIT, týkající se jednak činnosti ČSVH, jednak povodní a ochrany proti nim, v časopisu Stavebnictví vyšel článek o opravě poškozeného vývaru vodního díla Orlík po povodni v roce 2002 a další článek o stoletém výročí narození stavitele přehrad Ing. Aloise Krause.

Členové ČSVH jsou si vědomi toho, že obyvatelstvo i někteří vodohospodářští pracovníci mají nedostatečné vědomosti o vodě, jejím významu a prognostice vývoje. Funkce vody je ve společnosti podceňována a investice na vodohospodářské stavby jsou nízké. Voda se stává strategickou surovinou, podle údajů OSN nemá v současné době přístup k čisté pitné vodě miliarda lidí na celém světě.

Spolupráce s jinými institucemi a organizacemi je předpokladem existence ČSVH. Neformální součinnost a spolupráce funguje s ČKAIT, ČSSI a Informačním centrem ČKAIT při distribuci publikace Vodní hospodářství obcí – příručka pro obce. Dále probíhá spolupráce při zajišťování přehlídkové soutěže PRESTA Jižní Čechy, představující realizované stavby v Jihočeském kraji.

Je třeba také zdůraznit dlouholetou spolupráci ČSVH s Fakultou stavební ČVUT v Praze, jmenovitě s katedrou zdravotního a ekologického inženýrství a její vedoucí doc. Ing. Ivou Čihákovou, CSc., proděškankou Fakulty stavební. Pro končící studenty jsou každoročně pořádány semináře zaměřené na vodohospodářskou praxi. Tyto neformální školicí semináře zajišťuje Ing. Jiří Kubeš. Vzbuzují zájem u posluchačů i pedagogů, neboť tato činnost se zabývá budoucí praxí absolventů

školy. Posluchačům vysokých škol je také poskytována pomoc při volbě témat seminárních prací a kandidátům doktorandských prací při zadáních i vyhodnocování doktorandských prací. Lektor Ing. Jan Jindra, CSc., umožňuje doktorandům získávat potřebné podklady na vodohospodářských stavbách. Na katedře hydromeliiorací a krajinného inženýrství ČVUT v Praze spolupracuje ČSVH s doc. Ing. Karlem Vránou, CSc., a Ing. Adamem Vokurkou, Ph.D., viceprezidentem ČSSI.

ČSVH spolupracuje také s Fakultou rybářství a ochrany vod (FROV) Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, konkrétně při přípravách odborných akcí týkajících se vodních děl, rybníků, speciálních rybochovných objektů s recirkulací vody a v poslední době na přípravě ideového záměru AQUA VIVA – živé muzeum vody. Prof. Ing. Jan Kouřil, Ph.D., samostatný vědecký pracovník fakulty, je jedním ze stěžejních a iniciativních spolupracovníků. Společnost úspěšně spolupracuje také s Ing. Jiřím Kocourem, Ph.D., proděkanem fakulty FROV, hlavně ve věcech inzerce školy a příspěvků do Vodohospodářského bulletinu ČSVH.

Důležitá je spolupráce se středními odbornými školami. ČSVH je v aktivním kontaktu se Střední rybářskou školou ve Vodňanech. Kromě oboru rybářství lze na škole vystudovat i obor vodní hospodářství a ekologie (ve formě vyššího odborného studia); jako první z odborných škol tohoto zaměření zahájila vodňanská škola také výuku v oboru vodní stavby. Zřídila také jedinečné rybníkářské muzeum. Ing. Karel Dubský, ředitel školy, je iniciátorem nových výukových metod školy. Spolupráce byla navázána také se Střední školou rybářskou a vodohospodářskou Jakuba Krčína v Třeboni. Část pedagogických pracovníků této školy je také členy ČSVH.

S Krajským úřadem Jihočeského kraje spolupracuje ČSVH formou poradenské činnosti pro

obecní úřady. Obce jako majitelé vodohospodářské infrastruktury musí provozovat svá zařízení buď vlastními silami, nebo si tuto činnost objednávají u profesionálních vodohospodářských organizací. Největší problém je v tom, že po uplynutí volebního období dochází ke změnám na místech starostů a zastupitelů. Pro vodohospodářskou činnost na obci to znamená, že noví starostové a zastupitelé nejsou v této oblasti dostatečně vzděláni ani informováni. Nejen personální změny, ale i časté úpravy ve vodohospodářské legislativě a změny ve fyzickém a finančním stavu vodohospodářské infrastruktury obcí vyvolávají potřebu pravidelných vzdělávacích akcí. Na spolupráci ČSVH s Krajským úřadem Jihočeského kraje je každoročně uzavírána smlouva, již podepisuje hejtman Jihočeského kraje.

Doškolovací a vzdělávací systém zajišťuje ČSVH spolu s odborně technickou i finanční podporou Jihočeského kraje a Krajského úřadu Jihočeského kraje. Obecní úřady získávají pomocí tohoto systému potřebné aktuální vodohospodářské informace.

Od roku 2012 spolupracuje ČSVH s Magistrátem města České Budějovice (SMČB). Podle požadavku města bylo zpracováno Vyhodnocení provozu ČOV města České Budějovice a prognóza jeho výhledu. V roce 2014 byly výsledky předány zástupci SMČB Ing. Miroslavu Jochovi, náměstkovi primátora.

Pro popularizaci problematiky vody a zvyšování významu města České Budějovice vytvořili členové ČSVH v roce 2014 ideový záměr AQUA VIVA – živé muzeum vody. Jedná se o zábavně vzdělávací zařízení, kde bude moderními metodami prostřednictvím interaktivní činnosti včetně programování, simulování a vizualizace prezentován osobní styk s živou přírodou ve vodě a jejím okolí. Společnost ČSSI doporučuje, aby za nej-

vhodnější místo pro toto zařízení byly vybrány České Budějovice, které lze pokládat za genium loci. Zpracovatelé ideového záměru jsou si vědomi, že se jedná o dlouhodobý a perspektivní záměr.

Ing. Bohumil Kujal

Odborná společnost dřevěných staveb

Odborná společnost dřevěných staveb byla založena v roce 2006 a je jednou z nejmladších odborných společností při Českém svazu stavebních inženýrů. Sdružuje nejen stavební inženýry, ale též architekty, dřevařské inženýry, techniky i studenty stavebních a dřevařských oborů. Prvním předsedou společnosti byl doc. Ing. Vladimír Bílek, CSc. V roce 2013 navrhl za předsedu doc. Ing. Petra Kuklíka, CSc., který byl následně jednomyslně zvolen novým předsedou.

Odborná společnost dřevěných staveb si klade za cíl přispět ke zdokonalování koncepce trvale udržitelného rozvoje, neboť tato koncepce se v posledních několika desetiletích ukázala být zatím nejpříjemnější a v blízké budoucnosti

Konstrukce střechy z lepených dřevěných vazníků – rekonstrukce zimního stadionu v Jičíně

doc. Ing. Petr Kuklík, CSc.

snad i dostatečně smysluplnou a efektivní cestou pro hledání vhodných forem řešení narůstajících problémů týkajících se životního prostředí. V zájmu zlepšení životního prostředí je důležité snížení obsahu oxidu uhličitého v ovzduší. Jedním z možných řešení tohoto problému je větší využití možností lesa jako likvidátora oxidu uhličitého a současně producenta obnovitelného ekologického materiálu – dřeva.

Činnost Odborné společnosti dřevěných staveb při Českém svazu stavebních inženýrů je zaměřena na vytváření podmínek pro širší uplatnění dřeva jako obnovitelného stavebního materiálu v úzké spolupráci s ČKAIT, s vysokými a středními odbornými školami spolupracuje při vydávání publikací a organizování seminářů. S Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) a průmyslem spolupracuje při tvorbě českých a evropských technických norem a v neposlední řadě s Nadací dřevo pro život, odbornými časopisy a internetovými portály při propagaci dřeva.

V rámci této činnosti se jedná především o vydávání speciálních příloh časopisu Stavebnictví se zaměřením na aktuální problematiku staveb ze dřeva. Společnost též průběžně spolupracuje s internetovými portály TZB-info a DrevoPortal.cz. Členové společnosti jsou zapojeni do přednáškové činnosti v rámci celoživotního vzdělávání organizovaného ČKAIT a vysokými školami. Každý rok se jako přednášející účastní mezinárodního odborného semináře Dřevostavby ve Volyni, o který v posledním roce projevilo zájem téměř 800 odborníků. Dále přednášejí na jarním veletrhu Dřevostavby v Praze – Holešovicích a na podzimním Dřevěném stavění v rámci veletrhu FOR ARCH v Praze – Letňanech. V letošním roce byli členové pozváni jako přednášející i na veletrhy SILVA REGINA v Brně a Coneco v Bratislavě. V zahraničí se členové společnosti zúčastňují i prestižní World Conferen-

ce on Timber Engineering, která se koná jednou za dva roky.

V rámci spolupráce s ÚNMZ se jedná především o členství v technických normalizačních komisích TNK 27 Požární bezpečnost staveb, TNK 34 Dřevěné konstrukce, TNK 38 Spolehlivost stavebních konstrukcí a TNK 135 Dřevo a výrobky na bázi dřeva. Členství v těchto komisích nám umožňuje se podílet na tvorbě norem ČSN, připomínkování norem ISO a EN a jejich zavádění do systému norem ČSN. V rámci spolupráce s Nadací dřevo pro život se od roku 2011 společnost každý rok podílela na organizaci soutěže Dřevěná stavba roku. Jednotlivé kategorie Dřevěná hřiště, Dřevěné konstrukce, Moderní dřevostavby a Roubené domy, představující obrovský potenciál využití dřeva, seznamují veřejnost s návrhy staveb, konkrétními realizacemi staveb, ale také s jejich tvůrci a staviteli. V rámci soutěžní ankety mohou registrovaní hlasující vybírat nejkrásnější a nejzajímavější stavby.

Ve spolupráci s průmyslem se společnost podílela na uspořádání řady specializovaných seminářů a každoroční konference Dřevostavby v praxi, organizované firmou Rigips. Na přelomu let 2012/2013 byli členové společnosti členy poroty prestižní architektonické soutěže Domy na míru, kterou pořádal časopis DŮM & ZAHRADE, portál dumazahrada.cz a certifikovaná stavební firma Haas Fertigbau Chanovice.

V zájmu širšího využití dřeva ve stavebnictví u nás bude však třeba překonat zkreslené představy veřejnosti o dřevu jako stavebním materiálu. Mezi evropskými státy zaujímá Česká republika 12. místo v lesnatosti, v zásobě dřeva na jeden hektar je na 4. místě a v ročním přírůstku na jeden hektar je na 6. místě. Zejména poslední dva údaje dokumentují, že stav lesů v ČR není zdaleka takový, jak se bohužel často neodborně prezentuje. Je jasné, že udržitelné stavění spojené s větším využíváním

obnovitelných surovinových zdrojů, především dřeva, není jen módou nebo trendem, ale nutností. Proto také vzniklo Univerzitní centrum energeticky efektivních budov (UCEEB) jako samostatná součást ČVUT v Praze. Cílem centra je přirozeně sladit výzkumné směry fakult, které mají blízko k energeticky efektivním budovám. Výzkumné zaměření UCEEB je v souladu s programem Evropské komise Horizont 2020, který má jako jedno ze tří hlavních témat energeticky efektivní budovy.

V zájmu udržitelného rozvoje Odborná společnost dřevěných staveb plánuje v nejbližších letech maximálně přispět k rozvoji evropské spolupráce nazývané Řetězec dřeva, která propojuje lesnictví, dřevařský průmysl a stavebnictví, a co nejvíce do této činnosti zapojit mladé členy Českého svazu stavebních inženýrů.

doc. Ing. Petr Kuklík, CSc.

Česká společnost pro odvlhčování staveb

Společnost byla založena 27. února 2007 a v současné době má 24 členů. Je to tedy komorní odborná skupina (vedená předsedou Ing. Michaellem Balíkem, CSc.), která vytváří relativně úzký pracovní kolegiální prostor. Profesně se členové spolku pohybují kolem stavebních činností, zejména kolem staveb historických – památek. Jsou to projektanti, vědci, investoři a zástupci dodavatelských organizací. Ustálený program společnosti má část odborně vzdělávací a část diskusní.

V posledních dvou letech bylo jednotlivými členy pro celou společnost včetně hostů zorganizováno několik vybraných akcí. Opakovaně se uskutečnily návštěvy Kloknerova ústavu ČVUT v Praze, jejichž cílem byly prezentace strojů a přístrojů pro zkoumání vlastností stavebních materiálů. Vel-

mi zajímavé a překvapivé jsou i výsledky měření vlastností sanačních omítek, jejich analýzy atd. Tyto exkurze mají trvalé reálné výstupy pro využití v praxi, zejména pro srovnání a revizi podmínek ČSN a WTA.

Členové společnosti se rovněž zúčastnili odborné prohlídky Národní kulturní památky Vyšehrad, aby se seznámili s realizacemi rekonstrukcí jednotlivých objektů včetně novostaveb, obnovy ploch opevnění, parkové a zahradní úpravy atd. Účastníky přijal ředitel NKP Ing. František Stádník a byla domluvena trvalá spolupráce v rámci možností obou stran.

Odbornou prohlídku realizovaných rekonstrukcí v Olomouci zorganizovali olomoučtí kolegové v úzké spolupráci se zástupcem olomouckých památkářů. Díky nim bylo možné si prohlédnout pouze výjimečně přístupné prostory olomouckých paláců. V průběhu jsme zaznamenali řadu kritických připomínek k realizaci rekonstrukcí, ale samozřejmě také mnoho pochval. Předmětem prohlídek byly nejenom stavby profánní, ale i církevní včetně kláštera a hospicu na Svatém Kopečku. Olomouc se v současnosti jeví jako město s největším počtem sanovaných staveb vzhledem ke své rozloze (samozřejmě mimo Prahu).

Na tyto akce navazují plánované aktivity pro rok 2015 a 2016. Všechny aktivity jsou otevřené. Cílem těchto akcí není v žádném případě plošné zmapování problémů staveb z hlediska vlhkosti, salinity a souvisejících vlivů, ale předávání zkušeností s realizacemi sanací. Většina členů společnosti je zároveň i členy WTA, pedagogy na vysokých školách a většina z nich také publikuje na seminářích a konferencích. Dalším vedlejším, ovšem z odborného hlediska důležitým cílem společnosti jsou i návrhy na korekci některých ustanovení normových podmínek na odvlhčování zdí.

Ing. Michael Balík, CSc.

Ing. Michael Balík, CSc.

Ing. Svatopluk Zídek,
předseda

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Zejména mezi technickou veřejností, ale i ve společnosti obecně, a to nejen v zemích západní Evropy, ale už i u nás přibývá hlasů upozorňujících na nutnou míru opatrnosti při ryze účelových asanacích průmyslových areálů a objektů, které po podrobnějším zhodnocení budí úctu k jejich tvůrcům, a to jak s ohledem na mnohdy vysoký standard technického řešení, tak na úsilí o reprezentativnost a výtvarnou dokonalost těchto účelových staveb. Základním problémem využití průmyslových objektů k jiným účelům, nežli byly budovány, je jednak finanční náročnost jejich konverze, ale mnohdy i dobře míněná snaha památkářů prohlásit objekt za památkově chráněný, což může mít v investičně exponovaném území efekt zcela opačný.

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI bylo spolu s kolegy z Výzkumného centra průmyslového dědictví FA ČVUT v Praze a Národního památkového ústavu – ÚZ Praha jedním z iniciátorů pravidelného konání bienále Industriální stopy. Kolegium bylo založeno v roce 1999 s hlavním cílem integrovat zájemce o problematiku industriálního dědictví z řad členů České komory autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT) a Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI) a společně se také pokoušet o změnu všeobecného povědomí o významu tohoto specifického národního kulturního dědictví. Snahou kolegia bylo navázat na předchůdce ze Spolku českomoravských inženýrů (SIA), kteří jako první ve společnosti upozornili již ve čtyřicátých letech 20. století na význam technických památek i objektů průmyslové architektury.

Jednou z prvních akcí, jež institucionalizaci kolegia inspirovala, bylo uspořádání Inženýrského dne věnovaného problematice technických památek. Inženýrský den 1998 se konal v atraktivních

prostorách Břevnovského kláštera. Snad i toto unikátní prostředí napomohlo k nezvykle velkému ohlasu u našich českých i zahraničních kolegů a od tohoto roku se datují snahy současných inženýrů a techniků o změnu nazírání technické i laické veřejnosti na industriální památky.

Hlavní význam pro naplňování záměrů kolegia měla dlouhodobá existence Sekce ochrany průmyslového dědictví Národního technického muzea v Praze (SOPD NTM). Sekce, kterou založil a dlouhá léta vedl prof. Ing. arch. Emil Hlaváček, DrSc. (FA ČVUT v Praze), byla reakcí technické veřejnosti na nesmyslné zbourání nádraží Praha – Těšnov, ke kterému došlo 16. března 1985. Na práci této sekce, zejména v publikační činnosti, se podílel PhDr. Benjamin Fragner. Pokračovatelem práce sekce se stalo Výzkumné centrum průmyslového dědictví ČVUT v Praze, později přeměněné na Výzkumné centrum průmyslového dědictví Fakulty architektury ČVUT v Praze (VCPD FA ČVUT), které díky svým výrazným úspěchům bylo dalším významným spolupracovníkem kolegia při založení tradice bienále Industriální stopy.

Třetím spoluorganizátorem bienále byl od počátku i Národní památkový ústav – generální ředitelství v Praze (NPÚ – GR), jmenovitě Ing. arch. Eva Dvořáková, specialistka pro technické památky. Hlavními osobnostmi, které se podílely na přípravách jednotlivých ročníků bienále, byli za VCPD FA ČVUT PhDr. Benjamin Fragner, který se stal dramaturgem Industriálních stop a hlavní postavou v ediční činnosti při jednotlivých ročnících bienále i následném zpracovávání výstupů z nich. Dále Ing. arch. Eva Dvořáková, která se při přípravě jednotlivých ročníků bienále zaměřovala zejména na památkový význam objektů industriálního dědictví, a konečně Ing. Svatopluk Zídek, předseda Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI, který spolupracoval zejména při zajišťování základních prostředků pro minimální finanční

rozpočet, potřebný pro zahájení přípravných prací. To se podařilo zejména díky pochopení Představenstva ČKAIT i jeho dosavadních dvou předsedů Ing. Václava Macha a Ing. Pavla Křečka. Ing. Zídkovi se podařilo získat grant Mezinárodního visegrádského fondu (IVF). Jeho nepsaným úkolem bylo také navazování dalších kontaktů s potenciálními zahraničními partnery při pořádání jednotlivých ročníků.

Tato trojice rozhodla o pořádání pravidelného bienále nazvaného Industriální stopy, a to od roku 2001. Za deset let se bienále vyvinulo z akce lokálního pražského významu ve významnou celostátní i mezinárodní akci. V roce 2009 se 5. ročník konal kromě Prahy i v Kladně, Liberci, Ostravě, Žatci, Brně, Jablonci nad Nisou, Plzni a ve Zlíně. V roce 2011 přibýly i další destinace – Ústí nad Labem, Teplice, Kostelec nad Černými lesy, Žacléř, Plasy, Lobeč, Mimoň a dokonce i slovenské Košice. Významnou pomoc při přípravě posledních ročníků představuje pro pořadatele jejich spolupráce s agenturou Smart Communication s.r.o.

Záštitu nad konáním bienále Industriální stopy poskytuje pravidelně Ministerstvo kultury, jmenovitě ministři kultury. Někteří z nich, například ministr Pavel Dostál, se některých akcí bienále i osobně zúčastnili. Velice důležitou zárukou je stálá podpora Ministerstva kultury, které se těší platforma Industriální stopy i nadále.

Na realizaci 6. ročníku bienále Industriální stopy v roce 2011 se podílely významné osobnosti veřejného života České republiky.

Od prvního ročníku bylo základnou bienále Eko-technické muzeum (Stará pražská kanalizační čistírna). V průběhu konání 5. ročníku došlo k výměně vedení a obtížně pochopitelnému zásahu nového vedení muzea do probíhajícího programu. Organizátorům bienále se dosud –

ke škodě všech partnerů – nepodařilo navázat s novým vedením muzea tradiční spoluprací a v šestém ročníku poprvé neproběhla v Eko-technickém muzeu žádná z akcí Industriálních stop.

Dalším významným spolupracovníkem pořadatelů je Česká národní banka. V rámci bienále kolegium pravidelně pořádá ve spolupráci s ČNB výstavu emisní činnosti ČNB dokumentující vydávání zlatých mincí věnovaných v letech 2006–2010 kulturním památkám technického dědictví a od roku 2011 edici Mosty. Vernisáž výstavy zlatých mincí ČNB patřila jako neoddělitelná součást ke slavnostním večerům posledních ročníků bienále.

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI se stalo v roce 2003 přidruženým členem Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (SHSČMS), významné nevládní organizace. Sdružení, které samo každoročně připravuje zajímavé odborné konference a je hlavním organizátorem Dnů evropského dědictví i hlavním organizátorem soutěže Historické město roku, se v roce 2003 stalo partnerem organizátorů

Rekonstrukce lanové dráhy na Sněžku

při pořádání bienále Industriální stopy a v této roli napomáhá při přípravě jednotlivých ročníků dodnes.

V roce 2011 se v rámci slavnostního zahájení Dnů evropského dědictví (EHD) v Žatci uskutečnilo ve spolupráci SHSČMS a pořadatelů bienále oficiální představení první publikace Industriální topografie – Ústecký kraj z edice Industriální topografie a mapového atlasu Technické památky zemí Visegrádské čtyřky. Od roku 2012, kdy došlo k rozhodnutí nahradit bienále kontinuální činností, se součástí EHD staly i Dny památek techniky a průmyslového dědictví, které by měly svým způsobem navázat na bienále Industriální stopy a stát se tak celoročním procesem. V pořadí druhá publikace věnovaná Karlovarskému kraji byla veřejnosti představena v dubnu 2012 ve Španělském sále Pražského hradu u příležitosti vyhlášení Historického města roku. Shromáždění delegátů ČKAIT v roce 2013 bylo místem představení třetího dílu věnovaného Hradci Králové. Na zahájení EHD v Kutné Hoře v roce 2012 byl pokřtěn i v pořadí čtvrtý díl publikace ze série Industriální topografie věnovaný Pardubickému kraji. Pátá Industriální topografie, věnovaná Olomouckému kraji, byla představena veřejnosti na zahájení EHD v roce 2013. Ve stejném roce byla veřejnosti představena také v pořadí šestá publikace věnovaná Plzeňskému kraji v rámci programu kulturních fabrik pořádaného Společností Plzeň 2015, o.p.s. Zatím poslední, v pořadí sedmý díl věnovaný Kraji Vysočina, spatřila veřejnost v rámci Dnů techniky a průmyslového dědictví 2014 v Třebíči.

Od prvního ročníku bienále je pro organizátory významným partnerem organizace ICOMOS (mezinárodní nevládní organizace odborníků, která se věnuje ochraně historických památek a lokalit), konkrétně její Český národní výbor, a to zejména s ohledem na zvýraznění mezinárodního významu Industriálních stop.

Mezi pravidelné přednášející na ústředních mezinárodních konferencích Industriální stopy patří přední členové TICCIH, mezinárodní organizace pro průmyslovou archeologii a industriální dědictví. Skutečnost, že tato mezinárodní organizace zaregistrovala aktivitu kolegia věnovanou industriálním stopám, je třeba velice ocenit.

Skupina VÍTKOVICE – MACHINERY GROUP patří díky spolupráci při ostravských součástech bienále od jeho třetího ročníku mezi nejvýznamnější partnery organizátorů. Bylo tomu tak i v roce 2011, kdy měl šestý ročník bienále Industriální stopy dvě vyvrcholení – jedním byla mezinárodní konference Průmyslové dědictví – na hraně... a druhým odborná exkurze a mezinárodní konference v Ostravě, pořádaná zejména ve spolupráci s firmou VÍTKOVICE a.s. Ta byla také o tři roky později hlavním partnerem mezinárodní konference Industriální stopy 2014 / čtvrt století poté v srpnu 2014.

Bienále se také pravidelně účastní Akademie múzických umění Praha se svými programy prezentovanými v postindustriálním prostředí.

Ing. Svatopluk Zídek

PARTNERSKÉ ORGANIZACE

Obec architektů

Prvním ryze komplexním seskupením umělců všech profesí včetně architektů byl Svaz českého díla, který v roce 1914 založil architekt Jan Kotěra. Činnost svazu byla však záhy přerušena první světovou válkou.

Po válce, v roce 1920, byl svaz obnoven jako Svaz československého díla (SČSD) a jeho předsedou se stal architekt Josef Gočár. SČSD byl ustaven proto, aby rozptýlenou uměleckou a tvořivou práci jedinců spojoval, aby uměleckoprůmyslovou činnost vzpružoval a posiloval a napomáhal v růstu duchovního rozvoje umění a architektury. Svaz již od roku 1921 vydával časopis Výtvarná práce, pořádal přednášky, vypisoval a pořádal umělecké klubové a celostátní soutěže i výstavy. První výstava byla uspořádána v období od prosince 1921 do března 1922 v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, kde velice důležitou součástí byla výstava čtrnácti interiérů předních českých architektů Josefa Gočára, Jana Kotěry, Pavla Janáka, Vlastislava Hofmana, Otakara Novotného a Ladislava Machoně. Velice zajímavou výstavou byla v roce 1932 výstava bydlení na téma Stavba osady BABA Praha. SČSD se rovněž podílel na zahraničních výstavách. Nejvýznamnější meziválečnou výstavou byla v roce 1925 výstava v Paříži. V roce 1948 byl SČSD v rámci normalizace a socializace společnosti včleněn pod nově uměle vzniklé seskupení Ústředí umělecké výroby ČR.

V roce 1948 vznikl Svaz architektů, který byl rovněž mezi 27 zakládajícími členy UIA (Union internationale des Architectes), která byla založena 21. června 1948 v Lausanne ve Švýcarsku. Zároveň vznikl časopis Architektura ČSR, který výrazným způsobem publikoval českou architekturu a stavitelství. V roce 1967 se světový kongres UIA konal v Praze, což byla velká pocta zakládajícímu členovi.

Svaz českých architektů byl policejně zrušen v roce 1971. Následně byla v roce 1972 založena dobrovolná výběrová ideová organizace Svaz československých architektů (SČSA). Jejím cílem byla ideově politická péče o organizační zabezpečení rozvoje českých a slovenských architektů, zahraniční vztahy v oblasti soudobé architektury a mobilizace všech pracovníků k rozvoji architektury. Byl to poněkud násilný čin v rámci normalizace společnosti, ale jako takový zachránil a udržel československé architekty sdružené v jeden celek společně s vydáváním časopisu Architektura ČSR. Předsedou svazu se stal architekt Vladimír Meduna. Od roku 1982 do zániku SČSA v přelomovém roce 1989 byl předsedou architekt Zdeněk Kuna.

Obec architektů byla založena v roce 1989 jako právnická osoba. Komplexně navazuje na tradici spolků architektů z období první československé republiky a je přímým právním nástupcem předcházejícího Svazu architektů a Svazu československých architektů.

Ing. arch. Miloš Grigorij
Parma, předseda

Obec architektů se stoprocentní účastí podílela na založení České komory architektů (ČKA). Tato skutečnost byla potvrzena zákonem č. 360/92 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Obec architektů se jako spolek soustřeďuje na několik hlavních cílů. Snaží se seznamovat širokou veřejnost s architekturou, urbanismem a jejich příbuznými obory jakožto nedílnými součástmi národní kultury a propagovat je. Další snahou je spolupráce při vytváření příznivých podmínek pro architektonickou, urbanistickou a související tvorbu, podpora svobodné diskuse o tvůrčích a odborných otázkách oboru a profese a spolupráce s odbornými institucemi, organizacemi a svazy doma i v zahraničí.

Za šestnáct let činnosti bylo zvoleno celkem sedm předsedů. První předsedkyní byla architektka Alena Šrámková a zatím posledním předsedou je architekt Miloš Grigorij Parma.

Jednou z hlavních aktivit Obce architektů v současné době je organizování a pořádání jediných autorských soutěží architektů v České republice Grand prix architektů – Národní cena za architekturu. Tato soutěž má za sebou již 22 ročníků. Partnery soutěže jsou A.D.O., sdružení projektových a inženýrských kanceláří Praha, OOAS, AIA, Magistrát hlavního města Prahy, TECHO, a.s., a SEMMELROCK STEIN+DESIGN Dlažby, a.s.

Od roku 1998 pořádá Obec architektů Salon obce architektů, který je pojímán jako otevřená nesoutěžní přehlídka myšlenek a názorů, architektonických projektů, realizací a výtvarných děl. Hlavním posláním salonu je zvyšovat společenskou prestiž architektury jako disciplíny. Dále Obec architektů pořádá přehlídku Kámen v architektuře, která je prezentací realizovaných staveb s užitím přírodního kamene.

Jako pokračovatele časopisu Architektura ČSR vlastní Obec architektů časopis ARCHITEKT, který jako dvoměsíčník vydává nakladatelství Julius Macháček – Kabinet. Tento časopis získal podle linie odborných vydavatelů za rok 2011, 2012 a 2013 ocenění Časopis roku. Současně Obec architektů vydává Informační bulletin (IN) pro své členy s přehledem činnosti, akcí a informacemi z oblasti architektury.

Ing. arch. Miloš Grigorij Parma, předseda

Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR

Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR byl založen v roce 1990 jako významná součást nově strukturované české společnosti, která se začala formovat po listopadových událostech v roce 1989. Jeho cílem bylo od samého počátku koncipovat a prosazovat potřeby a zájmy stavebního odvětví. Navazuje na svazové činnosti, jejichž začátky se datují do doby po vzniku první republiky ve dvacátém století. Již tehdy se začaly sdružovat odborné cechy a spolky stavitelů, které cítily potřebu vzájemné výměny informací a potřebných zkušeností. Jejich snahy však zanikly během totalitního období minulého století. Jakmile došlo ke změně politického a společenského režimu, svazová tradice byla rychle obnovena.

Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR je vrcholným představitelem českého stavebnictví, který garantuje zastupování oboru na nejvyšší úrovni. Napomáhá při stabilizaci stavebního trhu jednáním s vládou o vytváření finančních zdrojů ze státního rozpočtu a z evropských fondů, které jsou určeny pro veřejné investice. Je spolutvůrcem připomínek k zásadním dokumentům bytové politiky i dopravní infrastruktury, aby byla zajištěna koncepce a strategie dalšího rozvoje a stabilizována jejich finanční zajištěnost. Touto

formou hájí oprávněné zájmy členů a usiluje o příznivé podnikatelské prostředí v legislativě a hospodářské politice. Vstupuje do tvorby zákonů spoluúčastí svých členů a expertů a je připomínkovým místem nových návrhů legislativních změn ve stavebním podnikání i v sociální oblasti. Prezентuje názory a požadavky stavebních firem na tiskových konferencích i v mediálních prostředcích, s nimiž udržuje rozsáhlou spolupráci. Členství svazu v Konfederaci zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR v součinnosti s ostatními významnými členy posiluje jeho vliv. Je členem Rady hospodářské a sociální dohody ČR (tripartity), kde má významnou příležitost zasahovat do projednávané vládní politiky zejména v ekonomické a sociální oblasti společně se zástupci odborových svazů. Je sociálním partnerem odborů za obor stavebnictví a výroby stavebních materiálů.

V naší zemi máme bohatou a slavnou tradici stavebnictví, které zaujímá významné postavení v evropském kontextu. Na této tradici má zásluhu plejáda jak slavných stavitelů a architektů, tak i moudrých a prozíravých vládců, šlechticů a podnikatelů, kteří se zasloužili o vytvoření skvostů, jimiž se dodnes chlubíme. Jsou to například Petr Parléř, Jakub Krčín, Santini, Dientzenhoferové, z pozdějších Fanta, Kotěra, Gočár, Plečnik a mnoho dalších. Z osvědčených investorů či zadavatelů (řečeno dnešním jazykem) to byli již první Přemyslovci, Karel IV., z české šlechty Rožmberkové, Šternberkové, hrabě Špork, církevní řády, podnikatelé až po Lannu, Škodu a Baťu. Prožili jsme však i období, kdy především pozemní stavitelství, architektura a urbanismus degradovaly svoji funkci, ale i vzhled měst a krajiny. Nemůžeme však tuto kapitolu jen odsuzovat, byla poplatná době, ve které jsme žili. I v ní však vznikly stavby, které jsou vrcholem inženýrského umění. Nelze nevzpomenout vltavskou kaskádu, pražské metro nebo televizní vysílač na Ještědu. Období po listopadu 1989 znamenalo nejen

obnovu demokracie v naší zemi, ale i start k tržnímu hospodářství, k liberalizaci, ke konkurenci. Během dvou let z odvětví, které bylo dříve opřené výhradně o státní zakázky, státní plán a státní vlastnictví, vzniklo odvětví plně privatizované. Přejechod na soukromé vlastnictví proběhl zcela bez zásahu státu, bez jakýchkoliv subvencí nebo podpory. Ve stavebnictví plně zdomácněl fenomén podnikání i přesto, že k podnikatelským aktivitám nebyla ze strany státních orgánů ani peněžních ústavů projevována žádná velká vstřícnost.

České stavebnictví si po transformaci našlo podobnou strukturu, jakou má obor v zahraničí. Vytvořila se přirozená hierarchie malých, středních a velkých firem, odpovídající struktuře poptávky. Každá z nich si našla své místo na stavebním trhu. Ten funguje, práce je dostatek pro velké, střední i malé společnosti. Změna se projevila i v návratu k tradičním řemeslům, k živnostem a k cechům. Otevřely se nové možnosti pro netradiční materiály, technologie, mechanizaci. Architekti a projektanti mají široký prostor pro svoji invenci a talent. Po vstupu do Evropské unie se pozice českého stavebnictví nijak dramaticky nezměnila. Pozitivní je současná dobrá forma, v níž se stavebnictví nachází. Kdysi byl propastný rozdíl v produktivitě práce, to se v posledních letech výrazně zlepšilo. Faktory, které rozhodují ve prospěch České republiky, jsou především um, kvalita staveb, rychlost stavění, estetická úroveň architektonického řešení, špičková technika a moderní technologie včetně používaných materiálů a přijatelné ceny. Na druhé straně je to rostoucí poptávka, zahraniční investice, ale i významný fakt, že ve státním rozpočtu rostou investice rychleji než ostatní výdaje.

Vstup České republiky do evropského prostoru znamenal vstupy zahraničního kapitálu do české ekonomiky a stavebnictví nezůstalo stranou. Znamenal také zvýšení příležitosti zakázek pro

Ing. Václav Matyáš,
předseda

stavební firmy. K pozitivům vývoje patří i to, že se tento růst opírá především o poptávku. Oceňujeme proinvestiční politiku vlády, která je směřována do dopravní infrastruktury i do bydlení. Věříme, že každá politická reprezentace si je a bude vědoma dopadu podpory stavebních investic na rozvoj ekonomiky státu u multiplikačního efektu, který stavebnictví přináší. V období příštích deseti až patnácti let před námi stojí velké zadání. Česká republika musí přiblížit svoji civilizační úroveň Evropské unii, která se nám v předchozích desetiletích značně vzdálila. Velikost mezery, která nás odděluje, jasně a poměrně přesně definuje prostor poptávky a vymezuje potřebu stavebních prací. České stavebnictví má dostatečnou kapacitu a je na jejich realizaci připraveno. Vzrůstající poptávka se projevuje jak v oblasti veřejné zakázky, která dlouhodobě představuje polovinu ročních objemů, tak i v privátní sféře. Zde je významný podíl investic i z podnikatelské oblasti. Ten je na jedné straně iniciován zahraničním kapitálem, ale podstatná je i rostoucí aktivita domácích investorů. Věříme, že dalším pozitivním faktorem bude brzké zapojení privátního kapitálu do veřejných investic. To vše je z pohledu dopadů na stavebnictví velice pozitivním faktorem.

Základním kapitálem každé firmy je kvalifikovaná, zkušená pracovní síla, kmenoví zaměstnanci firm, a to jak v profesích dělnických, tak i technických. V tom je komparativní výhoda každého podnikatele. Úroveň našich manažerů doznala velké kvalitativní změny. Ovládnutí moderních systémů projektového řízení i jazykové znalosti je dostávají na evropskou úroveň. Stavebnictví bohužel nemá dobrou věkovou strukturu v dělnických profesích. Stav učňů je méně než třetinový oproti skutečné potřebě. Ve ztrátě kvalifikovaných řemeslníků vysoké profesní úrovně spatřujeme největší riziko našeho oboru do budoucnosti. Pro nejbližší období má Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR dva základní cíle. Prvním je udělat maximum pro obnovení konjunktury českého stavebnictví, což

je otázkou lobbingu (v dobrém slova smyslu) v boji za investice ve státním rozpočtu, za zákony, které by podnikání měly umožnit a nebyly jeho bariérou. Druhým cílem je zlepšení podnikatelského prostředí, dodržování legislativy, ale i podnikatelské etiky. Důvěra zákazníků bude vždy spojována s dodržováním etického kodexu ve vztahu ke klientům a subdodavatelům.

Základem každé spolupráce jsou dobré partnerské vztahy. Chce-li svaz kultivovat podnikatelské prostředí, musí ve spolupráci s jinými silnými partnery, jako je Svaz průmyslu a dopravy ČR nebo Hospodářská komora ČR, pokračovat v diskusi s představiteli vlády o zásadách, které podnikání ztěžují. Ty vidíme v oblasti legislativy daňové, sociální, zaměstnanecké i pracovně právní. Je to i chybná vzdělávací politika státu a jeho špatná péče o učňovské školství. Za pozornost stojí i okruh zahraničních investic a umění využívat strukturální fondy Evropské unie. Pokud jde o odborné stavařské organizace, sdružené v SIA ČR – Radě výstavby, věříme, že naše společné úsilí o rozkvet českého stavebnictví bude pokračovat v plném porozumění jednoho druhému a v atmosféře dobré spolupráce. Práce stavařů není jednoduchá, ale je krásná. Díla, která po sobě zanechávají, slouží lidem po dlouhou dobu, některá mnoho staletí, a dokládají vývoj společnosti, její kulturní úroveň i hospodářský rozmach. Je to obor lidské činnosti, který provází lidstvo od počátku a vždy bude pokračovat. V současné době vznikají díky novým materiálům a technologiím úžasné stavby, které jsou nejen technicky dokonalé, ale také šetrné k životnímu prostředí. Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR, který je dobrovolnou organizací v současné době více než 1000 stavebních firem a výrobců stavebních materiálů, se snaží přispívat ke zdárnému vývoji českého stavebnictví a zlepšování podmínek pro podnikání v tomto oboru.

Ing. Miloslav Mašek, CSc., generální ředitel

Česká společnost pro stavební právo

Česká společnost pro stavební právo je dalším partnerem, který svými zkušenostmi i znalostmi na poli problematiky potřebných úprav legislativy připravil půdu pro zapojení ČSSI do tohoto procesu. Pozitivní vztah obou organizací ovlivnil i osobní příklad jejího bývalého předsedy a viceprezidenta Mezinárodní asociace stavebních právníků JUDr. Miroslava Hegenbarta. Vždy oceňoval, že právě svaz významně společensky podporoval první, určitě nelehké kroky České společnosti pro stavební právo po jejím založení. Vzájemné vztahy byly definovány s korektností a přitom se odehrávaly na základě vzájemného pozitivního ovlivňování a prolínání společných snah. Současný předseda JUDr. Jan Mareček vždy neméně aktivně zastupoval a zastupuje zájmy stavebních inženýrů především v oblasti konkrétních legislativních výstupů. Oba svým osobním přístupem prokazují, že jádrem spolkové činnosti není pouze profesní sdružování a prosazování stavovských zájmů, ale také rozvíjení kreativní občanské společnosti a vědomí.

Díky této spolupráci byla ovlivněna celá řada novelizovaných znění stavebního zákona a dalších zákonů a vyhlášek, které se úzce dotýkají každodenní odborné činnosti řadových členů svazu. Úzká spolupráce v legislativní oblasti je tak průběžná a trvalá. Obě organizace aktivně působily při přípravě nového stavebního zákona v roce 2007 a při jeho uspořádání, přičemž hlavním cílem bylo, aby role státní správy byla omezena pouze na činnosti, které vykonávat musí, a další kompetence (např. při povolování staveb) mohly být za dohledu státu svěřeny do sféry soukromé. Názorová shoda se projevila především při zřízení institutu autorizovaných inspektorů. Koordinace činnosti při zpracování různých legislativních podkladů a analýz se vzájemně doplňuje a nikdy si nekonkuruje. Podpora a všestranný roz-

voj styků mezi oběma organizacemi vyvrcholily založením SIA ČR – Rady výstavby jako sdružení nevládních organizací v architektuře, výstavbě a stavebnictví. Touto formou lze realizovat obecně prospěšné zájmy v souladu se zájmy profesními. Svaz je i nadále pravidelně přizván k oponentnímu řízení materiálů připravovaných na půdě Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva životního prostředí, jehož garantem je Česká společnost pro stavební právo.

JUDr. Jan Mareček, předseda

JUDr. Jan Mareček,
předseda

Společnost pro techniku prostředí

Posláním Společnosti pro techniku prostředí (STP) je zvyšování odborné úrovně oboru technika prostředí, který se zabývá tvorbou vnitřního prostředí budov z hlediska výzkumu a vývoje, výuky, projektování, realizace, provozování a legislativy. Společnost pro techniku prostředí je otevřená pro všechny zájemce v oborech klimatizace a větrání, vytápění, osvětlení, ochrana proti hluku a vibracím, zdravotně technické instalace, obnovitelné zdroje energie, posuzování parametrů mikroklimatu prostředí, facility management se zaměřením na technická zařízení budov a v širším kontextu i úspory energií a ochranu ovzduší.

Společnost pro techniku prostředí se sídlem v Praze je nevládní vědeckotechnickou organizací, která je zakládajícím členem Českého svazu vědeckotechnických společností (ČSVTS) a soustřeďuje ve svých řadách odborníky z oboru techniky prostředí. Zrod společnosti lze vystopovat v roce 1955, kdy po zrušení Spolku československých inženýrů a architektů byl usnesením vlády Československé republiky č. 594 ze dne 16. března o zřízení vědeckých a technických společností a rady při ČSAV jako

prof. Ing. Karel Kabele,
CSc., předseda

zájmových organizací vědeckých a inženýrsko-technických pracovníků učiněn první krok ke zrodu Českého svazu vědeckotechnických společností. Z vědeckotechnických společností zřízených při ČSAV byla v roce 1959 vytvořena Československá vědeckotechnická společnost při ROH. Počátek působnosti ČSVTS jako člena Národní fronty spadá do období vzniku československé federace dvou národních republik. Podle stanov schválených v říjnu 1969 se stala ČSVTS federativní společenskou organizací, kterou tvořily dvě samostatné organizace, a to Česká vědeckotechnická společnost (ČVTS) v ČSR a Slovenská vědeckotechnická společnost (SVTS) v SSR. Vrcholným orgánem byla ústřední rada ČSVTS. Činnost ČVTS a SVTS řídily jejich rady. Dosavadní sekce nabyly povahy odborných společností v obou národních organizacích. Činnost jednotlivých českých a slovenských orgánů, tj. společností a komitétů, řídily jejich ústřední výbory. Potřeba koordinace plánů a rozvíjení vzájemné spolupráce ústředních výborů společností ČVTS a SVTS téže odbornosti vedla ke zřízení československých výborů. Kromě budování fungující struktury byl rozšiřován počet odborně zaměřených společností. Značný význam pro další vývoj mělo usnesení vlády ČSR z dubna 1971, které uložilo ústředním orgánům spolupracovat s ČVTS a vytvářet podmínky pro její práci. Členové ČSVTS vykonali mnoho užitečné práce, uspořádali stovky odborných konferencí a tisíce přednášek, podali tisíce zlepšovacích návrhů, díky nimž techničtí odborníci získávali potřebné informace ze zahraničí. Společnosti pod patronací rad pořádaly tematické odborně zaměřené zájezdy na technické veletrhy a exkurze nejen v Československu, ale i do dalších zemí Evropy. Byly položeny základy komunikace s evropskými i celosvětově orientovanými společnostmi a mezinárodními organizacemi. V květnu 1990 se Československá vědeckotechnická společnost rozdělila na dva samostatné národní svazy a byl založen Český svaz vědeckotechnických

společností, který se stal nejen právním nástupcem Československé vědeckotechnické společnosti, ale i pokračovatelem všech pozitivních činností, které se dlouhá léta rozvíjely.

V rámci své činnosti pořádá STP odborné konference, sympozia, semináře a kurzy, firemní semináře z oboru technika prostředí či exkurze na odborná vědecká pracoviště ve výrobních závodech, podílí se také na pořádání veletrhů a výstav včetně jejich doprovodných akcí. Významnou činností je poskytování technické pomoci zájemcům prostřednictvím Expertní kanceláře STP.

Členové STP vyvíjejí svou činnost především v odborných sekcích a územních centrech.

Podstatnou aktivitou STP je i činnost ediční, především pak vydávání odborného časopisu Vytápění, větrání, instalace. Kromě toho STP vydává odborné publikace, Sešity projektanta, sborníky příspěvků k odborným akcím a směrnice STP.

Členové STP jsou průběžně informováni o novinkách v oboru a zváni na firemní prezentace a odborné akce, kde mají zvýhodněné vložné. Součástí výhod členství ve společnosti je předplatné časopisu Vytápění, větrání, instalace, který přináší informace o nejnovějších způsobech řešení problematiky z oboru techniky prostředí, o nových právních předpisech a technických normách a o zajímavostech z oboru.

Společnost pro techniku prostředí je zástupcem ČR ve společnosti REHVA (Federation of European Heating, Ventilation and Air Conditioning Associations) a je asociovaným členem americké společnosti ASHRAE (American Society of Heating, Refrigerating and Air-Conditioning Engineers). Významným partnerem společnosti je Slovenská spoločnosť pre techniku prostredia.

prof. Ing. Karel Kabele, CSc., předseda

Svaz zkušeben pro výstavbu

Svaz zkušeben pro výstavbu (SZV) byl založen v roce 1991 jako zájmové sdružení zkušeben a laboratoří ve stavebnictví, působících jako samostatné právní subjekty ve státních i soukromých stavebních firmách, eventuálně ve vědeckých, výzkumných a vzdělávacích organizacích. Jedná se o pracoviště, jež se zabývají zkoušením stavebních výrobků a konstrukcí včetně technologií souvisejících s výstavbou.

Ve stejném roce byl svaz přijat za člena SIA ČR – Rady výstavby. Prvním předsedou svazu byl na ustavující schůzi po schválení stanov předsednictvem zvolen Ing. Jaroslav Veselý, CSc., tehdejší ředitel pobočky Praha a pozdější ředitel Technického a zkušebního ústavu stavebního.

V tomto období se činnost zaměřila na nastavení pravidel pro možné udržení a řízení kvality v oblasti zkušebnictví. SZV se zasadil o ustavení samostatného oboru Zkoušení a diagnostika staveb u České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Autorizaci v tomto oboru získalo již několik desítek uznávaných specialistů.

V roce 2003 byl předsedou zvolen Ing. Petr Kučera, CSc., technický ředitel Centra stavebního inženýrství, soudní znalec v oboru stavebnictví, předseda zkušební komise pro obor pozemní stavby a zkoušení a diagnostika staveb ČKAIT a energetický specialista Ministerstva průmyslu a obchodu. V tomto období byla činnost zaměřena na transformaci legislativy českého zkušebnictví na podmínky Evropského společenství a řada subjektů se z pozice člena pozorovatele stala řádnými a uznávanými zkušebními laboratořemi i orgány v působnosti Evropské unie. Tento přechod mohl být uskutečněn díky spolupráci svazu s tehdejšími vedením Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví i racionálnímu

přístupu Českého institutu pro akreditaci, který s předstihem zajistil konformitu mezinárodního uznání jím akreditovaných subjektů.

Velký boom českého stavebnictví a současný rozpad větších zavedených stavebních firem, které byly více či méně zdárně privatizovány, s sebou přinesl hluboký propad technologické kázně a nevládního postupu prací s novými stavebními prvky, jež se mnohdy odlišovaly od dosavadních zvyklostí a návyků jak tuzemských pracovníků, tak pracovníků najímaných na stavby ze zahraničí.

Zaváděný systém hodnocení stavebních výrobků se v těchto podmínkách jevil jako ne zcela vyhovující pro požadavky investorů a projektantů, jejichž cílem a povinností bylo navrhovat stavby bezpečné. Z těchto důvodů byl v rámci Svazu zkušeben pro výstavbu navržen a posléze přijat nepovinný certifikační systém pro udělování značky shody Osvědčeno pro stavbu. Jeho zavedením byl vytvořen předpoklad k tomu, aby projektant získal všechny potřebné parametry o výrobku, které jsou nezbytné pro návrh bezpečné stavby. Doposud bylo vydáno 47 certifikátů Osvědčeno pro stavbu.

SZV má v současné době 19 členských organizací, které disponují přibližně 400 odbornými pracovníky ve všech regionech Čech a Moravy. Propagace jednotlivých členů a jejich výstupů je každoročně zajištěna mimo jiné i na samostatném stánku svazu na stavebním veletrhu FOR ARCH v Praze.

Ing. Petr Kučera, CSc., předseda

Ing. Petr Kučera, CSc.,
předseda

Česká asociace konzultačních inženýrů

Základním úkolem asociace je reprezentovat profesionální inženýrskou konzultaci a s ní související služby v České republice.

Ing. Martin Zuščík, CSc.,
předseda

Česká asociace konzultačních inženýrů (CACE) byla založena v roce 1991 v době, kdy se formoval trh konzultačních inženýrských prací v České republice a vytvářela se zde struktura současného profilu konzultační inženýrské profese. Dělením velkých projektových, úzce specializovaných ústavů vznikaly samostatné multidisciplinární projektové kanceláře, ateliéry a společnosti a v první polovině devadesátých let se postupně privatizovaly.

Prvotním cílem CACE byla snaha o navázání kontaktů s evropskými a světovými konzultačními strukturami, přebírání jejich zkušeností a pravidel pro zadávání a zpracování projektů, způsoby výběru a hodnocení konzultantů, posuzování jejich kvalifikace, etická pravidla atd. a postupné zapojování se do těchto mezinárodních aktivit. V roce 1992 byla CACE jako řádný člen přijata do FIDIC (Mezinárodní federace konzultačních inženýrů) a v roce 1998 do EFCA (Evropská federace konzultačních inženýrských asociací).

V dnešní době je členy CACE více než 50 konzultačních inženýrských firem různé velikosti i profesního zaměření. CACE reprezentuje profesi konzultačního inženýra v České republice vůči mezinárodním organizacím.

Cíle asociace jsou následující:

- prosazování, ochrana a rozvoj konzultačního inženýrství, stejně jako propagace a podpora profesní reputace;
- prosazování vysoké úrovně a kvality poskytovaných služeb;
- podpora konzultačního inženýrství jako profese ku prospěchu členů asociace, klientů i společnosti obecně, v zájmu garantování spolehlivosti a kvality profesionálních aktivit;
- ve spolupráci s ostatními inženýrskými organizacemi a komorami prosazování přijatelných podmínek pro výkon konzultační profese při

přípravě a schvalování legislativních návrhů a záměrů;

- v souladu s mezinárodními pravidly FIDIC a EFCA formulace odborných, etických, organizačních a obchodních pravidel a zásad, vztahujících se k činnosti členů, jejich prosazování a šíření;
- podpora odpovídajícího sociálního a materiálního uznání důležitosti konzultačního inženýrství;
- koordinace činností s ostatními národními asociacemi k vytváření jednotného prostředí a podmínek v rámci EU;
- reprezentace asociace a jejích členů.

Mezi hlavní oblasti činnosti asociace patří:

- propagace a ochrana dobré reputace konzultační profese;
- podpora profesních zájmů členů asociace a jejich sladění s obecně platnými etickými a profesními normami;
- spolupráce s orgány státní správy i s dalšími nevládními subjekty působícími v oblasti stavebnictví, zejména se SIA ČR – Radou výstavby a Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR;
- udržování styku se sekretariáty FIDIC a EFCA stejně jako s ostatními národními asociacemi za účelem koordinace činností a s cílem výměny informací a zkušeností;
- aplikace obecně uznávaných pravidel (FIDIC, EFCA) do domácích podmínek, poskytování informací členům a umožnění přístupu k publikacím FIDIC a EFCA i jejich probíhajícím novelizacím s právem se k návrhům těchto novelizací vyjadřovat;
- spolupráce na tvorbě a aktualizaci legislativních předpisů a zákonů, týkajících se konzultační praxe a výkonu povolání konzultantů;
- založení databáze, obsahující údaje o členech se zvláštním zřetelem k jejich činnosti a získaným zkušenostem;
- příprava propagačních a informačních materiálů o asociaci a o jejích členech, jejich

- profesním zaměření, odborných zkušenostech a aktivitách;
- poskytování referencí o členských firmách CACE subjektům, které o to požádají;
- spolupráce při aktualizaci soutěžních a obchodních podmínek pro činnost konzultantů;
- organizace seminářů k projednání aktuálních problémů, vypracování doporučení k jejich řešení;
- vypracování stanovisek CACE k vybraným problémům konzultační praxe (ve vazbě na obdobná stanoviska FIDIC nebo EFCA);
- příprava a vypracování expertiz ve sporech technické povahy s uplatněním odborné autority asociace;
- spolupráce s rozhodčím soudem Hospodářské komory a Agrární komory ČR při výběru a přípravě rozhodců ve sporech technické povahy.

Při realizaci svých cílů je asociace řízena orgány a rozhodnutími, volenými nebo přijatými na základě principu většiny, s přihlédnutím k názoru menšiny a k individuálním právům.

Ing. Martin Zuščík, CSc., předseda

Sdružení pro výstavbu silnic Praha

Sdružení pro výstavbu silnic ČSR bylo založeno podpisem smlouvy o sdružení 1. dubna 1981. Aktivity sdružení byly na počátku jeho činnosti v 80. letech minulého století zaměřeny především na koordinaci technických aktivit a nesměly zasahovat do hospodářského řízení členů sdružení.

Orgány sdružení tvořily rada sdružení, revizní komise, odborné poradní komise (technická, výrobní, mechanizační) a sekretariát sdružení. Následně byly ustaveny pracovní týmy podřízené odborným komisím: tým pro mosty, tým pro tech-

nický rozvoj, tým pro rozvoj kapacit a technickou koncepci, tým pro konstrukce vozovek a jejich provádění, tým pro řízení jakosti a standardizaci, tým pro koordinaci ve využívání výrobní základny, tým pro řešení provozu obaloven a tým pro opravárenství. Každý tým měl vedoucího z řad specialistů členských firem a tajemníka, který byl pracovníkem sekretariátu sdružení.

Sekretariát sdružení a jeho partneři z členských organizací se v rámci své činnosti vždy snažili řešit technické problémy související se silničním stavitelstvím, často v úzké součinnosti s řídicími resorty a dalšími spolupracujícími orgány a organizacemi. Organizační struktura a pracovní postupy přitom umožnily pružně reagovat na nové potřeby vycházející z vývoje oboru i z podnětu členských firem. Proto postupem času zanikly odborné komise a odborná práce se soustředila do pracovních týmů, jejichž skladba se podle potřeb členů měnila až do dnešní podoby, kdy působí týmy pro legislativu, pro projektování a přípravu staveb, pro jakost, vzdělávání, mosty, asfaltové technologie za horka, emulze a emulzní technologie, cementobetonový kryt a podkladní vrstvy, kamenivo, životní prostředí a BOZP. Právě v činnosti pracovních týmů, kterých je momentálně deset, spočívá největší přínos pro členskou organizaci. Struktura pracovních týmů a jejich zaměření umožňuje řešit problematiku do detailní úrovně, a protože se v těchto týmech sdružují největší odborníci členských organizací na danou problematiku, neztrácí se bezprostřední kontakt s praxí.

Organizačně se v průběhu více než 30 let existence měnila forma i název sdružení v závislosti na souvisejících předpisech (především na hospodářském a obchodním zákoníku). Dnes je Sdružení pro výstavbu silnic Praha zájmovým sdružením právnických osob, je vedeno v rejstříku právnických a fyzických osob Městským soudem v Praze, má 44 členů a dva čestné členy – katedru silničních staveb Fakulty stavební ČVUT v Praze

Ing. Petr Čížek,
předseda

a Ústav pozemních komunikací Fakulty stavební VUT v Brně. Sdružení je řízeno správní radou, která si volí předsedu a šest místopředsedů. Práci sdružení organizuje na základě smluvního vztahu středisko zřízené u členské organizace Prago-projekt, a.s., v čele s momentálním jednatelem sdružení Ing. Petrem Svobodou, který v této funkci vystřídal zakladatele sdružení Ing. Bohuslava Hálu. Současným předsedou sdružení, osmým v jeho historii, je Ing. Petr Čížek, jenž tuto funkci vykonává již od 12. října 1995.

V nových podmínkách vzájemné konkurence muselo sdružení zaměřit svou činnost na obecný servis zajišťovaný neadresně pro všechny členy a na jejich reprezentaci vůči orgánům státní silniční správy. Tento přerod sdružení se podařilo realizovat včas, proto přežilo až do dnešních dnů a lze říci, že je jedním z nejstarších podnikatelských svazů v ČR. Za hlavní dosažené výsledky lze označit trvalou působnost v oblasti technických předpisů v oboru, a to i při transformaci evropských norem do českých předpisů, aktivní zastupování zájmů členů a oboru při tvorbě a změnách právních předpisů, stálou činnost v oblasti vzdělávání, školení k novým evropským a navazujícím českým předpisům (která probíhají již více než deset let), pořádání odborných seminářů a konferencí, vydávání odborných publikací a formulování koncepčních záměrů pro obor např. v oblasti znovuzpracování materiálů.

Sdružení zastupuje zájmy svých členů a celého silničního stavitelství i v partnerských organizacích, například ve Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR, jehož bylo i zakládajícím členem, v SIA ČR – Radě výstavby, České silniční společnosti, EAPA (European Asphalt Pavement Association), Radě pro jakost Ministerstva dopravy, v komisi pro aplikaci nových technologií Státního fondu dopravní infrastruktury apod.

Ing. Petr Čížek, předseda

Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství (Nadace ABF)

Nadace ABF působí v oblasti výstavby a architektury již 23 let. Navazuje přitom na tradici Československého střediska výstavby a architektury (ČSVA). To vzniklo v roce 1968 delimitací z Výzkumného ústavu výstavby a architektury (VÚVA). Jeho činnost byla od počátku až do roku 1990 rozvíjena jako oborové vědecko-informační středisko a jako specializované stavebně informační a výzkumné pracoviště. Činnost střediska byla výrazně dotována státem. V roce 1990 byla založena Nadace ABF, která od 31. prosince 1991 převzala veškeré povinnosti a práva ČSVA. Tím proběhla privatizace, ale i osamostatnění nadace od přímé závislosti na státu. O této formě transformace rozhodla Hospodářská rada vlády ČR na základě doporučení Mezinárodní unie stavebních středisek (International Union of Building Centres – UICB) v Rotterdamu.

Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství byla registrována v roce 1990 a rozvinula svou činnost od roku 1992. První statut Nadace ABF se opíral o statut UICB registrovaný u OSN. Nadace ABF působila od svého vzniku jako nezávislá nevládní informační a vzdělávací organizace v oblasti architektury a stavitelství. Dne 9. února 2009 byl aktualizován statut nadace, který vrátil Nadaci pro rozvoj architektury a stavitelství k původnímu názvu z roku 1990 a vyjádřil nejen aktuální podmínky a postavení, ale i tradici nadace. V roce 2013 byl připraven nový statut aktualizovaný podle nového občanského zákoníku a byl přijat 3. března 2014. Nová právní podoba umožňuje Nadaci ABF lépe rozvinout aktivity, které byly minulou právní úpravou limitovány, a tím poskytovat celému oboru větší rozsah odborných služeb.

Nadace ABF se významným způsobem podílela na vzniku řady dalších organizací a společností.

V roce 1995 založila akciovou společnost ABF, a.s., na kterou převedla v souvislosti s požadavkem tehdy platného nadačního zákona zejména vydatelskou činnost a organizování veletrhů. Poskytla podmínky pro vznik Společnosti pro stavební právo, která se od ní oddělila v roce 1997, ale dodnes s ní úzce spolupracuje. Jako součást Nadace ABF vznikl i Svaz zkušeben pro výstavbu, kterému nadace zajišťovala dlouhá léta sekretariát. Svaz samostatně působí od roku 1997. Nadace také po řadu let organizačně vykonávala jedno ze zkušebních míst pro uchazeče o členství v ČKAIT.

Nadace ABF rozvíjela tradičně svoji činnost prostřednictvím speciálně zaměřených fondů. V roce 1993 byl založen Fond Třebíč, který byl v roce 1999 registrován jako samostatná obecně prospěšná společnost. Dobou svého trvání i rozsahem své činnosti se Nadace ABF řadí k nadacím s největším rozsahem aktivit a ve svém oboru zaujímá přední postavení.

Nadační programy a aktivity se týkají následujících oblastí:

- vědecká, výzkumná a informační činnost;
- Česká stavební akademie – program celoživotního vzdělávání v oboru architektury a stavitelství (cca sto kurzů ročně pro 2500 posluchačů);
- grantové a výzkumné projekty a BuildUp Skills, OPPA, Leonardo, Erasmus;
- servis Domu ABF pro partnerské vzdělávací a spolkové akce (cca sto akcí ročně pro 4000 posluchačů);
- kulturní, společenské a výstavní akce (cca třicet akcí ročně pro 35 000 návštěvníků);
- soutěž Stavba roku (v roce 2015 již dvacátý třetí ročník přehlídky);
- Stavební výrobek – technologie; v roce 2015 již osmý ročník hodnocení kvality;
- Stavba roku Středočeského kraje;
- Design Cabinet podpora průmyslového designu, soutěže mladých tvůrců, výstavy;

- Nadační informační weby – 6 domén s návštěvností 380 000 ročně.

Nadace se při zajišťování těchto programů každoročně opírá o více než 250 stálých spolupracovníků, předních odborníků v oboru.

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc.,
předseda správní rady

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc.,
předseda správní rady
Nadace ABF, prezident
SIA ČR

SIA ČR – Rada výstavby – (stavitelství, inženýrství, architektura)

Koncem devadesátých let se v České republice po úspěšné privatizaci celého stavebnictví začala negativně projevovat roztříštěnost správy procesu výstavby. Od roku 1995 dochází na základě výzvy předsedy České společnosti pro stavební právo JUDr. Miroslava Hegenbarta k pravidelným setkáním zástupců ČSSI, Obce architektů, Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR, České společnosti pro stavební právo a ČKAIT, na kterých koordinují svá stanoviska především v oblasti legislativní činnosti. Jako servisní organizace je k jednání přizváána Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství. V organizačním zajišťování se jednotlivé svazy a spolky pravidelně střídají. V uvedené době se druhá profesní komora ČKA odmítla těchto schůzek účastnit.

Po změně ve vedení ČKA v roce 1998, za předsednictví Ing. arch. Petra Bílka, došlo k jejímu zapojení do činnosti a výrazné snaze zefektivnit účinnost společných vyjádření a stanovisek. Na tuto situaci reagovaly profesní organizace v oblasti stavebnictví tím, že v květnu 1999 v Karlových Varech na společném setkání předsedů a prezidentů nevládních organizací působících v této oblasti formulovaly jednoznačný cíl založit sdružení s pracovním názvem Rada výstavby. Z jejich následného

prohlášení z 20. listopadu 1999 vyjímáme hlavní myšlenky a cíle sdružení: *Koordinovat úsilí při vytváření podmínek pro rozvoj výstavby a stavebnictví a v tomto směru napomáhat při přípravě České republiky na vstup do EU. Rada výstavby ČR (SIA) si ve svém poslání uložila soustavné sledování stavu a dění v investiční výstavbě a vyhodnocování tohoto stavu, včetně vypracování vlastních návrhů na řešení, zpracování koordinovaných stanovisek k zásadním vládním záměrům ve výstavbě a stavitelství a opatřením na mezinárodní úrovni, seznamování široké veřejnosti odborné i laické se svou činností a spoluprací s obdobnými zahraničními organizacemi.* V prohlášení se dále konstatovalo, že sdružení je otevřeno pro vstup a práci dalších zájmových a profesních nevládních organizací působících ve výstavbě a stavebnictví.

Jak v té době vypadala situace u nás? Stavební zákon, problematika bydlení a veřejné zakázky spadaly do působnosti Ministerstva pro místní rozvoj; výrobci stavebních hmot a jejich legislativa, stavební dodavatelé a investorství energetických staveb bylo svěřeno Ministerstvu průmyslu a obchodu. Dopravní stavby byly svěřeny Ministerstvu dopravy, vodohospodářské stavby a péče o krajinu a les Ministerstvu zemědělství, požární ochrana Ministerstvu vnitra, stále větší roli zaujímal Ministerstvo životního prostředí a o stavební památky pochopitelně pečovalo Ministerstvo kultury. Účelné vynakládání veřejných stavebních investic měl řídit volný trh a úsilí jednotlivých obcí o svůj rozvoj. Při založení sdružení se proto sešly Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě zastoupená Ing. Václavem Machem, Česká společnost pro stavební právo zastoupená JUDr. Miroslavem Hegenbartem, Český svaz stavebních inženýrů zastoupený doc. Ing. Miloslavem Pavlíkem, CSc., Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR zastoupený doc. Ing. Milanem Veverkou, CSc., a Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, zastoupená Ing. arch. Janem Fibigerem, CSc. Těchto pět institucí podepsalo dne 3. lis-

topadu 1999 zakládací dokumenty. Sdružení se svou zkratkou přihlásilo k více než 135leté tradici spolku inženýrů a architektů a pro odlišení svého zejména koordinačního poslání přijalo název: SIA ČR – Rada výstavby (stavitelství, inženýrství, architektura). Sdružení se za krátkou dobu rozrostlo o Svaz zkušeben pro výstavbu, Společnost pro techniku prostředí, Českou komoru architektů, Obec architektů, Společnost pro výstavbu silnic Praha a Českou asociaci konzultačních inženýrů, které v roce 2014 doplnila ještě Asociace pro urbanismus a územní plánování České republiky. Prvním prezidentem sdružení byl zvolen doc. Ing. Miloslav Pavlík, CSc., z Českého svazu stavebních inženýrů.

První etapa činnosti byla vyhodnocena po vstupu ČR do Evropské unie a sdružení přijalo 23. června 2004 nové stanovy, pod kterými bylo podepsáno již všech jedenáct v té době platných členů. V úvodu se proto uvádí: *SIA ČR – Rada výstavby (stavitelství, inženýrství, architektura) je sdružení právnických osob, které vědomy si skutečnosti, že nevládní, neziskové a profesní právnické osoby působící na úseku architektury, výstavby a stavebnictví v České republice musí koordinovat svoje úsilí, aby veškerá opatření v řízení, ekonomice, technice a právním řádu, veřejné správě a občanské společnosti působila souladně a uspořádaně, se k naplnění tohoto úkolu po vstupu České republiky do Evropské unie dohodly pokračovat ve sdružení SIA ČR – Rada výstavby.* Sídlo bylo přeneseno na adresu ČKAIT.

Význam sdružení postupně rostl a byl posilován o aktivity a odbornou znalost jednotlivých členských základů členů sdružení, kteří prostřednictvím sdružení začali koordinovat svá stanoviska, názory a připomínky nejen k legislativním problémům, ale i k prezentaci výsledků společné práce. Sdružení se tak do jisté míry pokoušelo a pokouší nahradit chybějící koordinaci státu v procesu výstavby. Hlavní pozornost byla

průběžně věnována stavebnímu zákonu. Zásadní stanoviska uplatnila SIA ČR – Rada výstavby zejména při novele stavebního zákona z roku 2006, kdy se stala jedním z posledních zastánců původního zadání a prosadila zejména vznik autorizovaných inspektorů, nové profese umožňující přechod na privatizaci stavebního řízení a zvýšení odborné způsobilosti osob zajišťujících tento proces. Rada výstavby se účastnila i připomínek k prováděcím vyhláškám k zákonu, kde se snažila uplatnit praktické poznatky z hlediska všech profesí, které její členové zastupují. V roce 2010 sdružení svým tlakem dalo vzniknout systému stavební prevence, tak jak ji předpokládal zákon z roku 2006. Stavební zákon se svými pravidelnými novelami se stal postupně evergreenem činnosti sdružení a SIA dodnes zápasí s cyklickými snahami jednotlivých vládních garnitur urychleně změnit pod jejich politickým tlakem podmínky pro výstavbu. Tyto změny často narážejí na složitost a komplexnost vazeb ve výstavbě, které jsou při jednotlivých novelách podceněny a v praxi potom přinesou jiné výsledky, než jaké byly při jejich zadání očekávány. To se týká i současné doby, kdy ve snaze urychlit výstavbu vzniká postupně koncept sjednoceného územního a stavebního řízení, ale existují i požadavky na speciální zákon pro dopravní stavby a také pro energetické stavby. Podobnou odyseu by bylo možno sledovat u zákona o veřejných zakázkách, který je aktualizován snad ještě častěji a jehož podoba zejména v krizových letech 2008–2014 vyvolala postupně zhroucení jak projektových, tak dodavatelských cen a v mnoha směrech zablokovala přípravu nové výstavby. Boj o bezpečnou cenu, která by zajišťovala spravedlivou odměnu pro projektanta i zhotovitele stavby a byla i zárukou pro kvalitně odvedenou práci, se proto stal sjednocujícím úsilím všech členů sdružení. Dlouhá řada připomínkových zákonných předpisů zahrnuje i opakované změny zákona o EIA, památkového zákona, požárních a energetických předpisů, výrobního zákona a řady dalších.

V roce 2009 proto SIA ČR – Rada výstavby zpracovala návrh působnosti ústředního správního úřadu pro výstavbu, stavitelství a architekturu. Myšlenku existence jednoho ústředního orgánu se sice dodnes nepodařilo prosadit, ale setrvalé úsilí vyvolalo vznik Koordináční rady výstavby při MMR, poradního sboru předsedy vlády pro stavebnictví, které postupně zanikly a od roku 2015 mají být nahrazeny Radou vlády pro stavebnictví. Třeba se jednoduchého řešení po vzoru Německa či Slovenska časem dočká i české stavebnictví. Zatím je SIA ČR – Rada výstavby v roli koordinátora v obtížné situaci, neboť na straně vlády koordinace mezi jednotlivými ministerstvy neexistuje. SIA ČR – Rada výstavby rovněž opakovaně konstatuje významnou absenci výzkumné základny pro výstavbu a stavebnictví, kromě vysokých škol. Úsilí ČSSI, SPS v ČR a Nadace ABF věnované vytvoření České stavební akademie, deklarované v roce 2006, je proto stále na samém počátku původního záměru.

Významnou činností SIA ČR – Rady výstavby je představení oboru široké veřejnosti. Od roku 2007 toto úsilí dostalo sjednocující rámec formou Dnů stavitelství a architektury (DSA), na kterých se podílí jednotliví členové sdružení. Mezi pravidelné akce těchto dnů patří: dny otevřených dveří na stavbách, na odborných školách a v projektových ústavech, soutěže o nejlepšího stavebního dodavatele, nejlepšího výrobce stavebních hmot, kvalitní výrobky a technologie pro stavebnictví. Odborná setkání, Inženýrské dny, doprovází DSA jednou za dva roky. Slavnostní setkání každoročně od roku 2007 vytváří rámec i pro udělení ceny Osobnost stavitelství. Tento titul získali: v roce 2007 Ing. Bořivoj Kačena, v roce 2008 Ing. Václav Mach, v roce 2009 Ing. Svatopluk Zídek, v roce 2010 Ing. Václav Matyáš, v roce 2011 doc. Ing. arch. Jan Štípek, v roce 2012 Ing. Vladimír Veselý a Ing. Jiří Požár, v roce 2013 JUDr. Miroslav Hegenbart a v roce 2014 Ing. Jiří Bělohav.

Jednotlivé organizace ve sdružení během jeho 16leté existence zastupovali: JUDr. Miroslav Hegenbart (Česká společnost pro stavební právo), Ing. Václav Mach (ČKAIT), prof. Ing. Miloš Pavlík, CSc. (ČSSI), doc. Ing. Milan Veverka, CSc. (SPS v ČR), doc. Ing. arch. Jan Štípek (Česká komora architektů), Ing. arch. Jan Fibiger, CSc. (Nadace ABF), Ing. Vladimír Veselý, CSc. (CACE – Česká asociace konzultačních inženýrů), JUDr. Jan Mareček (Česká společnost pro stavební právo), Ing. Václav Matyáš (SPS v ČR), Ing. Pavel Křeček (ČKAIT), Ing. arch. Oleg Haman (Obec architektů), Ing. Petr Kučera, CSc. (Svaz zkušeben pro výstavbu), Ing. Petr Čížek (Sdružení pro výstavbu silnic Praha), prof. Ing. Karel Kabele, CSc. (Společnost pro techniku prostředí – STP), Ing. Miroslav Mašek, CSc. (SPS v ČR), Ing. Jiří Frýba (STP), Ing. Svatopluk Zídek (ČSSI), Ing. arch. Dalibor Borák (Česká komora architektů), Ing. Pavel Štěpán (ČSSI), Ing. Petr Serafín (Česká společnost pro stavební právo), Ing. arch. Petr Mráz (Česká komora architektů), akad. arch. Ing. arch. Jan Vrana (Česká komora architektů), doc. Ing. arch. Ivan Plicka (Česká komora architektů), Ing. Martin Zuščík (CACE), Ing. arch. Petr Durdík (Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR).

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc., prezident

doc. Ing. Daniel Hanus, CSc.

Asociace strojních inženýrů ČR (A.S.I.)

Asociace strojních inženýrů jako jedna z následnických organizací Spolku inženýrů a architektů (SIA) letos oslavuje dvacáté páté výročí svého založení (na konci roku 1990). Navazuje na tradici spolku, jenž slaví 150 let od svého vzniku v roce 1865. Spolek inženýrů a architektů založili architekti a stavební inženýři, postupně se k nim přidávali i strojaři. Již v roce 1866 se v časopise Zprávy, vydávaném SIA, objevuje první článek

z oboru strojního o příčinách exploze parních kotlů. V roce 1893 začala SIA vydávat svůj další časopis Technický obzor, ve kterém byla v roce 1903 založena pravidelná rubrika Hlídka strojnická. Od roku 1921 strojaři začínají vydávat v rámci SIA svůj specializovaný časopis Strojnický obzor. V období první republiky byl Spolek československých inženýrů spolu s Masarykovou akademií práce stěžejní technickou organizací. Vlastnil svůj spolkový dům (od roku 1928, dnes hotel Prezident), měl vlastní nakladatelství, restauraci i prodejnu. V roce 1935 měl 7700 členů, 17 odborů a 20 odborných skupin a vydával šest časopisů v celkovém nákladu 36 000 kusů. Strojářská odborná skupina se nazývala Inženýři strojní a v průmyslu a patřila mezi nejaktivnější.

První pokusy o znovuoobnovení SIA na Strojní fakultě ČVUT v Praze spadají do období pražského jara v roce 1968, kdy se k tomu účelu pod vedením profesora Roberta Nejepsy zformovala skupina pracovníků z mnoha technických oborů. Další politický vývoj v období normalizace tyto pokusy zmařil.

Prof. Ing. Robert Nejepsa, DrSc. (1906–1985) byl v minulosti členem představenstva SIA. Jako strojní inženýr, absolvent FS ČVUT v Praze, pracoval ve strojírně Wiesner v Chrudimi a v ČKD Tatra na Smíchově. Po roce 1948 přešel na ČVUT a později na Vysokou školu železniční v Žilině. Od roku 1954 se mu podařilo vytvořit na FS ČVUT v Praze samostatnou katedru kolejových vozidel a moderní systém výuky v celé šíři problematiky kolejových vozidel.

Počátkem roku 1990 se znovu objevila myšlenka na založení inženýrské organizace. Iniciativu převzal první polistopadový rektor ČVUT, profesor Stanislav Hanzl. Prof. Ing. Stanislav Hanzl, CSc. (1938–1996) zůstává nejvýznamnější osobností asociace v její dosavadní historii. Byl nejen jejím zakládajícím členem a prezidentem, ale také

jedním z tvůrců jejího programového prohlášení z dubna 1991 a také zástupcem asociace ve Svazu průmyslu a dopravy ČR. Za svou činnost byl vyznamenán titulem Úspěšný manažer roku 1996. Poslední přednášku pro členy asociace přednesl v únoru roku 1996 na téma Evropské vysoké školství, superpočítačová technika a české výhledy. Zde připomněl své zkušenosti získané v USA. Profesor Hanzl byl vynikajícím odborníkem v oboru slévárenství, v období svého funkčního období také předsedou České konference rektorů, místopředsedou České asociace Římského klubu, členem výkonného výboru Asociace evropských univerzit aj. Na jeho počest zřídilo ČVUT v Praze Nadační fond Stanislava Hanzla na podporu vzdělávání českých vysokoškolských studentů technických oborů. Ve druhé polovině roku 1990 se formuje přípravný výbor, v jehož čele stáli vedle rektora Stanislava Hanzla profesori Ing. Antonín Liška, CSc. (1928–2013) a Ing. Stanislav Holý, CSc. Po jednáních s představiteli profesí stavebních a elektrotechnických inženýrů bylo rozhodnuto pokračovat v zaměření pouze na strojní inženýry. Skupina, ve které byli dále akademik Němec, prof. Höschl, prof. Šesták a další, připravila podklady pro založení samostatné společnosti. Současně byli přizváni zástupci regionů tehdejšího Československa. Byl připraven návrh stanov, programové prohlášení a název budoucího spolku – Asociace strojních inženýrů (A.S.I.).

Dne 25. března 1991 tak mohly být registrovány na Ministerstvu vnitra stanovy a 13. dubna 1991 se na Strojní fakultě ČVUT v Praze konala ustavující schůze asociace, na které bylo schváleno programové prohlášení. V té době bylo rozhodnuto ustavení regionálních klubů při strojních fakultách v čele s děkany. Byli to v Praze prof. Petr Zuna, v Plzni doc. Petr Hofman, v Liberci prof. Jaroslav Exner, v Brně prof. Jaromír Slavík, v Ostravě prof. Zdeněk Rýc a dále slovenští zástupci z Bratislavy, Trnavy, Žiliny a Košic. Programové prohlášení Asociace strojních inženýrů ve 20

bodech vytyčuje cíle, které zůstávají v platnosti dodnes, i jako vize pro budoucnost. Asociace chce navázat na dobré tradice Spolku inženýrů a architektů, dále přispívat k posílení vážnosti stavu strojních inženýrů ve společnosti a organizovat odborná setkání členů v rámci seminářů, symposií a konferencí. Po vzniku samostatné ČR došlo po dohodě se slovenskými inženýry k rozdělení asociace. Asociace strojních inženýrů v České republice si podle stanov z roku 1995 ponechala název A.S.I., slovenská část zavedla svoji zkratku SASI (Slovenská asociace strojních inženýrů).

Významným rysem A.S.I. je její propojení s průmyslovou sférou, a to prostřednictvím senátu A.S.I. a jejího členství ve Svazu průmyslu a dopravy ČR. Již v roce 1992 byla po dohodě prof. Hanzla s místopředsedou vlády doc. Ing. Baudyšem svolána schůzka s představiteli průmyslu na podporu asociace. Schůzka se konala ve Spolaně Neratovici za účasti 14 představitelů podniků a přinesla i konkrétní finanční podporu pro rozjezd asociace. Prvními sponzory byly firmy Spolana Neratovice, Sigma Lutín a ZVÚ Hradec Králové. V dalším roce bylo z představitelů významných strojírenských podniků v ČR připraveno reprezentační složení senátu A.S.I. První zasedání senátu se konalo 24. března 1994 v Praze za účasti 16 ředitelů podniků, prof. Hanzla, předsedy výboru A.S.I. prof. Holého a tajemníka Ing. Václava Daňka. Předsedou senátu byl zvolen doc. Ing. Miroslav Grégr, tehdy generální ředitel podniku Desta Děčín. Senát pracuje jako poradní orgán asociace dodnes v proměnném složení. Ve vedení senátu se vystřídali Ing. Jan Havelka, tehdejší generální ředitel společnosti ČKD Praha, a po něm současný předseda Ing. František Kulovaný, generální ředitel společnosti Baest Benešov.

Ve vedení asociace se v uplynulých 25 letech vystřídala řada vynikajících inženýrů z praxe i z vysokých škol. Po zesnulém profesoru Hanzlovi

Ing. Josef Vondráček,
tajemník

byl do funkce prezidenta zvolen Ing. Radomír Zbožínek, generální ředitel závodů ZPS Zlín (dnes firma Tajmac-ZPS Zlín). Tuto funkci zastával obětavě až do roku 2014. Podařilo se mu stabilizovat asociaci v nových podmínkách, současně úspěšně řídil technický úsek a výzkum a vývoj obráběcích strojů ve své mateřské firmě. Současným prezidentem asociace je doc. Ing. Daniel Hanus, CSc., z Dopravní fakulty ČVUT v Praze. Doc. Hanus je se svými zkušenostmi a díky mimořádným zahraničním stykům jakožto bývalý předseda ČSVTS a současný zástupce ČR ve FEANI (Evropská federace inženýrských národních asociací) zárukou dalšího rozvoje asociace. Ve funkci předsedy výboru se vystřídali prof. Stanislav Holý, dlouhodobý a první předseda, prof. Ing. Jan Macek, DrSc., oba z FS ČVUT v Praze a doc. Ing. Daniel Hanus, CSc. Novým předsedou je od roku 2004 Ing. Lubomír Junek, Ph.D., ředitel Ústavu aplikované mechaniky Brno. Tajemníkem výboru byl téměř celé minulé období Ing. Václav Daněk, CSc. V prvním roce byl tajemníkem Ing. Bohuslav Brix, v současnosti od roku 2014 zastává tuto funkci Ing. Josef Vondráček.

doc. Ing. Karel
Šperlink, CSc.,
prezident

Kluby A.S.I. se po prvních letech vzniku asociace postupně pozměňovaly až do dnešní podoby. Při strojních fakultách pracují kluby na ČVUT v Praze a na VUT v Brně, dále vznikl klub Turbostroje při společnosti Škoda Power (nyní Doosan Škoda Power), v Mostě klub při Výzkumném ústavu pro hnědé uhlí, na Dopravní fakultě Univerzity Pardubice dva kluby a v Brně Klub ESIS (jako česká pobočka této evropské organizace). V jejich řadách stáli nebo stojí vynikající strojařské osobnosti – prof. Ing. Miroslav Šťastný, DrSc., z Plzně (nositel Ceny invence soutěže Česká hlava), zesnulý akademik prof. Ing. Jaroslav Němec z Prahy (nositel Národní ceny vlády Česká hlava), zesnulý předseda brněnského klubu prof. Ing. Jaromír Slavík aj. Kluby organizují pro své členy i pro veřejnost přednášky a exkurze, zúčastňují se jako spoluorganizátoré národních i mezinárodních se-

minářů a konferencí. Významným počinem bylo vytvoření normativně-technické dokumentace pro jaderné elektrárny typu VVER (schválené SÚJB, ITI i zahraničním auditem), která byla výsledkem práce široké skupiny odborníků, vedených profesorem Stanislavem Vejvodou z Brna. Tato norma je obdobou ASME CODE a po rozpadu RVHP zaplnila závažnou mezeru. Tato tzv. dokumentace NTD A.S.I. se dále inovuje a rozšiřuje, dnes pod vedením nového ředitele Ústavu aplikované mechaniky Brno, Ing. Lubomíra Junka, Ph.D.

Asociace vydává od roku 1992 svůj časopis Bulletin A.S.I., který dostávají všichni členové. Na jeho tvorbě se podílí pražská redakce i jednotlivé kluby. Bulletin obsahuje jak zprávy o akcích a činnosti asociace, tak i odborné články a prezentace firem. Do konce roku 2015 vyjde již jeho 63. číslo. Dalším důležitým zdrojem informací pro členy i pro veřejnost jsou webové stránky asociace.

Ing. Josef Vondráček, tajemník

Asociace inovačního podnikání ČR

Mezi cíle ČSSI patří také starost o úspěšné zavádění technologií, materiálů a výrobků do stavební praxe. Proto byl rozhodnutím výboru ČSSI před několika lety přijat návrh vedení Asociace inovačního podnikání ČR (AIP), aby se svaz stal představitelem stavebnictví v této organizaci. Spolupráce se dotýká především otázek transferu technologií a inovací ve stavebnictví, zřizování technologických parků a udělování Cen Inovace roku. Výrazem uznání postavení ČSSI byla volba předsedů svazu do funkce viceprezidenta AIP a jejich zastoupení v redakční radě odborného časopisu Inovační podnikání a transfer technologií.

Stavebnictví je multifunkční disciplínou, ve které jsou nedílně zastoupeny jednotlivé profese. I z tohoto důvodu uzavřel ČSSI dohodu o spolupráci se Společností pro techniku prostředí, která spočívá především v koordinaci odborných akcí, přednášek a veletrhů, ve spolupráci při přípravě technické knihovny a stavebních ročenek a v účasti na zasedáních orgánů obou organizací. Tato spolupráce je neformální a trvá několik let.

doc. Ing. Karel Šperlink, CSc., prezident

Česká asociace ocelových konstrukcí (ČAOK)

Strojírenství, ocelářství a výroba ocelových konstrukcí má v průmyslu České republiky nezastupitelný význam jak z historického, tak i současného hlediska. Ocel vstoupila bezpochybně i do 21. století jako jeden z nejvýznamnějších a nejvšestranněji použitelných stavebních materiálů, který se používá v široké výrobní a jakostní škále. Je to právě neobyčejná a trvalá inovativní schopnost oceli v podobě jejího nevyčerpatelného bohatství potenciálu vývoje výrobků, technologií a také komerční obslužnosti, která umožňuje nejen si své pozice jednoho z nejzákladnějších materiálů udržet, ale i prosazovat stále nové sféry využitelnosti. O stále masivnější využití tohoto potenciálu se zasazuje a snaží právě Česká asociace ocelových konstrukcí (ČAOK), která byla založena v roce 1996 několika výrobci ocelových konstrukcí. Krátce po svém založení se ČAOK stala členem nadnárodní organizace European Convention for Constructional Steelwork (ECCS), která sdružuje národní asociace výrobců ocelových konstrukcí v rámci Evropy a v jejichž výkonných, technických i marketingových strukturách a komisích má ČAOK své zástupce.

ČAOK mezi své členy posléze postupně přibírala nejen výrobce ocelových konstrukcí, ale také firmy participující na tomto oboru, jako jsou například výrobci hutního materiálu, obchodníci s ocelí, stavební firmy a společnosti, zabývající se spojováním, svařováním a dělením ocelových konstrukcí, povrchovou ochranou a firmy, specializované na manipulační techniku, montáž, software a podobně. V současnosti ČAOK sdružuje více než 50 subjektů a svou činností přispívá k lepší informovanosti architektů, projektantů, investorů, developerů, inženýrů a všech zainteresovaných subjektů v oboru, zvláště pak studentů.

V rámci vzdělávání a osvěty asociace pořádá různé semináře a školení z oblasti norem a praxe nejen pro své členy. Při této příležitosti také vydává odborné publikace a spolupracuje s odborným časopisem KONSTRUKCE, jehož prostřednictvím oslovuje širší odbornou veřejnost včetně studentů.

ČAOK organizuje vlastní výroční konferenci a další oborové akce tohoto typu podporuje z finančního i odborného hlediska. Organizuje či jinak podporuje různé soutěže, například pro studenty „Vynikají diplomová práce v oboru ocelové konstrukce“ nebo pro praxi „Nejlepší ocelová konstrukce.“ Za ČR také nominuje stavby do nadnárodních soutěží European Steel Design Awards nebo European Steel Bridges Awards, které se pořádají ve dvouletém cyklu. Toto významné ocenění získaly v minulých letech například stavba Mariánského mostu v Ústí nad Labem, O2 Aréna v Praze, lávka pro pěší „Kočíč oči“ přes dálnici D8, stanice metra Střížkov v Praze, zimní stadion v Chomutově, Lochkovský most na pražském okruhu nebo nejnověji Trojský most v Praze. Je velmi pozitivní, že práce českých architektů, projektantů i výrobců v oboru ocelových konstrukcí je úspěšná i na evropských stavebně soutěžních pódii a neztratí se v porovnání s mezinárodní konkurencí.

Ing. Antonín Pačes,
prezident

Technická činnost asociace zahrnuje členství odborníků v různých komisích na národní i mezinárodní úrovni, spolupráci při tvorbě a revizi norem, ale také iniciaci a přípravu norem ČSN pomocí vlastních odborníků. Spolupracuje s podobně oborově zaměřenými sdruženími, a to opět na národní i mezinárodní úrovni, například s již zmiňovanou European Convention for Constructional Steelwork, ocelářskými asociacemi z Německa, Polska, Asociací českých a slovenských zinkoven, Profesní komorou požární ochrany, Sdružením obchodníků s hutními materiály a dalšími. Vydává odborné publikace, sborníky, propagačně-naučné materiály, ale i odborné články do různých periodik. Zároveň shromažďuje informace a zabezpečuje konzultační a poradenskou činnost pro potřeby svých členů, spolupracujících organizací a odbornou veřejnost.

Ing. Antonín Pačes
prezident České asociace ocelových konstrukcí

SPOLEČNOST EXCON, a.s.

Společnost EXCON, a.s. zahájila činnost v roce 1990 jako projekční ateliér specializovaný na statiku a dynamiku ocelových konstrukcí. V roce 1995 rozšířila své aktivity o inženýrskou a dodavatelskou činnost, od roku 2003 je developerem v oblasti bytové výstavby a dodavatelem softwaru.

Ve společnosti jsou zavedeny systémy řízení dle norem ČSN EN ISO 9001, 14001 a ČSN OHSAS 18001. Má certifikován systém dle normy ČSN EN ISO 3834-2 Systém managementu kvality v procesech svařování a ČSN EN 1090 Provádění ocelových konstrukcí.

Společnost je aktivním členem ČAOK a Mezinárodní asociace pro skořepinové a prostorové konstrukce (IASS). Přední odborníci společnosti spolupracují s ČVUT v Praze, jsou stálými členy zkušebních komisí při státních zkouškách.

Společnost je autorem normy ČSN 73 2604 pro kontrolu a údržbu ocelových konstrukcí a podílela se na tvorbě dalších norem.

V rámci projekční činnosti se zabývá projektovou, expertní a konzultační činností ve všech stupních přípravy staveb až po realizaci. Zaměřuje se na staticky a dynamicky namáhané náročné ocelové konstrukce jako jsou sportovní stadiony, hangáry, kotvené stožáry a věže, mosty, lávky, rekonstrukce, ale i haly, pozemní a technologické stavby i běžné ocelové konstrukce, které také v rámci dodavatelské činnosti dodává a montuje. Své jedinečné znalosti a zkušenosti společnost EXCON, a.s. využívá též v rámci technické kontroly a diagnostiky staveb.

Společnost disponuje vlastním oddělením vývoje software. Softwarovým produktem společnosti je webový informační systém IS ALex, který podporuje firemní procesy, zajišťuje správu dokumentů a elektronizaci workflow nad dokumenty.

Návrhy a realizace staveb z ocelových konstrukcí nezůstaly bez povšimnutí odborné veřejnosti, některá získala prestižní ocenění v ČR i v zahraničí. Společnost se pravidelně umísťuje v anketě „Českých 100 nejlepších“.

KONSTRUKCE MEDIA, s.r.o.

Vydavatelství odborných publikací KONSTRUKCE Media, s. r. o. nabídlo během patnácti let své existence českému a slovenskému trhu především dvojici tištěných odborných časopisů.

KONSTRUKCE – se zaměřením na pozemní stavby a SILNICE ŽELEZNICE – orientovaný na stavby dopravní.

Časopis Konstrukce je dvouměsíčník o českém a slovenském pozemním stavebnictví. Stal se také oficiálním periodikem České asociace

ocelových konstrukcí (ČAOK). Seznamuje čtenáře s nejnovějšími trendy v oboru stavebnictví v širších technických a ekonomických souvislostech. Výrazněji se specializuje na segment ocelových, betonových a dřevěných konstrukcí, v podstatné míře jsou předmětem zájmu i konstrukce ocelobetonové, hliníkové, dřevěné a ze skla. Nedílnou součástí každého čísla jsou nejrůznější informace z České asociace ocelových konstrukcí, Asociace českých a slovenských zinkoven, Sdružení obchodníků s hutními materiály nebo České komory lehkých obvodových plášťů a dalších profesních sdružení, s nimiž časopis těsně spolupracuje. Díky kooperaci s obdobnými prestižními odbornými časopisy a weby v zahraničí nabízí aktuální technicko-ekonomické informace a novinky z oboru z různých států Evropy i světa. S časopisem spolupracují odborníci z prakticky všech vysokých škol obou států zveřejňováním teoretických konstrukčních příkladů. Značný podíl redakce věnuje také publikování zkušeností firemních statiků, projektantů a dalších odborníků přímo z praxe.

Pravidelnými rubrikami jsou Projektování konstrukcí, Stavební materiály, Svařování a dělení materiálů, Povrchové úpravy, Montáž konstrukcí, Opláštění budov a fasády nebo Ekonomika staveb a development. Na popularitě získala především rubrika Investiční celky, ve které jsou představovány vybrané stavby komplexně v celém průběhu jejich vzniku.

Cílovou skupinu tvoří stavební a hutní firmy, architekti, projektanti, výrobci ocelových konstrukcí, dodavatelé hutního materiálu a výrobci dalších stavebních materiálů, podnikatelé, obchodníci, developéři, bankovní ústavy a taktéž i reklamní a marketingové agentury nebo vysoké školy.

SEKURKON s.r.o.

Společnost SEKURKON s. r. o. působí na trhu v oblasti vzdělávání od roku 1990. V roce 2012 došlo ke změně vlastnické struktury. S touto změnou společnost rozšířila své aktivity, s důrazem na novou strategii a vizi společnosti. Vzdělávací odborné semináře, konference a sympozia jsou zaměřena především na obory stavebnictví, strojírenství a legislativu s důrazem na uplatnění nově získaných poznatků v praxi. Klienty jsou organizace a firmy působící v oblasti veřejné správy, dopravy, stavebnictví, energetiky, strojírenství, finančních institucí, svazů apod. Orientaci na konkrétní potřeby klientů SEKURKON s.r.o. neustále prohlubuje, z tohoto důvodu poskytuje vzdělávání připravené na míru jednotlivým zákazníkům. Samozřejmostí je komplexní organizační zajištění od A do Z – příprava a realizace konferencí, seminářů a sympozií, realizace doprovodných výstav, grafické zpracování a výroba konferenčních tiskovin včetně sborníků, zajištění tlumočení a překladů, doprovodných programů, společenských akcí a odborných exkurzí.

Prestiž a úroveň vzdělávacích akcí je upevňována výběrem kvalitních lektorů z řad odborníků z akademické půdy, tvůrců legislativních norem, pracovníků správních orgánů a odborníků z praxe. Společnost získala v roce 2013 akreditaci Ministerstva vnitra ČR jako vzdělávací instituce – číslo akreditace AK/PV-119/2013. Konference, sympozia a semináře pořádané společností SEKURKON s.r.o. jsou zařazeny v akreditovaných vzdělávacích programech celoživotního vzdělávání České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a dále České komory architektů.

HISTORICKÝ VZTAH SPOLKŮ CIVILNÍCH INŽENÝRŮ A INŽENÝRSKÝCH KOMOR V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

Ing. Bohumil Rusek

Stavovské korporace inženýrů působící na území Čech, Moravy a Slezska mají své počátky ve druhé polovině 19. století. Pro vedení a řízení technických prací byli však již v předešlých dobách ustanoveni vyspělejší odborníci, kteří na tehdejší požadavky měli alespoň přiměřené počtářské vzdělání. Z těchto prvotních techniků, jakož i z poznatků osob vyspělejšího empirického řemeslného vzdělání potom vyrostlo v průběhu středověku a novověku povolání inženýra.

První třídění jednotlivých inženýrských oborů pro civilní praxi v Evropě děkuje za vznik Napoleonovi I. Napoleonský řád Regolamento vydaný 3. listopadu 1805 pro území lombardsko-benátské rozeznával tři obory civilních techniků: architetti civili (pozemní stavby), periti agrimensori (zeměměřičství a odhad pozemků) a ingegneri civili (měli oprávnění pro dříve jmenované obory a pro stavby vodní). Kádr pro dosažení těchto tří kategorií inženýrského povolání tvořili hlavně absolventi univerzit z Padovy a Pavie, kde byly při matematickém studiu dva inženýrské obory (studio degli ingegneri architetti a studio per periti agrimensori).

Rakouská vláda též pamatovala na technické odborníky vysokoškolsky kvalifikované, a to dekretem dvorní kanceláře z 23. prosince 1812, podle něhož titul a povolání architekta byly v Rakousku chráněny. Lombardsko-benátský příklad

našel první známý ohlas v Rakousku až v roce 1838, když dvorní kancelář usilovala o vytvoření podobné instituce úředně autorizovaných soukromých techniků také ve všech zemích monarchie. V Rakousku mělo být zavedeno jednotné oprávnění soukromých techniků, kteří se měli nazývat zkoušení a přísežní inženýři. Tento návrh však nejvyšším rozhodnutím z 1. prosince 1838 nebyl schválen. Důvodem byla asi nechuť vlivných kruhů vůči opatřením císaře Napoleona i vůči italským poměrům. Vzor osvědčený v Itálii tak nebyl následován.

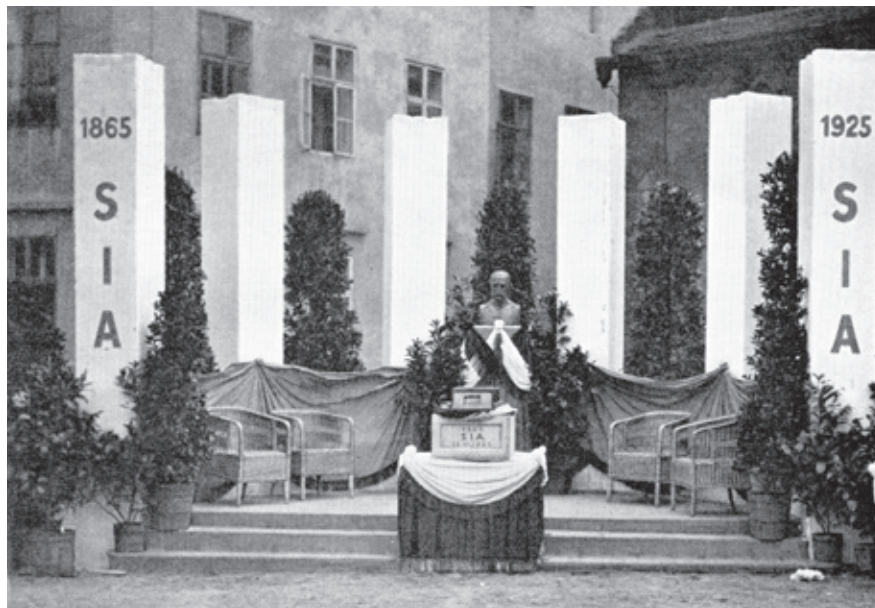
V šedesátých letech 19. století však těžké hospodářské poměry a neutěšená finanční situace přiměly vládu k reorganizaci živnostenského podnikání. Vláda vydala živnostenský řád, který se týkal i povolání inženýra jako osoby samostatně výdělečně činné. Toto povolání bylo vyňato z platnosti řádu. V živnostenském řádu tak byl učiněn první krok k uznání povolání civilního inženýra. Následoval další článek, podle kterého byl civilní inženýr včleněn do hospodářského života v rakouském mocnářství. Hlavně všeobecně nutné snahy po úsporách byly příčinou, které vedly vídeňskou vládu k reorganizaci technické správy a s tím spojenému založení stavu civilních inženýrů. Institut civilních inženýrů vznikl v různých rakouských zemích v rozdílných letech s dlouhým časovým odstupem. V Čechách v důsledku na-

řízení c. k. státního ministerstva z 11. prosince 1860. Podle tohoto nařízení se zkoušení a přísežní technické zmocnění vládou dělilo na tři třídy:

- a) civilní inženýři pro všechny obory stavební;
- b) architekti;
- c) zeměměřiči.

Toto nařízení státního ministerstva z roku 1860 bylo publikováno znovu pro všechny rakouské země ve věstníku ministerstva vnitřní z roku 1901. Tři třídy civilních techniků neměly ovšem mezi sebou takové styky a vztahy, které by je nutily k odborné spolupráci a sloučení ve stavovskou organizaci. Třída architektů prakticky neexistovala, a to ještě nejméně dalších padesát let od svého vzniku. Hlavní jádro soukromých techniků tvořili civilní inženýři pro všechny stavební obory a zeměměřiči. Postavení civilního inženýra pro všechny stavební obory mělo velkou váhu v technickém světě. Civilní inženýři byli považováni nejen za praktické odborníky, jejich význam spočíval i v úkolech plynoucích z řešení vědeckých otázek technických. Proto za civilní inženýry mohly být ustanoveny pouze ti, kteří se prokázali vysokoškolským studiem na škole technického zaměření a pětiletou praxí. Vedle toho museli složit zkoušku teoreticko-praktickou z praktického zeměměřičství, mechaniky a strojnictví, z pozemního, silničního a vodního stavitelství a z příslušných věd pomocných. Zkoušky skládali před komisí sestavenou z vyšších státních úředníků, profesorů matematických a přírodovědných věd a z civilních techniků. Potom teprve získali právo na geometrické měření, vypracovávání plánů ke stavbám, apod.

První korporace civilních techniků, kterou nazývali Inženýrská komora pro Království české, byla patrně založena někdy po roce 1866, brzy po válce s Prusy. Do roku 1865 je datován vznik Spolku architektů a inženýrů v království Českém v Praze, jehož historii sleduje samostatná kapitola tohoto almanachu.

Malý počet civilních techniků, roztržštěnost po celé zemi a dost obtížný spolkový styk neposkytoval mnoho možností pro hájení a prosazování stavovských otázek. Kromě toho civilní technici byli celkem spokojeni s dosavadními nařízeními, protože při svém malém počtu nacházeli dostatek práce a měli vědeckou a odbornou převahu nad každou technickou konkurencí. Zdá se tedy, že inženýrská komora ve druhém pololetí 19. století nehrála významnější roli a neprosadila nikdy důležitější věci, které by ovlivnily život a vývoj civilních techniků.

Položení základního kamene budovy SIA

Život civilních techniků více ovlivnilo další nařízení rakouské vlády, kterým reagovala na rozvoj věd a potřeby praktického života. Bylo nezbytné nově uspořádat a rozřadit civilně-technické práce. Proto byla vydána nová úprava pro civilní techniky, a to Nařízení ministerstva vnitřní vydané v souhlase s ministerstvem kultury a vyučování, pak s ministerstvem práva, financí, obchodu a orby 8. listopadu 1886. Nařízení rozdělovalo civilní techniky na čtyři třídy:

- a) stavební inženýři včetně kulturních inženýrů,
- b) architekti,
- c) strojní inženýři,
- d) zeměměřiči.

Tímto nařízením bylo omezeno rozsáhlé oprávnění civilních inženýrů pro všechny stavební obory. Práce kulturnětechnické netvořily samostatné odvětví, ale připojovaly se k oprávnění stavebního inženýra nebo zeměměřiče. Nařízení bylo zrušeno až v roce 1913.

Inženýrská komora měla po svém založení působnost pro celé Čechy a sdružovala jak Čechy, tak Němce působící v naší zemi. Pod vlivem snah rozdělit Království české a vytvořit z pohraničních Čech uzavřené území odešli němečtí členové z komory v Praze a založili spolek Německá inženýrská komora v království Českém. Stanovy této korporace schválilo c. k. místodržitelství v Praze 13. dubna 1911, ustavující valná hromada se konala 28. května 1911 v Teplicích – Šanově. V této době se v rakouských vládních kruzích dostávala do popředí myšlenka založit na základě zákona nucený svazek civilních techniků, který by sdružoval toto povolání v korporaci nazvané Inženýrská komora. Osnova zákona při projednávání nenarazila na odpor a zákon byl přijat oběma sněmovnami. Tímto zákonem z 2. ledna 1913 se zřizují inženýrské komory v Rakousku-Uhersku.

V této době dosáhl počet civilních techniků již slušného počtu, v roce 1910 bylo v Čechách celkem 359 civilních techniků, v roce 1911 jich bylo 381, z toho 20 inženýrů pro všechny stavební odbory, 72 inženýrů stavebních, 6 inženýrů stavebních a kulturních, 19 inženýrů strojních, 7 architektů, 224 geometrů a 33 geometrů a kulturních techniků. V roce 1914 bylo v Čechách 319 civilních inženýrů české národnosti. Vzrůst počtu civilních techniků, přípravy rakouské vlády k nové organizaci a změně předpisů tohoto stavu, odtržení Němců a jejich vystoupení z Inženýrské komory v Praze, málo průbojná a širší veřejnosti neznámá činnost Inženýrské komory, to byly předpoklady, které budily nespokojenost mezi pražskými civilními inženýry. Ti pak hledali cestu, jakým

způsobem řešit stagnaci a změnit dosavadní poměry. Do popředí stavovského života se proto dostala idea založit nový spolek, zvláště když bylo zřejmé, že dosavadní Inženýrská komora nebude moci nadále existovat. Nový zákon, stanovující nucené organizace civilních techniků, totiž zakazoval toto označení pro jiné korporace, než byla sdružení zřízená podle zákona.

Nositeli myšlenky založit nový spolek byli civilní inženýři stavební. Na popud Ing. Františka Plichty, civilního inženýra stavebního, kulturního a geometra, inženýra městského stavebního úřadu ve Vršovicích, se sešli 20. ledna 1913 v Hlavově kavárně k předběžné poradě civilní inženýři stavební – pánové Bořkovec, Brousil, Kalbáč, Plichta, Viktora – a dohodli se, že připraví založení spolku civilních inženýrů stavebních. Skupina měla vypracovat a místodržitelství ke schválení předložit stanovy nového spolku nazvaného Svaz českých úředně autorizovaných stavebních inženýrů a architektů zemí koruny České v Praze. Stanovy spolku byly schváleny výnosem místodržitelství v Praze 4. února 1913. Již 16. února 1913 se konala ustavující valná hromada, kde byl zvolen předsedou Ing. Bohumil Bořkovec. Obě dosavadní inženýrské komory byly pozvány do Vídně k jednání na 22. únor 1913. Na této schůzi vláda přednesla text prováděcího nařízení a předala ho k posouzení členům komise. Svaz, který se rozhodl také k věci vyjádřit, získal též exemplář zmíněného nařízení, informoval se o požadavcích Němců a ustanovil komisi skládající se z Ing. Brousila a Ing. Antonína Kalbáče, která měla vypracovat návrh vyhovující svazu tak, aby prováděcím nařízením nebylo tak očividně nadržováno Němcům. Konečný návrh komise byl pak na ministerstvo veřejných prací zaslán jako požadavek českých inženýrů.

Na schůzi v říjnu 1913 bylo při hlasování rozhodnuto, aby zastoupení obou národností spočívalo na paritě. Poté bylo předáno ke konečné

redakci a vydáno 7. ledna 1914. Rok 1913 též přinesl dlouho očekávanou změnu nařízení státního ministerstva z roku 1860 a změnu nařízení z roku 1886. V nařízení ministerstva veřejných prací bylo provedeno nové roztržidění kategorií civilních techniků:

- a) civilní inženýři stavební (pro stavby silniční, vodní, mostní, železniční a příbuzné stavby);
- b) civilní inženýři pro architekturu a pozemní stavby;
- c) civilní inženýři pro stavbu strojů;
- d) civilní inženýři pro elektrotechniku;
- e) civilní inženýři pro stavbu lodí a lodních strojů;
- f) civilní inženýři pro kulturní techniku (meliorace půdy, vodní a silniční stavby);
- g) civilní inženýři pro lesnictví;
- h) civilní inženýři pro technickou chemii;
- i) civilní geometři.

Kromě péče o úpravu zákona o Inženýrské komoře se svaz věnoval dalším stavovským záležitostem. Hlavním přáním svazu bylo zlegalizování sankcí proti osobám, které neoprávněně prováděly práce příslušející civilním technikům. V této době se změnil název na Svaz českých úředně autorizovaných civilních inženýrů v Království Českém. Podle znění prvních stanov mohli být členy pouze civilní inženýři stavební a architekti. 1. února 1914 se konala první výroční valná hromada, kde byli zvoleni: předseda Ing. Bohumil Bořkovec, místopředsedové Prof. Ing. Josef Bertl a Ing. Dr. J. Kavan, jednatel Ing. Plichta. Prvním čestným členem svazu byl zvolen ministr veřejných prací Ing. Dr. O. Trnka. Před volbami do komory sestavil svaz kandidátku civilních inženýrů stavebních a jednal s Jednotou civilních geometrů a Spolkem civilních inženýrů kulturních o celé kandidátce všech českých členů představenstva komory. Za velké roztržitosti proběhly komorní volby, do představenstva však nebyl zvolen nikdo z civilních inženýrů stavebních, pouze Ing. Bohumil Bořkovec a Ing. Brousil byli zvoleni náhradníky. Ovšem jako takoví se stali řádnými členy před-

stavenstva české sekce a Ing. Bohumil Bořkovec pak prezidentem české sekce. Prezidentem německé sekce se stal Ing. Karel Rehatschek a prezidentem společné IK pro království České prof. arch. Ing. Josef Bertl. Svaz se snažil podporovat, inspirovat a kontrolovat komoru. První řádná schůze představenstva české sekce IK se konala 18. dubna 1914 v Obecním domě. Dosavadní tajemník svazu Hodík byl jmenován tajemníkem české komorní sekce. Ing. Bohumil Bořkovec byl současně předsedou svazu i české sekce IK. Z toho je opět patrné, že se další rozvoj české sekce IK vyvíjel z činnosti svazu. Po bouřlivém volebním období se svaz vrátil k normální práci. Předal české sekci IK seznam a opisy všech akcí podniknutých ve prospěch stavu, podal návrh na jmenování zkušebních komisařů pro autorizační zkoušky, řešily se otázky budovy České vysoké školy technické, započalo s pracemi na sestavení sazebníku pro jednotlivé obory prací inženýrských. Světová válka sice činnost svazu ochromila, ale nepřerušila.

Absolventi vysokých škol užívali titulu inženýr, vedle nich však v technickém světě působila řada vynikajících odborníků, kteří sice nesložili druhé státní zkoušky, ale jejich odborná činnost byla význačná. Ti se snažili, aby i jim byl přiznán tento titul. Architekti naproti tomu usilovali o titul architekt. Zmíněné císařské nařízení vyšlo vstříc těmto požadavkům, avšak válečná doba, která různým stavům chtěla poskytovat výhody za domnělé či skutečné oběti přinesené ku prospěchu státu, znehodnotila dobře míněný úmysl a titul inženýr se uděloval šmahem každému.

Spolek inženýrů a architektů společně s českou sekcí IK uspořádal 10. listopadu 1918 manifestační schůzi českých techniků, kde byla tlumočena věrnost českých inženýrů Československé republice. Ing. Bohumil Bořkovec podal návrh na sloučení komor v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v jednu korporaci. První valná hromada svazu v novém Čes-

koslovensku byla svolána na 22. června 1919, kde byl zvolen předsedou Ing. Antonín Kalbáč, civilní inženýr stavební, a jednatelem prof. Ing. Stanislav Bechyně, civilní inženýr stavební. Demobilizovaní civilní inženýři se znovu snažili uchytit se ve svém povolání a své předválečné zkušenosti přizpůsobit novým poměrům. Vzestup počtu civilních inženýrů byl způsoben velkým zájmem uchazečů o vysoké školy technické a potom též určitým ulehčením při autorizačních zkouškách. Výbor svazu zvolený na valné hromadě v roce 1919 si byl těchto obtíží dobře vědom. Většina práce svazu směřovala k tomu, aby veřejné korporace poznávaly a oceňovaly stav civilních inženýrů a pamatovaly na něj při inženýrských pracích.

Brzy po valné hromadě byl 18. března 1920 Národním shromážděním přijat zákon č. 185 o Inženýrské komoře pro Československou republiku. Inženýrská komora pro Československou republiku byla zřízena pro zastupování úředně autorizovaných civilních techniků a úředně autorizovaných horních inženýrů působících v oblasti ČSR, tedy i Slovenska a Podkarpatské Rusi, pro hájení zájmů tohoto stavu a k ochraně jeho cti. Inženýrskou komoru spravovala valná hromada

a představenstvo. Komora se rozdělila na tři pracovní sekce v Praze, Brně a Bratislavě. Předseda pražské sekce byl současně předsedou Komory pro ČSR, předsedové ostatních dvou sekcí byli místopředsedové Komory pro ČSR.

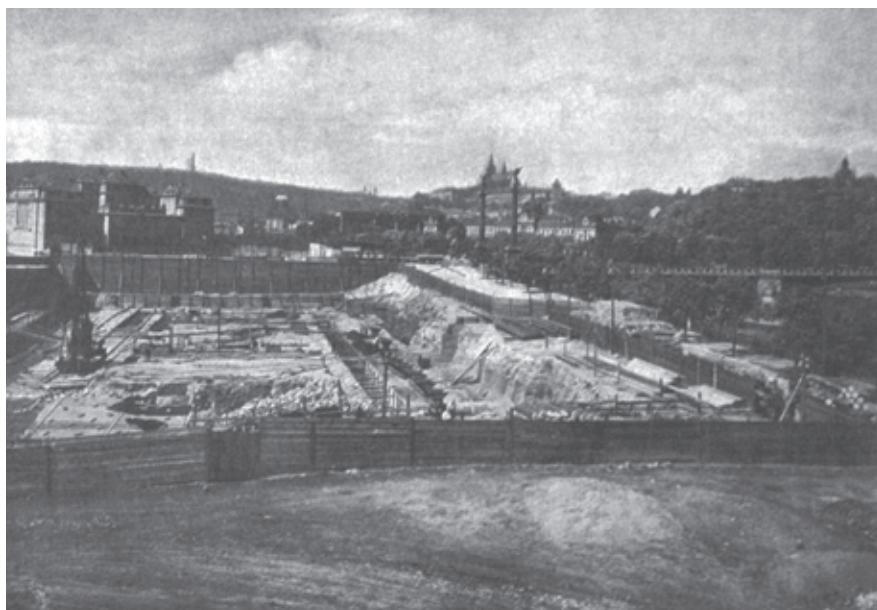
Důležitým spolkovým činem bylo v roce 1924 ustavení pobočky svazu pro Slovensko a Podkarpatskou Rus se sídlem v Bratislavě. Roku 1925 začaly s konáním valných hromad jednotlivé pobočky svazu. Zaměstnavatelské otázky tvořily velkou část programů schůzí a již v tomto roce se začalo uvažovat o samostatné korporaci, která by hájila zaměstnavatelské zájmy civilních techniků. V této věci byl hlavně iniciativní předseda svazu Ing. A. Valšík. Na 6. března 1926 byla svolána první valná hromada Svazu civilních inženýrů zaměstnavatelů, kde byl zvolen předsedou Ing. Theodor Žákavec.

Péčí členů svazu byl v roce 1930 také založen další svépomocný ústav inženýrů – Záložna inženýrů a architektů. Celý hospodářský život a s ním i stavební podnikání byly tehdy postiženy krizí a stagnací zaviněnou nedostatkem soukromého a veřejného kapitálu. Krize ve stavebnictví dostoupila vrcholu v roce 1933, když ani silniční fond neměl dostatek prostředků, aby pokračoval v započatém pracovním programu. Tento neblahý jev přivedl značné existenční otřesy i do řad civilních inženýrů.

Zřízením Protektorátu Čechy a Morava se omezila působnost inženýrské komory pouze na Čechy a Moravu. Z bývalé pracovní sekce v Bratislavě se stala samostatná komora pro Slovensko. Změny se projevily hlavně v menším počtu členů. K 1. lednu 1939 měla komora 1413 členů, ke konci téhož roku jen 1111 členů. Vládním nařízením z 15. května 1941 přijala komora nový název Inženýrská komora v Praze.

Za německé okupace byla činnost inženýrské komory i svazu ochromena. Po roce 1945 naděje

Pohled na staveniště
budovy SIA

inženýrů netrvaly dlouho. Ještě v červnu 1948 nový předseda vlády Antonín Zápotocký přednesl poslancům nový vládní program, kde se též zmínil o posláních technické inteligence, o její potřebnosti při budování socialismu. Civilní inženýři začínali pocítovat nejistotu, kterou nemohl rozptýlit ani vzkaz národního umělce prof. Ing. arch. Jiřího Kroh, rektora Benešovy techniky v Brně: „Vyřídte civilním inženýrům: nebojte se! Bude to dobré! Jako civilní inženýři jste kvalifikovaní a kvalifikace si socialistický režim zvláště váží. Nebojte se tedy.“ Navzdory krásným slovům vysokých činitelů byla likvidace Inženýrské komory a celého stavu civilních inženýrů a techniků již jen otázkou času. Komunistickým zákonem č. 61 z 11. července 1951 se zrušilo oprávnění civilních techniků a Inženýrské komory. Obě totality byly tudíž pro celou českou společnost, a tedy i pro stavovské inženýrské organizace devastující.

Po 31. říjnu 1951 nesměli civilní technici přijímat nové práce. Do 31. ledna 1952 byli povinni odevzdat svou úřední pečeti a své archivy věcně roztríděné na svůj náklad okresnímu národnímu výboru, v únoru pak svoje stroje, přístroje a pomůcky. Tím byl vývoj Inženýrské komory a stavu civilních techniků přerušen na čtyřicet let.

V roce 1968 se sice podařilo založit Český svaz stavebních inženýrů (ČSSI), kterému však bylo dovoleno pouze deset let života. V roce 1978 byla jeho činnost násilně ukončena včleněním do svazu Československé vědeckotechnické společnosti.

V roce 1989, po významných společenských změnách, ČSSI znovu obnovil svou činnost. Jedním z prvních úkolů, který si svaz vytkl, bylo iniciování vzniku Inženýrské komory, která by navazovala na organizaci civilních techniků z období první Československé republiky. V březnu 1990 se poprvé sešla legislativní komise ČSSI v Ústavu teoretické a aplikované mechaniky ČSAV v Praze pod vedením Ing. Václava Macha

a zahájila intenzivní činnost na přípravě podkladů k vyhlášce o podmínkách výkonu projektové a inženýrské činnosti. V té době vznikl v Obci architektů (OA) návrh zákonů o architektuře a architektonické komoře. Těmito zákony by byli z procesu přípravy a realizace staveb prakticky vyloučeni stavební inženýři a technici. Architekti odmítali vznik jedné komory, která by sdružovala architekty, inženýry a techniky.

Proto byl v legislativní komisi vypracován první návrh zákona o zřízení inženýrské komory. Jeho autorem byl Ing. Dr. Leonard Hobst z brněnské pobočky ČSSI. Po celoročním jednání s poslanci Federálního shromáždění a České národní rady a především se zástupci Obce architektů (OA) byly na konci roku 1991 připraveny dva zákony. Předseda ČSSI Ing. Ivo Bajer a předsedkyně Obce architektů Ing. arch. akad. arch. Alena Šrámková vydali společné stanovisko, ve kterém oslovili iniciativní skupinu poslanců ČNR a předložili jim návrhy dvou zákonů upravujících výkon vybraných činností ve výstavbě, zejména činností registrovaných architektů a autorizovaných inženýrů. Ve stanovisku byla deklarována shoda a vzájemná podpora obou profesních sdružení. Dohoda o společném postupu při podání a především při projednávání zásad obou zákonů v ČNR nebyla ze strany Obce architektů dodržena. Oba návrhy byly v ČNR projednávány samostatně. Nakonec ČNR rozhodla, že bude vypracován jeden zákon upravující výkon vybraných činností ve výstavbě.

V té době odbor územního plánování na Ministerstvu životního prostředí ČR připravoval novelu stavebního zákona, ve které měly být nově definovány podmínky pro projektování a provádění staveb. Zároveň dostal za úkol vypracovat ve spolupráci s Českým svazem stavebních inženýrů, Obcí architektů a Svazem podnikatelů ve stavebnictví společný návrh zákona. Úsilí ČSSI o uhájení zájmů stavebních inženýrů

nepřestávalo. V srpnu 1991 zaslal předseda ČSSI ministrům průmyslu, hospodářství a vnitřní osobní dopis, ve kterém je žádal o podporu českých stavebních inženýrů při přípravě nového zákona. Mezitím vznikl na půdě ČSSI ustavující výbor a aktiv České komory autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT). Byla přijata zásada, že ve výboru mají být jednak zástupci jednotlivých oborů a zároveň mají být procentuálně podle velikosti zastoupeny jednotlivé oblastní pobočky ČSSI.

První zasedání ustavujícího výboru ČKAIT se konalo 26. září 1991 na Stavební fakultě ČVUT v Praze. Do ustavujícího výboru bylo jmenováno 26 členů ČSSI. Předsedou byl zvolen Ing. Václav Mach, místopředsedy Ing. Miroslav Čermák, CSc., Ing. Bohumil Rusek, Ing. Miroslav Najdekr, CSc. Výkonem funkce tajemníka byl pověřen Ing. Vladimír Sklenář, CSc. Výbor pověřil jednáním se státními a volenými orgány Ing. Miloslava Pavlíka, CSc., Ing. Ivo Bajera a Ing. Miroslava Čermáka, CSc. Činností související s autorizacemi byli pověřeni Ing. Bohumil Rusek, Ing. Miroslav Najdekr, CSc., a Ing. Jiří Kuchyňka. Činností související s disciplinárními a právními záležitostmi byli pověřeni Ing. Petr Hudler, CSc., a Ing. Svatopluk Zídek. Výbor rozhodl nabídnout členství v ustavujícím výboru také Svazu podnikatelů ve

stavebnictví. Dále výbor rozhodl o výši členského příspěvku jeho členů a požádal ČSSI o poskytnutí půjčky či dotace na jeho činnost. Zároveň požádal ČSSI o poskytnutí místnosti v jeho sídle v Legerské ulici v Praze.

Více než dvouletá intenzivní práce legislativní komise ČSSI za vedení Ing. Václava Macha byla korunována přijetím zákona ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, v květnu 1992. Český svaz stavebních inženýrů se tak stal důstojným nástupcem stavovského spolku – Svazu českých úředně autorizovaných stavebních inženýrů a architektů zemí koruny České v Praze. Oba svazy sehrály rozhodující úlohu při vzniku a působení inženýrských komor ve své době.

V článku je použita část literární rešerše Inženýrská komora č. OR/2/1996, která se věnuje historii Svazu českých úředně autorizovaných stavebních inženýrů a architektů zemí koruny České v Praze, resp. později přejmenovanému Svazu českých úředně autorizovaných civilních inženýrů v Království Českém, kterou pro ČKAIT v roce 1996 vypracoval PhDr. Petr Kopp.

Ing. Bohumil Rusek

INICIACE VZNIKU PROFESNÍCH KOMOR

ČSSI jako iniciátor vzniku ČKAIT

Jedním z prvních úkolů, které si Český svaz stavebních inženýrů vytyčil, bylo iniciování vzniku inženýrské komory, která by navazovala na organizaci úředně autorizovaných civilních inženýrů, jejíž vznik se datuje ještě do 19. století do dob Rakouska-Uherska. Komora působila na území Čech, Moravy a Slezska bez přerušení až do roku 1951, kdy bylo zákonem č. 61/1951 Sb. zrušeno oprávnění civilních techniků a jak Inženýrská komora, tak Spolek československých inženýrů byly nastupujícím komunistickým režimem zrušeny.

V březnu 1990 se poprvé sešla legislativní komise ČSSI v Ústavu teoretické a aplikované mechaniky ČSAV v Praze a pod vedením Ing. Václava Macha zahájila intenzivní činnost na přípravě podkladů k vyhlášce o podmínkách výkonu projektové a inženýrské činnosti. V té době vznikl v Obci architektů (OA) návrh zákonů o architektuře a architektonické komoře. Přijetím těchto zákonů by byli z procesu přípravy a provádění staveb prakticky vyloučeni stavební inženýři a technici. Architekti odmítali vznik jedné komory, která by architektky, inženýry a techniky sdružovala. Proto byl v legislativní komisi ČSSI vypracován první návrh zákona o zřízení komory inženýrské. Jeho autorem byl Ing. Dr. Leonard Hobst z brněnské pobočky ČSSI. Po celoročním jednání s poslanci tehdejšího Federálního shromáždění a České

národní rady (ČNR) a především se zástupci Obce architektů byly na konci roku 1991 připraveny dva zákony.

Předseda ČSSI Ing. Ivo Bajer a předsedkyně OA Ing. akad. arch. Alena Šrámková vydali v listopadu 1990 společné stanovisko, ve kterém oslovili iniciativní skupinu poslanců ČNR a předložili jim návrhy dvou zákonů upravujících výkon vybraných činností ve výstavbě, zejména činností registrovaných architektů a autorizovaných inženýrů. Jak napsali ve svém stanovisku, smyslem těchto navrhovaných právních norem mělo být vytvoření účinného systému, zajišťujícího přiměřenou profesionalitu výkonu všech důležitých činností ve výstavbě, jak je to běžné v západních zemích.

Společná fotografie
přípravných ustavujících
výborů a aktivů komor
autorizovaných inženýrů
a techniků a architektů

Ing. Bohumil Rusek

Ve stanovisku byla deklarována shoda a vzájemná podpora obou profesních sdružení. Dohoda o společném postupu při podání a především při projednávání zásad obou zákonů v ČNR však nebyla ze strany OA dodržena a návrhy byly v ČNR projednávány samostatně. Nakonec ČNR rozhodla, že bude vypracován jeden zákon, upravující výkon vybraných činností ve výstavbě.

V té době odbor územního plánování na Ministerstvu životního prostředí ČR připravoval novelu stavebního zákona, ve které měly být nově definovány podmínky pro projektování a provádění staveb. Zároveň dostal za úkol vypracovat ve spolupráci s Českým svazem stavebních inženýrů, Obcí architektů a Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR společný návrh zákona, který by měl respektovat připomínky z jednání výborů ČSSI. Úsilí ČSSI o uhájení zájmů stavebních inženýrů neustávalo. V srpnu 1991 zaslal předseda ČSSI ministrům průmyslu, hospodářství a vnitra dopis, ve kterém je žádal o podporu českých stavebních inženýrů při přípravě nového zákona. Mezitím vznikl na půdě ČSSI přípravný výbor a aktiv České komory autorizovaných inženýrů a techniků, který měl v souladu s připravovaným zákonem název přípravný ustavující výbor ČKAIT. Byla přijata zásada, že ve výboru mají být zástupci jednotlivých oborů a zároveň mají být procentuálně podle velikosti zastoupeny jednotlivé oblastní pobočky ČSSI. První zasedání přípravného ustavujícího výboru ČKAIT se konalo 26. září 1991 na Fakultě stavební ČVUT v Praze, do výboru bylo delegováno 26 členů ČSSI. Přípravný ustavující výbor si poté zvolil své funkcionáře. Předsedou byl zvolen Ing. Václav Mach, místopředsedy se stali Ing. Miroslav Čermák, CSc., Ing. Bohumil Rusek a Ing. Miroslav Najdekr, CSc. Výkon funkce tajemníka byl svěřen Ing. Vladimíru Sklenářovi, CSc., jednáním se státními a volenými orgány byli pověřeni Ing. Miloslav Pavlík, CSc., Ing. Ivo Bajer a Ing. Miroslav Čermák, CSc. Činností související s autorizacemi byli pověřeni Ing. Bohumil Rusek, Ing. Miroslav Najdekr, CSc., a Ing. Jiří Kuchynka.

Činnostmi související s disciplinárními a právními záležitostmi byli pověřeni Ing. Petr Hudler, CSc., a Ing. Svatopluk Zídek. Koordinátory pro jednotlivé obory a specializace byli jmenováni: Ing. Jiří Koudelka (inženýrský urbanismus), Ing. Miroslav Najdekr, CSc., Ing. Bohumil Rusek, Ing. Miroslav Čermák, CSc., Ing. Václav Oupor, Ing. Jiří Schandl a Ing. Jiří Kuchyňka (pozemní stavby), Ing. Jiří Potůček, CSc. (vodohospodářské stavby), Ing. Václav Mach (dopravní stavby; mosty a inženýrské konstrukce), doc. Ing. Ladislav Lamboj, CSc. (geotechnika) a Ing. Vlastimil Moucha (statika). Přípravný ustavující výbor se dále rozhodl nabídnout členství ve výboru spolupracujícím orgánům a organizacím, které se na přípravě zákona podílely – Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR a dalším. Rozhodl také o výši členského příspěvku jeho členů a požádal ČSSI o poskytnutí půjčky na jeho činnost a zároveň o poskytnutí místností pro činnost přípravného ustavujícího výboru v sídle ČSSI v Legrově ulici v Praze. Více než dvouletá intenzivní práce legislativní komise ČSSI a přípravného ustavujícího výboru pod vedením Ing. Václava Macha byla korunována přijetím zákona ČNR č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě 7. května 1992. Zákon nabyt účinnosti zveřejněním ve Sbírce zákonů 7. července 1992 a k témuž dni jmenoval tehdejší ministr životního prostředí Ing. Ivan Dejmal ze zákona ustavující výbor ČKAIT v počtu 34 řádných členů. Vycházel přitom z návrhů ČSSI a dalších stavovských organizací, které na přípravě zákona spolupracovaly.

Český svaz stavebních inženýrů tak sehrál rozhodující úlohu při vzniku České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, se kterou od jejího vzniku na základě písemné dohody, uzavřené již v roce 1992, trvale a úzce spolupracuje.

Ing. Bohumil Rusek

Vztah ČKAIT a ČSSI

Bylo to na podzim 1989, Praha vřela listopadovými událostmi, já sedím v kanceláři a volám Ivana Hačkajla, zda není čas pro obnovu svazu stavebních inženýrů. „*Voláš ve správnou dobu, přijď zítra do Konstruktivy na Pankrác, začínáme.*“ Musím se přiznat, že obnovení svazu v šedesátých letech mne minulo. Co jsem následně zažil, ten elán a optimismus, to mě nadchlo. Nebudu popisovat, jaký byl první sjezd v Brně a následné roky. Jedno je jisté, tehdy jsme byli podstatně mladší a chtěli jsme pro stavební inženýry něco udělat. To se také stalo. Svaz dal podnět ke vzniku komory. Velkou zásluhu na tom, že vznikla komora, spatřuji v osobnosti Václava Macha a jeho umanutosti v tom nejlepší slova smyslu.

Na začátku tedy svaz pomohl komoře a teď je tomu opačně. Komora logicky pomáhá finančně svazu, ať už se jedná o zahraniční účasti, nebo o účast na domácích akcích. Chystané připomenutí sto padesáti let od založení Spolku inženýrů a architektů komora podpoří výraznou finanční částkou ve stejné výši, dalo by se říci za každý rok jeden tisíc. Pochopitelně, že by bylo ideální, kdyby se členy svazu stalo více především mladých autorizovaných inženýrů. Možná by to chtělo větší atraktivitu svazových akcí.

Existují přitom jisté oblasti činností, které nejsou pro inženýrskou komoru, založenou ze zákona, vhodné, nebo někdy ani možné. Týká se to například technického zajišťování školení a úkonů s tím spojených, zajišťování a zpracovávání různých odborných posudků pro ostatní instituce (např. orgány státní správy), kde by se právě mladší členové mohli zapojit.

Pro stavební inženýry-specialisty by mohlo a mělo být členství v oblastních pobočkách ČSSI nebo v odborných společnostech ČSSI nejen užitečné, ale i zajímavé. Uvedu alespoň některé z důvodů.

Inženýrky, inženýři a technici, členové i nečlenové ČKAIT, kteří se specializují na určitý druh činnosti a mají zájem o nejnovější dění v této specializaci, případně oboru, a mají zájem „inzerovat“ jistým způsobem svoji činnost v této úzké specializaci, se mohou uplatnit v činnosti celostátních odborných společností ČSSI.

Členství v odborných společnostech ČSSI je umožněno i špičkovým odborníkům z řad autorizovaných techniků a stavitelů, kteří se tímto způsobem mohou stát přidruženými členy ČSSI v dané odborné společnosti s rovnocenným postavením s autorizovanými inženýry v rámci této odborné společnosti. Jediným omezením pro techniky je skutečnost, že nemohou být voleni do ústředních orgánů svazu. Mladí inženýři se mohou stát členy ČSSI ihned po absolvování fakulty, studenti stavebních fakult již v době svého studia. Rovněž tak technici se mohou stát členy odborných společností ČSSI ihned po ukončení studia. Pro získání členství v ČSSI nebo v odborných společnostech ČSSI není délka praxe předepsána. Jako člen ČSSI má pak potenciální zájemce o autorizaci možnost se daleko kvalitněji a zejména dlouhodobě připravovat k autorizačním zkouškám, před jejichž vykonáním musí absolvovat inženýr tři roky a technik dokonce pět let praxe.

Inženýrky a inženýři, pedagogové středních a vysokých škol stavebního zaměření, kteří k výkonu povolání autorizaci nepotřebují a nejsou tudíž nijak profesně organizováni, by měli mít možnost udržovat prostřednictvím členství v ČSSI úzký vztah k novinkám ve svém oboru a vůbec k dění ve stavebnictví. Také inženýrky a inženýři, pracovníci státní správy (např. stavebních úřadů), by měli mít možnost udržovat prostřednictvím členství v ČSSI kontakt s děním v oboru. Ani oni autorizaci (tudíž i členství v komoře) pro výkon povolání bezprostředně nepotřebují. Inženýrky, inženýři a technici, zaměstnanci stavebních a projekčních firem, kteří nevykonávají funkci odpovědného (hlavního)

Ing. Pavel Křeček,
předseda ČKAIT

projektanta nebo odpovědného (hlavního) stavbyvedoucího, rovněž autorizaci pro výkon povolání nepotřebují a nejsou tudíž povinni být členy komory, přesto by se měli a jako členové ČSSI i mohli o dění v oboru ve vlastním zájmu dlouhodobě zajímat.

Inženýrky a inženýři, kteří končí profesionální kariéru a autorizaci ani členství v komoře (zejména s ohledem na výši členského příspěvku) již pro další činnost nepotřebují, mohou mít rovněž opodstatněný zájem udržovat i nadále kontakt s oborem, což jim členství v ČSSI umožní.

V současnosti působí v rámci ČSSI odborné společnosti, přičemž je pouze na rozhodnutí člena, ve které z organizačních složek (oblastní pobožce nebo odborné společnosti) bude řádným členem s povinností úhrady (minimálních) ročních členských příspěvků a ve které organizaci bude členem přidruženým, bez povinnosti úhrady plných členských příspěvků, ale s plnoprávným členstvím opravňujícím jej k účasti na činnosti ČSSI i všech jeho akcích.

Komora má pracovní aktivity pro jednotlivé obory, které jsou mnohdy identické se společnostmi ČSSI, tak proč ještě více neprohloubit spolupráci.

Společnou institucí komory a svazu je od samého počátku Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI. Členství v kolegiu, které je neformální, však nepředpokládá kromě zájmu o danou problematiku úhradu dalšího členského příspěvku. Společnou aktivitou je rovněž časopis Stavebnictví, který vydávají společně ČKAIT, ČSSI a SPS v ČR.

Pro členy ČSSI, ale i ČKAIT je zajímavá také možnost účasti na odborných klubových večerech nebo pravidelných odborných exkurzích zejména v rámci regionů.

ČSSI, který garantoval hlavní diplomatickou práci v průběhu jednání, byl iniciátorem vzniku

on-line přístupu ke všem platným technickým normám (ČSN a EN), spravovaným a průběžně aktualizovaným Úřadem pro normalizaci, měření a zkušebnictví (ÚNMZ). Jednoznačně můžeme konstatovat, že vznik on-line přístupu k normám byl výsledkem spolupráce ČSSI a ČKAIT.

Členové ČSSI a ČKAIT mohou být nominováni pro potřeby úřadu ÚNMZ jako specialisté k účasti na zpracování a oponentování technických norem. S ohledem na tuto možnost začíná být velkým problémem personální obsazení v komisích. Jestliže použijí obvyklé vládní floskule o legislativní smůlce, pak v současné době tomu tak je. A zase stereotyp, chybějí lidé. Tady vidím provázanost obou institucí jako velice důležitou.

Velmi si cením spolupráce v krajích. Vezměme třeba soutěžní přehlídku PRESTA o prestižní stavbu Jihočeského kraje, kde největší roli sehrál svaz. Ale je tomu tak i v jiných krajích, nemohu je jmenovat všechny, dobré výsledky jsou dány především znalostí prostředí a vzájemných kontaktů. Je ovšem pravdou, že v mnoha krajích tyto dobré vztahy při přípravě krajských soutěží Stavby roku narušují kolegové architekti. Jejich tvrdošíjný postoj k soutěžním podmínkám ČKA vede mnohdy ke zdržování až jejich vyloučení, odstoupení z komisí. Myslím, že je to škoda, neboť víme, že k realizaci stavby je nutná účast všech partnerů. Velmi dobré vztahy mezi Českým svazem stavebních inženýrů a Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě to však nenarušuje.

Přál bych si, aby spolupráce nadále pokračovala, a i když – naštěstí – nikdo z nás nebude přítomen oslavám třisetletého výročí, ať si je naši pokračovatelé užijí a třeba i ocení některou stavbu postavenou v současných podmínkách. Možná to bude tunel Blanka...

Ing. Pavel Křeček

VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE

České vysoké učení technické v Praze

Dějiny technického školství na našem území jsou současně i historií Českého vysokého učení technického a vzdělávání v této oblasti existuje v tuzemsku již více než 300 let. První podnět k veřejnému provozování výuky technických disciplín je spojen se jménem Christiana Josefa Willenberga, který se v roce 1705 svou suplikou adresovanou Leopoldovi I. rozhodl získat jeho císařský souhlas, aby mohl v českých zemích vyučovat inženýrskému umění. Císař Josef I., král český a uherský, ve svém císařském reskriptu z 18. ledna 1707 podpořil tuto myšlenku, prosadit vůli panovníka se však patrně z důvodů finančních nepodařilo. Teprve o devět let později císaři a českým stavům opakoval Ch. J. Willenberg svůj záměr. Za stanovený plat nabídl vést inženýrskou profesuru a zdarma po dva roky vyučovat dvanáct přidělených posluchačů.

Dekretem zemských stavů, vydaným 9. listopadu 1717, byla profesura pro Willenberga schválena a na leden 1718 byl stanoven počátek vyučování. Trvalo dalších téměř sto let, než inženýrská profesura získala jednoznačnější postavení, než se výuka přestěhovala z bytů profesorů do prostor k tomu účelu určených, než nabyla civilního rázu a než počet posluchačů přesahoval trvale dvě stovky. To, že si tehdy inženýrská škola udržela kontinuitu a vyvíjela se, což nebylo zdaleka běžné, bylo jistě zásluhou i jejích prvních profesorů.

Po Willenbergovi to byli Jan Ferdinand Schor, umělec a proslulý stavitel hydrotechnických staveb v povodí Vltavy, a dále František Antonín Herget, který jako profesor praktické matematiky na filozofické fakultě zastával funkci vrchního zemského stavebního ředitele, byl významným zeměměřičem a stavitelem a sestavil první polohopisný plán královského města Prahy.

Fakulta stavební,
budova A

Gerstnerova pražská polytechnika se stala nejstarší technickou školou tohoto typu ve střední Evropě. V roce 1803 císař schválil návrh na přetvoření inženýrské stavovské školy na polytechniku. Nová polytechnika, první ve střední Evropě, kterou koncipoval František Josef Gerstner po vzoru nedlouho předtím zřízené polytechniky

prof. Ing. Petr
Konvalinka, CSc., rektor

pařížské, zahájila činnost v listopadu 1806 v budově, kde od roku 1786 sídlila i inženýrská škola, tj. v dnešní Husově ulici. Byla přitom i nadále, a to z rozhodnutí císaře, od roku 1787 součástí pražské univerzity a kladla důraz především na výuku technických oborů spojených s rozvíjející se industrializací českých zemí. Teprve v září 1815 se stala i formálně samostatnou. František Josef Gerstner, profesor matematiky a mechaniky, astronom, vědec v oboru teorie vlnění a hydromechaniky, organizátor vědeckého života a průmyslu v Čechách, autor projektu koněspřežní železnice z Českých Budějovic do Lince z roku 1828, a také Christian Andreas Doppler, profesor matematiky a praktické geometrie na polytechnice v letech 1837 až 1847, byli nepochybně největšími osobnostmi této školy 19. století.

Významným mezníkem v historii školy byl rok 1863. První tehdy vydaný statut školy se stal základem nové organizace výuky i řízení polytechnického ústavu jako vysoké školy, v jejímž čele po vzoru univerzit stál volený rektor. Studium dostalo pevný řád rozdělením do čtyř odborů: vodního a silničního stavitelství, pozemního stavitelství, strojnictví a odboru pro technickou

lučbu (chemii). Čeština se stala vyučovacím jazykem rovnoprávným s němčinou. Rozpory mezi českou a německou částí profesorského sboru vedly v roce 1869 k rozdělení polytechnického ústavu na dva samostatné ústavy, český a německý. Pro český ústav byla podle projektu profesora Ignáce Ullmanna postavena v letech 1872 až 1874 nová budova na Karlově náměstí. V roce 1875 byly oba tyto dosud zemské ústavy zestátněny. Česká technika nesla od roku 1879 název C. k. Česká vysoká škola technická a připravovala odborně schopnou technickou inteligenci, která se přirozeně prosazovala na rozhodující místa v českém průmyslu, obchodu, zemědělství, dopravě a státní správě. Pro poslední desetiletí přelomu století až do počátku první světové války byl charakteristický rozvoj školy v souvislosti s všeobecným rozvojem českého průmyslu, vzniku nových oborů vyvolaných potřebami společnosti a rychlým vývojem techniky. Počet posluchačů přesáhl v roce 1909 již tři tisíce.

Během prvních dvou desetiletí 20. století řada panovníkových rozhodnutí směřovala ke zvýšení prestiže technických vysokých škol v monarchii. V roce 1901 získaly techniky právo udělovat doktoráty technických věd, jejich rektorům od roku 1904 příslušelo po dobu výkonu funkce oslovení Magnificence a rektorovi České vysoké školy technické bylo již v roce 1906 povoleno při akademických slavnostech nosit čestný řetěz, který mu věnoval Spolek architektův a inženýrů v království Českém (red. pozn.: psaní názvu vychází z dobových pramenů). Tento vývoj dovršilo nepochybně císařské nařízení o právu užívat stavovského označení inženýr těmi, jež vykonali na vysokých školách technických dvě státní zkoušky, zavedené říšským zákonem v roce 1878.

Potřebné změny studijní i organizační, za Rakouska-Uherska často těžko prosazované, byly v okamžiku vytvoření Československé republiky

ČVUT – nová budova,
Fakulta architektury

připravené natolik, že již v srpnu 1920 byl ministerskou radou schválen nový statut, který zaváděl novou organizaci školy. Její název se změnil na České vysoké učení technické, odbo-ry v čele s přednosty byly nahrazeny vysokými školami s děkany, rektor stál v čele akademického senátu. Podle tohoto statutu a jeho dodatků z let 1920 až 1921 mělo ČVUT až do roku 1949 sedm vysokých škol: inženýrského stavitelství, architektury a pozemního stavitelství, strojního a elektrotechnického inženýrství, chemicko-technologického inženýrství, zemědělského a lesního inženýrství, speciálních nauk a VŠ obchodní. Původně tříletá Vysoká škola obchodní měla podle zákona z roku 1919, kterým byla zřízena, nejprve tři roky existovat na technice jako samostatný odbor. V roce 1923 schválil senát VŠO návrh na její definitivní začlenění do ČVUT, což však fakticky provedl teprve zákon o reorganizaci Vysoké školy obchodní z roku 1929. Při některých vysokých školách ČVUT existovaly výzkumné a zkušební ústavy nebo pokusné stanice a laboratoře. Jedním z nich byl Výzkumný a zkušební ústav hmot a konstrukcí stavebních při Vysoké škole inženýrského stavitelství, zřízený v roce 1921. Iniciátorem myšlenky na jeho vybudování a jeho prvním přednostou byl profesor Ing. František Klokner. Dnešní Kloknerův ústav je přímým pokračovatelem tohoto ústavu, který patřil v době meziválečné k největším výzkumným ústavům v tuzemsku i v cizině.

Téměř šest let násilného uzavření českých vysokých škol za fašistické okupace, od 17. listopadu 1939 do 4. června 1945, kdy byla opět na ČVUT zahájena výuka, mělo pro školu dalekosáhlé následky – kromě nevyčísitelných ztrát materiálních také četné oběti na životech učitelů a studentů školy a několikaletou izolaci od vývoje techniky a vědy ve světě. Jedním z důsledků bylo např. i to, že reformy studia připravované před okupací i stavba areálu budov ČVUT v Dejvicích započatá v roce 1925 zůstaly nedokončené.

Rok 1948, konkrétně represe vůči studentům a učitelům připravené a bezprostředně uplatněné po 25. únoru, tzv. studijní prověrka na všech vysokých školách, mající na ČVUT za následek vyloučení několika set studentů, postupné rušení největší součásti ČVUT – Vysoké školy obchodní (počínaje akademickým rokem 1949/50) – to vše byly skutečnosti, které signalizovaly další negativní vývoj. Začala jimi mimo jiné celková reorganizace ČVUT, během níž zejména v letech 1949 až 1960 došlo k mnoha zásadním změnám především v organizaci fakult, ale také ke vzniku kateder a pracovišť s celoškolskou působností, jako byly katedry vojenské, marxismu-leninismu či branné výchovy. V roce 1952 se osamostatnily Vysoká škola chemicko-technologická a Vysoká škola zemědělská. Legislativním podkladem pro změny ve všech sférách činnosti ČVUT, postavení jejích zaměstnanců, práv a povinností studentů a studentských spolků byl zákon o vysokých školách č. 58/1950 Sb.

Po roce 1960 mělo ČVUT čtyři fakulty: Fakultu stavební, Fakultu strojní, Fakultu elektrotechnickou a dnešní Fakultu jadernou a fyzikálně inženýrskou. V roce 1976 byla jako pátá zřízena Fakulta architektury. Nesporným kladem

UCEEB – Univerzitní centrum energeticky efektivních budov, Buštěhrad

UCEEB – jižní
experimentální fasáda –
Envelop

a zároveň podmínkou rozvoje školy bylo pokračování v dostavbě dejvického areálu v letech 1958–1988 a výstavba studentských kolejí v Podolí v roce 1957, komplexu kolejí na Strahově v roce 1961 a koleje v Bubenci.

Čtyřicetiletou etapu v dějinách školy, kdy se podruhé v tomto století dostala její existence a rozvoj do závislosti na politické moci, ukončil 17. listopad 1989, což umožnilo zahájit postupnou přeměnu ČVUT v duchu jeho demokratických tradic a požadavků kladených v současnosti na technickou inteligenci. Modernizovaná výuka a následně strukturované studium technických oborů umožnilo průchodnost ke studiu i v ostatních zemích Evropské unie. V roce 1993 byla zřízena Fakulta dopravní, v roce 2005 další nová Fakulta biomedicínského inženýrství. Kromě fakult má univerzita pět vysokoškolských ústavů: Kloknerův ústav, Masarykův ústav vyšších studií, Ústav tělesné výchovy a sportu, Univerzitní centrum energeticky efektivních budov a Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky. Počet pracovišť ČVUT se od roku 2002 rozšiřuje a patří mezi ně v současné době Výpočetní a informační centrum, Inovacentrum, Ústav technické a experimentální fyziky, Správa účelových zařízení,

Česká technika – nakladatelství ČVUT, Ústřední knihovna ČVUT a Rektorát ČVUT.

V roce 1995 bylo otevřeno detašované pracoviště Fakulty dopravní a Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT v Děčíně. Viditelným úspěchem vývoje školy po roce 1990 byla realizace investic směřujících ke zkvalitnění prostředí v prostorách ČVUT. Významným počinem se stalo v tomto ohledu např. zastřešení atria v budově Fakulty stavební, rozšíření reprezentačních prostor navazujících na Betlémskou kapli o Lapidárium v podzemí budovy a instalace stálé galerie portrétů rektorů ČVUT v prostorách Betlémské kaple. Dále se v roce 2004 rekonstruovaly budovy bývalého probošství v areálu Karlova náměstí a byl zastřešen dvůr budovy v Břehové ulici, čímž vznikl nový prostor pro knihovnu a studovnu Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské. Prostorové podmínky školy a ubytovací možnosti studentů ČVUT se v letech 1998 až 2000 zlepšily díky dokončeným rekonstrukcím budovy Na Florenci v Praze 1, jejíž prostory slouží od roku 1998 k výuce studentů Fakulty dopravní, a budovy Masarykovy koleje v Thákurově ulici v Praze 6, která má také prostory pro stravování a pořádání konferencí i výstav. Od února roku 2000 je v Hlávkově koleji v Jenštejské ulici v Praze 2 opět k dispozici doktorandům a vynikajícím studentům pražských vysokých škol 239 ubytovacích míst. Výuce tělesné výchovy studentů ČVUT a jejich mimoškolním sportovním činností slouží od konce října 2002 nově vybudovaný sportovní areál Kotlářka a sportovní centrum na Julisce v Praze 6 otevřené v letech 2004 až 2005.

Dokončené rekonstrukce některých budov ČVUT v roce 2006 – barokní budovy v ulici Na Zderaze v areálu ČVUT na Karlově náměstí, v Trojanově a v Horské ulici – výrazně zlepšily pracovní prostředí ústavu matematiky Fakulty strojní, laboratoří katedry fyzikální elektroniky Fakulty

jaderné a fyzikálně inženýrské a knihovny Fakulty dopravní. Vědecký inkubátor v Dejvicích, který je součástí Inovacentra ČVUT, zajišťuje od ledna 2006 poradenství a služby začínajícím firmám, včetně pronájmu prostor. Krátce před zahájením oslav tří set let vzniku školy byl na podnět ČVUT soubor nejstarších dochovaných dokumentů k dějinám ČVUT (z let 1705–1744) prohlášen archivní kulturní památkou. V roce 2007 byla dokončena další etapa rozsáhlé rekonstrukce areálu Karlova náměstí – hlavní budovy a budovy Fakulty elektrotechnické, kde vzniklo mimo jiné zázemí pro doktorandy fakulty, dále byla upravena Zengerova posluchárna, která byla v minulosti rovněž místem konání doktorských promócí a významných slavností školy. Modernizace vysokoškolských objektů pokračovala i v roce 2008 rekonstrukcemi kolejí v Podolí, bylo započato s rekonstrukcemi budov Fakulty biomedicínského inženýrství v Kladně – Sítně.

Fakulta biomedicínského inženýrství (FBMI) vznikla 27. května 2005 transformací Ústavu biomedicínského inženýrství. Její historie se píše od roku 1996, kdy bylo na ČVUT v Praze založeno Centrum biomedicínského inženýrství (CBMI) s cílem vytvořit na ČVUT ústřední koordinační pracoviště výzkumných i výukových aktivit v oboru biomedicínského inženýrství. K 1. lednu 2007 byl zřízen jako samostatné pracoviště ČVUT Ústav tělesné výchovy a sportu (ÚTVS). Vznikl sloučením kateder tělesné výchovy Fakulty stavební, Fakulty elektrotechnické a Ústavu tělesné výchovy a sportu Fakulty strojní. V roce 2009 byla zřízena Fakulta informačních technologií a stala se tak osmou fakultou ČVUT.

Dne 9. září 2009 byla otevřena Národní technická knihovna, ve které ČVUT umístilo část své Ústřední knihovny. Dne 22. února 2011 byla slavnostně otevřena Nová budova ČVUT. Od letního semestru 2010/2011 zde získaly moderní prostory k výuce Fakulta architektury a Fakulta

informačních technologií. V dubnu 2012 bylo zřízeno Univerzitní centrum energeticky efektivních budov (UCEEB). Je společným projektem pěti fakult ČVUT v Praze. Náplní centra je výzkum v oblasti optimalizace energetických úspor v budovách. V roce 2012 bylo na rektórátu v rámci Odboru pro studium a studentské záležitosti zřízeno nové oddělení – Středisko pro podporu studentů se specifickými potřebami (ELSA). K 1. červenci 2013 byl založen Český institut informatiky, robotiky a kybernetiky (CIIRC) jako vysokoškolský ústav ČVUT. Jeho cílem je integrovat výzkum v oblasti informatiky, robotiky a kybernetiky na ČVUT a také přivést dosavadní spolupráci Českého vysokého učení technického, Akademie věd ČR, Západočeské univerzity Plzeň, Vysokého učení technického v Brně a Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava na kvalitativně vyšší úroveň, zejména díky propojení s infrastrukturami budovanými z prostředků strukturálních fondů (CEITEC, NTIS, IT4Innovations), a to s využitím pozitivních zkušeností získaných z působení Centra aplikované kybernetiky v posledních dvanácti letech. V roce 2016 má být dokonče-

prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc., prorektor pro výstavbu a investiční rozvoj 2006–2014

Kvalita vnitřního prostředí, výzkumné pracoviště UCEEB

Nové budovy Fakulty elektrotechniky a komunikačních technologií

na komplexní revitalizace areálu budov v ulici Jugoslávských partyzánů, které jsou součástí dejvického kampusu.

prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.

Vysoké učení technické v Brně

Vznik České vysoké školy technické v Brně spadá do posledního roku 19. století. Právě toto století, někdy nazývané stoletím páry, bylo charakteristické prudkým rozvojem průmyslu hlavně v zemích Evropy a Severní Ameriky. Tento rozvoj, který vytvořil vědecký, technický a materiální základ století dvacátého, znamenal i nebývalý nárůst požadavků na vzdělání obyvatelstva, především v technických oborech. Ve všech evropských zemích začínají vznikat technická učiliště a technické vysoké školy. Tomuto trendu začínající moderní doby se nevyhnuly ani země rakousko-uherského mocnářství.

Morava zaujímala přibližně 5 % plochy rakouské monarchie a 5,7 % počtu obyvatel, ale v polovině 19. století již vytvářela desetinu průmyslové produkce monarchie. Je proto logické, že bylo snahou vytvořit zde odbornou základnu pro rychle se rozvíjející průmysl, jenž byl soustředěn především v Brně, kterému se zejména pro rozvoj textilního průmyslu přezdívalo moravský Manchester. Po vzájemné dohodě česky a německy mluvících obyvatel Moravy vzniklo v roce 1849 v Brně dvojjazyčné Technické učiliště, které mělo zabezpečit výchovu technické inteligence pro rozvíjející se průmysl Markrabství moravského.

Technickému učilišti se dostávalo vládní podpory. Po počátečních problémech s umístěním školy byla v roce 1860 postavena důstojná budova na nynějším Komenského náměstí a v roce 1873 byla povýšena na vysokou školu technického směru. V této době se však začaly vyhrcovat nacionalistické spory mezi německým a českým obyvatelstvem v Brně. Změny charakteru původně dvojjazyčné C. k. vysoké školy technické v Brně na ryze německou podnítila česky hovořící veřejnost na Moravě k oprávněnému požadavku na zřízení České vysoké školy technické. Německy mluvící část obyvatelstva Brna v čele s brněnským továrníkem Friedrichem Wannieckem, velkým germanizátorem, byla zásadně proti vzniku této školy. K nedoceněným osobnostem na přelomu 19. a 20. století patřil dr. Antonín Rezek. Do roku 1896 přednášel jako profesor rakouských dějin na pražské filozofické fakultě a patřil k zakladatelům moderního českého dějepiscetví. V mládí si dal dokonce předsevzetí, že bude pokračovat v díle Františka Palackého. V roce 1896 byl povolán do Vídně a stal se tajným radou na Ministerstvu kultu a vyučování. Zasloužil se o rozvoj českého středního školství – především vznikem nových gymnázií a reálék.

Na konci 19. století se pak projevoval v monarchii nedostatek vysokých škol především technického

směru. Dr. Rezek se na ministerstvu velkou měrou zasazoval o vznik a finanční podporu právě brněnské techniky. Během roku 1899 dr. Rezek vedl celou řadu jednání, směřujících k zajištění budov, profesorského sboru a dalších náležitostí brněnské techniky. Vláda si však na druhé straně jasně uvědomovala, že požadavky české společnosti jsou oprávněné, a tak vypracovala všechny dokumenty k tomu, aby Jeho veličenstvo císař František Josef I. mohl podepsat 19. září 1899 dekret o zřízení Císařské a královské České vysoké školy technické v Brně.

Česká vysoká škola technická v Brně zahájila svou činnost 3. listopadu 1899 a jejím prvním odborem bylo stavební inženýrství. Začínala z nuzných začátků, pouze se čtyřmi profesory a v pronajatých místnostech. Nová budova novobarokního slohu, kterou navrhl a jejíž výstavbu řídil architekt Karel Danda, byla otevřena 24. června 1911 a patřila k nejkrásnějším v Brně.

Profesorský sbor si dobře uvědomoval panovníkův význam a vliv při vzniku školy. Před dokončením školy se proto profesorský sbor usnesl požádat panovníka, aby škola do budoucna mohla nést název C. k. Česká vysoká škola technická Františka Josefa v Brně. Vzhledem k tomu, že císař rád viděl všechny projevy loajality svých poddaných vůči říši a trůnu, vyhověl této žádosti Nejvyšším rozhodnutím z 1. března 1911. Význam školy byl o měsíc později 24. dubna 1911 posílen Nejvyšším zmocněním Ministerstva kultu a vyučování, kterým bylo povoleno, aby její rektor užíval při slavnostních příležitostech čestného rektorského řetězu. Škola tím dosáhla svého „zrovnoprávnění“ s ostatními školami, především však školami univerzitního typu. Autorem řetězu se stal jeden z profesorů školy, architekt Karel Hugo Kepka. Čestnou medaili řetězu zdobí reliéf císaře Františka Josefa I. na trůnu jeho předků, což zdůrazňovalo jeho zakladatelskou roli při vzniku školy.

I když „Česká technika“ měla navždy nést vznesené jméno Františka Josefa, tři roky po otevření nových budov začala světová válka. Školní budovy byly přeměněny ve vojenský lazaret. Škola se opět stěhovala do náhradních prostorů. Někteří profesoři narukovali a snížil se i počet posluchačů, v letech 1916 až 1917 až na 103.

Konec války, rozpad Rakouska-Uherska a vznik Československé republiky přinesly změny i do postavení brněnské techniky. Portréty císaře Františka Josefa I. byly nahrazeny portréty T. G. Masaryka a v roce 1919 bylo z názvu školy odstraněno císařovo jméno. Škola nesla název Česká vysoká škola technická v Brně. Chod školy se podařilo velmi rychle zajistit. Již v roce 1918/1919 vykazovala největší počet posluchačů od svého vzniku. Od roku 1918/1919 byly přijímány jako řádné posluchačky i ženy.

Počáteční rozvoj školy, charakterizovaný otvíráním nových oborů a nových budov, byl omezen počátkem třicátých let 20. století hospodářskou krizí. Úspory ministerstva školství v roce 1934 byly ze 40 % na úkor vysokých škol. I v Brně se měly rušit některé odbory, především architektura a pozemní stavitelství. Zřejmě ona nestabilita vysokého školství ve třicátých letech vedla profesorský sbor školy k myšlence intervenovat v její prospěch u různých vysoce postavených osobností československého veřejného života. Patřil k nim rovněž nově zvolený prezident republiky Dr. Edvard Beneš. Na návrh všech děkanů odborů školy bylo odsouhlaseno, aby prezident Beneš byl jmenován čestným doktorem technických věd. Jmenování bylo potvrzeno rozhodnutím Ministerstva školství a národní osvěty z 12. srpna 1936. Slavnostní promoce se uskutečnila až 16. března 1937, před tímto aktem byl prezident požádán, aby vysoká škola technická směla v budoucnosti nést ve svém štítě jeho jméno. Zákonem č. 31/37 se změnil název školy na Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše v Brně.

prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, Csc., rektor

Události roku 1938 se odrazily i na postojích a činnosti školy. Mnichovský diktát a následné odstoupení pohraničních území způsobily značnou deziluzi mnohých občanů, spojenou s nárůstem protibenešovské kampaně, které bohužel podlehl i česká technika v Brně. Na schůzi profesorů 16. listopadu 1938 navrhla zvláštní komise,

zuschopného stavu a od podzimu 1945 začala na škole výuka. Škola musela zvládnout velké množství posluchačů – studium dokončovali ti, kteří začali studovat před válkou, a dále i ti, kteří během války ukončili studia na střední škole. Škola měla před sebou skvělou perspektivu rozvoje v osvobozené vlasti.

Fakulta informačních
technologií

aby byl podán návrh na zrušení názvu „Benešova technika“ a aby se vrátilo k původnímu názvu Česká vysoká škola technická v Brně. Tento návrh byl odsouhlasen a vládním nařízením z 23. prosince 1938 škola opět změnila svůj název, což lze považovat za ostudný krok, i když v obtížném období. V roce 1939 byla škola uzavřena, stejně jako ostatní vysoké školy v Protektorátu Čechy a Morava. K obnově činnosti došlo až po druhé světové válce.

V roce 1945 se škola automaticky vrátila k názvu Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše v Brně (aniž byly anulovány výsledky hlasování z podzimu 1938). Budovy školy byly po skončení války silně zdevastovány, přesto úsilím studentů a profesorského sboru se dostaly do provo-

Technické školství bylo pro rozvoj nového režimu nezbytné a bylo jím též podporováno. Vysoká škola technická Dr. Edvarda Beneše dosáhla v roce 1950/1951 svého největšího rozkvětu a předpokládal se další rozvoj po stránce vědecké, výzkumné, pedagogické a materiální. Všechny proto šokoval rozkaz prezidenta republiky z 23. srpna 1951, kterým byla tato škola zrušena, převedena pod správu Ministerstva národní obrany (MNO) a na jejím místě byla vytvořena Vojenská technická akademie. Většina oborů „brněnské techniky“ se měla transformovat do nově vzniklých vojenských oborů Vojenské technické akademie. Obor, který zbyl po „rozebrání“ brněnské techniky byl obor stavebního inženýrství, o který MNO neprojevovalo zájem. Vzhledem k velkému počtu posluchačů na tomto oboru bylo nakonec rozhodnuto zřídit z tohoto oboru prozatímní Vysokou školu stavitelství.

Vysoká škola stavitelství vznikla tedy v říjnu 1951 jako východisko z nouze a nikdo jí nepřipisoval skvělou budoucnost. Prvním rektorem školy se stal prof. Ing. Dr. Vojtěch Mencl, který musel řešit velmi obtížné a nevděčné úkoly. Naprostou většinu budov zabrala vzniklá Vojenská technická akademie a tak škola získávala prostory roztroušené na třinácti místech po Brně. Vzдор nepřítel státu vůči brněnské technice se právě Fakulta stavebního inženýrství Vysoké školy stavitelství v Brně stala záhy největší stavební fakultou v republice. Ve školním roce 1952/1953 měla 2170 posluchačů a 286 učitelů. Tento rozvoj se uskutečnil především zásluhou jejího rektora prof. Ing. Dr. Vojtěcha Mencla. Přednášky probíhaly

v kinosálech a různých pronajatých místnostech od různých organizací až do roku 1956.

Pokles mezinárodního napětí po smrti J. V. Stalina a K. Gottwalda v roce 1953 způsobil i pokles vojenského napětí mezi oběma bloky a tím poklesl i význam vojenského školství. Nekvalifikované zásahy do sféry vysokého školství si začalo uvědomovat i Politické byro ÚV KSČ. V této souvislosti se začalo uvažovat o obnovení energetické a strojní fakulty v Brně, kde by se využila mohutná výrobní základna tehdejšího Brněnského kraje. Významný zlom nastal na schůzi Politického byra ÚV KSČ 9. dubna 1956, kdy bylo navrženo, aby při Vysoké škole stavitelství v Brně byla zřízena Energetická fakulta s počáteční kapacitou 150 studentů, která by měla začít svoji činnost již počátkem akademického roku 1956/1957. Tato fakulta měla být zřízena s perspektivou jejího rozdělení na Fakultu elektrotechnickou a Fakultu strojní. Při těchto jednáních se však dospělo k názoru, že rozšířením Vysoké školy stavitelství o Energetickou fakultu dochází ke změně charakteru této školy, který stávající název nevystihuje. Ministr František Kahuda navrhl nový název školy, a to Vysoká škola stavitelství a energetiky v Brně. Zvítězil však návrh tehdejšího tajemníka ÚV KSČ Jiřího Hendrycha, který navrhl, aby se nově rozšířená škola nazývala Vysoké učení technické v Brně. Škola nesla tento název od 1. září 1956. Prvním rektorem nové školy se stal prof. Ing. Dr. Vilibald Bezdíček.

Změna názvu školy, uvolnění některých budov Vojenskou technickou akademií a především stabilizace učitelů na škole přinesla trochu klidu do činnosti a rozvoje školy. Škola začala iniciativně zavádět nové obory a rozvíjet nové oblasti vědy. Tak byla již v roce 1959 zřízena Laboratoř počítačích strojů, která se jako jedno z prvních pracovišť v zemi začala zabývat počítačovou technikou za pomoci tehdy nej-

modernějších počítačích strojů, které se průběžně inovovaly.

Přetrvávající nedostatek prostorů pro výuku vedl již v roce 1959 k návrhu na dostavbu Akademického náměstí budovami dalších fakult. Tento návrh nebyl schválen a rozvojové území školy bylo vyčleněno v prostoru pod Palackého vrchem. Po dlouhých odkladech se začalo s výstavbou studentských kolejí, a to v letech 1967 až 1973, s kapacitou celkem 4000 lůžek. V roce 1975 se začalo s výstavbou Fakulty strojní, která trvala až do roku 1987. K výstavbě Fakulty elektrotechniky pak došlo až po změně poměrů v zemi v roce 1991. Nové poměry též umožnily návrat Fakulty stavební do historických budov na ulici Veveří.

Významné bylo 110. výročí školy, oslavované v roce 2009, protože se konalo již v konsolidované demokratické společnosti. Dá se reálně předpokládat, že po řadě zvrátů, které školu během její historie potkaly, se dostala do období stability s perspektivou dalšího rozvoje. Za poslední dvě dekády došlo k významnému rozšíření kontaktů školy s celým světem. Škola se zařadila po bok ostatních evropských a světových technických univerzit. Tuto skutečnost si dobře uvědomují studenti, a proto zájem o studium na fakultách VUT v Brně stále roste.

Oslavy tohoto výročí byly zahájeny na Fakultě stavební VUT v Brně již 15. dubna 2009 vernisáží výstavy 110 let studia na stavební fakultě v Brně a následně mezinárodní vědeckou konferencí, která se konala na Fakultě stavební VUT v Brně. Oslavy vyvrcholily 21. září 2009 slavnostním shromážděním akademické obce v aule Fakulty informačních technologií, kde na návrh Vědecké rady VUT v Brně byly třem světově uznávaným osobnostem uděleny čestné hodnosti doktor honoris causa a dále sedmi členům akademické obce a spolupracovníkům VUT bylo uděleno celkem sedm Zlatých medailí VUT.

prof. Ing. Leonard
Hobst, CSc.

Univerzita začínala se čtyřmi profesory a čtyřiceti sedmi posluchači a v současnosti dospěla do pozice mezinárodně uznávané vzdělávací instituce, která nabízí současné špičkové vědecké a odborné znalosti na osmi fakultách a dvou vysokoškolských ústavech v široké škále oborů od technických, přírodovědných, přes ekonomické až po umělecké. VUT v Brně se dlouhodobě umísťuje v žebříčku nejlepších světových univerzit, který každoročně sestavuje společnost QS Quacquarelli Symonds Limited. V roce 2015 se VUT dařilo zejména v kategorii Engineering – Civil and Structural, v jejímž rámci se v konkurenci všech ostatních hodnocených univerzit z celého světa umístilo na 101. až 150. pozici.

Vysoké učení technické v Brně bylo jednou ze dvou českých univerzit, které jako první v republice obdržely prestižní certifikáty Evropské komise ECTS Label a DS Label na období 2009–2013. Po uplynutí tohoto období byla platnost certifikátů prodloužena na období 2013–2016. Je oceněním za správnou implementaci kreditního systému ve všech bakalářských a magisterských programech v návaznosti na realizaci cílů Boloňského procesu. Certifikát získalo VUT v Brně jako ocenění za správné bezplatné udílení dodatku k diplomu všem absolventům. Certifikáty osvědčují, že VUT v Brně splňuje náročná kritéria Evropské unie v oblasti vysokoškolského vzdělávání a přispívá k rozšíření mobility a tím i internacionalizaci univerzity.

VUT v Brně má v současné době 24 tisíc studentů, osm fakult a tři vysokoškolské ústavy. Jsou to Fakulta architektury (FA), Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií (FEKT), Fakulta chemická (FCH), Fakulta informačních technologií (FIT), Fakulta podnikatelská (FP), Fakulta stavební (FAST), Fakulta strojního inženýrství (FSI) a Fakulta výtvarných umění (FaVU).

prof. Ing. Leonard Hobst, CSc.

Vysoká škola báňská – technická univerzita Ostrava

VŠB–TU Ostrava navazuje v přímé kontinuitě na činnost montánního učiliště, Báňské akademie a VŠB v Příbrami. Montánní učiliště bylo v Příbrami zřízeno 23. ledna 1849. Pozdější Vysoká škola báňská byla z Příbrami do Ostravy přestěhována v roce 1945 a začátkem padesátých let 20. století se začala členit na jednotlivé fakulty. Univerzita je historicky spjata s rozvojem těžby nerostů a jejich zpracováním. Určitě není nadsázkou konstatování, že technický um Čechů vznikl a vyvíjel se především v souvislosti se zpracováním kovů. Naše vysoká škola se tradičně zaměřovala na průmysl a postupně ve svém vývoji reagovala na společenské a ekonomické změny.

Od roku 1989 Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava uskutečňuje ve vazbě na strukturální změny svou transformaci na moderní technickou univerzitu s plnohodnotnou nabídkou studia.

Součástí VŠB–TU Ostrava je v současnosti sedm fakult. Hornicko-geologická fakulta a Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství, které navazují na tradice Báňské akademie v Příbrami a dále fakulty vzniklé jako součást VŠB – Fakulta strojní (1950), Ekonomická fakulta (1977), Fakulta stavební (1997) a Fakulta bezpečnostního inženýrství (2002).

Fakulta stavební založená v roce 1997 je druhou nejmladší fakultou na VŠB–TU Ostrava. Její vznik si vyžádal stavební průmysl Moravy a Slezska, který každoročně potřebuje řadu nových stavebních inženýrů různých oborů a zaměření. Fakulta stavební poskytuje univerzální stavební vzdělání, rozšířené o problematiku specifickou pro Moravskoslezský region. Vznikla oddělením stavebních oborů, které byly na Hornicko-geologické fakultě VŠB–TU Ostrava pěstovány jak po stránce pedagogické, tak i vědecké po řadu

desetiletí. Vznik Fakulty stavební lze tedy považovat za logické vyústění dlouhodobého vývoje stavebních disciplín, která navazuje v přímé kontinuitě na činnost montánního učiliště a pozdější Báňské akademie zřízené v Příbrami v roce 1849. I když vznik Fakulty stavební byl v počátku podporován všemi generely rozvoje VŠB od roku 1962, k podstatnému zintenzívnění úsilí o zřízení této fakulty dochází koncem roku 1995, kdy rozvíjející se stavební průmysl severomoravského regionu začal pociťovat nedostatek stavebních inženýrů. Valná hromada České komory autorizovaných inženýrů a techniků oblasti Ostrava, konaná 25. ledna 1996 v Domě kultury Vítkovic v Ostravě, proto ve svém usnesení vyzvala k podpoře iniciativ k založení Fakulty stavební v Ostravě. Obdobné usnesení přijal také Český svaz stavebních inženýrů – oblastní pobočka Ostrava – a Svaz podnikatelů ve stavebnictví v České republice (ostravská pobočka). Představitelé uvedených profesních organizací se obrátili na Magistrát města Ostravy, který při jednání zastupitelstva 12. března 1996 výrazně podpořil úsilí o zřízení Fakulty stavební v Ostravě a následně se uskutečnilo první jednání rektora s představiteli města. Na základě těchto jednání posoudila 8. března 1996 zřízení Fakulty stavební Vědecká rada univerzity, která po obsáhlé diskusi úsilí o vznik této fakulty jednoznačně doporučila jako výraz odpovědnosti technické univerzity vůči potřebám severomoravského regionu. Vznik této fakulty rovněž jednomyslně doporučil na svém jednání 26. března 1996 univerzitní akademický senát. O návrhu byla 19. března 1996 informována akreditační komise MŠMT České republiky. K 1. lednu 1997 se již datuje vznik Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava. Zřízení této fakulty v Ostravě příznivě přijala široká technická veřejnost. Magistrát města Ostravy, jako důkaz své podpory vysokého školství ve městě, daroval v roce 1998 Fakultě stavební budovu školy na ulici Ludvíka Podéště v Ostravě – Porubě. Tento areál se od této doby v několika etapách re-

konstruoval a proběhla v něm výstavba nových pavilonů. Ve stejném roce byla dokončena další stavba, a to pavilonu zkušebnictví, a bylo zřízeno Experimentální stavební centrum. Fakulta stavební VŠB–TU Ostrava vzdělává studenty v oborech, které jsou plně kompatibilní s obory vyučovanými na ostatních stavebních fakultách v České republice i zahraničí. Obory navíc respektují regionální zvláštnosti a potřeby průmyslového regionu, jakými jsou např. potřeba revitalizace území postižených důlní činností, stavební a geotechnická činnost v hornictví a konverze budov industriálních sídel.

Za osmnáct let svého trvání dosáhla fakulta velkého rozvoje ve všech oblastech svých činností. V pedagogické oblasti vznikaly nové obory, například prostředí staveb, příprava a realizace staveb, konstrukce staveb přednášené v českém i anglickém jazyce, průmyslové a pozemní stavitelství, architektura a stavitelství, facility management. V souladu s Boloňskou deklarací má fakulta zaveden třístupňový systém vzdělávání, má právo udělovat akademické tituly Bc., Ing., Ing. arch. a Ph.D. V oboru městské inženýrství a stavitelství má právo uskutečňovat habilitační řízení v oboru teorie a konstrukce staveb a v oboru geotechnika pak habilitační i profesorská řízení. V oblasti vědecko-výzkumných aktivit se fakulta zapojila do řady tuzemských i zahraničních projektů, výzkumných úkolů, navázala řadu mezinárodních kontaktů, zapojila se do mezinárodních programů, které podporují mezinárodní mobility studentů i pedagogů. Nemalého rozmachu znamenala fakulta v oblasti čerpání finančních prostředků z evropských strukturálních fondů, které přispěly k možnosti inovace studijních programů, oborů a přispěly k vybavení fakulty přístrojovým zařízením. Úspěšně se rovněž rozvíjí spolupráce v rámci klastrových iniciativ, zejména spolupráce s Moravskoslezským dřevařským klastrem a Moravskoslezským energetickým klastrem.

prof. Ing. Radim Čajka, CSc.,
děkan Fakulty stavební

Vysoká škola báňská –
technická univerzita
Ostrava

Fakulta stavební poskytuje bakalářské, magisterské a doktorské vzdělání ve studijních programech stavební inženýrství a architektura a stavitelství. Ve všech stupních a formách studia se uplatňuje kreditní systém hodnocení studia, který umožňuje díky přijatému modelu přizpůsobit studium osobním představám a schopnostem studentů. V rámci oborového studia jsou studenti připravováni v oblasti stavebních materiálů, zakládání staveb a geotechnice, navrhování a provádění betonových a ocelových konstrukcí, dopravních staveb a organizaci dopravy, investičního procesu, ekonomie provozu města a staveb pro bydlení a občanské vybavení, architektury a stavitelství, prostředí staveb a technického zařízení budov.

Fakulta stavební je vysokou školou technického zaměření a kromě vysokoškolského vzdělání rozvíjí výzkum a vývoj. Spolupracuje s praxí, samosprávou i profesními komorami, tuzemskými i zahraničními vysokými školami. Fakulta se

aktivně zasazuje o zkvalitnění výuky, vzdělávání a výzkumu v oblasti stavebního inženýrství a architektury, k čemuž přispívají také projekty, které jsou spolufinancovány Evropskou unií.

Od svého založení Fakulta stavební věnuje pozornost řešení úkolů vědy a výzkumu, a to jak teoretických úloh základního výzkumu, tak i úkolů vyplývajících z přímé kooperace se stavební, průmyslovou i hornickou praxí. Vědeckovýzkumná činnost je odvozena od odbornosti jednotlivých kateder. Fakulta působí v regionu, který se tradičně vyznačoval rozsáhlou průmyslovou, těžební i dopravní aktivitou, což je reflektováno v tématech, které ve svých výzkumných úkolech řeší: účinky hornické činnosti a dopravy na stavební konstrukce a omezování jejích následků, výzkum v oblasti geotechniky a podzemního stavitelství nebo využívání opuštěných průmyslových ploch.

Moderní přístrojové vybavení laboratoře stavebních hmot umožňuje provádění destruktivních i nedestruktivních zkoušek různých stavebních materiálů. Zkušební metody realizované v laboratoři slouží pro hodnocení fyzikálně mechanických vlastností stavebních materiálů. Laboratoř provádí také zkoušky pro cizí subjekty formou doplňkové činnosti. V letech 2005 až 2011 pracovalo s finanční podporou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR společné výzkumné centrum stavebních fakult ČVUT v Praze, VUT v Brně a VŠB–TU Ostrava – Centrum integrovaného navrhování progresivních stavebních konstrukcí CIDEAS.

Klub přátel Fakulty stavební byl založen v roce 1995 na Hornicko-geologické fakultě VŠB–TU Ostrava pod názvem Klub přátel stavebních a geotechnických oborů na HGF VŠB–TU Ostrava. Hlavním cílem je sbližování teorie s praxí. Interní (zaměstnanci a doktorandi) a externí (absolventi Fakulty stavební) členové se scházejí minimálně dvakrát ročně, v červnu se konají výjezdní za-

sedání klubu doprovázené odbornými semináři a exkurzemi. Obdivuhodné je, že veškeré aktivity vznikají spontánně, nezištně a bývají iniciovány aktivitou svých členů. Členská základna externích členů především neustále narůstá, což svědčí o kvalitní spolupráci klubu, členů a nepochybně zaměstnanců Fakulty stavební. V poslední době se klub snaží propojit své aktivity s činností oblastních poboček ČSSI a ČKAIT v Ostravě.

Ve funkci děkana Fakulty stavební VŠB–TU Ostrava se od jejího založení vystřídali: prof. Ing. Jindřich Cigánek, CSc. (1997–2002), prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA (2003–2009), prof. Ing. Darja Kubečková, Ph.D. (2009–2013) a prof. Ing. Radim Čajka, CSc. (2014–dosud).

prof. Ing. Radim Čajka, CSc.,
děkan Fakulty stavební

SPŠ stavební Josefa Gočára v Praze 4

Škola má dlouholetou tradici. Působila v několika pražských budovách jako jedno z oddělení průmyslového školství založeného v roce 1837. Průmyslová jednota otevřela v roce 1837 v Havelském klášteře školu nedělní, která se později několikrát stěhovala a působila v Panské, Platněřské, Betlémské ulici a na Ovocném trhu. Po roce 1945 delší dobu sídlila v ulici Zborovské v Praze 5 a konečně v roce 1993 se stěhuje do nové budovy v ulici Družstevní ochoz. Od té doby nese čestné jméno po slavném a významném architektovi Josefu Gočárovi, který maturoval v roce 1902 na tehdy Vyšší škole průmyslové v Praze – oddělení stavební. Škola se jako jediná ve městě specializuje na obor pozemní stavitelství od 1. do 4. ročníku (v roce 1951 se ze SPŠ ve Zborovské ulici oddělil obor geodézie, v současnosti SPŠ zeměměřická, v roce 1956 se oddělil obor vodohospodářský a dopravní, v současnosti SPŠ stavební

v Dušní ulici). Škola vychovala řadu odborníků, kteří se úspěšně uplatnili ve stavebnictví. Škola má mezi stavební veřejností dobrý zvuk a je zárukou dobře připraveného absolventa.

SPŠ stavební
Josefa Gočára

Ve škole učili spolu s mnoha dalšími rovněž: Mikoláš Aleš jako asistent kreslení v letech 1873 až 1874, Otakar Kubín (Coubine), slavný malíř žijící léta ve Francii, Otakar Schmid, vynikající učitel a profesor na Fakultě stavební ČVUT v Praze, Oldřich Starý, významný architekt a později profesor ČVUT.

Školu, kromě jiných, absolvovali: Bohumil Hübschmann, významný architekt (maturoval v roce 1896), Jaromír Krejcar, architekt (maturoval v roce 1916), Josef Gočár (maturoval ve školním roce 1901/1902).

Škola spolupracuje s řadou významných stavebních firem a profesních organizací, které pro žáky zajišťují odborné praxe, exkurze, přednášky, vzorky stavebních materiálů a konstrukcí a odbornou literaturu, ale i možnosti uplatnění našich absolventů na trhu práce. Učitelé odborných předmětů mají autorizace ve svém oboru,

jsou členy ČKAIT a jsou také autory uznávaných středoškolských učebnic.

Škola rozvinula spolupráci zejména s ČSSI, který aktivně podporuje zájem mladých žáků o stavební obor. Pro žáky pořádá soutěže (např. Využití plochého skla ve stavebnictví, Energeticky úsporný komplex rodinného bydlení, určený pro více generací), nabízí jim účast na odborných přednáškách a exkurzích (např. exkurze u předního výrobce plochého skla AGC Glass Europe v Teplicích nebo exkurze do projektového atelieru Deltaplan v Praze – Holešovicích), případně umožňuje zprostředkování kontaktů při hledání možností odborné praxe. Ve školním roce 2014/2015 se žáci SPŠ stavební Josefa Gočára aktivně zapojili do přípravy podkladů pro anketu o nejvýznamnějšího stavitele/architekta, kterou uspořádalo Prezidium ČSSI při příležitosti významného jubilea – 150 let Spolku architektů a inženýrů v království Českém (SIA). (Pozn. redakce: název vychází z dobových pramenů.) Na jaře 2015 oblastní pobočka ČSSI Praha ve spolupráci s ČKAIT zorganizovala exkurzi na pražský Vyšehrad s jeho tajemnou atmosférou mnohdy ještě neprobádané a mnohé slibující historie. Exkurze byla určena pro žáky SPŠ stavební Josefa Gočára a pro studenty ČVUT z nižších ročníků.

Dobrá stavební průmyslovka si uvědomuje, že nemůže být jen skleníkovým teoretickým prostředím, ale musí se maximálně snažit o propojení odborného vzdělávání se stavební praxí. A co sleduje svaz inženýrů pořádáním exkurzí, přednášek a dalších akcí pro mladé začínající stavaře? Je to především povzbuzení a podpora vztahu mladých žáků ke stavebnímu oboru. Tato spolupráce trvá již několik let a zpětná vazba, kterou učitelé od starších žáků mají, ukazuje, že právě taková činnost může mít rozhodující vliv na motivaci mladých studovat stavební obory s vysokým nasazením.

Ing. Bc. Tomáš Langer, ředitel školy

SPŠ stavební a Obchodní akademie v Kadani

Spolupráce středních průmyslových škol stavebních s profesními stavařskými organizacemi je důležitou součástí propojení teoretického vzdělávání odborných předmětů s praxí. Připomínám, že historicky stála řada členů tehdejšího Českého svazu stavebních inženýrů u vzniku našeho středoškolského odborného školství. Mnozí učitelé odborných předmětů, kteří se pedagogické činnosti začali věnovat až po delší praxi ve stavebních firmách či soukromém podnikání a složili autorizační zkoušky, jsou členy ČKAIT a mají tak, díky svému členství v této profesní organizaci, k dispozici nejnovější informace z oboru. Na druhé straně působí na stavebních školách řada učitelů, kteří pro výkon svého povolání autorizaci nepotřebují, ale uvědomují si potřebu kontaktů se stavařskou obcí a pro ně je pak vhodnou organizací právě ČSSI. Pokud vycházím ze zkušeností Střední průmyslové školy stavební a Obchodní akademie v Kadani, která je sice školou zřízenou Ústeckým krajem, ale vzhledem k tomu, že blíže než do Ústí nad Labem je do Karlových Varů, stala se většina učitelů stavebních předmětů členy ČSSI v karlovarské pobočce. V loňském roce jsem se z podnětu představitelů ČSSI pokusil v rámci stavební sekce Asociace SPŠ ČR o rozšíření myšlenky založit Odbornou společnost pedagogických pracovníků v rámci ČSSI. Na stavební školy však doléhají v posledních letech vysloveně existenční starosti, a tak tato myšlenka zatím k realizaci nedospěla, ale tento svůj záměr jsme neopustili.

Ze zkušeností kadaňské průmyslovky však mohu potvrdit, že členství v ČSSI je pro pedagogů značným přínosem. Učitelé pravidelně mají k dispozici na svých soukromých adresách časopis Stavebnictví, zajímavé informace pro své členy přináší i Zpravodaj OP ČSSI v Karlových Varech. Současné je asi vhodné poznamenat,

že vstupem učitelů se výrazně omladila členská základna pobočky. Pracovnice naší školy se stala i členkou výboru OP. Přestože řada aktivních členů má již důchodový věk, vyznačuje se karlovarská pobočka velkým zaujetím pro dění ve svém širokém okolí. Pro členy i jejich rodinné příslušníky jsou organizovány odborné exkurze na zajímavé stavby, na které není úplně jednoduché se dostat. Příkladem může být budované Centrum stavebního dědictví v Plasích, hotel Zámek Lužec, nově zrekonstruovaná pýcha Karlových Varů hotel Grandhotel Ambassador – Národní dům či rekonstruovaný klášterní areál v Teplé. Zástupci pedagogů mají také možnost prezentovat problémy i úspěchy spojené s přípravou budoucích staveb. Dlouholetou tradicí je účast zástupců ČKAIT i ČSSI u maturitních zkoušek i velmi prestižní soutěž předmaturitních ročníků studentů SPŠ stavebních v Karlových Varech, které se studenti školy pravidelně účastní, a to s dobrými výsledky.

PaedDr. Zdeněk Hrdina,
ředitel SPŠS a OA v Kadani

Střední průmyslová škola stavební v Liberci

Liberecká průmyslová škola byla zřízena už v roce 1876 a byla třetí průmyslovou školou založenou mimo vlastní území Rakous. V Praze se otevřela vyšší průmyslová škola až o třináct let později. Současně byla založena už jen německá průmyslová škola v Plzni. Liberec se tak stal pro svou zeměpisnou polohu přirozeným centrem odborného školství celé severní oblasti rakousko-uherské monarchie.

Početem studijních oborů byla státní průmyslová škola v Liberci nejobsáhlejší průmyslovou školou v celém Rakousku-Uhersku, měla hned od počátku šest odborných škol. Pod společným ředitelstvím tu byla současně otevřena vyšší

ší průmyslová škola, dělící se na stavitelskou, strojnickou a chemickou, dále mistrovská škola, rovněž s oddělením stavebním, strojním a chemickým, a řemeslnická pokračovací škola, členící se na školu kresličskou a modelářskou. Vyšší průmyslová škola i mistrovská představovaly školy s řádným denním vyučováním. Řemeslnická pokračovací škola byla jiného typu. Vyšší studium bylo čtyřleté a končilo maturitou. Stavební oddělení vyšší průmyslové školy vychovávalo budoucí stavitele a stavební podnikatele. Stavitelské třídy měly v prvních pětadvaceti letech průměrně patnáct žáků.

Nižší studium na mistrovské škole bylo dvouleté a bylo určeno pro příští stavbyvedoucí a dílove-doucí. Stavební oddělení mistrovské školy neslo název škola stavebních řemesel. Vycházeli z ní mistři všech stavebních profesí, stavební dozorcí a kresličí. Počet žáků tu byl vyšší, ve třídách jich bývalo dvacet pět až třicet.

Státní průmyslová škola v Liberci byla ovšem německá, ale navštěvoval ji velký počet Čechů, jak pro-

SPŠ stavební
a Obchodní akademie
v Kadani

zrazují česká jména žáků, vytištěných i v německých výročních zprávách českým pravopisem. Tak hned první jméno v seznamu žáků nově založené školy bylo F. Tomeš ze Zásady, právě ze stavebního oddělení, které bylo při otevření školy nejpočetnější; mělo pět žáků, strojní oddělení jen dva žáky a chemické oddělení v té době ještě žádného.

Průmyslová škola se šesti odděleními, nepočítaje pokračovací školu, mívala obvykle tři sta žáků, v období hospodářského rozmachu na přelomu století stoupal počet až na pět set.

V roce 1897 byla dokončena stavba nové budovy pro průmyslovou školu v dnešní Masarykově ulici. Nová budova mohla pojmut tři sta padesát žáků. Učilo se v ní nepřetržitě i za válečných let. Před první světovou válkou byl počet žáků české národnosti malý, bylo však už vybudováno české odborné školství. V roce 1912 až 1913 na škole studovalo jen deset Čechů, v době vypuknutí války jen tři. Škola měla už tehdy vybudován zkušební ústav pro stavební materiály. Po válce se na škole vyučovalo opět německy. Teprve ve školním roce

1926/1927 byl zaveden český jazyk jako volitelný předmět ve čtvrtém ročníku o dvou týdenních hodinách celoročně.

Osvobozením z fašistické okupace přešla škola do české správy. Její oficiální název zněl Státní průmyslová škola. Jejím správcem a do roku 1946 ředitelem byl prof. Jaroslav Tomsa. Ústav v sobě zahrnoval vyšší školu stavitelskou, vyšší školu strojnickou a vyšší školu chemickou. V roce 1945/1946 byly otevřeny dvě stavební třídy, první ročník o čtyřiceti třech žácích a třetí ročník o dvaceti osmi žácích. V dubnu 1947 se konaly první, mimořádné stavařské maturity, z osmi kandidátů prospělo sedm s vyznamenáním. Od školního roku 1949/1950 měla stavitelská větev už všechny čtyři ročníky. Tehdy se původní název změnil na průmyslová škola, ale hned následujícího roku na vyšší průmyslová škola. V březnu 1953 byla škole přidělena nynější budova na Sokolovském náměstí, v níž byla do té doby umístěna učňovská škola. Tato budova patřila svým stářím k prvním kamenným stavbám Liberce. S osamostatněním školy v roce 1953/1954 přijala škola jméno Vyšší průmyslová škola stavební.

Vyučování započalo v sedmi třídách o celkovém počtu sto osmdesát šest žáků. Na škole bylo zavedeno studium jen jednoho oboru – staveb občanských a průmyslových, ale již za dva roky se otevřel obor dopravní stavitelství. Současně s novým oborem se tehdy zaváděl i nový typ studia, studium při zaměstnání. Toho roku měla škola označení už opět jiné – Průmyslová škola stavební – a toto prostší znění se udrželo až do školního roku 1961/1962, odkdy se s novou organizací českého školství název ustálil na Střední průmyslová škola stavební v Liberci, který se používá dodnes. Večerní studium bylo v roce 1958/1959 rozšířeno otevřením třídy pro stavby vodohospodářské a v roce 1966/1967 pětiletým během oboru truhlářského.

Střední průmyslová
škola stavební v Liberci

Vedle dosavadních dvou typů studia, denního a večerního, bylo ve školním roce 1956/1957 zahájeno dvouleté studium pro abiturienty jedenáctiletých středních škol v oboru dopravní stavby. V následujících letech počet abiturientských tříd vzrostl, neboť vedle probíhajícího dopravního kurzu byly zřízeny abiturientské kurzy pro obor pozemních staveb, dále vodohospodářských staveb a mimoto i abiturientský kurz pozemního stavitelství pro studium při zaměstnání.

Od roku 1990 přibyl nový studijní čtyřletý obor s maturitní zkouškou – geodézie, na konci devadesátých let 20. století přibyl obor stavební obnova.

Ve školním roce 2012/2013 bylo pro zaměstnance Katastrálního úřadu Liberec a další zájemce otevřeno dvouleté dálkové studium v oboru geodézie a katastr nemovitostí.

Ing. Roman Mizera

PŘEHLED VÝVOJE STAVEBNÍHO PRÁVA

PhDr. Martin Ebel, PhD.,
Národní technické
muzeum v Praze

Stavební právo v minulosti vytvářelo poměrně homogenní a málo se měnící celek, který ovlivňoval především zástavbu našich historických měst, méně již venkova. V hrubých rysech bylo kodifikováno již v době zakládání měst ve 13. století, kdy koncentrace osídlení ve městech musela nutně vést k formování stavebněprávních zvyklostí, které dostávaly během doby podobu pevných a postupně zapisovaných zásad. Prakticky se jedná o ustanovení dotýkající se staveb (a záležitostí) obecních a dále ustanovení regulující soukromou výstavbu. K obecním stavbám náleželo celé městské opevnění, veškeré komunikace, domy v majetku města – radnice, obecní domy i vězení. Dohled nad jejich výstavbou i stavem měli ve svém referátu přísežní měšťané, nad případnými závadami kromě nich i rychtář. Podstatně více byly sledovány stavby soukromé, a to ze dvou hlavních aspektů – zamezení zasahování do práv souseda a zabránění vzniku požáru. Aspekty dotýkající se požární ochrany náležejí ke zcela nejstarším ustanovením vůbec.

JUDr. Miroslav Hegenbart

Obecné, dosud písemně nekodifikované, zvyky byly na našem území poprvé sepsány kolem roku 1353 brněnským městským písařem Janem, přičemž právě jeho právní kniha se v pasážích dotýkajících se stavebního práva stala archetypem pro další vývoj. Ustanovení platná již ve 14. století byla později jen zpřesňována a rozpracována.

Stavebněprávní povědomí v Čechách po husitských válkách zůstalo nadále statické s minimálními úpravami. Tento stav platí i o pražském městském právu Brikkého z Licska z počátku 16. století, které se prakticky překrývá se jmenovanými staršími stavebními právy. Zásadní význam a dopad měla městská práva sepsaná Pavlem Kristiánem Klatovským z Koldína, která od roku 1579 platila pro česká města s výjimkou Litoměřic a Loun a prakticky si podržela platnost až do přelomu 18. a 19. století. Na stavbu měli být vysláni přísežní měšťané, kteří měli podat relaci městské radě jak v případech novostaveb, tak i ve sporných případech.

Systematicky je koncipovaný novoměstský řád z roku 1678, kde jsou kromě intenzivního dozoru města na topeniště nabádání stavitelů a zedníků, aby při přestavbě domů stavěli objekty s dobrým zdivem, které by vydrželo eventuální oheň, dále zděné průlezné komíny a pokryli střechu taškovou krytinou.

Od tereziánských a především josefských reforem nastává zásadní a neustále sílící tlak státní reglementace, který zabírá natolik široké spektrum aspektů, že je možné se zastavit pouze u těch nejvýznamnějších. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku nacházíme styčné rysy vývoje již z toho pohledu, že dvorské dekrety byly formou zemských guberniálních nařízení a dalších právních norem implementovány

postupně v jednotlivých zemích. Výraznou dobou z hlediska státních zásahů byla nesporně doba Josefa II. Kromě požárního řádu vyšla řada dalších drobnějších právních norem se zásadním dopadem.

Přelomovým momentem jak v Čechách, tak i na Moravě a ve Slezsku bylo vydání nejstarších stavebních řádů se zemskou platností – v Čechách k roku 1833, na Moravě a Slezsku k roku 1835. V zásadě se dá říci, že striktnější podmínky platily pro města oproti venkovu.

O to více posléze vynikly stavební řády publikované od roku 1886 do roku 1894 pro jednotlivé historické země a typy aglomerací, které prakticky nebylo nutno zásadně měnit v následujícím půlstoletí. Předmět jednotlivých požárních a stavebních řádů je natolik mnohvrstevný, že není možno se zabývat všemi aspekty, nýbrž vybrat vývoj nejzásadnějších témat a okruhů v jednotlivých požárních řádech od doby Marie Terezie a Josefa II. přes nejvýznamnější dvorské dekrety a guberniální nařízení až po stavební řády v 19. století.

STAVEBNÍ ŘÍZENÍ A PROJEKT

Vývoj stavebního řízení do dnešní podoby představuje dlouhý proces. Jeho základ lze spatřovat ve snaze vrchnosti (ať již byla v jakémkoliv postavení vůči stavebníkovi) či nadřízeného orgánu zamezit vzniku jakýmkoliv způsobem nepatřičné stavby a přinutit stavebníka, aby svůj záměr sdělil včas, tj. ještě před zahájením stavby. Na venkově nepředstavovala samozřejmě prioritu škoda způsobená sousedovi, ale kontrola vrchnosti nad vznikajícími stavbami a zvláště novostavbami z fiskálních důvodů – jinými slovy: nešlo zpoplatňovat vyhořelého hospodáře, a proto státním i vrchnostenským zájmem bylo stavět stavby bezpečně.

Požární řád pro města z roku 1785 zakazuje jakoukoliv stavbu či přestavbu, pokud nebylo vydáno povolení magistrátu či vrchnosti. Pokud

probíhala stavba nepovoleným způsobem, měla být novostavba zbořena.

Dalším krokem byl dvorský dekret z roku 1787 pro celou monarchii s požadavkem předložení plánu novostavby příslušné vrchnosti, která jej měla posoudit s ohledem na místní poměry. Současně měli být vyslechnuti sousedé, aby mohli být potenciální spory hned urovnány. Pokud se zastavíme u nejpodstatnějších momentů, nutno připomenout, že pražský stavební řád z roku 1815 zakazuje stavět bez povolení, přičemž pokutován byl stavebník i stavitel. Provádějící stavitel či tesař seznámil magistrát se stavebním návrhem, následně bylo uděleno stavební povolení a stavěcí cedulka. Před započatím stavby i v jejím průběhu měla být na uliční straně umístěna výstražná znamení. Dokončení stavby měl stavitel oznámit magistrátu. Za přítomnosti odborníků byla stavba prohlédnuta především se zřetelem k tomu, zda je zdivo náležitě vyschlé a zda je stavba provedena dle plánu. Jakékoliv odchylky (pokud stavba nebyla prováděna řádným stavitелеm, tesařským či pokrývačským mistrem, neoznačení stavby, odchylky proti plánům) byly pokutovány, nepovolená část měla být zbořena.

Podrobněji se stavebním povolením zabývaly zemské řády z let 1864–1869, kde byly rozpracovány pasáže o povolení ke stavbě. V obcích nahrazoval stavební orgán představený obce. Řídil veškerá úřední jednání dotýkající se ustavení stavební čáry i příslušných výšek, veškerá jednání k veřejným stavbám, dohlížel na vyslyšení připomínek a námitek sousedů a dalších zainteresovaných stran. Po vyšetření místní stavební komisí vydával povolení k soukromým stavbám. Ve městech, která měla zvláštní statut, vydával tato povolení příslušný úřad ustanovený obcí. Stavební povolení bylo vyžadováno u novostaveb, přístaveb, přestaveb, z nichž některé jsou taxativně vyjmenovány

(statické zajištění, požárně bezpečnostní změny, úpravy při parcelních zdech, fasády, stavba nových komínů). Pro drobné opravy platila jen ohlašovací povinnost. Moravská verze uvádí doslova omítání domů, pokládání nových podlah, opravu oken, dveří, zřízení vikýřů, oken a dveří, pokrývání střech stejnou krytinou, lokální opravy komínů, lokální opravy topenišť bez jejich změn, zboření či vystavění zdi (mimo zdi, na kterých leží trámy či klenby).

Ještě před žádostí o povolení ke stavbě měl předkládat stavebník stavebnímu úřadu situační plán ve dvou paré v případech, kdy se jednalo o staveniště při veřejné komunikaci. Do jednoho vráceného vyznačoval stavební úřad stavebníkovi stavební čáru. Stavební úřad mohl vyvolat místní šetření řešící jak stavební čáru, tak i výšku stavby. Teprve poté žádal stavebník o stavební povolení, ke kterému předkládal stavební plán ve dvou paré, jehož součástí byla opět situace s vyznačením stávající zástavby, uvedením čísel domů či pozemků. Vlastní stavební plány měly obsahovat půdorysy, řezy i průčelí. V řezu měly být zakresleny veškeré stoky a průtoky vody. Na plánu střechy bylo požadováno zakreslení komínů, schodů a požárních zdí. Dle potřeby měly být některé detaily (železné konstrukce, dřevěné spoje) rozkresleny v podrobnějším měřítku. Nej důležitější rozměry měly být kótovány. Na plánu měl být podepsán kromě projektanta i stavebník, eventuálně provádějící stavitel.

Po oznámení stavby měla být ustanovena stavební komise. Dohodnuté změny měly být zakresleny do plánů. Text stavebního povolení měli dostávat i sousedé, kteří se mohli do osmi dní odvolat. Bez povolení samozřejmě nebylo možno stavět. V případě, že byla zřejmá neexistence jakýchkoliv překážek, mohla již stavební komise povolit stavebníkovi započít s vymezenými stavebními pracemi (bourání starého objektu, srovnání terénu, kopání základů a vyzdění na úroveň terénu).

Stavební povolení mělo ve městech a městečkách dvouletou, na vesnicích tříletou platnost. Jeden exemplář povoleného plánu byl ponechán u stavebního úřadu, druhý se stvrzovací doložkou byl vrácen stavebníkovi.

Na vlastní průběh soukromé stavby dohlížel rovněž stavební úřad – aby stavba nezapočala před vydáním stavebního povolení, na dodržení stavební čáry a výšek, na realizaci stavby dle schváleného plánu, na vykonávání stavby pouze oprávněnými řemeslníky, na stavění z kvalitního stavebního materiálu. V případě nedostatku měl právo stavbu zastavit. Stavět samozřejmě směla dle schváleného plánu jen oprávněná osoba. Po dokončení stavby měl stavebník okolí stavby uklidit. Užívání novostavby bylo povoleno až po prohlédnutí stavebním úřadem.

Stavební řády z let 1886–1894 výše zmíněná pravidla doplňují a systemizují. Podstatné je rozpracování partií o plánech polohy a regulaci, formulování stavební čáry a výškových úrovní, postoupení pozemků pro veřejné komunikace bez náhrady a za náhradu. Přesněji jsou formulovány jednotlivé typy stavební činnosti podléhající stavebnímu povolení (novostavba, přístavba, přestavba, podstatné opravy). Zpřesněny byly požadavky na stavební plán, u něhož se především na Moravě změnila měřítka (situace v Čechách 1 : 720, na Moravě stavební plány v měřítku 1 : 100 s výjimkou **moravských** řezů a fasád, které měly být v měřítku 1 : 50).

PARCELACE A ŠÍŘKA ULIC

Předobrazem se staly projekty pevnostních měst konce 18. století, které byly na počátku 19. století aplikovány u několika málo zakládaných či zásadně přestavěných měst. Podstatné regulační změny nastaly v tomto směru až ve stavebních řádech vydávaných od šedesátých let 19. století, kdy se spolu se stavebním boomem šířka budov, parcelace a vytyčování stavebních čar staly klíčovou

součástí stavebních zákonů. Určité odlišnosti jsou patrné u regulací stávajících měst a u regulací nových městských částí.

VÝŠKA A PROPORCE DOMU

Dalším často řešeným problémem bylo na jedné straně zabránění stavbě neekonomických přízemních domů, na druhé straně statické obavy z příliš vysokých domů brzdily maximální počet povolených pater. Počátek 19. století připouštěl tři nadzemní podlaží, stavba více podlaží byla možná na základě zvláštního povolení. Tento trend prakticky platil pro celou první polovinu 19. století. Od poslední třetiny 19. století začalo být akceptovatelných pět nadzemních podlaží, maximální výška hlavního průčelí se ustálila na cca 23–25 metrech. Zvyšování staveb samozřejmě ovlivňovalo další parametry, především tloušťky zdiva, výšky podlaží, použití nespalných konstrukcí, které byly požadovány především u komunikací (schodišť, pavlačí).

VNĚJŠÍ PODOBA DOMŮ

Zásahy nadřízených orgánů do vnější podoby domů lze datovat v ojedinělých případech do 18. století (Litvínov 1747). Stavební řády pro nově zakládaný Terezín a Josefov z roku 1815 požadují předložení projektu fasád ke schválení, roku 1815 vyžadoval pražský magistrát dohled na barvu fasády. Kvalitativním krokem byl kabinetní list císaře Františka II. z roku 1829, kterým přikazoval všem stavebním úřadům odstranit na projektech vše, co sloužilo jen k ozdobě a nebylo nutné, protože se tím pouze zvyšovala pracnost a náklady, ale nikoliv využitelnost; navíc při používání docházelo k potrhání a poničení těchto ozdob. Druhá polovina 19. století úzce navazovala na starší předpisy. Zemské stavební řády z let 1864 a 1869 hovořily v pasáži o průčelích domů, že *nemá být na odpor, co krasochutí vyhledává*, což v tomto případě znamenalo zákaz barev světlých a křiklavých. Konec 19. století byl již liberálnější, moravský stavební zákon

pro velká města ponechával na stavebníkovi, jaký stavební sloh pro budovu zvolí, pro venkov bylo nařízeno, že *olíčení budov nesmí být očím škodlivé*.

POŽÁRNÍ ZDI A ŠTÍTY

Nejúčinnějším prostředkem pro zamezení šíření požárů byla stavba požárních zdí a štítů, na kterých byl požár města dle dobové a výstižné terminologie tak zvaně přetržen. U největších měst se objevují výjimečně na konci 17. století, častěji od poloviny 18. století. Obecně platné předpisy o výstavbě požárních štítů nad úroveň střešní krytiny zaostávají i v nejprogresivnějších oblastech za realitou (např. u Schwarzenberků) a platily až od počátku 19. století. Otáčení směrů hřebenů střech zároveň zjednodušovalo častý problém úžlabí i svodů dešťové vody. Specifický a podrobný zájem byl poprvé zcela oprávněně věnován požárním zdem a štítům ve stavebním řádu města Česká Lípa (po požáru v roce 1820). V klasickém případě, kdy oba stavebníci stavěli zároveň, měla být štítová zeď u přízemních staveb tlustá 2 stopy (63 cm), u patrových staveb 2,5 stopy (79 cm), u dvoupátrových 3 stopy (95 cm). Podobu požárních štítů podrobně řeší i zemské stavební řády 19. století. Výška požární zdi nad hřeben střechy se spíše postupně snižovala z více než 30 cm (v přepočtu) na 15 cm na konci století.

VNITŘNÍ PARAMETRY DOMU

Až na zcela nepodstatné výjimky začaly být vnitřní parametry domu sledovány ve stavebních řádech od počátku 19. století. Síla zdiva se poprvé objevuje v již uvedeném pozoruhodném českolipském stavebním řádu z roku 1820. Následné stavební řády se se silou zdiva, které se směrem k základům rozšiřovalo, vyrovnávaly po svém.

U vodorovných konstrukcí byly preferovány především nespalné, čemuž plně vyhovovalo zaklenuť, eventuálně orákosování a omítnutí. Zaklenuť prostoru bylo vždy vnímáno jako bez-

pečné řešení zajištění domu a zvláště kuchyně před požárem. Výška místností byla až do konce 18. století ponechána na stavebníkovi. Teprve v souvislosti s prvními náznaky „hygienického“ dozoru začala být od počátku 19. století sledována výška místností. Ke sjednocení požadavků došlo až na konci 19. století.

TLOUŠŤKA ZDIVA

Síle zdiva se začaly věnovat až stavební řády. Jejich znění je sice blízké, nikoliv však totožné. Zcela jiný systém nastolují stavební řády šedesátých let 19. století, rozdělující stavby na méně a více hluboké. Ve stavebních řádech konce století je znění odlišné a značně složitě.

ZAKLENUTÍ ČÁSTÍ DOMU

Klenba v domě byla vždy chápána jako symbol solidnosti a hlavně požární bezpečnosti. Zaklenuté prostory v domech dobře přečkávaly požáry města. Klenba bránila i vzniku požáru. Jako první byla klenba požadována v pražském požárním řádu z roku 1755 k zaklenutí ohniště, tj. černé kuchyně. Stavební řády pro Terezín a Josefov z roku 1782 dokonce vyžadovaly zaklenutí celého přízemí, jedná se však o výjimečný požadavek. Pražský stavební řád z roku 1815 požadoval realisticky pouze klenby v dílnách kovářů, zámečníků, mosazníků, vinopalníků, v pekárnách a konírnách. Podstatně širší je požadavek stavebních řádů z třicátých let – požaduje zaklenutí všech sklepů, podklenutí schodišť, komunikací, všech typů dílen, kde se pracuje s ohněm, dále chlévů a koníren. V kuchyních mohla být variantně klenba nebo dymník s orákosováním. Šedesátá léta již dokládají zcela protichůdný a obecně nastolený princip – typ stropu určoval stavebník, který však ručil za bezpečnost.

VÝŠKA MÍSTNOSTÍ

Od počátku 19. století začala být věnována pozornost výšce místností, a to především ve městech

z hlediska hygienického. Poprvé byla formulována roku 1804 pro Prahu – pokoje či byty měly být vysoké alespoň 10 stop (3,16 metru). O něco benevolentnější je znění v brněnském stavebním řádu z roku 1828 – první a druhé patro mělo mít výšku 10 stop, v přízemí a ve třetím patře byla stanovena minimální výška 9 stop (2,84 m). Stavební předpisy z let 1886–1894 definovaly výšku bytů i pracovních prostor 3 metry, na českém venkově 2,9 m.

VYTÁPĚNÍ A ODKOUŘENÍ

Samostatnou a vlastně nejpodstatnější kapitolu představuje zásadní zlom v systémech vytápění a odkouření, kde byla vzájemně provázána řada zásadních inovací. Likvidace starého stavu, tj. dřevěných (dřevohliněných) komínů, byla od josefských reforem až do dvacátých až třicátých let 19. století zásadním tématem v severnějších částech jak Čech, tak i ve Slezsku. Na Litoměřicku a částečně na Hradecku byly v celé řadě vesnic komíny domů ještě převážně dřevohliněné. Kde byly komíny zděné, byly postaveny jako průlezné, tuto vysoce zdravotně rizikovou činnost vykonávali kominičtí učňové. Toto ustanovení se velmi osvědčilo, připomíná ho pražský požární řád. Dalším krokem byl postupný přechod od průlezných komínů k úzkým uzavřeným, původně zvaným kulatě, později i ruské. Postupné vytěsňování průlezných komínů náleží až druhé polovině 19. století, ač vedle sebe nadále koexistovaly oba typy. Dalekosáhlé důsledky mělo v domech s uzavřeným komínem zavedení sporáků v dosud černých kuchyních, které se tak proměnily v čisté. Zvláště v sociálně slabším prostředí se pak sporáky stávaly univerzálním topením i v obytných místnostech.

KRYTINY

V písemných pramenech minulosti byl pro požární bezpečnost zvláště ve městech zcela zásadní druh užívané krytiny. Cena pálené krytiny však byla do 19. století natolik vysoká, že náhrada šindelových střech byla i ve městech dlouhodobým

procesem. Například v Praze byly šindelové střechy tolerovány ještě v požárním řádu Josefa II., ve stavebním řádu z roku 1815 již nikoliv. Běžně však šindelové střechy byly v Praze ještě v polovině 19. století.

Není možno zde rozebrat veškeré předpisy, které regulovaly jak podobu vlastní stavby, tak i použité stavební konstrukce i materiály. Mezi velkými tématy lze namátkou připomenout v oblasti materiálů trend sjednocování rozměrů cihlářských výrobků. S těmito základními rysy vstoupilo stavební právo do 20. století.

Počátek samostatnosti Československé republiky

Složité politicko-ekonomické poměry po ukončení první světové války a celkový vývoj právního řádu měly pochopitelně vliv i na legislativní vývoj na úseku výstavby a stavebnictví. Charakteristickým projevem vývoje je první zákon přijatý národním výborem během jeho čtrnáctidenní činnosti. Jeho autor A. Rašín o smyslu tohoto dokumentu napsal: *Základním tímto zákonem mělo být zamezeno, aby nastal bezprávní stav, aby se celá naše správa nezastavila, a aby se 29. října pracovalo dále, jako by revoluce vůbec nebylo.*

Ve výstavbě za celou dobu tak zvané první republiky bylo přijato jen osmnáct zákonných norem a mezi nimi nebyl nový stavební řád; jedenáct rakouských norem bylo s některými úpravami převzato. Přesto se až do počátku třicátých let v Československu stavělo poměrně mnoho bytů i veřejných budov. Tato aktivita neměla souvislý průběh a byla přerušována ekonomicky krizovými nárazy. Státní politika se proto obracela k povzbuzování stavebního ruchu, jak tomu bylo také za monarchie, a již v roce 1919 byly přijaty dva zákony v tomto směru. První z nich, č. 98/1919 o stavebním ruchu, zahájil řadu pozdějších sedmi

novel zakončenou v roce 1936. Všechny normativy se zabývaly převážně otázkami majetkoprávními, které měly pro stavební podnikatele opatřit staveniště.

PRAŽSKÁ PROBLEMATIKA

Vzhledem k tomu, že začal přesun venkovského obyvatelstva do měst, patrný zvláště v Praze, byly pro ni zpracovány a parlamentem přijaty ve stejné době dva důležité zákony s výrazně urbanistickým charakterem. Jejich cílem bylo vymanit Prahu z provinciální polohy a vytvořit podmínky pro rozvoj odpovídající funkci hlavního města mladého státu. 5. února 1920 byl přijat zákon č. 88 o zřízení Státní regulační komise pro hlavní město s okolím a 6. února 1920 zákon č. 114 o vymezení Velké Prahy na základě připojení 39 obcí a osad v okruhu 7 km od středu města.

Úkolem Státní regulační komise bylo připravit a opatřit regulační a zastavovací plán vyznačeného území se základními podmínkami stavebního rozvoje a spolupůsobit při vypracování nového stavebního řádu. V obou případech šlo o zákonné normy vztahující se k hlavnímu městu a jeho okolí, tedy jakési aglomerace, ale je třeba ocenit jejich význam i v obecné rovině. Státní regulační komise měla právo posuzovat nejen všechny nové regulační plány (plány polohy) pořízené podle stavebního řádu z roku 1886, ale i vydaná stavební povolení, která nebyla realizována. Bylo to jakési naznačení pozdějších územních rozhodnutí. Kromě toho probíhala v rámci této instituce řada koncepčních prací, jako např. vypisování veřejných soutěží na urbanistické řešení některých městských sektorů a prostorových celků. Souběžně se vytvářel i celkový regulační plán města, který po dokončení v roce 1929 sice nebyl z různých, namnoze politicko-ekonomických, důvodů projednán a schválen, ale přesto se stal významnou oporou při regulaci výstavby v době přinášející Československu relativní hospodářský růst.

Pod vlivem této atmosféry zahájilo ministerstvo veřejných prací zpracování nového jednotného stavebního řádu pro celý stát, v Brně a v Bratislavě byly vytvořeny regulační komise podobně jako v Praze. Návrh stavebního řádu byl dokončen teprve v roce 1929. Důvodem prodlení a také toho, že nakonec nebyl přijat a nestal se normou, byl hospodářský pokles. Návrh stavebního řádu přesunoval iniciativu při výstavbě sídel a parcelaci ze sféry soukromého podnikání na obce, což vyvolávalo v sílících pravicových vrstvách odpor. Vycházel z úpravy obce jako celku a rozlišoval plán obce a plán upravovací. Předpokládal vypracování základního plánu pro řešení celé oblasti sídla a plánu podrobného pro některé jeho části.

Základní plán se předepisoval pro všechny obce nad 2000 obyvatel, obsahoval funkční rozdělení ploch s cílem zabezpečení úprav sloužících veřejnému prospěchu. To bylo velmi pokrokové pojetí, vycházející z rozvíjejícího se evropského moderního urbanismu. V tomto duchu zpracovali tehdy mladí architekti ve Státní regulační komisi již shora zmíněný celkový regulační plán Prahy a jejího zázemí, rovněž dokončený v roce 1929.

V této době se v celém státě stavěly velké veřejné budovy, převážně ve větších či rostoucích městech. Příkladem mohou být některé sídelní útvary na Moravě (Brno, Olomouc, Ostrava), v Čechách (Pardubice, Hradec Králové) a zejména v Praze (ministerské budovy u Vltavy, vysoké školy v Dejvicích). Vyrůstaly i nové obytné celky (Dejvice, kolonie Zahradní město, Ořechovka, Baba) a četné stavby pro dopravu a vodohospodářství.

Snahy o oživení stavebnictví

V ekonomice se kolem poloviny třicátých let 20. století projevovalo mírné oživení v oblasti agrární (také působením zahájeného zbrojení). Počet nezaměstnaných poněkud poklesl, ale

bytová nouze s malou výkonností stavebního sektoru trvaly. V době, která naznačovala špatné časy do budoucna, se vláda a parlament vrátily ke starému rakouskému zákonu o zlepšení bytové situace dělníků z roku 1910 a přistoupily k zásadnějšímu legislativnímu kroku. Po šesti předchozích novelách, mezi nimiž byl i samostatný zákon č. 93/1933 Sb., který prodlužoval platnost původního asanačního zákona pro Prahu, byl přijat 26. března 1936 zákon č. 36/1936 Sb., o stavebním ruchu, a 1. dubna 1936 vládní nařízení č. 80/1936 Sb., o podpoře staveb.

Ani v tomto případě nešlo o nový stavební řád, tím méně o územní plánování či urbanismus, ale zejména o podporu stavebního podnikání opatřováním stavenišť cestou prodeje státních pozemků a vyvlastňováním, které bylo dosud v zájmu vlastníků omezováno jen kupříkladu na stavby potřebné pro obranu státu.

Při výstavbě bylo třeba dbát na to, aby hustota osídlení nepřekročila 600 osob na 1 ha pozemku. Měl být zajištěn přístup světla, vzduchu a existence zeleně cestou otevřených bloků nebo řadovou zástavbou, s odstupem domů jeden a půl násobku jejich výšky. Rovněž se požadovalo, aby se stavby přizpůsobovaly okolí a rázu místního zastavění.

Kanalizace a vodovod měly být zřízeny, pokud to bylo možné. Tam, kde není kanalizace, se požaduje, aby byl záchod oddělen větratelnou předsíňkou. Možnost koupání pro nájemníky zajišťovala buď vana v bytě, nebo společné sprchy u prádelny. Tyto byty byly určeny pro nájemnické rodiny s ročním příjmem do 6000 Kč.

Poněkud vyšší úroveň se předpokládala při stavbě nájemných domů s byty o ploše 40 m². Podporu pro tyto druhy výstavby vyjádřil zákon formou státní záruky za půjčku, zúročení, úmor a vedlejší platby do celkové výše 300 mil. Kč. V určování výměr pozemků stála nejvýše výstavba rodinných dom-

ků. Pro případné vyvlastnění potřebných pozemků se počítalo s 400 až 500 m² na jeden objekt, ale v praxi to zřejmě fungovalo i dříve, protože již koncem dvacátých a počátkem třicátých let v Praze vznikly celky Zahradní Město, Spořilov, Hanspaulka, Baba či Ořechovka. Velké urbanistické akce probíhaly bez celoměstského územního plánu, na základě plánu polohy a dílčích urbanistických studií, na které měla vliv Státní regulační komise. Podobné příklady je možno nalézt i v některých jiných českých a moravských městech, kde se uplatňovali mladí absolventi vysokých škol architektonického směru ve spolupráci s osvěcujícím vedením samosprávy sídel.

Docházelo k výraznému, i když skrytému, rozporu mezi aktivitou urbanistů a jejím politickým odmítáním parlamentními kruhy. Jejich část se obávala jakýchkoliv změn, které by v budoucnosti mohly ohrozit stávající pořádky. Proto se v Praze trvale ozývaly požadavky na zrušení Státní regulační komise.

Zákon č. 36 z roku 1936 přišel pozdě a byl nedostatečný z hlediska sociální politiky i z hlediska vývoje evropského a z hlediska potřeb legislativy. Přitom právě ve druhé polovině třicátých let 20. století měla řada nových staveb vysokou architektonickou a mnohdy i urbanistickou úroveň a dosáhla významných mezinárodních úspěchů a uznání.

Období 1939–1945 a první poválečná léta

Přišla léta likvidace státu, německá okupace, protektorát a druhá světová válka, kdy se legislativa prováděla vydáváním vládních nařízení. Státní regulační komise byla zrušena v roce 1939. Bezprostředně po osvobození v roce 1945 ještě několik let vznikaly územní plány, opírající se jen o místní přání nebo o představy projektantů. Podstatné zlepšení nezajistila ani první zákonná

úprava v rámci zákona č. 280/1949 Sb., o územním plánování a výstavbě obcí.

Tento zákon spolu s třinácti prováděcími předpisy u nás poprvé zakotvil v právním řádu územní plánování, ale definoval je jako součást národohospodářského plánování. Prakticky to znamenalo, že to, co bylo založeno v plánu národního hospodářství, se muselo promítnout v území bez ohledu na vlivy životního prostředí. Technická část stavebního řádu byla ve vyhlášce o podrobnějších předpisech pro pozemní stavby, která však byla na počátku šedesátých let ministerstvem stavebnictví prohlášena za překonanou, a to soustavou závazných technických norem (ČSN). Byly zavedeny tzv. stavební obvody a pouze v nich bylo dovoleno provádět pozemní stavby a technická zařízení. Tyto stavby a zařízení musely být zařazeny do jednotného hospodářského plánu, kromě některých staveb soukromníků. U staveb vyprojektovaných v podnicích s vnitropodnikovou kontrolou stavební úřad nepřezkoumával otázky statické a jiné bezpečnosti.

Celkově tato právní úprava postrádala racionální systematiku a byla na ni znát erudice získaná z dřívějších přípravných prací na stavebním řádu na straně jedné a naprostá nezkušenost, jak se orientovat v plánovitém řízení investiční výstavby, na straně druhé. Nebylo divu, že praktické uplatňování této právní soustavy bylo chaotické a bylo doprovázeno zejména bolestnými ztrátami hodnot životního prostředí. Záhy se proto přistoupilo k přípravě nových stavebních předpisů.

V roce 1958 a 1959 byly přijaty čtyři zákony, a to zákon o územním plánování (zákon č. 84/1958 Sb.), zákon o stavebním řádu (zákon č. 87/1958 Sb.), vládní nařízení o odevzdání a převzetí dokončených staveb nebo jejich částí a o povolení k jejich uvedení do trvalého provozu/užívání (vládní nařízení č. 8/1956 Sb.) a zákon o dokumentaci staveb (zákon č. 42/1959 Sb.).

Význam těchto právních úprav je především v tom, že územní plánování se vymaňuje z područí národohospodářského plánování, zdůrazňuje se jeho soustavnost a soulad s úkoly a záměry národohospodářského plánování, zavádí nově územní plány rajonů a do právního řádu se zakotvuje územní rozhodnutí (zejména rozhodnutí o umístění stavby) jako rozhodnutí vydávané na základě návrhu, ale bez dalších účastníků řízení.

Ve stavebním řízení se rozlišuje, jde-li o stavbu socialistického sektoru, jejíž dokumentace byla schválena podle předpisů o dokumentaci staveb, kde není již nutné, aby dokumentaci schvaloval stavební úřad, který působí v řízení jen jako znalec místních poměrů. Tak dochází k dělbě úloh mezi orgány investora a stavebními úřady, jako orgány místní správy. Nejde-li o stavbu socialistického sektoru, pak stavební úřad přezkoumává projektovou dokumentaci v plném rozsahu. Podobnou dělbu úloh lze zaznamenat u kolaudace dokončené stavby, kde se povolení stavebních úřadů vydávají jen u obytných staveb, krajsky plánovaných staveb, družstev, masových organizací a soukromých stavebníků. U ostatních staveb povolení k uvedení do trvalého užívání vydávala příslušná ministerstva podle odvětví stavby nebo jimi pověřené orgány. Z celého uspořádání popsané právní úpravy, která je charakteristická pro rigidní plánovité řízení národního hospodářství, vyplývá však jedno poučení. Není třeba, aby veškeré otázky stavebního řízení atd. obstarával stavební úřad, jsou-li pro řízení k dispozici jiné, lépe odborně vybavené orgány. Na závěr je nutno poznamenat, že nebyly vydány technické předpisy stavebního úřadu (kromě rámcových směrnic pro stavby rodinných domků a chat) a technickou část stavebního řádu nadále tvořily závazné technické normy.

Léta šedesátá a sedmdesátá dvacátého století

Počátkem šedesátých let dvacátého století došlo k značnému uvolnění mezinárodních odborných styků. Byly získávány poznatky z řady zemí a do republiky směřovali na konzultace přední odborníci ze zahraničí. V té době se také začaly programově připravovat teze nové právní úpravy územního plánování a stavebního řádu, které byly nejprve projednány na celostátní konferenci v Jihlavě a posléze v červnu 1968 na mezinárodním sympoziu v Praze. Teze obsahovaly řadu progresivních prvků do té doby v právní úpravě investiční výstavby neřešených. Po vstupu vojsk Varšavské smlouvy byly práce na nové právní úpravě územního plánování a stavebního řádu přerušeny a obnoveny až po změně ústavních ustanovení, kterými přešla právní úprava územního plánování a stavebního řádu z České a Slovenské republiky do kompetence federální. Práce na nové legislativní úpravě převzalo začátkem let sedmdesátých Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj. Je možné konstatovat, že se podařilo koncepci a obsažnost nové právní úpravy, jak se rýsovala během pražského jara, udržet a rozvinout a zákon o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) byl přijat Federálním shromážděním 27. dubna 1976 s účinností od 1. října 1976. Stavební zákon z roku 1976 podstatně zjednodušil dosavadní strukturu předpisů investiční výstavby z oboru správy a to tím, že do jedné kodexové úpravy sloučil problematiku územního plánování, stavebního řádu, vyvlastnění pro účely výstavby a uvádění staveb do provozu. V zájmu podpory této obsažnosti a zaměření byla do zákona začleněna problematika obsažená dosud v právních normách nižšího řádu, jako např. oprávnění k projektové činnosti, nebo problematika neřešená vůbec, jako např. oprávnění k inženýrské činnosti, ověřování způsobilosti osob k některým činnostem ve výstavbě, požadavky na stavební výrobky pro stavební část staveb a systém ověřování jejich

vhodnosti pro použití, dále informační systém v okruhu působnosti zákona a sankce dosud řešené v jiném zákoně. Vizionářským byl také progresivní přístup k ochraně životního prostředí, která se poprvé v komplexním pojetí objevuje právě ve stavebním zákoně z roku 1936. Technická část stavebního řádu byla stanovena vydáním obecných technických požadavků na výstavbu a hlavní město Praha bylo zmocněno vydat si samostatně tyto technické požadavky odpovídající podmínkám Prahy.

Vývoj po listopadu 1989

Po listopadu 1989 došlo v řízení investiční výstavby k rozpadu tradičních struktur v ústředních orgánech státní správy. Zároveň se postupně uskutečnilo posilování místních orgánů státní správy a samosprávy obcí, vznikla řada občanských iniciativ a zájmových sdružení. V právní oblasti změněné společenské podmínky předpokládají prioritu občanské svobody a nezádatelnost lidských práv a odrážejí se zejména v přijetí Listiny základních práv a svobod.

Velký význam ochrany životního prostředí se uplatňuje vydáním řady zákonů, jako např. zákon Federálního shromáždění č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, zákon ČNR č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů činností na životní prostředí a dalších. Zatím co výstavba a stavebnictví ztrácí své ústřední orgány státní správy, problematika životního prostředí je zastřešována samostatným ministerstvem životního prostředí.

Tyto tendence lze pozorovat již v novele stavebního zákona č. 262/1992 Sb., která reaguje na zánik národohospodářského plánování a umožňuje přijmout novou platformu územního plánování vycházející z trendu poznání hranic únosného zatížení území a trvale udržitelného rozvoje společnosti. Ochrana vlastnických a ob-

čanských práv se v novele promítá v procesu územního a stavebního řízení, v přísné regulaci vstupu cizích osob na pozemky a do staveb a ve vyvlastnění pozemků a staveb. Do novely stavebního zákona byla jednak včleněna ustanovení zpřísňující ochranu životního prostředí ve výstavbě a dále ustanovení svazující proces na úseku územního plánování s procesem podle zvláštních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí. Jde o posun velmi razantní povahy, který má historický význam na tvorbu předpisů ve výstavbě. Novela přizpůsobila požadavky na výrobky pro stavby podmínkám zemí Evropského společenství. Zrušeno bylo devatenáct obecně závazných předpisů, které v podmínkách centrálního řízení investiční výstavby vydávaly ústřední orgány státní správy řídící investiční výstavbu.

Významnější novela stavebního zákona byla provedena zákonem č. 83/1998 Sb., který zjednodušil systematiku druhů územně plánovací dokumentace a nově upravil proces jejího pořizování a schvalování. Rovněž byly provedeny úpravy územního rozhodování a povolování staveb s cílem zjednodušit procesní postupy. Novela směřovala také ke stabilizaci stavebních úřadů a k jejímu provedení byly vydány nové tři prováděcí předpisy. Při projednávání této novely stavebního zákona bylo požadováno, aby byl připraven koncepčně zcela nový stavební zákon reagující na všechny impulsy v nových společenských poměrech a předešlo se tak požadavkům na další dílčí novelizace stavebního zákona z roku 1976. Od roku 2000 tedy byly zahájeny přípravné legislativní práce, které vyvrcholily přijetím současného stavebního zákona č. 183/2006 Sb. a sady jeho prováděcích předpisů. To už však není bezbolestný popis historie, ale současná realita.

PhDr. Martin Ebel, PhD.
a JUDr. Miroslav Hegenbart

PŘEDSEDOVÉ A PREZIDENTI SPOLKŮ A SVAZŮ

Spolek architektů a inženýrů v království Českém v Praze (1865)

1865–1866	arch. Josef Turba, civilní inženýr – přípravné kroky pro založení spolku
1866–1867	arch. Josef Turba, civilní inženýr
1868–1871	arch. Alois Turek, civilní architekt

Spolek architektů a inženýrů v království Českém (1871)

1871–1873	Vilém Bukovský, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1874–1877	Dr. tech. Karel Zenger, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1878–1879	Jan Tille, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1879–1882	Ing. Karel Hladík, ředitel Plzeňsko-Březenské dráhy
1883–1884	arch. Antonín Wiehl, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1884–1887	Václav Urban, továrník v Praze
1888–1891	Ing. František Křížík, továrník
1892–1893	Ing. Antonín Salaba, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1893–1894	Kristián Petrlík, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1894–1896	Ing. Josef Seidl, vrchní inspektor Buštěhradské dráhy
1897–1906	Ing. Richard Jahn, továrník
1907–1908	arch. Jan Koula, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1908–1910	Ing. Richard Šantrůček, odborný přednosta Zemědělské rady

Spolek československých inženýrů a architektů, později Spolek československých inženýrů (SIA)

1911–1922	Dr. Antonín Klír, profesor na České vysoké škole technické v Praze
1923–1936	Ing. Dr. tech. Vladislav Sýkora, Dr. mont. h.c., emeritní generální ředitel Škodových závodů
1936–1938	Ing. Cyrill Krauz, Dr. tech.

Spolek českých inženýrů SIA (1941)

1938–1943	Ing. Václav Nosek, generál, velitel zemského ženijního vojska
1943–1948	Ing. Dr. Theodor Brada

Ústřední akční výbor SIA (ustanoven členy SIA – komunisty 28. února 1948)

1948–1949	arch. Ing. Jaroslav Pokorný
-----------	-----------------------------

SIA Spolek československých inženýrů a techniků (1949)

1949–1951	Ing. František Malát
-----------	----------------------

18. července 1951 byl spolek vymazán ze spolkového registru

Český svaz stavebních inženýrů

1968–1978	Ing. Lubomír Pařík
1989–1991	Ing. Ivo Bajer
1991–2005	doc. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.
2005–2011	Ing. Svatopluk Zídek
2011–2015	Ing. Pavel Štěpán

SLOVO NA ZÁVĚR

prof. Ing. Miloslav
Pavlík, CSc., prorektor
pro výstavbu a investiční
rozvoj 2006–2014

Naši předkové tuto část nazývali velice poeticky jako Závěrek, asi na rozdíl od našeho současného ideálu udělat závěr, vytvořit onu pomyslnou „tlustou“ čáru znamenající skončit, uzavřít a „vyfakturovat“. Důvodem může být mylná představa, že musíme předvést, jací jsme pragmatici a rekové, pro které jsou slova jako tradice nebo úcta k tomu, co bylo před mnoha stoletími vytvořeno, jen úsměvnou epizodou. Mnozí si ani neuvědomují, že před sto padesáti lety s výjimkou tehdejšího Německa, Francie a Rakouska jsme byli na území Evropy teprve pátým regionem, kde se podařilo profesní spolek oficiálně ustanovit. Následně jsme jako jedna z mnohých následných profesních generací dospěli jen tak mimochodem až ke dni 31. října roku 2015. Pro technickou obec, jak společně věříme, je to den výjimečný a mimořádně slavnostní, den významného výročí vzpomínané spolkové činnosti na území Čech, Moravy a Slezska.

Tímto almanachem jsme za současnou generaci projektantů, architektů, stavitelů, pedagogů a řady dalších kolegů z oblasti stavebnictví chtěli vzdát upřímný a jednoznačný hold našim profesním předkům. Výsledky jejich práce jsou totiž nejenom v duševní a intelektuální úrovni, ale jsou také především pro laickou veřejnost hmatatelným důkazem technického umu a schopností, se kterými se každý setkává s přirozenou samozřejmostí každou hodinu, každý den ve svém životě.

V pamětním spisu o čtyřicetiletém trvání Spolku architektů a inženýrů z roku 1905 nám v jeho Závěrku naši pradědové a dědové sdělili svůj odkaz:

„Obrovské pokroky, vykonané za dobu jednoho lidského věku, co markantní rysy novověké kultury, staly s jen vědami technickými skutky. Není to lichá pýcha ani pouhá ctižádostivost, která dnes staví technika do popředí; je to vědomí vykonané práce a významu vlivu jejího v kulturním vývoji národním, je to pocit zodpovědnosti vůči požadavkům pokroku všelidského, je to přesvědčení o nutnosti a naléhavé potřebě šířiti technické vzdělání v zájmu rozvoje blahobytu obcí, zemí a státu... My, technické jako kasta nechceme se povyšovat nad ostatní stavy, chceme jen dosáhnout toho místa ve společnosti lidské, jež nám právem přísluší, a kterého se také bohdá v době doznání svornosti a spojenými silami domůžeme.“

Celý přípravný tým oslavy tohoto výročí touto cestou děkuje především všem aktivním členům prezidia ČSSI, představenstva ČKAIT a ČKA za jejich pomoc, dále rektorům univerzit, kteří udělili těmto aktivitám záštitu, také děkanům Stavebních fakult a Fakult architektury, které na těchto univerzitách působí, vyjadřuje uznání příslušným ministerstvům a Technologické agentuře za jejich konkrétní i morální podporu. Na tomto místě bychom chtěli upřímně poděkovat za podporu sponzorům, kteří i v době pro stavebnictví nepříznivé našli porozumění a prostor pro ekonomickou podporu realizaci této publikace i navazujících aktivit. V neposlední řadě si dovoluujeme poděkovat týmu, který profesionálně zajišťoval odbornou a technickou pomoc i redakci vydání almanachu a všem členům ČSSI a ČKAIT, kteří přípravě almanachu věnovali svůj čas a úsilí.

prof. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.

PARTNEŘI PROJEKTU

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

ČESKÉ
VYSOKÉ
UČENÍ
TECHNICKÉ
V PRAZE

VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ
V BRNĚ

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
www.tul.cz

Vysoká škola
uměleckopřemyslová
v Praze

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ministerstvo dopravy

MINISTERSTVO
KULTURY

T A
Č R

Fasády
Omítky
Potěry

HOCHTIEF

A BOUYGUES CONSTRUCTION COMPANY

© AGC Glass Europe

